

P. 1465

**ROCZNIK
AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI**

W KRAKOWIE

Rok 1917/1918.

W KRAKOWIE

NAKŁADEM AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI G. GEBETHNERA I SKI W KRAKOWIE

1919.

<http://rcin.org.pl>

ROCZNIK
AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE

Rok 1917/1918.

W KRAKOWIE

NAKŁADEM AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI G. GEBETHNERA I SKI W KRAKOWIE
1919.

KRAKÓW. — DRUKARNIA UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem J. Filipowskiego.

TREŚĆ.

Skład Akademii Umiejętności (w listopadzie 1918) . . .	I—LXII
Posiedzenie publiczne dnia 18 maja 1918:	
I. Przemówienie Prezesa Kazimierza Morawskiego . . .	3—5
II. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego	6—58
Morozewicz Józef, Przyroda Polski wobec zadań gospo- darczych Państwa Polskiego (odczyt)	59—93
Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności	94—111
Nagrody i konkursy	112—122
Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacji ś. p.	
Probusa Barczewskiego	123—128
Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami nau- kowymi	129—152
Indeks osobowy i rzeczowy	153—157
Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszków Akademii za rok 1918 (tablic 17)	159

SKŁAD
AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

SKŁAD
AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

(w listopadzie 1918 r.)

I*

ZARZĄD AKADEMJI.

Prezes:

Kazimierz Morawski, Dr. filoz., Dr. filoz. h. c. Wszechnicy Lwowskiej, Członek Rady Szkolnej krajowej, Prof. p. z. filologii klasycznej, Dyrektor Seminarjum i Proseminarjum filologicznego Uniw. Jag., Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Członek Czeskiej Akademji Umiejętności w Pradze, Kraków, Aleja Krasińskiego 6.

Zastępca Prezesa:

Emil Godlewski (starszy), Dr. fil., em. Prof. p. z. chemji rolniczej i b. Dyrektor Zakładu chemji rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Członek honorowy polskiego Tow. przyrod. im. Kopernika we Lwowie, Towarzystwa naukowego warszawskiego, Towarzystwa miłośników przyrody w Warszawie, Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Towarzystwa rolniczego w Krakowie i Centralnego Towarzystwa rolniczego w Warszawie, Członek korespondent Académie des Sciences de l'Institut de France w Paryżu, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourg i narodowego Tow. rolniczego francuskiego.

Kraków, Aleja Krasińskiego 21.

Sekretarz Generalny:

Bolesław Ulanowski, Dr. praw i filoz., Doktor prawa h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Prof. p. z. prawa kanonicznego i dawnego prawa polskiego Uniw. Jagiell., Członek honorowy Tow. Nauk. w Warszawie i Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek Czeskiej Akademji Umiejętności i Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Prezes Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, Członek Tow. hist. we Lwowie, b. Dziekan Wydz. prawa Uniw. Jagiell., Członek Komitetu budowy Zamku królewskiego na Wawelu, b. Konserwator Komisji centralnej dla za-
bytków archiwalnych w Galicji, b. Członek Rady m. Krakowa.

Kraków. ul. Garncarska 15.

Dyrektor Wydziału filologicznego:

Jan Michał Rozwadowski, Dr. filozofji, Prof. p. z. językoznawstwa porównawczego w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek korespondent Tow. Nauk Ugrofińskiego (Société Finno-Ougrienne) w Helsingforsie, Akademji Umiejętności w Piotrogradzie i Belgradzie oraz Czeskiego Tow. Naukowego w Pradze.
Kraków, ul. Smoleńsk 21.

Dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego:

Stanisław Tomkowicz, Dr. filoz., Posiadacz odznaki papieskiej „Pro Ecclesia et Pontifice“, Prezes kraj. Grona Konserwatorów zabytków sztuki i przeszłości Galicji zachodniej, Członek hon. Tow. opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury, Członek hon. Tow. numizmatycznego w Krakowie.
Kraków, ul. Podwale 2.

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Emil Godlewski (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału filologicznego:

Józef Tretiak, Dr. filoz., em. Prof. p. z. języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell., b. Docent literatury polskiej w tymże Uniwersytecie, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.
Kraków, ul. Sobieskiego 3.

Jan Łoś, Doktor filozofji honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Magister filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny tegoż przedmiotu w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek rzeczywisty ros. Towarzystwa archeologicznego w Piotrogradzie.
Kraków, ul. Kapucyńska 7.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego:

Bolesław Ulanowski, (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Władysław Kulczyński, Dr. filozofji honoris causa Uniw. Jagiell., em. Prof. Gimnazjum św. Jacka w Krakowie, Docent pryw. systematyki zoologicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek honor. pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Korespondent Państwowego Zakładu geologicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa zoologiczno-botanicznego w Wiedniu, Korespondent Nasawskiego Towarzystwa przyrodniczego w Wiesbaden.

Kraków, ul. Niecała 1.

Delegat Walnego Zgromadzenia:

Kazimierz Kostanecki, Dr. med., Dr. praw h. c. Uniwersytetu w Aberdeen, Dr. med. b. c. Uniwersytetu Genewskiego, Prof. p. z. anatomji opisowej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czeskiego Tow. naukowego w Pradze, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. lekarzy czeskich w Pradze, Tow. lekarskiego krakowskiego, łódzkiego i lubelskiego, były Rector magn. U. J. w latach 1913/14, 1914/15, 1915/16.

Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 10.

Poczet członków zwyczajnych.

A) Czynni:

1. Wydział filologiczny.

a) Krajowi:

Kazimierz Morawski, (j. w.). — Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, Aleja Krasińskiego 6.

Józef Tretiak, (j. w.). — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, ul. Sobieskiego 3.

Leon Sternbach, Dr. filoz., Prof. p. z. filologii klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarjum i Proseminarjum filologicznego, Członek krajowy Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek Rady szkolnej krajowej, Dyrektor Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich tudzież Komisji na nauczycieli rysunków wolnорęcznych — Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Kraków, ul. Batorego 14.

Ludwik Œwikliński, Dr. filoz., Doktor praw h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Doktor medycyny h. c. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Doktor rolnictwa i leśnictwa h. c. Akademii Ziemiańskiej w Wiedniu, Doktor med. veter. h. c. Akademii weterynaryjnej we Lwowie, były Rector magnific. i Prof. p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek zwyczaj. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek korespondent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek honorowy Towarzystwa filologicznego we Lwowie i Towarzystwa filozoficznego w Wiedniu, Obywatel honor. miasta Źywca, b. Poseł do Rady Państwa. — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Wiedeń VIII, Wickenburggasse 14.

Józef Kallenbach, Dr. filoz., b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej w Uniwersytecie lwowskim, b. Członek Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w r. 1915/16, wykładający historję literatury polskiej w Uniw. Warszawskim i Kierownik Seminarjum polonistycznego tamże w r. 1915/16, Dyrektor Seminarjum filologii polskiej w Uniw. lwowskim, Członek Komisji egzam. dla kand. na naucz. szkół średnich we Lwowie, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa, b. Prezes Tow. im. A. Mickiewicza we Lwowie, b. Prezes Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, b. Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, Członek Tow. Naukowego Warszawskiego, b. Dyrektor Biblioteki Ord. Krasieńskich w Warszawie, b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej i b. Dziekan Wydziału filozoficznego Uniwersytetu w Fryburgu szwajcarskim, b. Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwow.

w r. 1907/8. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1906 roku. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Kraków, ul. Łobzowska 4.

Stanisław Tomkowicz, (j. w.) — Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Podwale 2.

Leonard Lepszy, em. Starszy Radca górniczy, — Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 14 maja 1897).

Kraków, Plac Szczepański 4.

Ks. Józef Bilczewski, Dr. teologii, Arcybiskup Lwowski, Asystent tronu papieskiego, Hrabia rzymski, Poseł na Sejm kraj., b. Profesor p. z. dogmatyki szczegółowej Uniwersytetu lwowskiego, Członek koresp. rzymskiej Akademii archeol., Dr. filozofii h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, hon. obywatel miasta Kęt. — Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od 17 maja 1900).

Lwów.

Jan Michał Rozwadowski, (j. w.) Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 11 maja 1903).

Kraków, ul. Smoleńsk 21.

Jan Bołoz Antoniewicz, Dr. filoz., Profesor p. z. historii sztuki nowożytnej w Uniwersytecie lwowskim, Prezes rzeczoznawców dla dzieł sztuki. — Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 14 maja 1897).

Lwów, Uniwersytet.

Ignacy Chrzanowski, Profesor p. z. historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Członek-Założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 11 maja 1906).

Kraków, ul. Biskupia 2.

Jerzy hr. Mycielski, Dr. filozofji, Profesor p. z. historii sztuki Uniwersytetu Jagiell., Oficer król. ord. Włoskiej Korony, Oficer

król. ord. holenderskiego Orange-Nassau, Prezes Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury, Członek Komitetu budowy Zamku królewskiego na Wawelu, Członek Rady artystycznej przy Konsystorzu książęco-biskupim w Krakowie, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego w Rapperswilu. — Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 13 maja 1902).

Kraków, Rynek Główny 43.

Stanisław Witkowski, Dr. filozofji, Profesor p. z. filologii klasycznej w Uniwersytecie Lwowskim, Prezes Towarzystwa filologicznego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1914. — (Korespondentem od dnia 23 maja 1910).

Lwów, ul. Zielona 25.

Jan Łoś, (j. w.) — Wybrany członkiem czynnym dnia 29 maja 1917. — (Korespondentem od dnia 6 maja 1907).

Kraków, ul. Kapucyńska 7.

Piotr Bieńkowski, Dr. filozofji, Profesor p. z. archeologii klasycznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarjum archeologii klasycznej, Dyrektor połączonych Gabinetów historii sztuki i archeologii, Członek krajowego Grona konserwatorskiego Galicji zachodniej, Członek „Society for the promotion of hellenic studies“ i „Society for the promotion of roman studies“ w Londynie, Członek Towarzystwa „Verein der Altertumsfreunde im Rheinlande“ w Bonn, Członek Tow. filologiczno-archeologicznego „Eranos“ w Wiedniu, Wiceprezes Tow. numizmatycznego w Krakowie, Dziekan Wydziału filozoficznego w r. 1908/9. — Wybrany członkiem czynnym dnia 29 maja 1917. — (Korespondentem od dnia 21 maja 1909).

Kraków, ul. Studencka 5.

Jan Czubek, Radca szkolny, em. Prof. Gimnazjum św. Anny w Krakowie. — Wybrany dnia 17 maja 1918. — (Korespondentem od dnia 21 maja 1909).

Kraków, ul. Jana Kochanowskiego 18.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:

w myśl §. 16 Statutu Akademji.

Z Wydziału historyczno-filozoficznego wybrani 21 listopada 1893
i z Wydziału matematyczno-przyrodniczego dnia 11 czerwca 1917.

Józef Rostafiński	}	obacz str. XIII—XVII.
Stanisław Smolka		
Tadeusz Wojciechowski		
Wincenty Zakrzewski		

b) Zakrajowi:

Watrośław Jagić, Dr. filoz., także honoris causa Uniw. Jagiellońskiego, Uniw. w Piotrogradzie i Budapeszcie, emer. Profesor filologii słow. Uniwersytetu Wiedeńskiego, Członek czynny Akademji Umiejętności w Wiedniu, Piotrogradzie, Zagrzebiu, Belgradzie, Monachium, Budapeszcie, Pradze i Berlinie, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Académie des inscriptions w Paryżu, Członek honorowy Towarzystwa „Liubitielej drevniej pismiennosti“ i „Archeologiczeskawe Obszczestwa“ w Piotrogradzie, Akademji Umiejętności w Bukareszcie i w Sofji, Towarzystw archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie, Odessie i Konstantynopolu, Towarzystwa starożytniczego w Moskwie, Tow. „Liubitielej jestiestwoznania, antropologii i etnografii“ w Moskwie, „Národopisné Společnosti českoslovanské“ w Pradze, Członek honorowy Uniwersytetu w Moskwie, Charkowie, Odessie i Kijowie, Towarzystwa „Matica srpska“ w Nowym Sadzie i „Matica slovenska“ w Lublanie, Wice-prezes Tow. antropologii w Wiedniu etc. — Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Wiedeń VIII, Kochgasse 15.

c) Zagraniczni:

Jan Baudouin de Courtenay, Dr. filoz. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, b. Profesor zwyczajny zasłużony językoznawstwa porównawczego i sanskrytu Uniwersytetu piotrogradzkiego, b. Profesor językoznawstwa porównawczego na Wyższych Kursach żeńskich w Piotrogradzie, b. Pro-

profesor języka cerkiewno-słowiańskiego i języków słowiańskich w Instytucie psychoneurologicznym w Piotrogradzie, Członek korespondent Akademji nauk tamże, b. Profesor językoznawstwa porównawczego na Wyższych kursach P. F. Lesgafta, b. Docent gramatyki porównawczej języków indo-europejskich Uniwersytetu pietrogradzkiego, były Profesor zwyczajny gramatyki porównawczej języków indo-europejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, były Profesor języka rosyjskiego i narzeczy słowiańskich Akademji duchownej w Kazaniu, były Profesor zwyczajny gramatyki porównawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpackiego, b. Profesor p. z. tytularny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek dożywotni „Société de linguistique“ w Paryżu, Członek korespondent „Litauische literarische Gesellschaft“ w Tyłży, Członek korespondent Towarzystwa etnograficznego czesko-słowiańskiego w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa finnougryjskiego (Suomslais-Ugrilainen-Seura) w Helsingforsie, Członek-współpracownik rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Członek honorowy Uniwersytetu kazańskiego, Członek honorowy b. estońskiego Towarzystwa „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie, Członek honorowy Towarzystwa neofilologicznego przy Uniwersytecie pietrogradzkim, Członek honorowy Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, Członek honorowy Towarzystwa naukowego Litewskiego w Wilnie, Członek czynny Towarzystwa naukowego imienia Szewczenki we Lwowie, Członek czynny Ukraińskiego Towarzystwa naukowego w Kijowie. — Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. Warszawa-Praga, ul. Stalowa 26, m. 10.

Aleksander Brückner, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek korespondent Akademji Umiejętności w Białogrodzie, Piotrogradzie i Pradze, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie i Wilnie, Członek Tow. naukowego im. Szewczenki we Lwowie. — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. — (Korespondentem od roku 1889).

Berlin-Wilmersdorf, Wilhelmsaue 18.

Marjan Zdziechowski, Dr. filozofji, Profesor tyt. z. filologii słowiańskiej i historii literatury powszechnej nowszych czasów Uni-

wersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od 13 maja 1902).

Kraków.

Aleksiej Aleksandrowicz Szachmatow, Profesor języka rosyj. Uniwersytetu w Piotrogradzie, Członek Akademji Nauk tamże, Prezes jej oddziału dla języka i literatury rosyjskiej. — Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Piotrograd, Akademia Nauk.

Ulrich Wilamowitz-Moellendorff, Profesor filologii klasycznej Uniwersytetu w Berlinie, Członek Akademji Umiejętności tamże. — Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Berlin, Westend-Charlottenburg, Eichenallee 12.

Wilhelm Creizenach, Dr. filoz., były Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek honorowy niemieckiego Tow. Szekspirowskiego, Członek zagran. Niderlandzkiego Tow. literackiego w Lejdzie, były Docent Uniwersytetu w Lipsku. — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 2 maja 1895).

Drezno, Eliasstrasse 22.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) Krajowi:

Leon Biliński, Dr. praw, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezydent generalnej Dyrekcji kolei państwowych, b. Minister finansów, b. Gubernator Banku austro-węgierskiego, b. Minister finansów wspólny, b. Prezes Koła Polskiego w austr. Radzie Państwa. — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1876.

Wiedeń VIII, Tulpengasse 3.

Michał Bobrzyński, Dr. praw, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dr. med. h. c. Uniwersytetu lwowskiego, b. Minister, b. Namiestnik Galicji, b. Wiceprezydent Rady Szkolnej krajowej, Członek czeskiej Akademji Umiejętności w Pradze, b. Profesor prawa politycznego austr. Uniwersytetu Jagiell. — Wybrany członkiem czynnym dnia 10 listopada 1883. — (Korespondentem od r. 1879).

Kraków, ul. Krupnicza 9.

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Dr. praw h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Komandor ord. Corona d'Italia, b. Sekretarz Generalny Akademii Umiejętności w Krakowie w latach 1891—1903, Członek zagr. Węgierskiej Akademii Umiejętności w Budapeszcie, Członek południowo-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, oraz Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu i w Wilnie, oraz Towarzystw historycznych w Piotrogradzie i Rydze, Dyrektor Archiwum krajowego w Krakowie, b. Profesor i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. — (Korespondentem od r. 1881).

Kraków, ul. Jana Kochanowskiego 18.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiell. i Lwowskiego, em. Profesor p. z. historii polskiej, b. Rektor Uniwersytetu Lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, b. Członek Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie. — Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od r. 1881).

Lwów, ul. Dąbrowskiego 4.

Bolesław Ulanowski, (j. w.). — Wybrany członkiem czynnym dnia 4 maja 1894. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Garncarska 15.

Oswald Balzer, Dr. praw, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Lwowskiego i Uniwersytetu czeskiego w Pradze, b. Rector magn., Profesor p. z. prawa polskiego Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Komisji egzaminów rządowych oddziału prawnohistorycznego we Lwowie, Dyrektor Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, Członek czynny Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Piotrogradzie, Członek honorowy Towarzystwa naukowego w Warszawie, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek honorowy Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Towarzystwa heraldycznego we Lwowie, Kasy literackiej w Warszawie i Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, Prezes Towarzystwa dla popiera-

nia nauki polskiej we Lwowie, b. Wiceprezes Tow. historycznego we Lwowie, Członek czynny Tow. archeologicznego w Moskwie, Członek Tow. historycznego w Petersburgu. — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r. — (Korespondentem od r. 1888).

Lwów, ul. Żybkiewicza 24.

Władysław Abraham, Dr. praw, Komandor papieskiego ord. św. Grzegorza, Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu Lwowskiego, b. Rector magn., b. Docent Uniw. Jagiell., Wiceprezes rządowej Komisji egzaminacyjnej prawniczo-historycznej i Członek Komisji sądowej, Prezes krajowego Grona konserwatorskiego Galicji wschodniej. — Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Długosza 16.

Leon hr. Piniński, Dr. praw, Dr. praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Doktor filozofji h. c. Uniw. lwowskiego, b. Namieśnik Galicji, hon. Prof. prawa karnego i rzymskiego Uniwersytetu lwowskiego, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. p. z. prawa rzymskiego Uniw. lwowskiego, Członek Rady szkolnej kraj. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od 1885).

Lwów, ul. Matejki 4

Ludwik Finkel, Dr. filozofji, Prof. p. z. historii austr. Uniwersytetu lwowskiego, Rector magn. w r. 1911/12, Członek Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich i teoretycznych egzaminów oddziału prawno-historycznego na Wydziale prawa i administracyi we Lwowie, Członek korespondent Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Przewodniczący Rady wykonawczej Macierzy Polskiej i Towarzystwa historycznego we Lwowie, b. Zastępca Przewodniczącego Kolegium rzeczoznawców dla literatury, Członek Komisji konkursowej Franciszka Kochmana, Członek kraj. Grona konserwatorskiego Galicji wschodniej. — Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1900).

Lwów, ul. św. Mikołaja 9.

Szymon Askenazy, Dr. filoz., Prof. p. z. historii nowożytnej na Uniwersytecie lwowskim. — Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. — (Korespondentem od dnia 6 maja 1907).

Lwów, ul. Trzeciego Maja 3.

Warszawa, ul. Czackich (Włodzimierska) 10.

Bronisław Dembiński, Dr. filoz., Prof. p. z. historii powszechnej na Uniw. lwowskim, b. Dziekan, Rector magnif. w r. 1907/8, Dyrektor Seminarjum historycz. dla hist. powszechnej, Poseł do Rady Państwa, Członek Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, b. Docent Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie, Członek rzeczywisty Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Członek koresp. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek Tow. nowszej historii Austrii w Wiedniu. — Wybrany członkiem czynnym dnia 29 maja 1917. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1900 r.).

Lwów, ul. Kalcza 11.

Warszawa, Jasna 8.

Stanisław Wróblewski, Dr. praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego i cyw. prawa austriackiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Dziekan Wydziału prawa w r. 1910/11 i w r. 1917/18. — Wybrany dnia 17 maja 1918. — (Korespondentem od dnia 23 maja 1910).

Kraków, ul. Czysta 3.

Stanisław Kutrzeba, Dr. praw, Prof. p. z. dawnego prawa polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dziekan Wydziału prawn. w r. 1913/14 także, Członek Warszawskiego Towarzystwa naukowego, Członek zakrajowy Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, b. Członek Komisji sejmowo-konstytucyjnej Tymczasowej Rady Stanu Królestwa polskiego, Członek Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, Zastępca przewodniczącego Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa. — Wybrany dnia 17 maja 1918. — (Korespondentem od dnia 22 maja 1914).

Kraków, ul. Studencka 15.

aa) *Członkowie nadliczbowi przybrani:*

w myśl § 16 Statutu Akademji.

Z Wydziału filologicznego wybrani dnia 30 października 1892 i dnia
2 kwietnia 1917 roku.

Józef Kallenbach	}	obacz str. VI—VIII.
Kazimierz Morawski		
Stanisław Tomkowicz		
Józef Tretiak		

b) *Zakrajowi:*

Wilhelm Fráknoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat klasztoru BMV z Szent-Jobb etc., główny Inspektor bibliotek i muzeów węgierskich, Członek Akademji Umiej. w Budapeszcie, Pradze i Belgradzie, Towarz. histor. w Ostrzychomiu etc. — Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jarosław Goll, Dr. fil., em. Profesor p. z. historii powszechnej Uniwersytetu czeskiego i b. Rektor magnif., Członek zwyczajny czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademji Umiejętności w Pradze. — Wybrany członkiem czynnym 17 maja 1900.

Praga, Smichov 477.

Emil Ott, Dr. praw, b. Rektor magn., em. Profesor p. z. procesu cywilnego Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes Komisji rządowej egz. oddziału sądowego, Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademji Umiejętności w Pradze, Członek Towarzystwa pielęgnowania prawa kościelnego w Getyndze, Członek honor. „Moravská právnická jednota“ w Bernie. — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.

Praga II, ul. Křemencová 8.

Ludwik br. de Pastor, Dr. filozofji, Profesor p. z. historii powszechnej Uniwersytetu w Innsbrucku, Kaw. Krzyża Rycerskiego ord. Piusa i Komandor ord. św. Sylwestra, Komandor ord. św. Grzegorza z gwiazdą, Kaw. Wielkiego Krzyża św. Grzegorza, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Leodyum i w Wrocławiu, Członek Akademji

Umiejętności w Pradze, „Accademia Pontificia“ i „Accademia di S. Luca“ w Rzymie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu i Zagrzebiu, „Società Colombaria“ w Florencji, „Académie royale d'archéologie“ w Antwerpii, Dyrektor „Istituto austriaco di studi storici“ w Rzymie. — Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1904).

Rzym, Via della Croce 74.

Innsbruck, Uniwersytet.

c) *Zagraniczni:*

Teodor Wierzbowski, Doktor filologii słowiańskiej, b. Profesor zasłużony zwyczajny ces. Warszawskiego Uniwersytetu, Dyrektor Warszawskiego Archiwum Głównego aktów dawnych, Członek założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903.

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 74.

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) *Krajowi:*

Józef Rostafiński, Dr. fil., em. Prof. p. z. botaniki, wykładający w charakterze Prof. honorowego w Uniw. Jagiell., b. Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniw. Jagiell., Przewodniczący Komisji historii nauk matematyczno-przyrodniczych Akad. Umiej., Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. nauk przyr. w Cherbourg, Wiedniu, Berlinie i Medjolanie, Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Dyrektor Kursów im. A. Baranieckiego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 10 października 1883.

Kraków, ul. Studencka 7.

Napoleon Cybulski, Dr. med., Prof. p. z. fizjologii Uniwersytetu Jagiell., Rektor tegoż Uniwersytetu w r. 1904/5. — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, Collegium medicum.

Benedykt Dybowski, Dr. med., em. Prof. zwycz. zoologii Uniw. lwowskiego, Członek kilku towarzystw naukowych, Członek honorowy Tow. geograficznego we Władystoku, Tow. geograficznego

Rocznik Akademii 1917/18.

II

w Irkucku i Tow. naukowego w Warszawie. — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Lwów, ul. Zaścianek 12.

Emil Godlewski (starszy), (j. w.). — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, Aleja Krasińskiego 21.

Władysław Natanson, Dr. filoz., Magister i Dr. fizyki Uniw. w Dorpacie, Prof. p. z. fizyki matemat. Uniw. Jagiellońskiego, Członek rzeczywisty Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu oraz Związku Lekarzy i przyrodników polskich w Piotrogradzie, Członek Towarzystwa fizycznego w Londynie, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego w Paryżu, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od r. 1893)

Kraków, ul. Studencka 3.

Tadeusz Browicz, Dr. med., Prof. i b. Rektor magn. Uniw. Jagiell., Członek zagraniczny czeskiej Akad. Umiej. w Pradze, Członek hon. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Tow. lekarskich w Wilnie, Lublinie, Krakowie, Lwowie i Łodzi. — Wybrany członkiem czynnym dnia 12 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Krupnicza 5.

Kazimierz Kostanecki, (j. w.) — Wybrany członkiem czynnym dnia 12 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1896).

Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 10.

Leon Marchlewski, Dr. filoz., Prof. p. z. chemji lekarskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od r. 1899).

Kraków, ul. Zyblikiewicza 6.

Puławy.

Władysław Kulczyński, (j. w.). — Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1912. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Niecała 1.

Kazimierz Żorawski, Dr. filozofji, Profesor p. z. matematyki i Dyrektor Seminarjum matemat. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w r: 1917/18, Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Członek korespondent czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek „Circolo matematico“ w Palermo oraz niemieckiego Stowarzyszenia matematyków. — Wybrany członkiem czynnym dnia 9 czerwca 1916. — (Korespondentem od 17 maja 1900).

Kraków, ul. Garbarska 7.

Józef Morozewicz, Magister mineralogji i geognozji, Doktor filozofji honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prof. p. z. mineralogji w Uniw. Jagiell., Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, rzeczyw. Członek rosyjskiego Towarzystwa mineralogicznego w Piotrogradzie, Tow. mineralog. w Wiedniu, i Tow. przyrodników polskich im. Kopernika we Lwowie. — Wybrany dnia 17 maja 1918. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1902).

Kraków, ul. Grodzka 26.

Stanisław Bączyński, Dr. med. i filozofji, Profesor p. z. chemji lekarskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1907/8. — Wybrany dnia 17 maja 1918. — (Korespondentem od dnia 11 maja 1909).

Lwów, ul. 29 Listopada 67.

Emil Godlewski (młodszy), Dr. medycyny, Profesor p. z. embriologii i biologji ogólnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 17 maja 1918. — (Korespondentem od dnia 22 maja 1912).

Kraków, ul. Zygmunta Krasińskiego 19.

b) Zakrajowi:

Franciszek Mertens, Dr. filoz., em. Profesor p. z. matematyki Uniw. wiedeńskiego, b. Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Prof. Politechniki w Gracu, Członek rzeczywisty Akademji Umiejętności w Wiedniu, Członek zakrajowy czeskiego Tow. naukowego w Pradze, Członek korespondent Towarzystwa naukowego w Getyndze, Członek korespondent Akad. Umiejętności w Berlinie,

II*

Członek Tow. „Circolo matematico“ w Palermo. — Wybrany członkiem czynnym dnia 13 października 1885.

Wiedeń III, Stammgasse 9.

Franciszek Vejdovský, Dr. filozofji, Prof. p. z. zoologii i anatomji porównawczej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Cambridge (Anglja), Członek czynny i Prezes czeskiego Tow. naukowego w Pradze, Korespondent „Academy of Natural Sciences“ w Filadelfji, „Société de Biologie“ w Paryżu, Członek czynny „Société des amis de la nature, d'anthropologie et d'ethnographie“ w Moskwie, Członek korespondent Akademji Umiejętności w Zagrzebiu, „Société zoologique“ w Paryżu, „Zoological Society“ w Londynie i wielu innych Towarzystw. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.

Praga II, Riegrovo náměstí 28.

Bohuslav Brauner, Dr. filoz., Profesor p. z. chemji Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Doctor of Science h. c. Uniwersytetu w Manchester, Członek czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademji Umiejętności w Pradze, Członek honorowy „České chemické Společnosti“ w Pradze, Członek międzynarodowej Komisji dla wag atomowych, Late Berkeley Fellow of Owens College w Manchester, Członek honorowy „Chemical Society“ tamże i dożywotni Członek Towarzystwa Owens College Union tamże, Członek korespondent Akademji Umiejętności w Nowym Yorku. — Wybrany członkiem czynnym dnia 21 maja 1909.

Praga, Král. Vinohrady, Čelakovského 14.

e) Zagraniczni:

Piotr Duhem, Dr. nauk matematycznych, Doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Lowanium, Profesor fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, Członek „Institut de France“ (Académie des Sciences) w Paryżu, Członek zagraniczny król. Akademji Nauk w Brukselli, Członek korespondent „Société hollandaise des Sciences“ w Haarlem i „Société batave des Sciences expérimentales“ w Rotterdamie, Członek honorowy „Société scientifique“ w Brukselli i „Reale Accademia di scienze, lettere ed arti“ w Padwie, Członek korespondent „Reale

Istituto Veneto di scienze, lettere ed arti“ w Wenecji. — Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904.

Bordeaux, 18 rue de la Teste.

Marya Skłodowska-Curie, Dr. filozof., Prof. fizyki przy Sorbonie w Paryżu. — Wybrana członkiem czynnym dnia 21 maja 1909. Paryż, 12 rue Cuvier.

Jacques Loeb, Członek „Rockefeller Institute for medical research“ w Nowym Yorku. — Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1910.

Nowy York, 66 th. Str. and Avenue A.

B) Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

Adam Antoni Kryński, Magister nauk filolog.-histor., Profesor języka polskiego Uniwersytetu warszawskiego i Kierownik Seminarjum języka polskiego w tymże Uniwersytecie, Dziekan Wydziału filozoficznego Uniwersytetu warsz. w r. 1915/16, b. Profesor zwyczaj. filologii słowiańskiej Uniwersytetu lwowskiego i Dyrektor Seminarjum sławistycznego tegoż Uniwersytetu, b. Prezes Tow. ludoznawczego we Lwowie, Członek założyciel Tow. Naukowego warszawskiego i Przewodniczący Wydziału I — językoznawstwa i literatury — tegoż Towarzystwa, Redaktor „Prac filologicznych“ w Warszawie, Przewodniczący „Sekcji etnograficznej“ przy Muzeum Przemysłu i rolnictwa w Warszawie i Redaktor „Wisły“. — Wybrany dnia 13 listopada 1889.

Warszawa, ul. Służewska 5.

Karol hr. z Brzezia Lanckoroński, Doktor praw i Doktor filozofji honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu berlińskiego, Obywatel honorowy miasta Aquileja, Członek austriackiego „Kunstrat“, Kuratorji austriackiego Muzeum art.-przemysłowego i Muzeum handlowego w Wiedniu, Członek korespondent Akademji Umiejętności i Członek honorowy Akademji Sztuk pięknych i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa archeologicznego austriackiego w Wiedniu, i archeologicznego w Rzymie i t. d. — Wybrany dnia 31 października 1891.

Wiedeń III, Jacquingasse 18 i Rozdół (Galicja).

Karol Ernest Muka, Dr. fil., Prof., saski Radca szkolny, em. Wicedyrektor gimn. Albertinum we Freibergu saskim, Prezes Wydz. filolog. i etnogr. „Maćicy Serbskeje“, Redaktor „Časopisa Maćicy Serbskeje“, Członek honorowy Maćicy Serbskeje w Budyszynie, Matice Srpske w Nowym Sadzie i Łużyckiego Tow. kaznodziej-skiego w Lipsku, Członek nadzwyczajny Tow. Nauk w Zgorzelcu, Członek zagraniczny Akademji Umiej. w Pradze, Członek korespon-dent rosyjskiej Akademji Nauk w Piotrogradzie, Król. serb. Aka-demji Umiejętności w Belgradzie, Południowo-słowiańskiej Akad. w Zagrzebiu, rosyj. Tow. drewniej pismienności w Piotrogradzie, czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze i Społeczności Národopisného Musea Česko-slovanského w Pradze. — Wybrany dnia 2 maja 1895.

Budyszyn, Wylemowa ulica 16.

Gustaw Bauch, Dr. filozofji, Profesor gimnazjalny. — Wybrany dnia 13 maja 1902.

Wrocław I, Ohlau-Ufer 32 a.

Włodzimierz Józef Demetrykiewicz, Dr. praw, Profesor nad-zwyczajny tytularny archeologii przedhistorycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kustosz Muzeum antropologiczno-archeologicznego Akademji, Sekretarz Komisji antropologicznej, Członek korespon-dent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zakrajowy Sekcji archeologicznej Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze, Członek Towarzystwa antropologicznego w Berlinie i Wiedniu i Towarzy-stwa starożytników w Królewcu. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków.

Ludwik Fournier, b. Profesor, literat. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lyon, rue Chazière 18.

Bolesław Erzepki, Dr. filozofji, Bibliotekarz i Konserwator zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zagranic-zny archeologicznej Sekcji Muzeum Królestwa czeskiego w Pra-dze. — Wybrany dnia 17 maja 1904.

Poznań, ul. Wiktorji 26.

Stanisław Ptaszycki, Prof. Uniw. w Lublinie, b. Docent historii literatury i języka polskiego w Uniwersytecie piotrogradzkim, b. Lektor języka rosyjskiego w rzymsko-katol. Akademii Duchownej, b. Prezes Macierzy polskiej w Petersburgu, b. Prezes Tow. bibliotekoznawstwa w Petersburgu, Członek wielu Towarzystw naukowych polskich i rosyjskich. — Wybrany dnia 17 maja 1904.
Lublin, Uniwersytet.

Wilhelm Bruchnalski, Dr. filozofji, Profesor p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Lwowskiego, Członek Rady wykonawczej Macierzy polskiej, Wiceprezes Tow. ludoznawczego we Lwowie. — Wybrany dnia 19 maja 1905.
Lwów, ul. Jabłonowskich 22.

Kazimierz Chłędowski, Dr. praw, b. Minister. — Wybrany dnia 6 maja 1907.
Wiedeń IV, Alleegasse 11.

Tadeusz Grabowski, Dr. filozofji, Profesor nadzwyczajny tytularny historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Profesor I. Szkoły realnej w Krakowie, Członek korespondent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek główn. Zarządu Towarzystwa Szkoły ludowej i Redaktor „Przewodnika Oświatowego”. — Wybrany dnia 21 maja 1909.
Kraków, ul. Sobieskiego 7.

Edward Porębowicz, Dr. filozofji, Profesor p. z. filologii romańskiej w Uniwersytecie Lwowskim, Dyrektor Seminarjum filologii romańskiej, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, liceów żeńskich i Akademii handlowej we Lwowie, Członek Tow. dantejskiego w Florencji. — Wybrany dnia 23 maja 1910.
Lwów, ul. Jabłonowskich 22.

Tadeusz Sinko, Dr. filozofji, Prof. p. z. filologii klasycznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich w Krakowie, b. Prof. zw. filol. klas. w Uniw. Lwowskim, Redaktor czasopisma filologicznego „Eos”. — Wybrany dnia 23 maja 1910.
Kraków-Zwierzyniec, ul. Księcia Józefa 13.

Kazimierz Nitsch, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii słowiańskiej Uniwersytetu lwowskiego, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. — Wybrany dnia 19 maja 1911.

Kraków, ul. Gontyna 12. — Lwów, ul. Krasiańskiego 1.

Antoni Meillet, Profesor gramatyki porównawczej w Collège de France, Dyrektor studjów (directeur d'études) przydzielony dla gramatyki porównawczej w École des hautes études, Profesor honorowy języka armeńskiego w École des langues orientales w Paryżu. — Wybrany dnia 19 maja 1911.

Paryż XIV, rue d'Alesia 65.

Józef Korzeniowski, Dr. filozofji, Starszy Bibliotekarz Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek kraj. Grona konserwatorów Galicji Zachodniej. — Wybrany dnia 22 maja 1912.

Kraków, ul. Smoleńska 13.

Stanisław Windakiewicz, Dr. filozofji, Prof. p. z. historii literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 22 maja 1914.

Kraków, ul. Krupnicza 7.

Erich Berneker, Dr. filoz., Prof. zw. filologii słowiańskiej na Uniwersytecie w Monachjum, Członek nadzwyczajny bawarskiej Akademii Umiejętności w Monachjum. — Wybrany dnia 22 maja 1914.

Monachjum, Uniwersytet.

Ks. Władysław Szczepański T. J., Dr. filoz., św. Teologii i Pisma św., Prof. Pisma św. N. Z. i archeologii na Uniwersytecie Warszawskim i Kierownik Seminarjum tamże, b. Prof. języków semickich w Uniw. Gregorjańskim w Rzymie, b. Prof. palestynologii w pap. Instytucie biblijnym i Dyrektor Muzeum biblijnego tegoż Instytutu w Rzymie, Członek-korespondent Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, Członek czynny Tow. im. Benedykta XV, Członek Tow. „Deutsche morgenländische Gesellschaft“ i „Deutscher Ve-

rein zur Erforschung Palästinas" w Lipsku. — Wybrany dnia 17 maja 1918¹⁾.

Warszawa, ul. Jeznicka 6.

¹⁾ Ks. Władysław Szczepański T. J. ur. w Białej (Galicja) 21 maja 1877. Studja gimn. odbył w Nowym Sączu, filozoficzne i teologiczne w Krakowie (1899—1904), gdzie też uzyskał stopień doktora filozofji i św. Teologii; w latach 1904—1907 studjował w Bejrucie (Syryja) na Uniw. św. Józefa archeologję orientalną a wreszcie w Innsbrucku (1907/8) asyriologję i egiptologję. Odbył także cały szereg podróży naukowych i badań we Włoszech, Grecji, Krecie, Azji Mniejszej, Syryji, Palestynie, Arabji Skalistej, Synaju i Egipcie, a nadto pracował w bibliotekach i muzeach Paryża, Londynu, Berlina i Wiednia. W r. 1909 mianowany przez Papieża Piusa X profesorem zwyczaj. palestynologii w Papieskim Instytucie biblijnym w Rzymie, wykładał tamże aż do maja 1915 roku. Oprócz tego w latach 1909—1911 wykładał w Uniwersytecie Gregorjańskim w Rzymie języki semickie. Jako profesor Akademji biblijnej otrzymał od Stolicy Apostolskiej w r. 1912 doktorat Pisma św. honoris causa. W r. 1915 (po wybuchu wojny austro-włoskiej) wrócił do kraju. W r. 1918 wezwany został do wykładania Pisma św. i archeologii na polskim Uniwersytecie w Warszawie.

Ogłosił drukiem:

a) Z zakresu prawa kanonicznego: 1) Rzym wobec ksiąg Pielgrzymstwa (Kraków 1903); — 2) Nowy Indeks ksiąg zakazanych (Kraków 1903); — 3) Prawomocność ustawy „Tametsi“ na ziemiach polskich (Warszawa 1903); — 4) Das bishöfliche Bücherverbot und die Exemption (Linz 1904); — b) Z zakresu Pisma św. i archeologii Wschodu: 5) Kopalnie turkusów na Synaju (Ma'dân Tûr Sinâ) (Bejrut 1906); — 6) W Arabji skalistej (Kraków 1907); — 7) Na Synaju (Kraków 1908); — 8) Nach Petra und zum Sinai (Innsbruck 1908); — 9) Der Durchzug der Israëlitën durch das Rote Meer (Innsbruck 1908); — 10) Pierwsza skarga Joba (Kraków 1908); — 11) Fra i graniti del Sinai (Rzym 1911); — 12) Przemówił Jahwe (Kraków 1911); — 13) Super flumina Babylonis (Poznań 1912); — 14) Stulecie wykopalisk na Wschodzie (Poznań 1912); — 15) La Palestina preistorica (Rzym 1912); — 16) Geographia historica Palaestinae antiquae (Rzym 1912); — 17) La civiltà e la religionè dei Nabatei a Petra (Rzym 1913); — 18) Bóg-Człowiek w opisie Ewangelistów (Rzym 1914); — 19) Co znaczy *Kbrt hâ'âres?* (Kraków 1916); — 20) Cztery Ewangelje. I. Wstęp ogólny. II. Przekład i komentarz (Kraków 1916 i 1917); — 21) Ewangelje na każdy dzień roku (Kraków 1917); — 22) Jeruzalem i Jeryho w świetle dziejów i wykopalisk (Kraków 1917).

Prócz tego ogłaszał w czasopismach krajowych i zagranicznych sprawozdania i krytyki z bieżącej literatury biblijno-archeologicznej.

Wacław Vondrák, Dr. filoz., Profesor filologii słów. Uniwersytetu Wiedeńskiego, Członek czynny Akademji Umiejętności w Pradze, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze. — Wybrany dnia 17 maja 1918¹⁾.

Wiedeń IX, Porzellangasse 24 A.

Feliks Kopera, Dr. filozofji, Prof. p. n. tytularny historii kultury w Polsce i wschodniej Europie na Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Muzeum narodowego w Krakowie, Konserwator do badania i utrzymywania pomników sztuki, Członek Tow. archeologicznego w Moskwie. — Wybrany dnia 17 maja 1918²⁾.

Kraków, ul. Łęczycka, willa 5.

¹⁾ Wacław Vondrák urodzony w Dubie 22 września 1859. Studja gimnazjalne odbył w Prachaticach i w Budziejowicach (1872—1880), uniwersytet ukończył w Wiedniu (1880—1884), gdzie uzyskał stopień doktora filozofji w r. 1884. Habilitował się w r. 1893 na Uniwersytecie wiedeńskim do filologii słowiańskiej, w r. 1904 został mianowany nadzwyczajnym, a w r. 1910 zwyczajnym profesorem tegoż przedmiotu.

Ogłosił drukiem 1) Glagolita Clozŭv. V Praze 1893; — 2) Frisinské památky, jich vznik a význam v slovanském písemnictví. V Praze 1896; — 3) O mluvě Jana exarcha bulharského. V Praze 1896; — 4) Altkirchenslavische Grammatik. Berlin 1900 (drugie wydanie 1912); — 5) Studie z oboru církevněslovanského písemnictví. V Praze 1903; — 6) O původu kijevských listů a pražských zlomků. V Praze 1904; — 7) Zachodnioevropské postavení pokutné. W Krakowie 1904; 8) Vergleichende slavische Grammatik. Göttingen, tom I 1906; tom II 1908; — 9) Kirchen-slavische Chrestomathie. Göttingen, 1910.

Nadto ogłosił w czasopismach fachowych liczne artykuły, krytyki i sprawozdania.

²⁾ Feliks Kopera urodził się r. 1871 w Krakowie, gdzie także ukończył gimnazjum i uniwersytet. Uzyskawszy stopień doktora filozofji wyjechał na dalsze studja do Bazylei i tu pracował u prof. Henryka Woelfflina a następnie w Uniwersytecie berlińskim. W latach 1896 i 1897 badał dzieła sztuki w Niemczech, Belgji, Francji i Holandji, w latach zaś 1898 i 1899 we Włoszech, następnie po całorocznych badaniach w Rosji, Turcji, Bułgarji i Serbji wrócił do Krakowa, gdzie oddał się pracy nad powierzonym sobie Muzeum im. Emeryka hr. Czapskiego, które z grantu urządził i dla użytku publiczności przysposobił. W r. 1901 mianowany Dyrektorem Muzeum narodowego w Krakowie i w tym roku habilitował się na docenta historii kultury w Polsce i we wschodniej Europie.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Tadeusz Pilat, Dr. praw, emer. Prof. p. z. statystyki, nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego Uniw. lwowskiego, Członek Wydziału krajowego i Zastępca Marszałka kraj. w Wydziale, Członek rządowej Komisji egzam. oddziału nauk politycznych, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego, Członek Komitetu galicyjskiego Tow. gospodar., Członek Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej”, Poseł na Sejm kraj. — Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Lwów, ul. Mochnackiego 23.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Grobowiec króla Jana Olbrachta i pierwsze ślady odrodzenia na Zamku krakowskim. Kraków 1895; — 2) Monety znalezione w Mniszchach pod Łęczycą. Wiadomości numizmatyczno-archeologiczne 1896; — 3) Tak zwana korona Bolesława Chrobrego i pierwsze insygnia koronne Polski. Kraków 1898; — 4) Portrety członków rodzin panujących w Polsce w germańskim Muzeum Norymbergi. Wiadomości num.-archeol. 1898; — 5) Monety rzymskie znajdujące się na naszych ziemiach. Tamże 1898; — 6) Polskie medale Padovana w zbiorach Esteńskich w Modenie. Tamże 1899; — 7) Drzeworyty Hansa Baldunga Grienona w mszale krakowskim z r. 1510. Tamże 1900; — 8) Dary z Polski dla Erazma z Rotterdamu w historycznym Muzeum bazylijskim. Sprawozdania Komisji do badania historii sztuki w Polsce. T. VI; — 9) O potrzebie zbiorowego wydania piśmiennych źródeł odnoszących się do sztuki, archeologii i kultury XI i XIII w. Pamiętnik III Zjazdu historyków. Kraków 1900; — 10) O potrzebie krytycznego wydania średniowiecznych monet polskich z uwzględnieniem historii i kultury. Tamże; — 11) Spis druków epoki Jagiellońskiej w zbiorze Emeryka Hutten Czapskiego. Kraków 1900; — 12) Ruiny zamku miasta Rawy. Spraw. Kom. hist.-sztuki. T. VI; — 13) Druki polskie w narodowym Muzeum bułgarskim. Wiadomości num.-archeol. r. 1901; — 14) Spis rycin przedstawiających portrety przeważnie polskich osobistości w zbiorach Emeryka hr. Czapskiego według rękopisu E. hr. Czapskiego. Kraków 1901; — 15) Minjatury rękopisów polskiego pochodzenia w Bibliotece publicznej w Petersburgu. Sprawozdania Kom. hist. sztuki. T. VI. — 16) Tekst do dzieła: Pomniki Krakowa M. i St. Cerchów. Kraków—Warszawa, 1904; — 16) Dzieje skarbcza koronnego czyli insygniów i klejnotów koronnych polskich. Kraków 1904; — 17) Architektura w Krakowie. Kraków jego kultura i sztuka. Rocznik krakowski. T. VI; — 18) Wraz z Zygmuntem Hendlem: Kościół św. Idziego w Krakowie. Biblioteka krakowska Nr 29. Kraków

Maksymilian Perlbach, Dr. filoz., Profesor, b. Dyrektor oddziału król. Biblioteki w Berlinie. — Wybrany dnia 9 maja 1893.
Berlin—Marienfelde, Bismarckstrasse 26.

Paweł Pierling, Kapłan T. J., Doktor honoris causa Uniwersytetu w Dorpacie i Uniwersytetu w Lowanium, Członek Towarzystwa archeologicznego w Moskwie i Towarzystwa historii i starożytności przy Uniwersytecie moskiewskim. — Wybrany dnia 9 maja 1893.
Bruksella, Boulevard Saint-Michel, 22.

Antoni Prochaska, Dr. filoz., Adjunkt Archiwum krajowego we Lwowie. — Wybrany dnia 9 maja 1893.
Lwów, ul. Kurkowa 5.

Aleksander Semkowicz, Dr. filoz., em. Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Lwowskiego, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Tow. hist. we Lwowie. — Wybrany dnia 9 maja 1893.
Lwów, ul. św. Zofji 7.

Michał Hruszewski, Magister historii ruskiej, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Charkowie, Profesor p. z. hist. powszechnej z wykładem ruskim Uniwersytetu lwowskiego, Członek Ko-

1905; — 19) Przyczynki do historii kaffi w Polsce w XIV i XV w. Wiadomości numizm.-archeol. 1905; — 20) Krakau's Kunstentwicklung in „Maehrisches Gewerbemuseum Mitteilungen“ 1905; — 21) O kościołach na Wawelu. Rocznik krakowski. T. VIII; — 22) Oprawa srebrna ewangeljarza księżnej Anastazji, żony Bolesława Kędzierzawego w Bibliotece publicznej w Petersburgu. Sprawozdania Kom. hist. sztuki T. VII; — 23) Dzieje budownictwa i rzeźby w Polsce w książce „Polska obrazy i opisy“. Lwów 1907; — 24) Wit Stwosz w Krakowie. Rocznik krakowski. T. X; — 25) Wraz z Zygmuntem Hendlem: Resztki murów romańskich. Rocznik krakowski. T. IX; — 26) Wspólnie z Juljanem Pagaczewskim: Polskie Muzeum. Kraków 1906—1908; — 27) Notatki do historii sztuki i kultury w Polsce. Kraków 1909; — 28) Wielki ołtarz w kościele N. P. Marii Wita Stwosza. Kraków 1912; — 29) Zur kunstgeschichtlichen Orientierung in książce „Führer durch Galizien“. Wien—Leipzig 1913; — 30) Alte polnische Glasmalereien in Zeitschrift für alte und neue Glasmalerei. München 1913; — 31) Wspólnie z Leonar-dem Lepszym: Kościoły drewniane Galicji zachodniej. Serja I, Kraków 1903—1916; — 32) Wspólnie z St. Cerehą: Giovanni Cini z Sieny. Kraków 1916.

misji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Prezes Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Dyrektor Sekcji historycznej i Komisji archeograficznej tegoż Tow., Prezes Tow. naukowego ukraińskiego dla nauki i sztuki ukraińskiej w Kijowie, Prezes Spółki wydawniczej ukraińsko-ruskiej, Członek czynny lub honorowy kilku stowarzyszeń naukowych. — Wybrany dnia 3 maja 1895.

Lwów.

Ernest Till, Dr. praw, em. Prof. p. z. austriackiego prawa cywilnego Uniwersytetu lwowskiego, Dziekan Wydziału prawa w r. 1906/7, Prezes lwowskiego Towarzystwa prawniczego i Tow. Nauczycieli Szkół wyższych, Członek honorowy gal. Tow. muzycznego we Lwowie, Redaktor „Przeglądu prawa i administracji”. — Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ul. Pańska 4.

Iwan Andrzejewicz Linniczenko, Dr. hist., Profesor zw. historii rosyj. Uniwersytetu w Odessie oraz Prof. najwyższych Kursów dla kobiet tamże, Członek Akademii Umiejętności w Piotrogradzie, Członek Towarzystwa archeologicznego, Tow. historycznego, Tow. miłośników przyrodznawstwa i antropologii i Tow. miłośników ruskiej literatury w Moskwie, Członek Towarzystwa historii starożytności w Odessie, Prezes Tow. bibliograficznego przy Uniwersytecie w Odessie, Prezes Tow. Dobroczyńnego słowiańskiego tamże, Członek honor. Komisji archiwalnej w Połtawie, Tow. miłośników sztuki i starożytności w Kijowie, Członek Tow. „Latopisiec Nestora” w Kijowie, Członek Komisji archiwalnych w Włodzimierzu, Riazaniu, Saratowie i Symferopolu, Członek wojenno-historycznego Tow. w Piotrogradzie, Członek Komisji Wydziału starego Kijowa oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych. — Wybrany dnia 17 maja 1900.

Odessa, Uniwersytet.

Mikołaj Iwanowicz Kariejew, Dr. powszechnej historii, b. Profesor Uniwersytetu w Warszawie, obecnie Prof. Uniwersytetu w Piotrogradzie, na Wyższych kursach dla kobiet i na Wydziale ekonomicznym piotrogadzkiej Politechniki, Dziekan Wydziału hist.-liter. w psycho-neurologicznym Instytucie, Prezes Towarzystwa

historycznego przy pietrogradzkim Uniwersytecie, Redaktor „Nau-
cznawo istoriczeskawo Żurnała“, Członek-korespondent Akademii
Nauk w Piotrogradzie, oraz Członek wielu innych Towarzystw
naukowych w Rosji i zagranicą, b. Członek pierwszego Sejmu
państwowego w Rosji („Gosudarstwiennoj Dumy“). — Wybrany
dnia 13 maja 1902.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, Bolszoj Prospekt 24.

X. Jan Fijałek, Dr. teologii i prawa kanonicznego, Paleograf-archiwista Stolicy św., Profesor p. z. historii kościelnej w Uniwersytecie Jagiellońskim, przedtem Lwowskim i tamże Rektor magn., w r. 1903/4, b. Docent Uniw. Jagiell., Delegat Senatu Akademickiego do Archiwum Uniw. Jag., Konserwator krajowy i Przewodniczący sekcji archiwalnej Grona krakowskiego Konserwatorów kraj. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Wygoda 11.

Zygmunt Celichowski, Dr. filozofji, Dyrektor Biblioteki Kórnickiej, Członek honorowy i Wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Prezes Wydz. Oświatowego Rady Narodowej w Poznańskim, Prezes Tow. dziennikarzy i literatów polskich na Rzeszę niemiecką, Członek korespondent Tow. historyczno-literackiego w Paryżu. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kórnik, W. Ks. Poznańskie.

Władysław Smoleński, Radca Prokuratorji w Królestwie Polskim, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Warszawa, ul. Hoża 36.

Edmund Radwan Krzymuski, Dr. praw, b. Rektor magn., Prof. p. z. prawa i postępowania karnego Uniwersytetu Jagiell., Dyrektor Seminarjum prawniczego tamże, Prezes Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału sądowego tudzież Członek jej oddziału historyczno-prawniczego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Członek honorowy stowarzyszeń akademickich: „Pomoc wzajemna uczniów Uniwersytetu Jagiell.“, „Biblioteka uczniów Wydz. prawa“ i „Czytelnia Akademicka imienia Adama Mickiewicza“, b. Prezes Towarzystwa i Konserwatorjum muzycznego w Krakowie. — Wybrany dnia 17 maja 1904.

Kraków, ul. Jabłonowskich 5.

X. Stanisław Ksawery Chodyński, Dr. prawa kanonicznego, Kandydat św. Teologii, Protonotarjusz Apostolski, Prałat-Dziekan Jubilat Kapituły Włocławskiej, Wikarjusz generalny biskupi i Oficjał Konsystorza w Włocławku, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. — Wybrany dnia 17 maja 1904.

Włocławek (Król. Polskie).

Fryderyk Papée, Dr. filoz., Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, Konserwator krajowy. — Wybrany dnia 6 maja 1907.

Kraków, ul. Wolska 40.

X. Władysław Chotkowski, Dr. św. teologii, em. Profesor historii kościelnej i Dyrektor Seminarjum hist. kośc. w Uniwersytecie Jagiellońskim, Prałat domowy J. Św., Kanonik katedralny krakowski, Radca refer. ks.-biskupiego Konsystorza, obrońca węzła małżeńskiego w ks.-biskupim Sądzie duch., Cenzor ksiąg treści relig., Członek honorowy Towarzystwa naukowego w Toruniu i Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Poseł do Rady Państwa, b. Rektor Uniwersytetu, b. Radca m. Krakowa, odznaczony krzyżem „pro Ecclesia et Pontifice”. — Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Kanonicza 20.

Franciszek Ksawery Fierich, Dr. praw, Profesor p. z. procesu cywilnego austriackiego, b. Członek Trybunału Stanu, Członek Komisji egzaminacyjnej rządowej oddziału sądowego, Wiceprezes oddziału historyczno-prawniczego i politycznego, naczelny Redaktor „Czasopisma prawniczego i ekonomicznego”, Radca miejski krakowski, Dziekan Wydziału prawniczego w r. s. 1901/2 i 1906/7, Rektor Wszechnicy Jagiellońskiej w r. 1908/9. — Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Batorego 21.

Ignacy Koschembahr-Łyskowski, Doktor praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego w Uniwersytecie lwowskim, Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej oddziału prawno-historycznego, b. Referendarz przy Najwyższym Trybunale (Kammergericht) w Berlinie, b. Profesor zwyczajny prawa rzymskiego w Uniwersytecie w Fryburgu szwajcarskim, tamże 1889—1900 Dziekan Wydziału praw-

niczego, 1908/9 Dziekan Wydziału prawa i administracji w Uniwersytecie Lwowskim, Prof. Uniwersytetu w Warszawie, Członek czynny dell' Istituto di diritto romano w Rzymie. — Wybrany dnia 23 maja 1910.

Lwów, ul. Andrzeja Potockiego 28.

Warszawa, Uniwersytet.

Karol Kadlec, Dr. praw, Profesor p. z. historii ustawodawstwa słowiańskiego w Uniwersytecie czeskim w Pradze, Członek czynny i Sekretarz Wydziału I-ego Czeskiej Akademji Umiejętności tamże, Członek nadzwyczajny Czesk. Towarzystwa naukowego tamże, Członek rosyj. Instytutu archeolog. w Piotrogradzie, Członek korespondent serbskiej Akademji Umiejętności w Białogrodzie, poł-słowiańskiej Akademji Umiejętności w Zagrzebiu i Ukraińskiego Towarzystwa naukowego w Kijowie, Członek Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i oddziału nauk politycznych, Redaktor „Sbornika věd právních a státních“. — Wybrany dnia 19 maja 1911.

Praga, Král. Vinohrady, ul. Mánesova 1111 (41 n.).

Kazimierz Twardowski, Doktor filozofji, Profesor p. z. filozofji w Uniwersytecie Lwowskim, Dyrektor Seminarjum filozoficznego i Pracowni psychologicznej Uniwersytetu Lwowskiego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, b. Docent prywatny filozofji w Uniwersytecie wiedeńskim, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa filozoficznego, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek-założyciel wiedeńskiego Towarzystwa filozoficznego, Wydawca i Redaktor miesięcznika „Ruch filozoficzny“. — Wybrany dnia 19 maja 1911.

Lwów, ul. św. Zofji 46.

Stanisław Estreicher, Dr. praw, Profesor p. z. prawa niemieckiego w Uniw. Jagiellońskim, Członek Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego. — Wybrany dnia 22 maja 1914.

Kraków, ul. Sobieskiego 10.

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, hon. Profesor p. z. austriackiego prawa cywilnego w Uniw. Jagiel-

łońskim, b. Docent prawa cywilnego austriackiego w Uniwersytecie Wiedeńskim, Dziekan Wydziału prawniczego w r. 1907/8, Rektor Uniwersytetu w r. 1912/13. — Wybrany dnia 22 maja 1914.

Kraków, ul. Studencka 25.

Franciszek Bujak, Dr. filoz., Prof. p. n. polskiej i powszechnej historii gospodarczej. — Wybrany dnia 29 maja 1917.

Kraków, ul. Siemiradzkiego 29.

Przemysław Dąbkowski, Dr. praw, Profesor p. n. prawa niemieckiego, Docent prywatny prawa polskiego na Uniwersytecie lwowskim, Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej oddziału prawno-historycznego, Członek krajowego Grona konserwatorskiego dla Galicji wschodniej, Przewodniczący sekcji archiwalnej tegoż Grona, Członek Komisji archiwalnej i muzealnej miasta Lwowa, b. Adjunkt Archiwum krajowego, Przewodniczący Komitetu lwowskiego Polskiego Archiwum wojennego, Sekretarz Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, Członek rzeczywisty Towarzystwa naukowego w Warszawie, Członek-korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. — Wybrany dnia 29 maja 1917.

Lwów, ul. Mickiewicza 14.

Zygmunt Luba Radziwiński, Członek czynny Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek czynny Towarzystwa „Nestora latopisca“ w Kijowie, Członek koresp. król. Akademii heraldyczno-genealogicznej w Pizie, Członek Towarzystwa historycznego przy Uniwersytecie w Piotrogradzie, Członek rzecz. Towarzystwa badaczy i miłośników Wołynia w Żytomierzu, Prezes Towarzystwa heraldycznego we Lwowie. — Wybrany dnia 29 maja 1917.¹⁾

Lwów, ul. 29 Listopada 92, willa »Luba«.

¹⁾ Członek Z. Radziwiński nadesłał jeszcze dodatkowy wykaz do swojej bibliografji, umieszczonej w Roczniku 1916/17, str. XXXVIII, a mianowicie: 1) Kniazziowie na Ostrogu i Zasławiu Ostrogscy i Zasławscy herbu własnego (Kraków 1880). — 2) Ś. p. Wacław Rulikowski, wspomnienie pośmiertne (Złota księga XVI. Poznań 1894). — 3) W sprawie rodowodu XX. Sanguszków (Lwów 1902). — 4) Monografia XX. Sanguszków oraz innych potomków Lubarta-Fedora Olgierdowicza X. Ratneńskiego. Tom I i II (w dwóch częściach) (Lwów 1906–1913). — 5) Księgę Roman Fedorowicz Sanguszeko wobec Unji Lubelskiej 1569 (Lwów 1911). — Ponadto liczne art. w Gazecie Lwowskiej, Kwartalniku histor. i innych czasopismach i dziennikach.

Jan Ptaśnik, Dr. filozofji, Profesor I Szkoły realnej w Krakowie, tyt. Prof. Uniwersytetu Jagiell. do historii kultury w Polsce i Europie zachodniej, Członek krajowego Grona konserwatorskiego dla Galicji zachodniej, Członek Wydziału Towarzystwa miłośników historii i zabytków m. Krakowa, Redaktor „Biblioteki krakowskiej”. — Wybrany dnia 17 maja 1918¹⁾.

Kraków, ul. Biskupia 12.

¹⁾ Jan Ptaśnik, urodzony w Mikuszowicach 15 stycznia 1876 r., odbył studia gimnazjalne w Bochni a uniwersyteckie w Krakowie (1896—1901). W latach 1898—1900 był aplikantem Archiwum aktów dawnych m. Krakowa, 1899—1901 bibliotekarzem biblioteki Seminarjum historycznego. W r. 1901 złożył egzamin profesorski z historii i geografji jako przedmiotów głównych i został zastępcą nauczyciela w Gimn. III w Krakowie, w r. 1902 zaś rzeczywistym nauczycielem w Gimn. I w Przemyślu. W r. 1903 uzyskał stopień doktora filozofji, w r. 1904 zostaje profesorem I Szkoły realnej w Krakowie. W latach 1903—1904 i 1909 jako członek Ekspedycji rzymskiej a w r. 1910 jako zwyczajny członek „Istituto austriaco di studi storici a Roma” brał udział w pracach naukowych w Rzymie dla Akademji Umiejętności w Krakowie. W r. 1907 habilitował się do historii kultury na Wydz. filoz. Uniw. Jagiell. i w r. 1910 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego.

Ogłosił drukiem następujące prace: 1) a) Podania kaszubskie a nasze, b) Podania w powiecie bocheńskim. Lud 1899. — 2) Z życia uczniów krakowskich. Księga pamiątkowa uczniów U. J. Kraków, 1900, i odbitka. — 3) Obrazki z życia żaków krakowskich. Kraków 1900. Biblioteka krak. nr. 15. — 4) Obrazki z przeszłości m. Krakowa. Serja 1. Kraków 1902, Bibliot. krak. nr. 21. — 5) Obrazki z przeszłości m. Krakowa. Serja 2. Kraków 1903, Bibliot. krak. nr. 23. — 6) Pierwszy Bonar. Sprawozd. Akad. Umiej. 1903. — 7) Bonarowie. Rocznik krakowski, t. 7, 1905, i odbitka. — 8) Turzonowie w Polsce i ich stosunki z Fuggerami. Lwów 1905, Przewodnik naukowy i literacki. — 9) Z dziejów kultury włoskiego Krakowa. Rocznik krak., t. 9., 1906 i odbitka. — 10) Z doli i niedoli Wszechnicy Jagiellońskiej. Kalendarz „Czecha” 1907. — 11) Kollectorzy Kamery apostołskiej w Polsce piastowskiej. Rozprawy Wydz. hist.-filoz. Ak. Um. t. 50. — 12) Dewar św. Piotra obrońcą jedności politycznej i kościelnej w Polsce. Rozpr. Wydz. hist.-filoz. t. 51. — 13) Salomonowie. Studja historyczne ku czci Prof. Winc. Zakrzewskiego. Kraków 1908. — 14) Gli Italiani a Cracovia dal XVI secolo al XVIII. Roma 1909. — 15) Włoski Kraków za Kazimierza Wielkiego i Władysława Jagiełły. Rocznik krak., t. 13. — 16) Italia mercatoria apud Polonos saeculo XV ineunte. Roma 1910. — 17)

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Ludwik Birkenmajer, Dr. filozofji, Profesor historii nauk ścisłych
Uniwersytetu Jagiell. — Wybrany dnia 9 maja 1893.
Kraków, ul. Podzamcze 22.

Ze studjów nad Witem Stwoszem i jego rodziną. Rocznik krak., t. 10. — 18) Kupcy krakowscy. Rocznik krak., t. 14. — 19) Akta norymberskie do dziejów handlu z Polską w w. XV Archiwum Kom. hist. A. U., t. 11. — 20) W sprawie Wita Stwosza. Kraków „Czas“ 1912. — 21) Noch einiges über die Nationalität des Veit Stoss. Monatshefte für Kunstwissenschaft (zeszyt za listopad). Leipzig 1912. — 22) Studja nad patrycjatem krakowskim wieków średnich. Część I. Rocznik krak., t. 15. — 23) Fuggerowie w Polsce (Die Handelsbeziehungen des Fuggerschen Hauses zu Polen). Bulletin de l'Acad. d. Sc. Cracovie 1913. — 24) i 25) Monumenta Poloniae Vaticana. Tomus I: Acta Camerae apostolicae 1207—1344. Tomus II: Acta Camerae apostol. 1344—1374. Cracoviae 1913. — 26) Sprawozdanie z Ekspedycji naukowej Akademji Um. na Węgry. Sprawozd. Akad. Um. 1913. — 27) Ze studjów nad szlachtą w Polsce mieszczańskiegó i obcego pochodzenia. Sprawozd. Akad. Um. 1914. — 28) Studja nad patrycjatem krakowskim wieków średnich. Część II. Rocznik krak., t. 16. — 29) Monumenta Poloniae Vaticana. Tomus III. Analecta Vaticana 1202—1366. Cracoviae 1914. — 30) Pospólstwo jego rola i znaczenie w dziejach Krakowa. Sprawozd. Ak. Um. 1915. — 31) Polski Kraków. „Kultura Polski“, Kraków 1917. — 32) Cracovia artificum 1300—1500. Kraków 1917.

W Sprawozdaniach Komisji do badania historii sztuki w Polsce pomieścił następujące komunikaty: 1) Szczegóły archiwalne do dziejów kulturalnych Krakowa. Tom VII/4; — 2) Umowa budowniczych włoskich Piotra Messo i Bernarda Lugano z r. 1567 o przebudowę kościoła św. Florjana w Krakowie. Tom VIII/3—4; — 3) Rachunki za roboty wykonane w kaplicy królewskiej na Bielanach pod Krakowem. — 4) O nagrobku Jana Babt. Gislenuša w Rzymie. — 5) Inwentarz skarba koronnego z r. 1632. — 6) Inwentarz klejnotów księżnej Neuburskiej, królowej polskiej Anny Katarzyny Konstancji, córki Zygmunta III i Konstancji Austryaczki. — 7) Archiwum OO. Franciszkanów w Przemyślu. — 8) Malarz Szymon Chmiel. Tom IX/1—2. — 9) Ważniejsze inwentarze mieszczan krak. z XV w. z ksiąg wójtowskich. — 10) Sprawozdanie z podróży naukowej do Królestwa Polskiego. — 11) Dwa komunikaty do hist. katedr biskupich w Płocku i w Krakowie. Tom IX/3—4.

Oprócz tego pomieszczał artykuły i recenzje w czasopismach: Kwartalnik historyczny, Przegląd powszechny, Encyklopedia wychowawcza etc.

III*

Samuel Dickstein, Profesor matematyki w Uniwersytecie warszawskim, Redaktor „Prac matematycz.-fizycznych“ i „Wiadomości matematycznych“, Współwydawca „Biblioteki matemat.-fizycz.“ i publikacji „Fontes et commentationes“, Członek-założyciel i b. Wiceprezes Tow. Naukowego Warszawskiego, i b. Przewodniczący Komisji stałej do badań astronom., geolog., geofiz. i meteorolog. przy Wydziale mat.-przyr. tegoż Towarzystwa, Członek założyciel Tow. Kursów Naukowych i b. Przewodniczący Rady tych Kursów w Warszawie, Członek założyciel; członek honorowy i b. Prezes Koła matem.-fizycz. w Warszawie, Członek-założyciel i b. Prezes Komitetu Towarzystwa Biblioteki publicznej w Warszawie, Członek zagraniczny czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek korespondent król. Towarzystwa Umiejętności w Liège, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek Niemieckiego Zjednoczenia matematyków, Piotrogradzkiego Tow. matematycznego, Towarzystwa matematycznego francuskiego, Towarzystwa „Circolo matematico di Palermo“ i Towarzystwa „Mathesis“ w Rzymie, Stowarzyszenia „International Association for promoting the study of quaternions etc.“, Towarzystwa włoskiego postępu nauk, Instytutu międzynarodowego bibliograficznego w Brukselli, Instytutu „Comité permanent des Congrès internationaux d'Actuaires“ itd. — Wybrany dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Marszałkowska 117.

Adam Prażmowski, Dr. filozofji, Docent mikrobiologii i uprawy roślin przy Uniw. Jagiell. — Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Krowoderska 46.

Ernest Bandrowski, Dr. filozofji, Dyrektor Szkoły Przemysłowej w Krakowie. — Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, Aleja Mickiewicza 7.

Julian Sochocki, Dr. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu piotrogradzkiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Piotrogradzie, Członek Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie moskiewskim. — Wybrany dnia 4 maja 1894.

Piotrograd, Uniwersytet.

Leopold Adametz, Dr. filozofji, Profesor przy „Hochschule für Bodenkultur“ w Wiedniu, b. Profesor p. z. nauki hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiell., Właściciel złotego medalu państwowego za zasługi w dziedzinie rolnictwa, Członek Tow. naukowego „Leopoldina“ w Halli, Członek czynny król. szwedzkiej Akademji rolniczej w Upsali, b. Członek Komitetu Tow. rolniczego krakowskiego. — Wybrany dnia 2 maja 1895.
Wiedeń XIX, Eichendorffgasse 7.

Władysław Szajnocha, Dr. filozofji, Profesor p. z. geologii i paleontologii, Dyrektor gabinetu geologicznego, Rektor Uniw. Jagiell. w r. 1911/12 i w r. 1916/17, Komandor król. ord. Korony Rumunji, Członek krajowej Rady górniczej, Korespondent państw. Zakładu geologicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek Towarzystwa badaczy przyrody w Piotrogradzie, polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek honorowy Polskiego Towarzystwa balneologicznego. — Wybrany dnia 2 maja 1895.
Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 4.

Stefan Nientowski, Dr. filozofji, Profesor p. z. chemji ogólnej i analitycznej w Szkole politechnicznej we Lwowie. — Wybrany dnia 14 maja 1897.
Lwów, Politechnika.

Józef Książ Puzyna, Dr. filozofji, Profesor p. z. matematyki w Uniwersytecie lwowskim, b. Rektor magn., Członek Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich we Lwowie. — Wybrany dnia 17 maja 1900.
Lwów, ul. Romanowicza 18.

Henryk Hoyer, Dr. medycyny, Profesor p. z. anatomji porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego. — Wybrany dnia 12 maja 1902.
Kraków-Lobzów, ul. Łęczycka 4.

Michał Siedlecki, Dr. filozofji, Profesor p. z. zoologii Uniw. Jag., Członek korespondent „Société de Biologie“ w Paryżu. — Wybrany dnia 11 maja 1903.
Kraków, ul. Krowoderska 57.

Stanisław Zaremba, Dr. nauk matematycznych, Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor matematyki w Nîmes i Cahors, Członek korespondent Czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze i Tow. matematycznego Charkowskiego, Członek Towarzystw matematycznych Palermitańskiego i Francuskiego oraz Franc. Towarzystwa fizycznego. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, »Warszawskie«, ul. Żytnia 6.

Juljan Talko-Hryncewicz, Profesor p. z. antropologii Uniw. Jag., Radca kolegjalny, b. lekarz pow. Troickosawskiego obwodu Zabajkalskiego, b. Zarządzający Troickosawsko-Kiachtyńskim oddziałem rosyjsk. geograficznego Towarzystwa w Troickosawsku i Członek honorowy tegoż, Towarz. miłośników przyrody, antropologii i etnografji w Moskwie i czynny Członek tegoż, Członek korespondent Towarzystw antropologicznych przy wojskowo-lekarskiej Akademji w Piotrogradzie i przy piotrogradzkim Uniwersytecie, rosyjskiego Komitetu dla badań Azji środkowej i wschodniej, polskiego Związku przyrodników i lekarzy w Piotrogradzie, Towarzystwa Przyjaciół nauk w Wilnie, Narodopisné společnosti Českoslovanské w Pradze i Towarzystw lekarskich: w Wilnie, Krasnojarsku, Irkucku i Czycie. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Grodzka 53.

Józef Kowalski, Dr. filozofji, Profesor p. z. fizyki Uniwersytetu w Fryburgu Szwajcarskim, Profesor fizyki w Uniw. i Politechnice w Warszawie, Prorektor tegoż Uniwersytetu, Członek Senatu Towarzystwa Helweckiego nauk przyrodniczych, Członek honorowy Towarzystwa wodejskiego nauk przyrodniczych, b. Prezes szwajcarskiego Towarzystwa fizycznego, Członek czynny „Société scientifique“ w Brukselli, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego, Członek niemieckiego Towarzystwa fizycznego, Członek niemieckiego Towarzystwa Bunsena, Członek Komisji naukowej niemieckiego Towarzystwa Roentgena etc. — Wybrany dnia 22 maja 1912.

Fryburg Szwajcarski, willa »La Pensée«.

Warszawa, Politechnika.

Adolf Beck, Dr. medycyny, Profesor p. z. fizjologii w Uniwersytecie Lwowskim, Rektor magnif. tegoż Uniwersytetu w r. 1912/13, b. Docent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, b. Prezes

lwowskiego Tow. lekarskiego, Członek honorowy Tow. lekarskiego krakowskiego i Tow. lekarskiego w Wilnie. — Wybrany dnia 2 maja 1913.

Lwów, ul. Adama Asnyka 4.

Stanisław Józef Thugutt, Dr. chemji, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Kierownik pracowni mineralogicznej przy temże Towarzystwie, wykładający mineralogję i kierownik Zakładu mineralogicznego w Uniwersytecie warszawskim, Członek pol. Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek Towarzystwa popierania nauk rolniczych w Krakowie, Członek niem. Towarzystwa mineralogicznego i niem. Tow. chemicznego w Berlinie. — Wybrany dnia 2 maja 1913.

Warszawa, ul. Śniadeckich 13.

Józef Eismund, Prof. zoologii na wyższych kursach uniwersyteckich dla kobiet w Warszawie. — Wybrany dnia 22 maja 1914.

Warszawa.

Eugeniusz Romer, Dr. filozofji, Profesor p. z. geografji Uniwersytetu we Lwowie, b. Prezes polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek korespondent Pols. Tow. krajoznawczego w Warszawie i Pol. Tow. Geograficznego tamże, Członek Tow. naukowego warszawskiego. — Wybrany dnia 9 czerwca 1916.

Lwów, ul. Długosza 25.

Rudolf Zuber, Dr. filozofji, Profesor p. z. geologii na Uniwersytecie we Lwowie, Prezes pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek Zarządu Towarzystwa popierania Nauki polskiej we Lwowie, Członek Towarzystw geologicznych w Paryżu, Berlinie, Wiedniu i Budapeszcie. — Wybrany dnia 9 czerwca 1916.

Lwów, ul. Długosza 31.

Wacław Sierpiński, Dr. filoz., Prof. p. n. matematyki na Uniwersytecie we Lwowie, Prof. matematyki na Uniw. w Warszawie, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. — Wybrany dnia 29 maja 1917.

Lwów.

Warszawa, Uniwersytet.

Mieczysław Kowalewski, Dr. fil., Profesor zoologii w Akademji rolniczej w Dublanach, Docent zoologii Szkoły politechnicznej we Lwowie. — Wybrany dnia 29 maja 1917 r.

Dublany pod Lwowem, Akademia rolnicza.

Stefan Krentz, Doktor filozofji, Prof. p. n. mineralogji w Uniwersytecie Jagiellońskim. — Wybrany dnia 17 maja 1917¹⁾.

Kraków, ul. Wolska 17.

¹⁾ Stefan Krentz, ur. we Lwowie w r. 1883, ukończył szkoły średnie w Krakowie, zaś studia uniwersyteckie odbywał w Krakowie i Wiedniu, gdzie też w r. 1905/6 otrzymał stopień doktora filozofji. Następnie do roku 1909 przebywa na studjach w Monachium, Londynie, Oxfordzie, Paryżu i Fryburgu Bryzgowskim. W r. 1909/10 habilituje się do mineralogji na Uniwersytecie Jagiellońskim, a w r. 1916 zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym tegoż przedmiotu.

Ogłosił drukiem:

- 1) a) Über die Ausbildung der Kristallform bei Calcitwillingen (Denkschriften der Akad. der Wissensch. Wien 1906, t. LXXX). — b) Über die Ausbildung der Kristallform bei Zwillingen von Kalkspat (Mitt. der Wiener Mineral. Ges. 1905). — 2) Über die Zwillingkristalle des Calcites von Guanajuato (Tscherm. Mineral. u. petr. Mitt., t. 26). — 3) Kalkspatzwilling von Brevig (tamże, t. 26). — 4) O jednoskośnych amfibolach (Sprawozdania z posiedzeń naukowych X. Zjazdu lek. i przyr. pol. we Lwowie, 1907). — 5) Pargasit von Grenville, Canada und von Pargas in Finsland (Tscherm. Min- und petrogr. Mitt., t. 27). — 6) Untersuchungen der optischen Eigenschaften von Mineralien der Amphibolgruppe und ihrer Abhängigkeit von der chemischen Zusammensetzung (Sitzber. Akad. d. Wiss. Wien, t. CXVII). — 7) a) Contributions to the study of parallel growth of different substances (Mineralogical Magazin, London 1909, Vol. XV). — b) Beiträge zur Kenntnis orientierter Überwachsungen (Zeitschrift für Kristallographie XLVIII). — 8) a) Krystalizacja salsmiaku (Rozpr. Wydz. mat.-przyr. Ak. Um., t. 49 A). — b) Kristallisation of Salmiak (Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1909). — 9) a) O alstonicie (tamże). — b) Über Alstonit (tamże). — 10) Skała limburgitowa w Tatrach (Kosmos, Lwów, t. 35). — 11) Über die Reaktion von Meigen (Tscherm. Mineral.- und petr. Mitt. XXVIII). — 12) Kristallisation von trigonalem Silbernitrat aus wässrigeren Lösungen (tamże). — 13) Einspringende Winkel und Wachstumsgeschwindigkeit an Calcitwillingen (tamże). — 14) Piezooptisches Verhalten von Salmiak (Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1911). — 15) I. Calcium — Bariumcarbonate II. Wismutcarbonate (Bismutosphärit). III. Bismutit (w C. Doeltera: Handbuch der Mineralchemie, Drezno 1911). — 16) a) Z teorji ustroju kryształów (Księga pam. XI Zjazdu lek. i przyr. pol. Lwów, 1911). — b) Die regel-

Jan Zawidzki, Dr. filoz., Inżynier-technolog, Profesor p. z. chemji w Uniw. Jagiellońskim, Rektor Politechniki Warszawskiej, b. Do-cent chemji fizycznej w Politechnice Ryskiej, b. Profesor zw. chemji ogólnej w Akad. Roln. w Dublinach, Członek Komitetu Zarządzającego Kasą pomocy naukowej im. Dra J. Mianowskiego, b. Członek Rady Stanu Królestwa polskiego. — Wybrany dnia 17 maja 1918¹⁾.

Kraków, Jagiellońska 22.

Warszawa, Politechnika, Koszykowa 75.

mässigen Punktssysteme (Tscherm. Mineral.- und petr. Mitt. 1911). — 17) Przyczynki do morfologii minerałów polskich (Księga pam. XI. Zjazdu lek. i przyr. pol.). — 18) Über Sylvinkrystalle aus Kalusz und über die Strukturverhältnisse des Sylvins (Bull. de l'Acad. des Sc. de Cracovie, 1912). — 19) Kalzitwillinge aus Egremont (tamże). — 20) Beiträge zur Kenntnis der in enantiomorphen Formen krystallisierenden Substanzen I. (Zeitschrift für Krystallographie, t. 51). — 21) a) O limburgicie w Tatrach (Rozpr. Wydz. mat.-przyr. Ak. Um., t. 43 A). — b) Der Limburgit im Tatragebirge (Bull. de l'Acad. des Sc. de Cracovie, 1913). — c) O tatrzańskim limburgicie (Księga pam. XI. Zjazdu lek. i przyr. pol.). — 22) Łupek granatowo-sylimanitowo-biotytowy w Tatrach (Rozpr. Wydz. mat.-przyr. Ak. Um., t. 43 A). — 23) Zależność własności optycznych kryształów mieszanych od stałych optycznych i od stosunku składników (Prace mat.-fiz., Warszawa, t. 24). — 24) Elemente der Theorie der Krystallstruktur. Cz. I i II. (Lipsk 1915). — 25) a) O załamaniu światła w pi-rochlorze i beekelicie (Rozpr. Wydz. mat.-przyr. Ak. Um., t. 44 A). — b) Sur la réfringence du pyrochlore et de la béekélite (Bull. de l'Acad. des Sc. de Cracovie, 1916). — 26) O minerałach złóż truskawieckich (Rozpr. Wydz. mat.-przyr. Ak. Um., t. 55 A). — 27) O ścianach wycinalnych (tamże). — 28) Gipsy polskie. I Podkarpacie (tamże i w Bull. z r. 1916). — 29) O siarce i barycie złoża swo-zowickiego (tamże, t. 46 A i w Bull. z r. 1916). — 30) Przyczynki do morfologii kalcytów polskich (tamże i w Bull. z r. 1916). — 31) Aperçu sommaire sur le développement de la minéralogie en Pologne (w Encyclopédie polon., vol. III, Fribourg). — 32) Razem z Prof. St. Zaremą: O podstawach krystalografji geometrycznej (Sur les fondements de la cristallographie géométrique, Bull. de l'Acad. des Sc. de Cracovie, 1918, w druku). — 33) Sprawozdanie z poszukiwań minera-logiczno-geologicznych w Tatrach (Spraw. Kom. fiz. Ak. Um. 1918).

Nadto ogłosił referaty i krytyki w Kosmosie i naukowych czasopiśmiech zagranicznych

¹⁾ Jan Zawidzki urodzony we Włukach, w Płockiem, 20 gru-dnia 1866; szkołę realną ukończył w Warszawie, następnie ukończył

ZMARLI.

Hugo Zapalowicz, Dr. praw, em. Major-audytora, w czasie wojny komendant odcinka twierdzy w Przemysłu — Członek korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1894 — zmarł jako jeńiec wojenny w Perowsku (Syrdaryjskaja obłast) dnia 20 listopada 1917.

Wydział chemiczno-techniczny Politechniki Ryskiej w r. 1896 ze stopniem inżyniera chemika oraz Wydział filozoficzny Uniw. Lipskiego w r. 1900 ze stopniem doktora filozofji. W latach 1892—1896 był asystentem pryw. prof. P. Waldena w Rydze; 1900—1907 asystentem chemji fizycznej w Instytucie politechnicznym w Rydze, 1906—1907 docentem chemji fizycznej tamże, 1907—1917 prof. zw. chemji ogólnej w Akad. Roln. w Dublanach. W r. 1917 mianowany prof. zwyczajnym chemji na Wydz. filozof. Uniw. Jagiell., w listopadzie 1917 powołany do wykładów chemji nieorgan. w Uniw. oraz Politechnice Warszawskiej, w grudniu 1917 wybrany Rektorem Politechniki Warszawskiej, w czerwcu 1918 wybrany ponownie Rektorem Politechniki.

Ogłosił drukiem następujące prace: 1) O przewodnictwie elektrolitycznym kilku sinków złożonych. *Kosmos* 1899, t. 24. — 2) O solach rodo-aminokobaltowych. Tamże 1899, t. 24. — 3) z A. Schogierem. O cieple rozpuszczania stopów mieszanin azotanu potasowego z azotanem sodowym. Tamże, 1910, t. 35. — 4) z T. Mieczyskim. O szybkości zmydlenia cyanku potasu w wodnych roztworach. Tamże 1913, t. 38. — 5) Filip Noryusz Walter (1810—1847), pierwszy polski organik. Tamże, 1913, t. 38. — 6) O szybkości reakcyj autokatalitycznych. Tamże, 1916, t. 41. — 7) Ueber Rhodanatokobaltiate. *Zeitschr. f. anorgan. Chem.* 1900, t. 22. — 8) Zur Kenntniss der Zusammensetzung der Oberflächenschichten wässriger Lösungen. *Zeitschr. f. physikal. Chem.* 1900, t. 35. — 9) Ueber die Dampfdrucke binärer Flüssigkeitsgemische. Tamże, 1900, t. 35. — 10) Ueber Saponinschaum. Tamże, 1903, t. 42. — 11) Ueber das Regnaultsche Gesetz von Duhem. Tamże, 1903, t. 46. — 12) Ueber Gleichgewichte im System NH_4NO_3 , AgNO_3 . Tamże, 1903, t. 47. — 13) Ueber die Mannigfaltigkeit der Gestalten der Partial- und Totaldampfdruckkurven. Tamże, 1909, t. 69. — 14) Przyczynek do znajomości kwasu β -rezorcylowego. *Chemik polski*, 1901, t. 1. — 15) O działaniu kwasu szczawiowego na gips. Tamże, 1901, t. 1. — 16) Przyczynek do znajomości kwasu arsenawego. Tamże, 1902, t. 2. — 17) O własnościach zasadowych kwasu kakodylowego. Tamże, 1902, t. 2. — 18) Prosty przyrząd do pokazów wykładowych zjawisk dys-

Stanisław Jan Schneider, em. Dyrektor gimnazjalny we Lwowie. — Członek korespondent Wydziału filologicznego od roku 1903 — zmarł we Lwowie dnia 8 sierpnia 1917.

sojacji ciał stałych. Tamże, 1909, t. 9. — 19) O widmach absorbcyjnych roztworów kobaltorodanku potasowego w rozpuszczalnikach organicznych. Tamże, 1910, t. 10. — 20) Powstanie i rozwój Wydziału chem. Politechniki Ryskiej. Tamże, 1901, t. 1. — 21) Józef Bohdan Rogójski i jego prace z dziedziny chemii. Tamże, 1911, t. 11. — 22) J. H. Van't Hoff i jego prace. Tamże, 1912, t. 12. — 23) Notatka historyczna o zjawiskach krytycznych. Wiadomości Matem., 1901, t. 5. — 24) Studja doświadczalne nad prężnością i składem pary podwójnych mieszanin cieczy. Prace Matem.-fizyczne, 1902, t. 13. — 25) Zur Kenntniss der arsenigen Säure. Berichte d. deutsch. Chem. Gesell. 1903, t. 36. — 26) Ueber den amphoteren Charakter der Kakodylsäure. Cz. I. Tamże, 1903, t. 36. — 27) To samo: Cz. II. Tamże, 1904, t. 37. — 28) Ueber die basischen Eigenschaften der Kakodylsäure und des Harnstoffs. Tamże, 1904, t. 37. — 29) Zur Theorie der Pseudosäuren. Tamże, 1904, t. 37. — 30) Notiz ueber einige physikal. Eigenschaften des reinen Pyridins. Chemiker-Zeitung, 1906, t. 30. — 31) Ueb. einen einfachen Apparat für Demonstration der Dissociationsspannung. Tamże, 1908, t. 32. — 32) Z M. Centner-szwere: Ueber retrograde Mischung und Entmischung. Annalen d. Physik. 1905, serja 4, t. 19. — 33) Anfänge der Chemie in Polen. Beiträge aus d. Gesch. d. Chemie. 1908. — 34) Einführung der Lavoisierschen Theorie in Polen. Tamże 1908. — 35) Ueb. ein Schönbeinsches Dokument zur Illustration katalytischer Lichtwirkungen. Archiv. f. Gesch. d. Naturwiss. u. Technik, 1913, t. 6. — 36) Oekonomischer Thermostat für Dauerbetrieb bei höheren Temperaturen. Oesterr. Chem.-Zeitung. 1914, t. 17. — 37) Studien zur chemischen Dynamik autokatalytischer Prozesse: I. Kinetische Theorie der Autokatalyse und ihre experimentelle Prüfung. Bull. Acad. d. Sc. de Cracovie. A. 1915. — 38) To samo: II. z W. Staronką: Geschwindigkeit der Isomerisation des Phosphorigsäuretriäthylesters. Tamże. A. 1915. — 39) To samo: III. z J. Zaykowskim: Ueber die Verseifungsgeschwindigkeit des methylschwefelsauren Kaliums. Tamże. A. 1916. — 40) To samo: IV. Systematik und Kinetik autokatalytischer Reaktionen. Tamże. A. 1916. — 41) Ueb. den molekular-kinetischen Mechanismus katalytischer Reaktionen. Tamże. A. 1917. — 42) Studja nad dynamiką chemiczną procesów autokatalitycznych. I. Teorja kinetyczna autokatalizy i jej doświadczalne sprawdzenie. Rozpr. Wydz. matem.-przyrodn. Akad. Um. 1916, A, t. 55. — 43) To samo: II. z W. Staronką: Szybkość izomeryzacji fosforynu trójetylowego. Tamże, 1916, A, t. 55. — 44) To samo: III. z J. Zaykowskim: O szybkości zmydiania metylosiarczanu potasowego. Tamże, 1916. A. t. 56.

Marjan Smoluchowski, Dr. filozofji, Profesor p. z. fizyki doświadczalnej na Uniwersytecie Jagiellońskim — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1917 (Korespondent od r. 1908) — zmarł w Krakowie 5 września 1917.

Stanisław hr. Tarnowski, Dr. filozofji, b. Profesor literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim i Rektor tegoż Uniwersytetu w latach 1887/8 i 1899/900, b. Sekretarz Generalny Akademii Umiejętności w latach 1883—1890, Prezes Akademii od 1890 do 1917, Członek czynny Wydziału filologicznego od r. 1873 — zmarł w Krakowie dnia 31 grudnia 1917.

Juljan Niedźwiedzki, Doktor filozofji, hon. Profesor mineralogii i geologii w Szkole politechnicznej lwowskiej, — Członek czynny krajowy Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1893 (Korespondent od 1887) — zmarł we Lwowie dnia 7 stycznia 1918 roku.

Wojciech Kętrzyński, Doktor filozofji, Dyrektor Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, — Członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1887 (Korespondent od 1873) — zmarł we Lwowie dnia 15 stycznia 1918 roku.

Bronisław Ignacy Kruczkiewicz, Doktor filozofji, Profesor filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, — Członek Korespondent Wydziału filologicznego od r. 1902 — zmarł we Lwowie 27 lutego 1918 roku.

Tadeusz Korzon, Bibliotekarz Ordynacji Zamoyskiej w Warszawie, — Członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego od roku 1903 (Korespondent od r. 1888) — zmarł w Warszawie dnia 9 marca 1918.

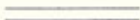
Bronisław Chlebowski, Profesor literatury polskiej w Uniwersytecie w Warszawie, — Członek Korespondent Wydziału filologicznego od r. 1914 — zmarł w Warszawie dnia 28 marca 1918.

Wincenty Zakrzewski, Doktor filozofji, emer. Profesor historii powszechnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, — Członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1884 (Korespondent od r. 1881), Dyrektor tegoż Wydziału — zmarł w Krakowie dnia 12 kwietnia 1918 roku.

Edward Janczewski, Doktor filozofji, Profesor anatomji i fizjologii roślin Uniwersytetu Jagiellońskiego, — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1885 — zmarł w Krakowie d. 17 lipca 1918 roku.

Jan Franke, Krajowy inspektor szkół, b. Prof. mechaniki w Szkole politechnicznej we Lwowie, — Członek czynny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1885 — zmarł we Lwowie dnia 6 sierpnia 1918 roku.

Ludwik Kubala, em. Profesor gimnazjum we Lwowie — Członek czynny Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1903 (Korespondent od r. 1884) — zmarł we Lwowie dnia 1 października 1918 roku.

WYKAZ
STAŁYCH KOMISYJ AKADEMICKICH.

A) Na Wydziale filologicznym.

I. Komisja historii sztuki.

Przewodniczący:

Stanisław Tomkowicz ¹⁾.

Sekretarz:

W. Stanisław Turczyński.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Jan Bukowski
Jan Bołoz Antoniewicz (Lwów)	Stanisław Cercha
Oswald Balzer (Lwów)	Adam Chmiel
Zygmunt Batowski (Warszawa)	Wilhelm Creizenach (Drezno)
Klemens Bąkowski	Ks. Stanisław Chodyński (Włocławek)
Piotr Bieńkowski	Aleksander Czołowski (Lwów)
Ks. Józef Bilczewski (Lwów)	Ludwik Cwikliński (Wiedeń)
Ludwik Birkenmajer	Włodzimierz Demetrykiewicz
Ferdynand Bostel (Lwów)	Marceli Dobrowolski (Warszawa)
Kazimierz Broniewski (Warszawa)	

¹⁾ Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Józef Dziekoński (Warszawa)	Nikodem Pajzderski (Poznań)
Herman Ehrenberg (Monastyr)	Fryderyk Papée
Władysław Ekielski	Leon hr. Piniński (Lwów)
Ks. Jan Fijałek	Władysław Podlacha (Lwów)
Ludwik Finkel (Lwów)	Jan Ptaśnik
Ludwik Fournier (Lion)	Ludwik Puszet
Marjan Gumowski	Edward hr. Raczyński
Zygmunt Hendel	Witold Rubczyński
Aleksander Janowski (Warszawa)	Kazimierz Skórewicz (Warszawa)
Jerzy Kieszkowski (Wiedeń)	Józef Smoliński (Warszawa)
Stefan Komornicki	Stanisław Smolka
Feliks Kopera	Tadeusz Stryjeński
Józef Korzeniowski	Tadeusz Szydłowski
Ks. Gerard Kowalski Ord. Cist. (Mogiła)	Adolf Szyszko-Bohusz
Leonard Lepszy	Stanisław Tomkowicz
Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)	W. Stanisław Turczyński
Henryk Mańkowski (Winogóra)	Bolesław Ulanowski
Józef Muczkowski	Jerzy Warchałowski
Jerzy hr. Mycielski	Michał Witanowski (Piotrków)
Sławomir Odrzywolski	Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Juljan Pagaczewski	Stefan Zaborowski
	Władysław Zahorski (Wilno)
	Jan Zubrzycki (Lwów)

Członkowie lwowscy Komisji historii sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Jana Bołoz Antoniewicza.

II. Komisja językowa.

Przewodniczący:

Jan Rozwadowski.

Zastępca Przewodniczącego:

Jan Łoś.

Sekretarz:

Mikołaj Rudnicki.

Członkowie :

Karol Appel (Warszawa)	Józef Mikkola (Helsingfors)
Jan Baudouin de Courtenay (Warszawa)	Kazimierz Morawski
Tytus Benni (Warszawa)	Ernest Muka (Budyszyn)
Eryk Berneker (Monachjum)	Kazimierz Nitsch (Lwów)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Zygmunt Paulisz
Aleksander Brückner (Berlin)	Holger Pedersen (Kopenhaga)
Stanisław Ciszewski (Warszawa)	Wiktor Porzeziński (Moskwa)
Ludwik Ówikliński (Wiedeń)	Stanisław Ptaszycki (Lublin)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwajcarski)	Józef Rostafiński
Bolesław Erzepki (Poznań)	Jan Rozwadowski
Andrzej Gawroński (Lwów)	Mikołaj Rudnicki
Piotr Jaworek	Stanisław Słoński (Warszawa)
Adam Kleczkowski	Ignacy Stein (Biała)
Edward Klich (Cieszyn)	Aleksy Szachmatow (Pietrograd)
Ks. Romuald Koppens (Bąkowiece pod Chyrowem)	Stanisław Szober (Warszawa)
A. Antoni Kryński (Warszawa)	Antoni Śmieszek
Stefan Kulbakin (Charków)	Tore Torbiörnsson (Upsala)
Jan Leciejewski (Lwów)	Józef Tretiak
Tadeusz Lehr-Splawiński	Bolesław Ulanowski
Jan Łoś	Henryk Ułaszyn (Lipsk)
Antoni Meillet (Paryż)	Jan Werchratskyj (Lwów)
	Stanisław Wędkiewicz
	Roman Zawiliński

**III. Komisja do badań
w zakresie literatury i oświaty w Polsce.**

Przewodniczący :

Józef Kallenbach.

Zastępca Przewodniczącego:

Józef Korzeniowski.

Sekretarz:

Józef Ujejski.

Członkowie:

Ludwik Bernacki (Lwów)	Stanisław Kot
Józef Bieliński (Warszawa)	Ks. Gerard Kowalski Ord. Cist. (Mogiła)
Ludwik Birkenmajer	Aleksander Kraushar (War- szawa)
Bolesław Biskupski	Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Michał Bobrzyński	A. Antoni Kryński (Warszawa)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Leon Kulczyński
Zygmunt Celichowski (Kórnik)	Jan Lachs
Adam Chmiel	Jan Leniek (Tarnów)
Ks. Władysław Chotkowski	Leonard Lepszy
Ignacy Chrzanowski	Jan Łoś
Wilhelm Creizenach (Drezno)	Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Isak Collijn (Upsala)	Maurycy Mann
Jan Czubek	Mikołaj Mazanowski
Antoni Danysz	Kazimierz Morawski
Samuel Dickstein (Warszawa)	Henryk Mościcki (Warszawa)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg)	Jerzy hr. Mycielski
Marjan Dubiecki	Kazimierz Nitsch (Lwów)
Bolesław Erzepki (Poznań)	Karol Petelenz (Lwów)
Stanisław Estreicher	Franciszek Pułaski (Warszawa)
Ks. Jan Fijałek	Jan Ptaśnik
Ludomił German (Wiedeń)	Stanisław Ptaszycki (Lublin)
Tadeusz Grabowski	Marjan Reiter (Lwów)
Tad. Stanisław Grabowski (Sofja)	Michał Rolle (Lwów)
Bronisław Gubrynowicz (Lwów)	Józef Rostański
Wiktor Hahn (Lwów)	Witold Rubczyński
Ferdynand Hoesick	Stanisław Siedlecki
Ludwik Janowski (Kijów)	Stanisław Smolka
Alfred Jensen (Stockholm)	August Sokołowski
Józef Kallenbach	Marjan Szyjkowski
Antoni Karbowski	Stanisław Tomkiewicz
Feliks Koneczny	Józef Tretiak
Feliks Kopera	Stanisław Turowski
Józef Korzeniowski	Józef Ujejski
Stanisław Kościalkowski (Wilno)	Bolesław Ulanowski
Stanisław Kossowski (Lwów)	

Rocznik Akademji 1917/18.

Zygmunt Wasilewski (Lwów)	Roman Zawiliński
Stanisław Windakiewicz	Marjan Zdziechowski
Konstanty Wojciechowski (Lwów)	Michał Żmigrodzki (Sucha)

IV. Komisja filologiczna.

Przewodniczący:

Kazimierz Morawski.

Zastępcy Przewodniczącego:

Franciszek Majchrowicz. Leon Sternbach.

Sekretarz:

Vacat.

Członkowie:

Adolf Bednarowski (Lwów)	Jan Kopacz (Lwów)
Stanisław Bednarski	Stanisław Kot
Piotr Bienkowski	Wojciech Krajewski (Chrzanów)
Michał Bogucki	Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Edmund Bulanda (Lwów)	Tadeusz Lewicki (Lwów)
Bogusław Butrymowicz	Piotr Liszkowicz
Franciszek Chowaniec	Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Wilhelm Creizenach (Drezno)	Kazimierz Morawski
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)	Franciszek Nagórzański (Lwów)
Dymitr Czechowski	Jan Pelczar
Bronisław Daniec	Ludwik Piotrowicz
Antoni Danysz	Gustaw Przychocki (Warszawa)
Zacharjasz Dembitzer (Stani- sławów)	Joachim Reinhold
Jan Demiańczuk (Stanisławów)	Jan Rozwadowski
Edward Fiderer (Lwów)	Stanisław Rzepiński (Lwów)
Bonawentura Graczyński (Lwów)	Mikołaj Sabat (Stanisławów)
Wiktor Hahn (Lwów)	Jan Sajdak (Lwów)
Seweryn Hammer	Tadeusz Sinko
Michał Jezienicki (Stanisławów)	Wincenty Śmiałek (Lwów)
	Karol Stach
	Leon Sternbach

Stanisław Stroński
Franciszek Terlikowski (Lwów)
Stanisław Wędkiewicz

Józef Winkowski
Stanisław Witkowski (Lwów)

W skład Komisji wchodzi Komitet do wydawnictwa Greckich
OO. Kościoła IV wieku:

Przewodniczący:

Leon Sternbach.

Zastępca Przewodniczącego:

Tadeusz Sinko.

Sekretarz:

Jan Sajdak.

V. Komisja dla prac nad spólczesnym językiem polskim.

Przewodniczący:

Jan Łoś.

Zastępca Przewodniczącego:

Jan Rozwadowski.

Sekretarz:

Zygmunt Paulisz.

Członkowie:

Tytus Benni (Warszawa)
Tadeusz Browicz
Ignacy Chrzanowski
Stanisław Ciechanowski
Jan Czubek
Antoni Danyś
Józef Kallenbach
Jan Kasprowicz (Lwów)
Tadeusz Kleczkowski
Edward Klich (Cieszyn)
Jan Łoś
Kazimierz Morawski
Kazimierz Nitsch (Lwów)

Artur Passendorfer (Lwów)
Zygmunt Paulisz
Józef Rostański
Jan Rozwadowski
Mikołaj Rudnicki
Ignacy Stein (Biała)
Stanisław Szober (Warszawa)
Kazimierz Tetmajer
Józef Tretiak
Stanisław Zathy
Roman Zawiliński
Juljusz Zborowski (Nowy Targ)
Stefan Żeromski (Zakopane)

IV*

VI. Komisja orientalistyczna.

Przewodniczący:

Jan Rozwadowski.

Zastępca Przewodniczącego:

Jan Łoś.

Sekretarz:

Tadeusz Kowalski.

Członkowie:

Andrzej Gawroński (Lwów)

Jan Grzegorzewski

Tadeusz Kowalski

Jan Łoś

Ks. Wilhelm Michalski

Jan Rozwadowski

Mojżesz Schorr (Lwów)

Ks. Władysław Szczepański

(Warszawa)

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisja historyczna.

Przewodniczący:

Vacat.

Zastępca Przewodniczącego:

Ks. Jan Fijałek.

Dyrektor zbiorów i wydawnictw:

Stanisław Kutrzeba.

Sekretarz:

Władysław Konopczyński

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)

Oswald Balzer (Lwów)

Eugenjusz Barwiński (Lwów)

Michał Bobrzyński

Ludwik Boratyński

Ferdynand Bostel (Lwów)

W. A. Bruchnalski (Lwów)

Franciszek Bujak

Zygmunt Celichowski (Kórnik)

Adam Chmiel

Ks. Władysław Chotkowski
Michał Chyliński
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Aleksander Czołowski (Lwów)
Jan Czubek
Bronisław Dembiński (Warszawa)
Edmund Długopolski
Franciszek Duda
Oskar Halecki
Hubert Ermisch (Drezno)
Stanisław Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Ludwik Finkel (Lwów)
Ks. Michał Godlewski (Piotrograd)
Ks. Tadeusz Gromnicki
Ludwik Grossé (Warszawa)
Alfred Halban (Lwów)
Marceli Handelsman (Warszawa)
Walerjan Heck (Trembowla)
Kazimierz Kaczmarczyk
Witold Kamieniecki (Warszawa)
Stanisław Kętrzyński (Warszawa)
Emil Kipa (Lwów)
Abdon Kłodziński
Ludwik Kolankowski
Feliks Koneczny
Władysław Konopczyński
Józef Korzeniowski
Aleksander Kraushar (Warszawa)
Edward Kuntze
Stanisław Kutrzeba

Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy
Marjan Łodyński
Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Emil Teofil Modelski (Lwów)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Mycielski
Fryderyk Papée
Alfons Parczewski (Warszawa)
Bronisław Pawłowski (Lwów)
Maksymiljan Perlbach (Berlin)
Antoni Prochaska (Lwów)
Jan Ptaśnik
Stanisław Ptaszycki (Piotrograd)
Kazimierz Pułaski (Warszawa)
Zygmunt Radziwiński (Lwów)
Henryk Radziszewski (Warszawa)
Aleksander Semkowicz (Lwów)
Władysław Semkowicz
Adam Skalkowski (Lwów)
Stanisław Smolka
Wacław Sobieski
August Sokołowski
Adam Szelański (Warszawa)
Wacław Tokarz
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Kazimierz Waliszewski (Paryż)
Stanisław Windakiewicz
Wiktor Wittyg (Warszawa)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)

II. Komisja prawnicza.

Przewodniczący:

Bolesław Ulanowski.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Kutrzeba.

Sekretarz:

Vacat.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Edward Krzymuski
Oswald Balzer (Lwów)	Adam Krzyżanowski
Michał Bobrzyński	Kazimierz Kumaniecki
Tadeusz Bresiewicz (Wiedeń)	Stanisław Kutrzeba
Józef Brzeziński	Kazimierz Laskowski (Lwów)
Stanisław Bukowiecki (Warszawa)	Zygmunt Lisowski
Józef Buzek (Lwów)	Juljan Makarewicz (Lwów)
Marceli Chlamtacz (Lwów)	Kazimierz Marowski (Warszawa)
Edward Dubanowicz (Lwów)	Antoni Peretiatkowiez (Lublin)
Tadeusz Dziurzyński	Michał Rostworowski
Stanisław Estreicher	Jan Rutkowski (Warszawa)
Franc. Ksawery Fierich	Roman Rybarski
Ks. Jan Fijałek	Józef Siemieński (Warszawa)
Antoni Górski	Adolf Suligowski (Warszawa)
Alfred Halban (Lwów)	Rafał Taubenschlag
Marceli Handelsman (Warszawa)	Bolesław Ulanowski
Leopold Jaworski	Stanisław Wróblewski
Henryk Konic (Warszawa)	Władysław Wróblewski (Warszawa)
Antoni Kostanecki	Fryderyk Zoll

III. Komisja historii filozofii polskiej.

Przewodniczący:

Ignacy Chrzanowski.

Zastępca Przewodniczącego.

Kazimierz Twardowski.

Sekretarz:

Ks. Konstanty Michalski.

Zastępca Sekretarza:

Adam Żółtowski.

Członkowie:

Szymon Askenazy (Lwów)
Józef Bieliński (Warszawa)
Ludwik Birkenmajer
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Ignacy Chrzanowski
August hr. Cieszkowski (Poznań)
Zofja Daszyńska-Golińska
Michał Dziewicki
Samuel Dickstein (Warszawa)
Ks. Jan Fijałek
Tadeusz Garbowski
Wojciech Gielecki
Tadeusz Grabowski
Ignacy Halpern (Warszawa)
Stefan Harassek
Władysław Horodyski
Ludwik Janowski
Józef Kallenbach
Józef Korzeniowski
Jan Łoś

Jan Łukasiewicz (Warszawa)
Ks. Konstanty Michalski
Kazimierz Morawski
Antoni Peretiatkiewicz (Lublin)
Ks. Idzi Radziszewski (Lublin)
Jan Michał Rozwadowski
Witold Rubczyński
Tadeusz Sinko
Władysław Smoleński (Warszawa)
Michał Sobeski
Kazimierz Twardowski (Lwów)
Józef Ujejski
Mścisław Wartenberg (Lwów)
Wiktor Wąsik (Warszawa)
Stanisław Windakiewicz
Władysław Witwicki (Lwów)
Ks. Adam Woroniecki O. Dom.
Adam Wrzosek
Adam Żółtowski

C) Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym.

I. Komisja fizjograficzna.

Przewodniczący:

Emil Godlewski sen.

Sekretarz:

Władysław Kulczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz (Wiedeń)	Wilhelm Friedberg (Kieszów)
Klaudjusz Angerman (Boguchwała)	Tadeusz Garbowski
Ernest Bandrowski	Emil Godlewski sen.
Franciszek Bartonec (Haj)	Emil Godlewski iun.
Jan Bayger (Lwów)	Walery Goetel
Ludwik Birkenmajer	Stanisław Goliński
Jan Blauth (Lwów)	Władysław Gorczyński (Warszawa)
Józef Marjan Bocheński	Jan Grochmalicki (Lwów)
Zygmunt Bośniacki (San Giuliano pod Pisą)	Józef Grzybowski
Juljan br. Brunicki (Podhorce)	Roman Gutwiński
Józef Brzeziński (Prądnik Czerwony)	Juljan Hawrysiwicz (Ożydów, Galicja)
Odo Bujwid	Ludwik Hildt (Warszawa)
Franciszek Chłapowski (Poznań)	Jan Hirschler (Lwów)
Napoleon Cybulski	Jan Holobek (Wiedeń)
Jan Czarnocki (Warszawa)	Henryk Hoyer
Bronisław Antoni Dębski (Wólka Przybojewska, p. Zakroczym)	Bolesław Hryniewiecki (Odessa)
Franciszek Drobnik	Antoni Jakubski (Lwów)
Emil Dunikowski (Lwów)	Jan Jarosz (Drohobycz)
Henryk Dziedzicki (Warszawa)	Ferdynand Jastrzębski
Władysław Dziewulski	Stefan Jentys
Seweryn Dziubałtowski (Warszawa)	Andrzej Kędzior
	Eugenjusz Kiernik
	Jan Kinel (Lwów)
	Walerjan Klecki
	Stanisław Klemensiewicz (Lwów)

January Kołodziejczyk (Warszawa)	Jan Nowak (Lwów)
Stanisław Kontkiewicz (Warszawa)	Leon Nowakowski
Stefan Kopeć	Aleksander Nowicki
Piotr Koroniewicz (Warszawa)	Józef Paczoski (Cherson)
Ignacy Kosiński (Warszawa)	Władysław Pawlica
Mieczysław Kowalewski (Dublany)	Stanisław Pawłowski (Lwów)
Hugo Kowarzyk (Jaworzno)	Feliks Piestrak (Wieliczka)
Adam Krasucki (Lwów)	Adam Piwowar (Ząbkowice)
Stefan Kreutz	Wilhelm Pokorny (Lwów)
Ignacy Król	Władysław Poliński (Warszawa)
Seweryn Krzemieniowski (Dublany)	Józef Mikułowski-Pomorski (Warszawa)
Władysław Kulczyński	Konstanty Proszyński (Ustroń, pow. słucki)
Czesław Kuźniar	Wojciech Rogala (Lwów)
Wiktor Kuźniar	Kazimierz Rogóyski
Stanisław Lencewicz (Warszawa)	Eugeniusz Romer (Lwów)
Jan Lewiński (Warszawa)	Józef Rostański
Flora Lilienfeldówna (Lwów)	Kazimierz Rouppert
Michał Lempicki (Warszawa)	Zygmunt Rozen
Jarosław Łomnicki (Lwów)	Jan Rychlicki (Lwów)
Czesław Łopuski (Warszawa)	Bronisław Rydzewski (Warszawa)
Walery Łoziński	Józef Ryzner (Lwów)
Stanisław Małkowski (Warszawa)	Jan Samsonowicz (Warszawa)
Aleksander Matuszewski (Słupca p. Kaliszem)	Ludomir Sawicki
Edward Mazur	Edward Schechtel
Romuald Merecki (Warszawa)	Fryderyk Schille (Podhorce obok Stryja)
Władysław Mierzejewski (Warszawa)	Antoni Schimitzok (Siersza)
Stanisław Minkiewicz (Dublany)	Michał Siedlecki
Józef Morozewicz	Józef Siemiradzki (Lwów)
Bolesław Namysłowski	Tadeusz Sikorski
Edward Niezabitowski (Nowy Targ)	Kazimierz Simm (Czernichów)
	Ludwik Sitowski
	Jerzy Smoleński
	Stanisław Smreczyński

Jan Śnieżek	Herkulan Weigt
Stanisław Sokołowski (Lwów)	Zygmunt Weyberg (Lwów)
Jan Stach	Henryk Wielowieyski
Stefan Stobiecki	Szymon Wierdak
Bolesław Strzeszewski (Płock)	Borys Wigilew (Zakopane)
Leon Syroczyński (Lwów)	Ferdynand Wilkosz
Władysław Szafer	Edward Windakiewicz (Wiedeń)
Kazimierz Szafnagel (Wilno)	Tadeusz Wiśniowski (Lwów)
Władysław Szajnocha	Jadwiga Wołoszyńska (Lwów)
Jan Sztolcman (Warszawa)	Zygmunt Wóycicki (Warszawa)
Kazimierz Szulc (Dublany)	Kazimierz Wójcik
Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)	Antoni Wróblewski (Lwów)
Konstanty Tołwiński (Borysław)	Jan Wysogórski (Wrocław)
Józef Trzebiński (Puławy)	Józef Zaborski (Stanisławów)
Seweryn Udziela (Podgórze)	Edmund Załęski (Górka Naro-
Franciszek Vetulani (Lwów)	dowa)
Henryk Walter	Rudolf Zuber (Lwów)
Stanisław Weigner	Kazimierz Żorawski

Prace tej Komisji są rozdzielone na 4 sekcje pod kierunkiem:
1) *meteorologiczna*, prof. Żorawskiego; 2) *geologiczna*, prof. Morozewicza; 3) *botaniczna*, prof. Szafera; 4) *zoologiczna*, prof. Siedleckiego.

II. Komisja antropologiczna.

Przewodniczący:

Kazimierz Kostanecki.

Sekretarze:

Włodzimierz Demetrykiewicz.

Seweryn Udziela.

Członkowie:

Włodzimierz Antoniewicz
Jan Baudouin de Courtenay
(Warszawa)
Jan Biela (Drohobycz)
Piotr Bieńkowski
Gerson Blatt (Lwów)
Michał Brensztejn (Wilno)
Franciszek Bujak

Franciszek Bylicki
Jan Stan. Bystroń
Ks. Kazimierz Chmielecki
(Wapcz, Prusy zach.)
Stanisław Ciechanowski
Stan. Ciszewski (Warszawa)
Napoleon Cybulski
Stan. Jan Czarnowski (Miechów)

Jan Czekanowski (Lwów)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Stanisław Dobrzycki (Fryburg
szwaj.)
Tadeusz Dowgird (Kowno)
Bolesław Erzepki (Poznań)
Michał Federowski (Podol, gub.
wileńska)
Wojciech Grzegorzewicz (Lwów)
Henryk Hoyer
Juljan Talko-Hryncewicz
Zdzisław Jachimecki
Józef Jira (Praga)
Józef Kantor (Bochnia)
Eugenjusz Kiernik
Feliks Kopera
Kazimierz Kostanecki
Ludwik Krzywicki (Warszawa)
Leonard Lepszy
Jan Łoś
Erazm Majewski (Warszawa)
Leonard Masing (Dorpat)
Ernest Muka (Budyszyn w Sa-
ksonji)
Czesław Neymann (Winnica
Podolska)
Kazimierz Nitsch (Lwów)

Lubor Niederle (Praga)
Władysław Olechnowicz (Czar-
na Struga ad Warszawa)
Tadeusz Pilat (Lwów)
Stan. Poniatowski (Warszawa)
Zygmunt Radziwiński (Lwów)
Jan Rozwadowski
Józef Rostafiński
Aleksander Saloni (Stanisławów)
Jerzy Sauerwein (Chrystjanja)
Ludwik Stieda (Giessen)
Kazimierz Stołyhwo (Warszawa)
Jan Świętek
Wandalin Szukiewicz (Nacza,
Ejszyszki, gub. wileńska)
Włodzim. Tetmajer (Bronowice)
Stanisław Tomkowicz
Józef Tretiak
Seweryn Udziela (Podgórze)
Leon Wachholz
Zygmunt Wolski (Warszawa)
Adam Wrzosek
Adam Zakrzewski (Warszawa)
Roman Zawiliński
Stanisław Zdziarski (Lwów)
Čeněk Zibrť (Praga)
Michał Żmigrodzki

III. Komisja biblijografji nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:

Władysław Natanson.

Zastępca Przewodniczącego:

Władysław Kulczyński.

Sekretarz:

Stefan Fabiani.

Członkowie:

Ernest Bandrowski	Seweryn Krzemieniewski (Dublany)
Adolf Beck (Lwów)	Antoni Kuczyński (Warszawa)
Ludwik Birkenmajer	Władysław Kulczyński
Tadeusz Browicz	Wiktor Kuźniar
Franciszek Chłapowski (Poznań)	Leon Marchlewski
Stanisław Ciechanowski	Stanisław Maziarski
Napoleon Cybulski	Józef Morozewicz
Włodzimierz Demetrykiewicz	Władysław Natanson
Samuel Dickstein (Warszawa)	Juljan Nowak
Władysław Dziewulski	Adam Prażmowski
Józef Eismond (Warszawa)	Jan Pruszyński (Warszawa)
Tadeusz Estreicher (Fryburg szwajc.)	Kazimierz Rogóyski
Stefan Fabiani	Eugenjusz Romer (Lwów)
Emil Godlewski sen.	Józef Rostański
Emil Godlewski iun.	Józef Rychter (Lwów)
Lucjan Grabowski (Lwów)	Bronisław Sawicki (Warszawa)
Józef Grzybowski	Juljan Schramm
Władysław Heinrich	Michał Siedlecki
Antoni Hoborski	Jan Sosnowski (Warszawa)
Henryk Hoyer	Władysław Szajnocha
Marjan Jakowski (Warszawa)	Stanisław Tołłoczko (Lwów)
Wład. Janowski (Warszawa)	Jan Tur (Warszawa)
Stefan Jentys	Stanisław Wronski (Warszawa)
Leon Klecki	Jan Zaleski (Pietrograd)
Walerjan Klecki	Stanisław Zaremba
Kazimierz Kostanecki	Jan Zawidzki
Stefan Kreutz	Kazimierz Żorawski

IV. Komisja historii nauk matematyczno-przyrodniczych.

Przewodniczący:

Józef Rostański.

Sekretarz:

Adam Wrzosek.

Członkowie:

Józef Bieliński (Warszawa)	Ks. Feliks Hortyński
Aleksander Birkenmajer	Ludwik Janowski
Ludwik Birkenmajer	Antoni Karbowski
Włodzimierz Bugiel (Paryż)	Aleksander Kraushar (Warszawa)
Franciszek Bujak	Feliks Kucharzewski (Warszawa)
Franciszek Chłapowski (Poznań)	Jan Lachs
Stanisław Ciechanowski	Władysław Natanson
Isak Collijn (Upsala)	Stefan Pawlik (Dublany)
Ks. Konstanty Czaykowski	Józef Rostański
Samuel Dickstein (Warszawa)	Władysław Szumowski (Lwów)
Tadeusz Estreicher (Fryburg szwajc.)	Jan Tur (Warszawa)
Franciszek Fuchs	Adam Wrzosek
Franciszek Giedroyć (Warszawa)	Władysław Zahorski (Wilno)
	Jan Zawidzki

Stacja naukowa w Paryżu.

Biblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy: Książę Adam Czartoryski — przewodniczący; Władysław Mickiewicz — sekretarz; Bronisław Kozakiewicz — podskarbi; Tadeusz Chojecki, Witold Hryniewicki, Józef hr. Przeździecki, Józef Skrochowski, Gustaw br. Taube, Dionizy Zaleski, Władysław hr. Zamoyski.

Kustosz: Vacat.

Bibliotekarz: Józef Ruffer.

BIBLIOTEKA AKADEMJI.

Inspektor Biblioteki: Prof. Jan Rozwadowski (j. w.).

Bibliotekarz: *Vacat*.

Zastępca Bibliotekarza: Helena d'Abancourt.

Pomocnicy Bibliotekarza: Dr. Anna Wiegnerowa,
Jadwiga Sienkiewiczówna,
Kazimierz Piekarski.

BIURO AKADEMJI.

Według § 23 Statutu Biuro Akademji znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

SKŁAD.

Dyrektor Kancelarji: Józef Rydel.

Pomocnicy: Kazimierz Hałaciński
Witold Taszycki.

Podskarbi: *Vacat*.

Rachmistrz: Edward Pompa.

Sprzedaż wydawnictw znajduje się
w Księgarni Gebethnera i Spółki w Krakowie (Rynek główny).

Woźny Akademji: Ludwik Słowiński i czterech pomocników.

I.

PRZEMÓWIENIE

PREZESA KAZIMIERZA MORAWSKIEGO.

Najprzewielebniejszy Książę Biskupie!
Ekscelencjo Panie Ministrze!
Dostojne Zgromadzenie!

Z polecenia Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Protektora, i w Jego imieniu, mam zaszczyt zagaić to doroczne publiczne posiedzenie Akademji Umiejętności.

Po tylu latach raz pierwszy nie rozbrzmiewa na uroczystem posiedzeniu Akademji głos wymowny, którego z uwagą i uszanowaniem przywykli słuchać wierni Akademji Przyjaciele i dorocznii jej Goście. Ś. p. hr. Stanisław Tarnowski stał przez lat blisko trzydzieści na czele naszej Instytucji, na straży jej czci, interesów i posłannictwa. Co roku w dzień uroczystego posiedzenia, które jest rodzajem naukowych dożyneków, przedstawiał plony i dorobek naszej pracy społeczeństwu, wykazywał nowe zadania, które nas czekają, nowe drogi, na któreby wkroczyć należało. A wypływało z naszych warunków, z ciężkiej doli narodu, że z tą czynnością łączyć się zawsze nieomal musiały słowa krze-

piące, nawoływające do hartu i wytrwania. Nawoływał On do tego samym przykładem pięknego i pełnego życia, które służbie ojczyzny poświęcone, *explevit* nie tylko *tempora multa*, lecz dokonało wielu prac, zawsze jedną miłością natchnionych, jedną ożywionych nadzieją i do jednego a górnego zmierzających celu.

Dziś mnie przypadło w Zmarłego zastępstwie tutaj przemawiać. Jedno mnie chyba do zabrania głosu poniekąd uprawnia, a jest tem chęć pracy, gorąca nauki miłość i wiara niezachwiana, że trud naukowy i jego plony walnie się do odrodzenia duszy polskiej przyczynią. Wśród chwil nadmiernie ciężkich, które obecnie przeżywamy, strzegła Akademja dotąd ożywczego hasła: *Laboremus* i przez wszystkie granice sztucznie wytworzone sięgała wzrokiem badacza, lecz także troską miłosną, niosła nadto w swym czynie kordjał wytrwania, łączności i nadziei. Dziś, kiedy o nowych krzywdach i ćwiertowaniach się mówi, spoistość tę ciała i duszy polskiej umacniać jeszcze należy, a walnym środkiem po temu będą zawsze pracy i myśli polskiej wysiłki, którym serce i ciepłe, obywatelskie uczucie stale wtórzyc będą. Akademja, której królestwo nie jest z tego świata, zawsze będzie wierną temu zadaniu, aby poprzez granice i poprzez kopce wbrew prawom boskim i ludzkim sypane łączyć to wszystko i spajać, co jedną mową mówi, jedną krwią żyje i w jednym krwawym znoi się bólu. Nawet w drobnych rzeczach, jak pisownia, należy te węzły zacieśniać. Kiedy też do Akademji się zwrócono, aby się w tej sprawie wypowiedziała, nie pozostała ona dłużną życzeniom społeczeństwa, lecz wydała opinię, którą zaleca, nie narzucając jej nikomu.

To także krok ku jednoczeniu, a wszędzie, gdzie prace w tym kierunku się podejmą, stanie ona do szeregu, oczywiście poza sferą działań ściśle politycznych, które nigdy nie zakłóca, ani nie zamąca tego spokoju, który jest rękojmią i cechą wszelkiego naukowego trudu. Ale myśl o narodzie i czucie z narodem będzie stale na dnie wszystkich zajęć, przedsięwzięć naukowych, troska o jego potrzeby, ból nad jego krzywdą, ten skryty gniew, *ira*, która także ujędrnia działania umysłu; a przede-wszystkiem ożywiać będzie naszą pracownię dążenie do najwyższej bytu afirmacji i stwierdzenia praw jego, które z myśli płynie i z niej się wylania. Bo zdanie „*Cogito ergo sum*“ ma swoje znaczenie nie tylko dla osobnika, ale także dla instytucji i całych narodów. A więc mimo samostanowienia tych, którzy rozgrzeszają wszelkie zbrodnie na nas spełniane, snują z lubością plany, aby nas poszarpać i powalić, zamykamy bardzo ciężki rok stary i otwieramy nowy z hasłem *Sursum*, które ożywia nasze serca i myśli.

II.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności Akademji od kwietnia 1917 do kwietnia 1918 r.

Podobnie jak w Sprawozdaniu z r. 1917, tak samo obecnie przychodzi zaznaczyć i opłakiwać ubytek aż dziesięciu członków Akademji, a to czterech z Wydziału filologicznego i po trzech z dwóch innych Wydziałów.

Stanisław Tarnowski, od r. 1873 Członek czynny Wydziału I, od lat 27 Prezes Akademji, przedtem po Józefie Szujskim jej Sekretarz Generalny, a przez pewien czas także Przewodniczący Komisji historycznej, zgasł ku wielkiemu żalowi społeczeństwa polskiego i pozostawił po sobie w Akademji próżnię i uczucie rzewnej tęsknoty za wypróbowanym Przewodnikiem, za ostatnim z mężów, którzy współdziałali w powstaniu naszej Instytucji. Akademia uczciła pamięć swego dostojnego Prezesa na osobnem posiedzeniu, które się odbyło dnia 8 lutego r. b. Następca Stanisława Tarnowskiego przed chwilą poświęcił mu gorące wspomnienie. Pozostaje jeszcze określenie właściwej roli, jaką zmarły Prezes w Akademji odgrywał.

Nielatwo Stanisława Tarnowskiego według właściwej jego wartości scharakteryzować. Tylko ci, którzy stykali się z Nim przez długie lata i mieli sposobność wśród rozmaitych okoliczności poznawać Jego sposób myślenia i oceniać całą głębię Jego szlachetnego umysłu, są w stanie do pewnego stopnia zdać sobie sprawę z tej natury na pozór prostej, a przecież w istocie kryjącej w sobie nie każdemu przystępne tajniki. Tarnowski był profesorem literatury polskiej, był znakomitym pisarzem politycznym, był mowcą nie tylko z katedry uniwersyteckiej, ale i z trybuny sejmowej, pisał książki o nowożytnej historii polskiej i liczne artykuły o wybitnych żyjących i zmarłych Polakach, sięgał nawet do historii sztuki polskiej i obdarzył piśmiennictwo nasze kilku wybitnymi monografjami z tej dziedziny, pozostawił po sobie spuściznę literacką tak dużą, jak mało kto z polskich i zagranicznych uczonych, a przecież to wszystko razem wzięte nie wyczerpuje programu, który sobie Tarnowski zakreślił i któremu niewolniczo służył.

Tarnowski był przede wszystkim patriotą polskim, obywatelem narodu pozbawionego formy państwowej, ale żyjącego całą swoją przeszłością i wierzącego gorąco w lepszą przyszłość, zależną od pielęgnowania i potęgowania wewnętrznych swych walorów. W Polsce niepodległej byłby Tarnowski może hetmanił, wszak w r. 1863 od czynnej roli z bronią w ręku się nie usunął, napewno byłby w radzie Senatorów odzywał się podobnie, jak Skarga z kazalnicy, w Polsce upadającej zagrałyby w Jego piersi te same uczucia, co w piersi Rejtana; ale Tarnowskiemu losy przeznaczyły żyć i działać

w warunkach innych i chwytac się srodków odmien-
nych.

Dlatego zostaje uczonym, pisarzem i profesorem, poslem sejmowym, dlatego wystepuje z odczytami w Warszawie, Lwowie i Poznaniu, nie mowiac o Krakowie. Dlatego obce mu jest uczucie karjery literackiej, konkurencji z innymi uczonymi; dlatego zazdrość, troska o reklamę, o łatwą popularność nigdy nie postana w sferze myslenia Tarnowskiego. Wyklada i to najpilniej, pisze i to książkę za książką, broszurę za broszurą, jest sumiennym członkiem obrad sejmowych i mnóstwa posiedzeń i konferencji politycznych, społecznych i naukowych, a robi to wszystko nie żeby się wyróżnić, nie żeby osobę swoją na piedestalu umieścić, ale tylko dlatego, że uważa to za służbę publiczną, za służbę obywatelską. Dlatego jeżeli nie sądzi swej interwencji za konieczną, to dalekim jest od maluczkiego afirmowania swego wpływu i znaczenia.

Nikt bardziej od Tarnowskiego nie szczędzi uznania i pochwał dla tych, których działalność uważa dla Narodu za korzystną. Stąd uwielbienie dla Szujskiego, cześć dla Dunajewskiego, przyjaźń do śmierci dla Klaczki.

Takim też był Tarnowski dla Akademji. Interesował się nią żywo, informował u Sekretarzy Generalnych o wszystkich sprawach. Wspierał swą powagą i wpływem każdą dobrą inicjatywę, interwenjował w rozmaitych trudniejszych przypadkach z całą energją, autorytet swej osobistości w pracach publicznych oddawał na usługi Instytucji, której tak długo i z takim powodzeniem przewodniczył. Akademja, to nowa służba obywatelska. Tarnowskiemu nie chodziło w niej o jed-

nostki, o ich indywidualną sławę. On w Akademji upatrywał organizację, która przedmiotowo miała reprezentować interesy naukowe Narodu. Dlatego Tarnowski uważał godność Prezesa Akademji za najwyższą, o jaką w danych warunkach Polak mógł się pokusić. Może było to Mu pewną pociechą, gdy świat ten i Naród swój opuszczał, że wytrwał do końca na stanowisku tak przez siebie umiłowanem, tak ściśle połączonem z poglądem Jego na obowiązki obywatelskie Polaka.

Ś. p. Bronisław Chlebowski, Członek-korespondent Wydziału I od r. 1914, należał do tych licznych uczonych warszawskich, którzy nie zajmując katedry uniwersyteckiej, działalnością naukową i wartością produkcji literackiej dorównywali zawodowym profesorom Szkół głównych. To też, kiedy Uniwersytet Warszawski zaczął w ostatnich czasach funkcjonować, ś. p. Chlebowski był jakby stworzony na profesora literatury polskiej, tak jak wybór jego na prezesa Towarzystwa Naukowego był zupełnie naturalnym objawem powszechnego uznania, jakie Zmarły zaskarbił sobie w opinii publicznej. Bo też dorobek naukowy Chlebowskiego był niezwykle znaczny i wszechstronny. Nie tylko dostarczył do Słownika Geograficznego takiej ilości sumiennych a nieraz wprost doskonałych artykułów, że zebrane i wydane razem, pod własną firmą autora, stanowiłyby epokowe dzieło, ale ponadto zajął wśród historyków literatury polskiej nie tylko wybitne, ale bardzo odrębne miejsce. Liczba jego utworów, obejmująca różne epoki i kwestje, jest bardzo poważna, ale co ważniejsze, Chlebowski unika dróg utartych i zawsze stara się za-

znaczyć nowy a własny pogląd, oparty na bezpośrednim opanowaniu materiału. Dobrze się stało, że ś. p. Chlebowski zdołał dostarczyć do „Historji literatury Polskiej“ w ogłaszanej przez Akademię „Encyklopedji“ dwóch cennych artykułów. Dzieło temu przedmiotowi poświęcone, a w którym brakowałoby współpracownictwa Chlebowskiego, pozbawioneby było cechy, że najlepsze siły naukowe polskie w łącznej pracy wzięły udział.

Ś. p. Stanisław Schneider, Członek-korespondent Wydziału filologicznego od r. 1903, rozpoczął dość późno, bo dopiero w 33 roku życia, publikować prace naukowe, odnoszące się zrazu do nowo-odkrytej Konstytucji ateńskiej Arystotelesa, potem do prądów umysłowych i religijnych V w. przed Chr. Ogłoszone w Rozprawach Wydziału filologicznego Akademji (1901) „Studja filologiczne nad rozwojem oświaty greckiej z V w. przed Chr.“ uprzedziły pod niejednym względem zagraniczne badania nad wpływem sofistyki na umysłowość i literaturę grecką i zachowają na długo trwałą wartość. Bardziej problematyczne rezultaty wydały liczne dociekania Zmarłego nad najzawilszemi tajemnicami religji starogreckiej i starosłowiańskiej, do których autor doszukiwał się analogji nawet w mistycznych pismach Słowackiego. Jeśli się zważy, że Zmarły dokonał swych bardzo licznych prac naukowych na ciężkiem stanowisku nauczyciela, a potem dyrektora gimnazjalnego, tem większa Mu się należy wdzięczność za niezmierną pracowitość i ruchliwość naukową, której tyle zostawił po sobie dowodów.

Ś. p. Bronisław Kruczkiewicz, Członek-korespondent Wydziału filologicznego od r. 1902 i Profe-

sor filologii klasycznej na Uniwersytecie Lwowskim, należy do pierwszego pokolenia tych filologów, którzy po kilkowiekowej przerwie stwarzają u nas koło r. 1880 na nowo europejską filologję klasyczną. Wykształcony w Lipsku, w szkole Jerzego Curtiusa, badał z zamiłowaniem język łaciński i ogłosił w r. 1879 dużą rozprawę o „Różnicy między łaciną gminną a miejską w złotym wieku literatury rzymskiej“. Prócz gramatyki uprawiał też badania nad literaturą rzymską, ogłaszając w r. 1884 rozprawę o dydaktycznym poemacie „Etna“, który starał się windykować młodemu Wergiljuszowi, i parę drobniejszych przyczynków. Nie wymówił się też od pracy nad polską humanistyką i do „Corpus antiquiss. poetarum Poloniae latinorum“ opracował tekst i biografje trzech polskich humanistów: Pawła z Krosna, Jana z Wiślicy i Piotra Royzyusza. Pod koniec życia zajmował się więcej sprawami pedagogicznymi, ale z nauką nigdy nie stracił łączności, a przez to, co zdziałał za młodu, zasłużył sobie na trwałą pamięć w latynistyce i humanistyce polskiej.

Ś. p. Wincenty Zakrzewski, Profesor historii powszechnej na Uniwersytecie Jagiellońskim, był Członkiem-korespondentem Wydziału histor.-filozoficznego od r. 1881 a Członkiem czynnym od r. 1884. Zajmował przez długie lata stanowisko Przewodniczącego i Dyrektora wydawnictw Komisji historycznej. Po śmierci Rektora Zolla wybrany został na Dyrektora Wydziału histor.-filozof. i jako taki wszedł do Zarządu Akademji. Wcześniej wyrobił sobie znakomite imię naukowe przez „Historję reformacyi w Polsce“, oraz później przez redagowany przez siebie „Przegląd Krytyczny“. W pierwszej

pracy opanował znaczny okres dziejów w XVI stuleciu i tej epoce pozostał przez całe życie wierny. Monografia jego o Łaskich, książka „Po ucieczce Henryka“ i prace o Stefanie Batorym, dowodzą zdolności ujmowania najtrudniejszych zagadnień i mistrzowskiego wyzyskania źródeł. W recenzjach, ogłaszanych w „Przeglądzie Krytycznym“, objawiał się wyjątkowy dar ś. p. Wincentego Zakrzewskiego do krytycznej analizy bieżącej literatury historjograficznej. Wprost epokowe znaczenie miały dwa tomy wydawnictwa „Hozyanów“, wydane w tak wzorowy sposób, że prześcignęły odrazu dawniejsze tego rodzaju publikacje, a dla przyszłych stały się wzorem. Objąwszy stanowisko Dyrektora wydawnictw Komisji historycznej używał ś. p. Wincenty Zakrzewski swego doświadczenia i swojej rozległej wiedzy w kierowaniu publikacjami, powierzonymi młodszym współpracownikom. Ile na tem polu ś. p. Zakrzewski położył zasług, nie wszystkim jest znane, ale ci, którym służył radą z całym oddaniem, z pewnością zachowają we wdzięcznej pamięci pełne treści konferencje z gorliwym, ale i wymagającym Przewodnikiem. Jeżeli przez szkołę historyczną rozumieć należy grono badaczy, którzy grupują się koło jednej osobistości, wywierającej na otoczenie silny urok przez oryginalny i nowy pogląd na badaną epokę i przejmują od niej metodę oraz zakres dociekań, to z pewnością ś. p. Zakrzewski takiej szkoły nie stworzył i stworzyć nie chciał. Ambicją Jego było wykształcić krytycznie myślących i samodzielnych historyków, wtajemniczonych we wszystkie szczegóły kunsztu historycznego. W ten sposób samodzielność duchowa młodszych uczonych, pracujących u boku lub w zetknięciu z ś. p.

Zakrzewskim, pozostawała nienaruszona. Może więc Wincenty Zakrzewski uchodzić za „Magister artis historicae“, za wytrawnego mistrza, który pewną i obiektywną ręką wprowadzać umiał do studjów historycznych. To było główne Jego zadanie i na tem polu niezmiernie trudno będzie Go zastąpić, a nikt tego bardziej i dłużej nie odczuje, jak akademicka Komisja historyczna.

Ś. p. Tadeusz Korzon, Członek-korespondent Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1888, a Członek czynny od r. 1903, rozpoczął swą karierę jako nauczyciel w gimnazjum w Kownie, potem dłuższy czas przebywał na wygnaniu politycznem w Orenburgu, wreszcie osiadł w Warszawie i objął stanowisko Dyrektora Biblioteki ordynackiej hr. Zamoyskich. Stanowisko to zachował do końca życia. Nie związany z żadnym uniwersytetem ś. p. Korzon uprawiał historję z zamiłowania, chociaż pierwotnie kształcił się na prawnika. Misji jego nauczycielskiej, którą tak krótko pełnił w Kownie, zawdzięczamy troskę o dostarczenie społeczeństwu polskiemu dobrych podręczników historji. Myślał o tem Korzon w Orenburgu i uzupełniał swą wiedzę przez pilne rozczytywanie się w dziełach, które nie łatwo zdobywał. W wydanym pod koniec życia „Pamiętniku przedhistorycznym“, książeczce odznaczającej się niezwykłym wdziękiem i ujmującą szczerością, pozwala Korzon zapoznać się z poufnymi rysami swej silnej indywidualności, która miała niebawem tak wybitne zająć miejsce w historjografji polskiej. Obok podręczników, pojawiających się w coraz to nowych i ulepszonych edycjach, ukazują się olbrzymie monografie o Sobieskim, o wewnętrznych dziejach za Stanisława Augusta, o Ko-

ścisusze, wreszcie 3-tomowa Historia wojen, w której autor obejmuje także okres średniowieczny.

Tym wielkoin produkejom towarzyszą liczne mniejsze, jak o Staszicu i wiele innych, zawsze niemalej wartości naukowej. W książkach tych i rozprawach widać wszędzie pracę z pierwszej ręki i troskę o wyczerpanie źródeł. Literaturę historyczną znał Korzon doskonale. Nieraz zadziwia powołanie się na dzieło bardzo specjalne i mało przystępne. Wogóle powiedzieć można, że Korzon duchowo i intelektualnie się nie zestarzał; do końca pracował z równą żywością i interesem, jak w początku swojej karjery. A co jest największym wdziękiem Jego tak licznych historycznych utworów, to to, że nigdy nie można przychwycić autora na banalności w koncepcji i sądzie. Jeżeli się doda, że styl Korzona odbiega od szablonu, to zrozumiemy powodzenie Jego książek, które znalazło swój wyraz w odpowiedziach na pytanie, który autor jest przez społeczeństwo polskie najbardziej czytany. Odpowiedź brzmiała: Tadeusz Korzon, i jeżeli nawet nie była może zupełnie ścisła, to w każdym razie dowodzi o stopniu popularności, jaką sobie Korzon wywalczył.

Zmarły historyk warszawski był wiernym przyjacielem Akademji, dbał o jej powodzenie i z krakowskimi swymi kolegami utrzymywał szczerze przyjacielskie stosunki. Instytucja nasza zachowa dla Niego tę samą cześć, którą mieć będzie zawsze dla Senatorsa Hubego, dla Adolfa Pawińskiego, dla Stosława Łaguny, dla Aleksandra Jabłonowskiego. Do grona tych wielkich uczonych warszawskich godnie należał Korzon i wdzięczna pamięć powinna ich wszystkich ogarniać.

Ś. p. Wojciech Kętrzyński, Członek-korespondent Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1873 a Członek czynny od r. 1887, zajął w świecie naukowym polskim znakomite stanowisko jako Dyrektor Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie i jako niestrudzony badacz na polu średniowiecznej historii polskiej. Zakres Jego poszukiwań był bardzo rozległy, obejmował studia nad ludnością polską na ziemiach pruskich, dyplomatykę średniowieczną, źródła historjograficzne, a więc roczniki, kroniki, nekrologi i inne podobne. Po Augustcie Bielowskim przypadła mu rola kierownicza przy wydawaniu Pomników historycznych Polski, stąd konieczność odbywania podróży po wszystkich bibliotekach i archiwach mniejszych i większych na ziemiach polskich i zagranicą. Nie było kapituły lub klasztoru, którego skarbów rękopiśmiennych ś. p. Kętrzyński wielokrotnie by nie przejrzał. Zbierał w ten sposób ogromny zasób materiału często pierwszorzędnego i wcielał go do dużych tomów, które stanowiły kontynuację wydawnictwa Bielowskiego. Przywileje średniowieczne badał co do autentyczności nieraz hiperkrytycznie, ale prace Jego dostarczały zawsze nowych tekstów i cennych krytycznych uwag. Co najbardziej w długiej naukowej karierze Kętrzyńskiego było charakterystycznym, to to, że do ostatnich niemal godzin swego życia interesował się zawsze z równą żywością zagadnieniami, którym poświęcił kilkadziesiąt lat wytrwałej pracy. Zakład Ossolińskich zawdzięcza mu znakomity, niestety nieukończony katalog rękopisów. Akademia witała każdą Jego pracę z wielkiem zainteresowaniem i prawdziwą wdzięcznością. Studja medjewi-

styczne w Polsce tracą w ś. p. Kętrzyńskim pracownika całą duszą oddanego umiłowanemu przedmiotowi badań.

Ś. p. Marjan Smoluchowski, Członek-korrespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1908, a Członek czynny od maja 1917, zajmował katedrę fizyki na Uniwersytecie Jagiell. i wybrany został na Rektora naszej Wszechnicy, nie doczekał się jednak objęcia zaszczytnego tego stanowiska z powodu tragicznej śmierci, która zabrała Go społeczeństwu i nauce d. 5 września 1917 r.

Zmarły Uczony był niezwykle przenikliwym i bystrym badaczem, który położył wielkie zasługi w rozwoju współczesnym termodynamiki i fizyki molekularnej i wywarł na rozwój niektórych teoryj wpływ decydujący. Już w r. 1904 zrozumiał (jeden z najpierwszych) wpływ fluktuacyj (gęstości, energii etc.) na termodynamiczne własności gazów i cieczy, podał też na tej zasadzie piękną teorię t. zw. opalescencji krytycznej i innych zjawisk pokrewnych. W bliskim związku z temi badaniami jest Jego praca nad t. zw. „ruchem Browna“, której wiele trudu i uwagi poświęcił i która zjednała mu uznanie i rozgłos w szerokim świecie nauki. Badania nad przewodnictwem cieplnym gazów rozrzedzonych, oraz ciał sproszkowanych, nad t. zw. „podobieństwem“ w hydro- i aerodynamice, nad zjawiskami elektro-osmozy i elektrycznej kataforezy, nad ogólną teorią promieniowania, nad zagadnieniem teorii sprężystości, związanem z pytaniem o tworzeniu się gór, nad istotą i granicami fundamentalnych zasad termodynamiki, nad teorią dyfuzji oraz stanu koloidalnego i inne jeszcze, drobniejsze prace i pisma — stanowią, wspólnie wzięte,

bogata i godną podziwu spuściznę naukową, pełną zdobyczy dojrzałych, pełną niewątpliwie i ziaren dalszego postępu, spuściznę, z której dalszy pochód nauki będzie jeszcze czerpał przez czas długi. Zachować tę spuściznę, w jednolitej i dostępnej postaci, odtworzyć z własnych prac Smoluchowskiego pomnik myśli, który On sam dźwignął, ukazać tem samem Jego osobistość duchową, jako badacza i pisarza i jako zarazem polskiego uczonego — oto cel, który postawiła sobie Akademia, przedsięwzięjąc zbiorowe wydanie pism Zmarłego. Akademia jest przekonana, że nie może w godniejszy sposób uczcić Jego zasług i Jego pamięci.

Ś. p. Juljan Niedźwiedzki, od r. 1873 Profesor mineralogji i geologji w Szkole politechnicznej lwowskiej, w r. 1908 przeniesiony w stan spoczynku, był Członkiem czynnym Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1893, a Członkiem-korespondentem od r. 1887. Po ukończeniu studjów uniwersyteckich w Wiedniu wstąpił w r. 1870 do c. k. Państwowego Zakładu geologicznego i dokonał całego szeregu badań w Alpach, zwłaszcza tyrolskich i styryjskich. Przeniósłszy się do Galicji, był tu znakomitym Profesorem i twórcą bogatego Muzeum mineralogicznego i geologicznego w Szkole politechnicznej. Geologja praktyczna zawdzięcza Mu pierwszorzędne monografie kopalń soli w Wieliczce, Bochni i Kałuszu; w zakresie nauki teoretycznej położył duże zasługi przedewszystkiem dla stratygrafji fliszu karpackiego. Młodzieży technicznej pozostawił podręcznik petrografji, który pojawił się już w trzech wydaniach, tudzież podręcznik hydrologji, wydany w języku polskim i niemieckim już w czasie wojny. Całe życie od

Rocznik Akademji 1917/1918.

dany wyłącznie nauce i szkole, pracował do ostatka, zyskując czystym i spokojnym charakterem szczerą i gorącą sympatię uczniów, kolegów i przyjaciół.

Ś. p. Hugo Zapałowicz, Doktor praw, c. i k. Major-audytór, Członek-korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1894, na polu fizyografji kraju niepospolite położył zasługi w zakresie geologii, a przede wszystkim botaniki: Jemu zawdzięczamy znakomite opracowanie stosunków geobotanicznych Babiej Góry i Karpat pokucko-marmaroskich. Przed laty 15-tu ś. p. Zapałowicz podjął rewizję oznaczeń roślin naczyniowych w krajowym zbiorze, zgromadzonym staraniem Komisji fizjograficznej Akademji w ciągu lat 50. Ogromne to zadanie, po wydaniu czterech tomów „Krytycznego przeglądu roślinności Galicji“, zostało przerwane z wybuchem wojny, gdy Zmarły, przeniesiony poprzednio w stan spoczynku, został znowu powołany do czynnej służby. Wzięty w niewolę przy upadku Przemyśla i zesłany do Turkestanu, poczynił liczne spostrzeżenia nad budową geologiczną i florą przymusowego miejsca pobytu. Cios, jakim dla Zmarłego była utrata rękopisu, zawierającego rezultaty tych poszukiwań, przyczynił się niewątpliwie do Jego przedwczesnej śmierci — na parę godzin przed zapewnionym już powrotem do ojczyzny.

Z funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych ukazało się drugie wydanie I-go tomu „Anatomii człowieka“ ś. p. Prof. Dr. Adama Bochenka pod kierunkiem Prof. Dr. St. Ciechanowskiego. Z tego samego funduszu na ukończeniu jest druk podręcznika

„Medycyny sądowej“ Prof. Dr. Leona Wachholza. Dzieło to jeszcze przed wakacjami puszczone zostanie w obieg księgarski.

Nakładem funduszu im. Włodzimierza Spasowicza wydana została książka Prof. Dr. Kazimierza Morawskiego p. t. „Owidyusz i Elegicy w epoce Augusta“ (Historia literatury rzymskiej, Cz. V).

Fundusz im. Nestora Bucewicza dostarczył środków do ogłoszenia pracy Prof. Ignacego Chrzanowskiego „O komediach Aleksandra Fredry“. Kosztem tego samego funduszu drukuje się: 1) Prof. Dra Tadeusza Grabowskiego „Historię krytyki literackiej w Polsce“, 2) Dra Oskara Haleckiego „Dzieje Unii Jagiellońskiej“ i 3) Dra Jana Dąbrowskiego „Ostatnie lata Ludwika Wielkiego“.

Nakładem funduszu Curzydły ukaże się niebawem obszerne sprawozdanie z poszukiwań archiwalnych na Węgrzech w opracowaniu członków ekspedycji węgierskiej: pp. Dra Stanisława Zachorowskiego, Dra Jana Dąbrowskiego i p. Wład. Barana.

Z funduszu na wydawnictwo przekładów pisarzy greckich i łacińskich wydano „Eurypidesa Tragedye“ w przekładzie Jana Kasprowicza ze wstępem Tadeusza Sinki. Publikacja ta obejmuje trzy tomy, liczące razem przeszło 1500 stron.

Komitet dla dziejów Polski porozbiorowej. Ukończono druk Materiałów do dziejów Komisji Rządzącej (z r. 1807), wydawanych przez prof. Michała Rostworowskiego, i to tak tekst protokołów posiedzeń, jak i alegatów, obejmujących najważniejsze dokumenty, wśród nich wszystkie ustawy i projekty ustaw oraz

rozporządzenia organizacyjne dla powstających władz Księstwa Warszawskiego. Obecnie składa się indeks, którego opracowanie wymagało dłuższego czasu. Jest uzasadniona nadzieja, że ważne to wydawnictwo będzie mogło się ukazać jeszcze w ciągu roku 1918. Inne publikacje, rozpoczęte w poprzednich latach, nie posunęły się naprzód z przyczyn od Komitetu niezależnych.

Encyklopedji polskiej ukazały się z początkiem roku 1918 dwa tomy, obejmujące dział Literatury pięknej, opracowanej przez następujących autorów: Stanisława Tarnowskiego, Wilhelma Bruchnalskiego, Tadeusza Sinkę, Bronisława Chlebowskiego, Aleksandra Brücknera, Ignacego Chrzanowskiego, Józefa Kallenbacha, Wiktora Hahna, Bronisława Gubrynowicza, Konstantego Wojciechowskiego, Maurycego Manna, Tadeusza Grabowskiego i Józefa Tretiaka. W ciągu roku ubiegłego przygotowano do druku dwa tomy „Historji politycznej“, obejmujące dzieje od czasów najdawniejszych aż do ostatniego rozbioru. Na te tomy złożą się prace pp. Stan. Zakrzewskiego, St. Zachorowskiego, O. Haleckiego, J. Dąbrowskiego, St. Smolki, Fryd. Papégo, W. Sobieskiego, Wł. Konopczyńskiego i Br. Dembińskiego.

Druk tomu I „Historji“ rozpoczął się już w roku ubiegłym i był kontynuowany; z tomu II wydrukowaną jest już praca p. Haleckiego, a w toku jest druk pracy p. Sobieskiego. W ostatnich czasach powiększono znacznie rozmiary obu tych tomów, wskutek czego nawet artykuły wcześniej dostarczone musiały ulec przerebieniu, a to opóźniło postęp druku. Obecnie jest wszelka nadzieja, że dalsze przeszkody w druku nie zajdą i że

całokształt „Historji politycznej“, której ukazanie się jest pilną i gorąco odczuwaną potrzebą, w ciągu roku ukaże się na widok publiczny.

Prace Komitetu dla wydawania pism Greckich OO. Kościoła IV wieku postąpiły o tyle naprzód, że Prof. Sternbach włączył do aparatu krytycznego tekstu pieśni św. Grzegorza z Nazjanzu świadectwa starego przekładu syryjskiego, opracowanego dla Akademji przez orientalistę Dra W. Lüttke'go z Kilonji, i przygotował świadectwa tradycji pośredniej, głównie z parafraz, a Prof. Sinko opracował znaczną część testimoniów do tekstu mów, które w przeciągu najbliższego roku wyda jako *Traditio indirecta orationum Gregorii Nazianzeni*. Od przystąpienia do ostatecznej konstytucji tekstu pieśni i mów powstrzymują wydawców na razie stosunki komunikacyjne, które uniemożliwiają przejrzanie kodeksów w bibliotekach włoskich, francuskich i rosyjskich.

Wydział filologiczny wydał w roku ubiegłym jeden tom Rozpraw: ogólnego zbioru tom 56, str. 347 i doprowadził prawie do końca drugi (57), który też niebawem się ukaże. Prócz tego w zakresie Wydziału filologicznego wyszła osobno wydana książka Prof. Ign. Chrzanowskiego: O komedjach Aleksandra Fredry (Kraków 1917, 8-o, str. X i 334, z dwoma portretami) i kilka innych dzieł, wymienionych już osobno przy innych funduszach.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono w ubiegłym roku następujące prace: Z zakresu językoznawstwa: Kleczkowski Adam „Dialekt Wilamowie w zachodniej Galicji (Cz. I. Fonetyka

i fleksja)“, Lehr Tadeusz „Ze studjów nad akcentem słowiańskim“, Halecki Oskar „O zabytkach języka polskiego na Litwie w wiekach średnich“, Lehr Tadeusz „Gramatyka języka połabskiego“.

Z zakresu filologii klasycznej: K. Morawski „Historja literatury rzymskiej. Cz. V.“, Witkowski Stan. „Metryka grecka i rzymska“, Kowalski Jerzy „De Plutarchi scriptorum iuvenilium colore rhetorico (O retorycznym zabarwieniu młodzieńczych pism Plutarcha)“, Gumowski Marjan „Operacje finansowe Rzymu w czasie drugiej wojny punickiej.“

Z zakresu archeologii klasycznej: Bieńkowski Piotr „Ze studjów nad płaskorzeźbami rzymskimi.“

Z dziedziny folkloru i mitologii: Schneider Stanisław „Starożytne postaci mityczne a współczesne wierzenia ludowe“, Lilientalowa Regina „Święta żydowskie w przeszłości i terażniejszości. Cz. III“, Brückner Aleksander „Mitologja słowiańska“.

Z zakresu orientalistyki: X. Szczepański Wład. „Mieszkańcy Palestyny pierwotnej“.

Z dziejów literatury i oświaty: Brückner A. „Studia nad literaturą polską XVII w.“, Folkierski Wład. „Cyd Kornela w Polsce“, Orłowski Bolesław „Keus, seneszal okrągłego stołu. Studium estetyczno-porównawcze z literatury starofrancuskiej“, Grabowski Tad. „Ze studjów nad źródłami Reja“, Sinko Tad. „Wzory Trenów Kochanowskiego“, Rostafiński J. „Rośliny i zwierzęta w poezji Mickiewicza“, Sternbach L. „O przysłowiaich mów potocznych Andrzeja Maksymi-

liana Fredry. Część I. Tekst dzieła“, Sinko Tad. „Genealogja kilku typów i figur Aleksandra Fredry“.

Komisja historii sztuki. W ubiegłym roku ukazała się I część I tomu „Prac Komisji historii sztuki“ („Sprawozdań Komisji do badania historii sztuki w Polsce“ tom X), zawierająca obok sprawozdań z posiedzeń Komisji za lata 1910—1912 następujące obszerniejsze rozprawy: Prof. Dra Piotra Bienkowskiego „O lecytach greckich w krakowskich zbiorach“ (z dopełnieniem), Józefa Serugi i Zygmunta Hendla „Kościół Narodz. Najśw. Maryi P. w Łapczycy“, Prof. Dra Juliana Pagaczewskiego „Gobeliny z herbem Pogoń w Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie“, Dra Marjana Gumowskiego „Hans Schwarz i jego polskie medale“, Dra W. Stanisława Turczyńskiego „Włoskie majoliki quattrocenta w krakowskich zbiorach“, Konstancji Stępowskiej „Trzy zabytki malarstwa polskiego z XV i XVI wieku“, Dra Stanisława Tomkowicza „Dwie cenne polskie pamiątki w Wiedniu“.

Na posiedzeniach Komisji zostały przedstawione następujące referaty:

Z zakresu historii architektury — Prof. Dra Józefa Strzygowskiego „Z badań nad murami odnalezionego w 1917 r. starożytnego kościoła na Wawelu“, Dra Tadeusza Szydłowskiego „Dwór w Rogowie. Zabytek drewnianego budownictwa XVII w.“, Prof. Adolfa Szyszko-Bohusza „Najstarsze budynki Wawelu“.

Z zakresu historii malarstwa — X. Gerarda Kowalskiego „Zarys życia i prac Stanisława z Mogiły, miniaturzysty z pierwszej połowy XVI w.“

Z zakresu historii przemysłu artystycznego — Prof. Dra Piotra Bieńkowskiego i Zygmunta Radziwińskiego „O starożytnem naczyniu srebrnem w kształcie głowy suhaka, znalezionem w Choniakowie nad Styrem“, Dra W. Stanisława Turczyńskiego „O dawnych wyrobach srebrnych w zbiorach Uniwersytetu Jagiell.“, tegoż „O stole obijanym trybowanemi blachami srebrnemi w Uniwersytecie Jagiell.“, tegoż „O tacy mosiężnej z wyobrażeniem tryumfu króla Jana Sobieskiego w zbiorach XX. Lubomirskich w Krakowie“, Prof. Dra Juljana Pagaczewskiego „Ze studyów nad polskiem gobelinnictwem“.

W ubiegłym roku powstała w łonie Komisji *Sekcja inwentaryzacyjna*, której zadaniem będzie zinwentaryzowanie i opublikowanie zabytków sztuki na wszystkich ziemiach Polski. Zarząd Akademji wyznaczył do dyspozycji Sekcji osobny fundusz.

Komisja językowa wydała VIII tom swoich „Materiałów i prac“, zawierający jedną wielką pracę S. Agrella, docenta w Lundzie, p. t. „Przedrostki postaciowe czasowników polskich“; obejmuje ona część teoretyczną (str. 1—112) i pełny słownik z licznemi przykładami (str. 113—619). Tom VII wydawnictwa z powodu trudności techniczno-wojennych dobiega końca powoli. Z wydaniem tych tomów stałe wydawnictwo Komisji przeobraża się o tyle, że, z wyjątkiem drobnych przyczynków, poszczególne prace będą wydawane każda osobno, a łączność ich będzie utrzymana wspólnym nagłówkiem „Prace Komisji językowej Akademji Umiejętności w Krakowie“ i numerem bieżącym. Przyczyni się to do pożądanego skoncentrowania publikacyj

językoznawczych, które dotąd poza „Materiałami i pracami“ ukazywały się też w Rozprawach Wydziału filologicznego, nieraz w otoczeniu prac z zupełnie innych zakresów. Pierwszy numer zmienionego wydawnictwa: Dra T. Lehra „Ze studjów nad akcentem słowiańskim“, już wyszedł; drugi: E. Klicha „Gwara wsi Borki Niżińskie“ jest w druku.

Nad Słownikiem staropolskim pracowali w dalszym ciągu Dr. Jan Łoś oraz od 1 stycznia 1917 Dr. Kazimierz Nitsch i Prof. Zygmunt Paulisz. W ciągu roku sprawozdawczego opracowano: Psalterz Puławski, zbiory zapisek sądowych z w. XIV i XV i Modlitewnik Nawojki. W robocie są obecnie: przekład polski Statutu litewskiego i Modlitewnik Konstancji.

W Bibliotece Pisarzy Polskich ogłoszono drukiem Nr. 72 i 73, obejmujące II i III tom Moraljów Potockiego, do których dołączono i księgę przypowieści z wyjątkiem utworów, ogłoszonych już przez Prof. Brücknera w Ogrodzie Fraszek. Wydawcami obu tomów byli pp. T. Grabowski i J. Łoś. W najbliższej przyszłości mają wyjść dialogi polskie Orzechowskiego oraz Bazylika przekład Modrzewskiego: „O poprawie Rzeczypospolitej“. Przygotowuje się też wydanie wszystkich dzieł Modrzewskiego w oryginale łacińskim.

Komisja literacka. Po dłuższej przerwie w pracach Komisji, spowodowanej naprzód nieobecnością większej liczby współpracowników i trudnościami komunikacyjnymi, potem chorobą sekretarza — podjęto znowu wydawnictwo dalszych tomów Archiwum dla dziejów literatury i oświaty w Polsce, przeznacza

jąc na drugą część tomu XV Jana Reszki „Acta legationis ad principes Italicos“ w opracowaniu Prof. Jana Czubka. Równocześnie rozpoczęto druk tomu XVI Archiwum pracą p. J. Kozłowskiej „Katalog działu poezji polskiej w zbiorze rękopisów Biblioteki Petersburskiej“.

Komisja filologiczna wydała w swem Archiwum filologicznem obszerną pracę Dra Jerzego Kowalskiego: *De Plutarchi scriptorum iuveniliūm colore rhetorico* i zebrała materiał do dalszych tomów. Zamierzonemu i przygotowanemu wydawaniu tanich przedruków dawnych przekładów autorów klasycznych stoi na razie na przeszkodzie ogromna drożyzna papieru i druku.

Biblijografja polska K. Estreichera. Wydawca Dr. Stan. Estreicher przygotowywał w dalszym ciągu do druku materiały, odnoszące się do litery S. Druki na literę S wypełnią dwa, a może i trzy następne tomy „Biblijografji“. Tom XXVII, obejmujący początek litery S, jest już wykończony do druku.

Wydział historyczno-filozoficzny. Ukazał się wspomniany w zeszłorocznem sprawozdaniu tom 60-ty Rozpraw z pracami pp.: J. St. Bystronia, W. Kętrzyńskiego, H. Elzenberga, R. Taubenschlaga, Franc. Ks. Fiericha i Ad. Chmiela. Na ukończeniu jest tom 61-y, do którego weszły dotąd rozprawy pp. Aug. Sokołowskiego, M. Gumowskiego, Ks. Wład. Chotkowskiego i R. Taubenschlaga.

Dziela wydane przez Wydział kosztem osobnych funduszów, t. j. funduszów Bucewicza, Curzydły i Spa-

sowicza, zostały już wymienione na początku niniejszego sprawozdania.

W druku jest jako osobna publikacja Wydziału praca Prof. Dra R. Rybarskiego p. t. „Idea gospodarstwa narodowego“.

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach Wydziału odnoszą się do następujących przedmiotów:

W zakres epoki średniowiecznej wchodzi: 1. Dr. Halecki Oskar „Polska w chwili śmierci Kazimierza Wielkiego“; 2. Tegoż „Ruś pod rządami Kazimierza Wielkiego (ziemia, naród, kultura)“; 3. Dr. Dąbrowski Jan „Ostatnie lata Ludwika Wielkiego“; 4. Korzon Tadeusz „Przyczynki do działalności wojskowej Kazimierza Wielkiego“.

Do historii ustroju politycznego Polski należy monografia Prof. Dra Konopczyńskiego „Liberum veto w Polsce“.

W dziedzinę historii prawa polskiego wkraczają: 1) Prof. Kutrzeby St. i Dr. Zachorowskiego St. „Historia źródeł prawnych w Polsce“ oraz 2) praca Dra R. Taubenschläga „Jakób Przyłuski, polski romanista XVI-go wieku“.

Do zakresu nowszej historii Polski zaliczyć należy: 1) Dra Konopczyńskiego „Rady Mercier de la Rivière'a dla Polski“, i 2) Dra Sokołowskiego Augusta „Wyprawa Dwernickiego na Wołyń“.

Zbadaniu ustroju sądowego Rzeczypospolitej krakowskiej poświęcona jest wyczerpująca rozprawa Prof. Dra Fiericha „Sąd III instancyi i najwyższy sąd sejmowy“.

mowy na tle całokształtu organizacji sądownictwa Rzeczypospolitej krakowskiej (1815—1833).“

Do nowszej historii Kościoła polskiego i Uniwersytetu w Krakowie odnoszą się dwie prace ks. Prałata Wład. Chotkowskiego: 1) „Bursy Tucholska i Chełmińska w Krakowie. Kolonia krakowska w Tucholi“ i 2) „Księcia Prymasa M. I. Poniatowskiego spustoszenia kościelne w Krakowie. Przyczynek do dziejów Uniwersytetu“.

Dr. Birkenmajera Aleksandra „Przyczynki do historii filozofii średniowiecznej“ należą do dziedziny, którą w ostatnich czasach i u nas znaczniejsza ilość uczonych poczyną się zajmować.

Praca p. Marjana Falskiego „Z psychologii czytania“ sięga w zakres studjów filozoficzno-pedagogicznych.

Do badań nad statystyką historyczną należą prace: 1) p. Grossmana Henryka „Próba obliczenia bogactwa narodowego w Królestwie Polskiem“; 2) Prof. Romera Eugenjusza „Ludność polska na kresach pomorskich i pojeziernych w Prusach“ i 3) Dra Pawłowskiego Stanisława „Ludność rzymsko-katolicka w polsko-ruskiej części Galicyi. I. Stan w r. 1916. II. Zmiany w okresie od 1900—1910 r.“

W zakres nauki o gospodarstwie narodowym wchodzi monografie: 1) Prof. Rybarskiego Romana „Idea gospodarstwa narodowego“ i 2) Dra Hupki Stanisława „O stanie i rozwoju gospodarstwa wiejskiego w różnych krainach geograficznych Galicyi zachodniej. I. Studya nad stanem i rozwojem kultury rolnej ze szczególnem uwzględnieniem uprawy ozimin na wyżynie Zassowskiej“.

Historji prawa greckiego i rzymskiego poświęcona

jest praca Dra R. Taubenschlaga „Prawo greckie w reponsach i dygestach Cervidiusa Scaevoli“.

Komisja historyczna. Jako 2-gi tom „Scriptores rerum polonicarum“ wyszły „Świętosława Orzelskiego Bezkrólewia ksiąg ośmioro 1572—1576“ w opracowaniu Dra E. Kuntzego.

Rękopisów tej pracy Orzelskiego udało się zebrać wydawcy 18, są to jednak wszystko kopje bardzo różnej wartości.

Pod względem treści dzielą się one na 2 grupy. Pierwsza pochodzi bezpośrednio lub pośrednio od jakiegoś rękopisu, który wyszedł z pod pióra Orzelskiego, lub powstał pod jego okiem. W drugiej znajdujemy liczne i tendencyjne zmiany, nie pochodzące od Orzelskiego, lecz wskazujące, że wprowadził je katolik i zwolennik stronnictwa senatorskiego. Nasuwa się przypuszczenie, że był nim wielki marszałek koronny Andrzej Opaliński, albo ktoś bardzo mu bliski. Za podstawę wydania użyto dwóch najlepszych rękopisów z obu grup, a nadto w pierwszej księdze użyto do ustalenia tekstu rękopisu gdańskiego, w którym przechowuje się pierwsza księga z pierwotnej redakcji. Wydawca zamierzał dać we wstępie do niniejszego wydania wyczerpujący życiorys Orzelskiego, do którego niewątpliwie obfite materiały znaleźć można w archiwach poznańskich i warszawskich; wypadki wojenne jednak uniemożliwiły takie poszukiwania i zamiar ten trzeba było odłożyć na później.

W drukującym się tomie XII Archiwum Komisji historycznej Dr. Władysław Konopczyński ukończył publikację „Materiałów do dziejów genezy Rady Nieu-

stającej“ (razem z indeksami ark. 9), o których bliższa wiadomość podana jest w ubiegłym Roczniku. Dalszą część tegoż tomu (str. 145—218) zajęło wydawnictwo Dra Oskara Haleckiego p. t. „Z Jana Zamoykiego inwentarza Archiwum koronnego. Materiały do dziejów Rusi i Litwy w XV wieku.“ Po uwagach wstępnych o inwentarzach Archiwum koronnego wydawca daje tu przegląd ogólny zdobytych nowych wiadomości o Ziemiach ruskich i W. Ks. Litewskim, tudzież ogłasza akty hołdownicze szlachty czerwonoruskiej z r. 1427 i listy z czasów walki Świdrygiełły z Zygmuntem Kiejstutowiczem (1432—3).

Publikacja Laudów krakowskich Prof. Stanisława Kutrzeby doszła do r. 1619 (ogółem form 49); ukończeniu I tomu stanęły na przeszkodzie trudności techniczne. Dr. Ludwik Boratyński prowadził dalej prace przygotowawcze do ogłoszenia aktów nuncjatury Bolognetti'ego.

Komisja prawnicza. Zewnętrzne stosunki były dla wydawnictw Komisji prawnej w roku bieżącym równie niekorzystne, jak w latach ubiegłych. Sprowadzanie rękopisów, podróże archiwalne niezbędne dla większości rozpoczętych publikacyj, były zupełnie niemożliwe. Z tego powodu położono przedewszystkiem nacisk na dokończenie wydawnictwa zupełnie do druku przygotowanego t. j. „Pism rokoszowych (1606—1608)“ w opracowaniu Prof. Jana Czubka. Tom 2-gi jest całkowicie skończony, tom 3-ci jest na ukończeniu, tak że całość w najbliższych tygodniach ukaże się na widok publiczny.

Doniosłe ma znaczenie, że niedawno został odszu-

kany zupełnie dotychczas nieznanymi rękopisami z XV w., zawierający tekst Statutów Kazimierza Wielkiego w redakcji najbardziej zbliżonej do tekstu przechowanego w Cod. Os. I. Prof. Ulanowski zajęty jest opracowaniem tego kodeksu, który w znakomity sposób uzupełni przedsięwzięte dotychczas badania nad zabytkami prawa polskiego z epoki Kazimierza Wielkiego.

Może być, że przewroty wojenne uprzystępniały nauce jeszcze inne niemniej doniosłe rękopisy średniowieczne z pomnikami prawa polskiego.

Z serii: „Studia i materiały do historii ustawodawstwa synodalnego w Polsce“, pojawił się Zeszyt 5-ty, zawierający Prof. Wład. Abrahama „Studia krytyczne do dziejów średniowiecznych synodów prowincjonalnych Kościoła Polskiego“.

Komisja historii filozofji polskiej odbyła dwa posiedzenia naukowe (19 czerwca i 27 listopada) i ukończyła druk części drugiej tomu II „Archiwum“, obejmującej trzy rozprawy, mianowicie Dra J. Stanisława Bystronia „Rozwój problemu socjologicznego w nauce polskiej“, Prof. Dra Ludwika Birkenmajera „Filozoficzne podłoże odkrycia Kopernika“ i Prof. Dra Witolda Rubczyńskiego „Łowiczanie. Rozmowy pretendenta do nieśmiertelności jako zabytek platonizującego naturalizmu z początków XVI wieku“ (przedmowa i tekst).

Niebawem rozpocznie się druk II tomu „Archiwum“, który będzie zawierał „Materiały rękopiśmienne do Trentowskiego“ oraz rozprawę Dra Harasska „Zależność Gołuchowskiego od Chalybæusa“. Do „Materiałów“ wejdą dokumenty biograficzne, listy do Tren-

towskiego, Glaubensbekenntnis czyli katechizm filozoficzny i kilka krótkich notatek Trentowskiego. Wydawcą tej części będzie Dr. Wł. Horodyski; listy Trentowskiego do Nakwaskiego wyda Prof. J. Czubek jako osobne wydawnictwo Wydziału II. Rozprawa Dr. Harasska stanowi wstęp do większej pracy o Gołuchowskim. Opracowanie całego materiału do II tomu „Archivum“ jest już na ukończeniu.

Wydział matematyczno-przyrodniczy wydał następujące publikacje:

1. Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Dział A. Nauki matematyczno-fizyczne. Tom 56; stron 416, 13 tablic, 27 rycin w tekście. Rozpraw 15.

2. Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Dział B. Nauki biologiczne. Tom 56; stron 474, 9 tablic, 4 ryciny w tekście. Rozpraw 16.

3. Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques. Année 1916; stron 609 + 232, 19 tablic, 67 rycin w tekście. Rozpraw 33.

4. Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série B: Sciences naturelles. Année 1916; stron 299, 14 tablic, 12 rycin w tekście. Rozpraw 25.

Druk tomów Rozpraw: 57 A i B, oraz druk Biuletynów za r. 1917 jest na ukończeniu.

Po śmierci nieodżałowanego ś. p. Prof. Marjana Smoluchowskiego Wydział matematyczno-przyrodniczy posta-

nowił Zmarłego uczcić i pamięć niezwykłych zasług przez Niego dla nauki położonych utrwalic przez ponowne wydanie Jego prac, ogłoszonych tak w polskim jak i w obcych językach. Wydawnictwo to dojdzie do skutku wspólnym nakładem Wydziału i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Z 56 rozpraw i komunikatów, przedstawionych na posiedzeniach Wydziału, przyjęto do wydania następujące w liczbie 47:

Pięć rozpraw należy do zakresu matematyki, mianowicie: p. A. Rosenblatta „O odwzorowaniu obszarów ograniczonych na koło jednostkowe“, p. A. Hoborskiego „Przyczynek do teorii funkcji rozwiązującej równania całkowe Fredholma“, czł. L. Birkenmajera „O związku twierdzenia Wilsona z teorią reszt kwadratowych“ i „Wymierne trójkąty u Herona i u Hindów“, czł. W. Sierpińskiego „O definicjach aksjomatycznych zbiorów mierzalnych (B)“.

Z zakresu fizyki matematycznej i doświadczalnej przyjęto rozpraw 10: p. K. Zakrzewskiego „O ciepłe właściwem cieczy w objętości stałej“, p. St. Glixellego „O zależności elektroosmozy od chemicznych własności diafragmy“, p. R. Negrusza „O zależności przewodnictwa elektrycznego drutów metalowych od ich przekroju, od temperatury i ciśnienia“, p. St. Fabianiego „O dyspersji i ekstynkceji kilku metali“, p. St. Lorii „Ulatnianie się osadu promieniotwórczego w układzie $\text{ThB} + \text{ThC}$ na złocie“, p. J. Kroo „O pewnem twierdzeniu dynamiki“, p. W. Staszewskiego „Pomiary napięcia elektroosmotycznego w złych przewodnikach“, p. A. Gałęckiego „Wpływ światła na roztwory koloi-

dowe. I: Wpływ światła na lepkość hydrosolów złota“, czł. L. Birkenmajera „O działaniu w dal niejednorodnej kuli według dowolnego prawa“, p. A. Gałęckiego i p. K. Binzerówny „Badania nad katalizą w układach mikroniejednolitych, część I.“

Rozpraw treści chemicznej wydrukowano 7, mianowicie: p. J. Zawidzkiego „O mechanizmie drobinowokinetycznym reakcyj katalitycznych“, p. E. Lewickiej „O pochodnych kwasu salicylo-salicylowego“, p. W. Lampego „Synteza kurkuminy“, tegoż i p. M. Godlewskiej „Synteza pp-dwuoksy- i p-oksy-dwucynamoilometanu“, pp. A. Korczyńskiego i St. Piaseckiego „O redukcji niektórych nitrowych pochodnych benzolu zapomocą siarczku amonowego“, pp. L. T. Bratza i czł. S. Niementowskiego „Studja nad utlenianiem florechinyli. I: Pyrchinakrydyna i jej kwasy“, pp. K. Dziewońskiego i S. Suknarowskiego „O nowej metodzie dehydrogenizacji. Synteza dekacyklenu, fluorocyklenu i chlorenu, nowego węglowodoru barwy zielonej“.

Jedna rozprawa jest treści geograficznej, mianowicie: p. L. Sawickiego „Jeziora lubartowskie“.

Geologia zastąpiona jest przez trzy rozprawy: p. J. Nowaka „Rozprzestrzenienie głowonogów w polskim senonie“, p. J. Smoleńskiego „O wysokich terasach dyluwjalnych na zboczach kotliny sądeckiej“ i p. L. Horwitza „O doggerze i malmie massywu Bruns w Alpach fryburskich“; petrografia i mineralogja wraz z krytalografją teoretyczną również przez trzy rozprawy, mianowicie: p. Wł. Pawlicy „Garłuchowskie skały wapienno-krzemianowe“, czł. J. Morozewicza „Staszycyt, nowy minerał złoza miedzi na Miedziance“, czł. S. Za-

remby i p. St. Kreutza „O podstawach krystalografii geometrycznej“.

Z 8 rozpraw botanicznych do zakresu morfologii, anatomji i fizjologii roślin należą prace: czł. E. Jan-czewskiego „Ruchy gałeczek skrobi statolitycznej“, p. K. Roupperta „O pochwie zielnej w liść przekształconej u filodendrona“, „Studja nad gruczołami parzącemi i perełkowemi roślin. Część I: Włoski parzące“ i „Część II: Gruczoły perełkowe“, p. F. K. Terlikowskiego „Wpływ koncentracji jonów wodorowych i hydroksylowych na rozwój systemu korzeniowego pszenicy“, p. J. Grabowskiego „Przemiany chemiczne podczas anaerobowego życia grochu“ i „Ze studjów nad asymilacją, I“. Roz-prawa p. J. Wołoszyńskiej „I przyczynek do znajomości glonów Litwy“ jest treści opisowej i geobotanicznej.

Do zakresu zoologii należy rozpraw 10. Z tych budową i rozwojem zwierząt zajmują się prace: p. J. Zaćwilichowskiego „Rozwój sere limfatycznych u traszki zwykłej (*Molge vulgaris* L.)“, p. Z. Małaczyńskiej „Badania nad budową i rozwojem gruczołów skórnych raka rzecznego“, p. L. Kaufmanówny „Badania nad sztucznem przeobrażeniem aksolotla“. Cytologicznej treści są: czł. E. Godlewskiego iun. „Plasma i jądro w okre-sach dojrzewania i początków rozwoju zarodków szkar-łupni“ i p. H. Gajewskiej „Cytologiczne studja nad ją-drem żółtkowem“. Fizjologja zastąpiona jest przez trzy prace: p. L. Popielskiego „ β -Imidazolyletylamina i wy-ciągi z narządów“, czł. M. Siedleckiego „Spadochronowy lot niektórych owadów“, p. T. Kleczkowskiego „Badania doświadczalne nad fotodynamicznym wpływem światła na oko“ i tymczasowy komunikat p. F. E. Lubeckiego

„Badania nad trawieniem i wydzielaniem u nicieni“. Jedna praca należy do zoologii opisowej, mianowicie: p. J. Kinela „Samica chrząszcza *Grammoptera ingrica* Baeckmann“.

Komisja fizjograficzna wydała tom 51-ych swych Sprawozdań, zawierający przegląd jej czynności w r. 1916, życiorysy zmarłych członków, oraz materiały do fizjografji kraju z zakresu meteorologii (p. B. Wigilewa „Z badań nad klimatem Zakopanego“, Dra Wł. Dziewulskiego „O przebiegu rocznym usłonecznienia w Krakowie, Zakopanem i Lwowie“, tegoż „Dodatek do artykułu: O pomiarach magnetycznych na Ziemiach Polskich“), faunistyki (Dra A. Lityńskiego „Jeziora tatrzańskie i zamieszkująca je fauna wioślarek“), botaniki (p. A. Wróblewskiego „Kilka rzadszych roślin Pokucia i Podola galicyjskiego“) i geologii (ś. p. Dra B. Kropaczka „Sprawozdanie z wycieczek geologicznych w okolicy Rzeszowa“, tegoż „Drobne przyczynki do geologii północnych Karpat środkowej Galicji“, ś. p. T. Furgalskiego „Z geologicznej wycieczki w Karpaty okolicy Wadowic“).

Sekcja meteorologiczna otrzymywała spostrzeżenia z dziewięciu stacyj, mianowicie: w Wadowicach, Zakopanem (ze stacji Sekcji przyrodniczej Towarzystwa Tatrzańskiego), Myślenicach, Bochni, Tarnowie, Krynicy, Krośnie, Szczercu pod Niemirowem i Dublanach. Z dwiętnastu stacyj, które były czynne w r. 1913, ubyło dziesięć: sześć położonych na wschód, a cztery na zachód od Sanu.

W Sekcji geologicznej Prof. S. Kreutz zajął się uzupełnieniem mapy geologicznej terenu krystalicznego

w Tatrach na przestrzeni od przełęczy Tomanowej po przełęcz Bobrowiecką i poszukiwania swe rozszerzył na sąsiednie doliny: Kamienistą, Raczkową i Jamnicką. W tymczasowym sprawozdaniu, złożonem Sekeji, Prof. Kreutz przedstawił naturę i rozmieszczenie skał krystalicznych w badanym terenie, stosunek granitu do łupków, podał wiadomości o żyłach mineralnych, o minerałach kruszcowych i rudach, wreszcie o zarzuconych kopalniach. Będące w toku badania w pracowni dostarczą podstawy do systematycznego podziału zebranych skał i do wniosków o ich wzajemnym stosunku do siebie. — Dr. Wł. Pawlica badał w dalszym ciągu krystaliczny trzon Tatr pod względem petrograficznym i mineralogicznym. Na południowej stronie Tatr znalazł w kilku nowych miejscach wtarcenia łupków krystalicznych w granicie. Najciekawsze z nich skały wapienno-krzemianowe, pozostające w ścisłym związku z łupkiem sylimanitowo-biotytowym, tworzą przedmiot pracy Dra Pawlicy p. t. „Garłuchowskie skały wapienno-krzemianowe“, wydanej w Rozprawach Wydziału matem.-przyrodniczego. Z żył w granicie doliny Dzikiej, Miękuszwieckiej, Młynicy i Nieweyrki Dr. Pawlica zebrał dalsze materiały minerałów krzemianowych, węglanowych i kwarcowych, w dolinie Kaczej znalazł nowe złożę dzeolitów, a pod Widłami nowy punkt z prenitomem. — Dr. W. Goetel ukończył pracę nad nowem zdjęciem geologicznem regli Tatr polskich i zbierał w dalszym ciągu materiały do stratygrafji triasu oraz liasu. Znalezione przytem skamieliny m. i. wśród dolomitów chochołowskich Bujaczego Wierchu, Gęsiej-Szyi i doliny Chochołowskiej potwierdziły średnio-

triasowy wiek tych dolomitów, zaliczanych do niedawna do formacji kredowej. W recie reglowym i w lasie eksploatował Dr. Goetel poznane dawniej miejscowości ze skamielinami i kilka innych, dopiero obecnie odkrytych, zbierał też skamieliny w warstwach przejściowych od jury do kredy w żlebie Warzęchy pod Giewontem oraz rozpoczął opracowywanie skamielin z warstw na Bobrowcu, uważanych dotychczas mylnie za retykie. — Obok pracy nad stratygrafią zajmował się Dr. Goetel z Drem L. Kowalskim w dalszym ciągu opracowaniem źródeł tatrzańskich. Obszar badany w r. 1917 obejmuje źródła u północnego podnóża Tatr od Jaszczurówki po Mihulce pod Osobitą; wyjaśniona przytem została budowa geologiczna otoczenia i pochodzenie linii źródeł w dolinie Cichej pod Magurą Orawską, postąpiły też badania okolic Jaszczurówki. Pod Osobitą pp. Goetel i Kowalski znaleźli drugie na Ziemiach Polskich, obok Jaszczurówki, źródło ciepłe (15·5° C.), zwane przez miejscowych Jaszczurzycą. Stronę fizyczno-chemiczną tych badań objął Dr. Kowalski, wykonał liczne pomiary ciepłoty i zebrał materiał do rozbioru chemicznego wód i gazów źródłanych, między innymi także z Jaszczurówki, której analiza, dokonana w r. 1860 przez Aleksandrowicza, wymaga, jak się okazało, rewizji. — P. E. Passendorfer zbierał skamieliny celem opracowania kredy górnotatrzańskiej. Najwięcej ich dostarczyły Mała Dolinka i Wielka Rówień pod Giewontem, a także dolina Małej Łąki. W zebranym materiale najliczniej zastąpione ammonity z rodzajów *Hamites* i *Desmoceras* są tak dobrze zachowane, że możebne będzie ich oznaczenie gatunkowe. — Prof. Dr. J. Jarosz zajął

się zbadaniem górnego dewonu w W. Ks. Krakowskiem i znalazł przytem między Rokiczany a Żarnówczany Dolem najgórniejszy dewon (Famennien górny) w facji wapienno-brachiopodowej, nacechowany przedewszystkiem występowaniem gatunku *Spirifer Verneuilli* Murch. w formie typowej i w odmianie *tenticulum* Vern., oraz wielką ilością okazów rodzaju *Productus*, zwłaszcza *Pr. praelongus* Sow. i *Pr. suprafamenniensis* n. sp. Rezultaty tych swoich poszukiwań Dr. Jarosz przedstawi Wydziałowi matem.-przyrodniczemu A. U.

Sekeja botaniczna poleciła Dr. J. Wołoszyńskiej badanie planktonu roślinnego w Tatrach, a p. A. Wróblewskiemu badanie grzybów. Poszukiwania p. Wołoszyńskiej objęły Stawy Toporowe, Smreczyński, dziewięć Stawów Gąsienicowych, Morskie Oko, sąsiedni mały stawek i Czarny Staw pod Rysami. Wiatr halny w końcu sierpnia i długotrwała niepogoda po nim stanęły na przeszkodzie zbadaniu Pięciu Stawów Polskich. Jakkolwiek z zebranego materiału nie wszystkie gatunki można było oznaczyć, zwłaszcza z gromad *Flagellatae* i *Peridineae*, które po największej części muszą być badane w stanie żywym, p. Wołoszyńska sądzi, że się jej udało wykryć niektóre formy charakterystyczne dla Tatr i uzyskać ogólny pogląd na rozmieszczenie planktonu roślinnego w Tatrach. Najbogatszem jeziorem okazało się Morskie Oko, które też z tego powodu zasługiwałoby na monograficzne opracowanie. — P. A. Wróblewski odbył w sierpniu r. 1917 trzecztygodniową wycieczkę w Tatry, głównie środkowe i zachodnie, a nadto zbierając w dwudziestu kilku miejscowościach, położonych w dziesięciu powiatach Galicji

zachodniej i wschodniej, zgromadził około 3000 okazów. Do opracowania tak tych materiałów, jak i zebranych w roku przeszłym, uniemożliwionego obecnie nawiałem zajęć zawodowych, p. Wróblewski przystąpi prawdopodobnie w końcu roku bieżącego. — Do wydania w Sprawozdaniach Komisji Sekcja otrzymała od p. A. Wróblewskiego pracę p. t. Przyczynek do znajomości grzybów Tatr i okolic Krakowa, opartą na zbiorach ś. p. A. Żmudy. P. Wróblewski przygotował też do wydania 94 gatunków grzybów krajowych ze zbiorów ś. p. J. Krupy, oraz dwa fascykuły (5 i 6-y) wydawnictwa „Mycotheca Polonica“, podjętego i rozpoczętego przez ś. p. Prof. M. Raciborskiego. — Praca nad opisową „Florą polską“ postępowała pod kierunkiem Prof. Dra Wł. Szafera, który też dla tego dzieła wykończył opracowanie rodziny *Gramineae* i rodzaju *Potentilla*. Dr. J. Wołoszyńska objęła opracowanie fiołków (*Violaceae*), p. St. Kuleczyński wykonał część rysunków, które mają być zamieszczone w tekście „Flory“, mianowicie odnoszące się do paprotników. Dzięki subwencji przyznanej przez Akademię Um. praca nad tem dziełem będzie mogła szybciej postępować, przynajmniej w miarę sił, którym ją będzie można powierzyć. — Wykonano też pewną liczbę tablic do „Atlasu roślin polskich“, mianowicie w Instytucie botanicznym Uniwersytetu Jag. p. St. Kuleczyński wyrysował lnowate (*Linaceae*, 10 tablic) i uzupełniał dział paprotników, w Instytucie biologiczno-botanicznym Uniwersytetu lwowskiego pracowały pp. Dr. J. Wołoszyńska (*Violaceae*) i K. Żurawska (*Geraniaceae*); p. Z. Krasieńska w Żabiej Woli pod Lublinem wyrysowała goryczkowate (*Gentia-*

naceae, tablic 25), a p. Z. Lorecowa w Warszawie kilka tablic uzupełniających dział paprotników.

Z polecenia Sekcji zoologicznej Prof. J. Stach zajął się zbadaniem fauny owadów bezskrzydłych (*Apterygogenea*) z działów *Collembola* i *Thysanura* w Pieninach. Zebrany przez niego i opracowany już materiał zawiera 39 gatunków i odmian i powiększył liczbę form znanych z Galicji w dziale *Collembola* z 72 gatunków na 105 i z 18 odmian na 29, w dziale *Thysanura* z 4 gatunków na 5. Nieopisanych dotychczas form Prof. Stach znalazł 11, mianowicie 7 gatunków i 4 odmiany. Pracę swą o owadach bezskrzydłych przedstawi on Wydziałowi matem.-przyrodniczemu Ak. Um. — P. Ign. Prüller złożył Sekcji, jako wynik poszukiwań po części, mianowicie w latach 1913 i 1914, przez nią subwencjonowanych, pracę p. t. Przegląd motyli większych (*Macrolepidoptera*) okolic Krakowa, która pojawi się w 52-im tomie Sprawozdań Komisji. — Do wydania w tychże Sprawozdaniach Sekcja otrzymała dwie prace, wykonane bez pomocy z jej strony: Dra A. Jakubskiego „Materiały do fauny wrotków Galicji. Wrotki meholubne“ i p. J. Noskiewicza „Żądłówki (*Hymenoptera aculeata*) nowe dla fauny Galicji“.

Do Muzeum fizjograficznego przybyły, oprócz książek uzyskanych drogą wymiany publikacyj, dary w okazach zwierząt, roślin i skamielin, tudzież w książkach od pp.: Inż. Wł. Jedlińskiego w Lublinie, Dra F. F. Kohla w Wiedniu, Prof. Dra M. Kowalewskiego w Dublinach, R. Dw. Dra K. Kropaczka w Krakowie, St. Małkowskiego w Warszawie, Dra E. Mazura i Radcy A. Nowickiego w Krakowie, wreszcie zakupione: zbio-

ry mchów s. p. Dra A. Żmudy tudzież książki treści zoologicznej, botanicznej i paleontologicznej.

Porządkowaniem zbiorów Komisji fizjograficznej i ich konserwowaniem, wysoce utrudnionem przez brak potrzebnych materiałów, zajmował się Prof. Dr. Wł. Kuleżyński. Spisanie i uporządkowanie zbioru roślin naczyniowych jest na ukończeniu. Część książek Komisji spisał stypendysta Akademji Um. p. Wł. Witkowski. — Prof. J. Król podjął się bezinteresownie uporządkowania zbioru muchówek i częściowej rewizji oznaczeń w nim.

Komisja antropologiczna. W dziale ściśle archeologicznym przeprowadzone zostały, dzięki staraniom Dra Stan. Tomkowicza, badania archeologiczne na cmentarzysku przedhistorycznym, odkrytem przez wojskowość w Skotnikach pod Krakowem, które doprowadziły do odsłonięcia przeszło 30 grobów ciałopalnych z końca epoki brązowej, zawierających szereg naczyń wraz z podarkami grobowymi. Badania te prowadził z upoważnienia Akademji p. Włodz. Antoniewicz, który zwiedził również szereg miejscowości w pow. tarnobrzeskim celem zabezpieczenia przed zniszczeniem odkrytych tamże w czasie wojny cmentarzysk przedhistorycznych.

P. Antoniewicz robił także próbne poszukiwania na grodzisku wczesno-historycznym w Ściejowicach pod Krakowem.

Na posiedzeniach Komisji wygłoszono odczyty: 1) Dr. Franciszek Gawełek przedstawił prace: „Marcin Gallus i Mistrz Wincenty jako pierwsi ludo- i krajoznawcy“. Uwzględniając materiał folklorystyczny w kro-

nice Gallusa, autor stwierdza, że w pierwszym rzędzie odnosi się on do pieśni z okazji opisu wojen Polaków z ościennymi państwami i pieśni okolicznych. Do takich pieśni autor zalicza pieśni na śmierć Bolesława Chrobrego, pieśni o żołnierzu, który uratował życie Kazimierzowi I w pogoni za Mazurami, pieśń o zwycięstwach Bolesława Krzywoustego, słyszana z ust starych Polaków, pieśń o wyprawie Bolesława na Kołobrzeżan w r. 1104, pieśń o porażce Polaków w Prusach i inne. Znajomość życia i obyczajów ludu zadokumentował kronikarz w obrazie, malującym smutek po śmierci Bolesława i Mieszka III, w opisie postrzyżyn u Popiela i opisie dworu Bolesława Chrobrego. Wiara w zjawianie się duchów znalazła swój wyraz w opowiadaniu o oblężeniu Nakła przez Władysława Hermana.

Drugi kronikarz polski, Mistrz Wincenty Kadłubek, Polak, zostawił bogaty zbiór przysłów i przypowieści, z których wiele spotykamy u Rysińskiego oraz dzisiaj w mowie żywej. Kadłubkowi zawdzięczamy pierwszy opis pogrzebu, zawierającego w sobie resztki dawnych zwyczajów przedchrześcijańskich, jak rwanie włosów, drapanie twarzy, rozrywanie szat i głośne wrzaski. Opis udanej śmierci Popiela, oraz rzeczywistego pogrzebu Kazimierza Sprawiedliwego polega na prawdzie, a identyczne niemal opisy takich pogrzebów w XVI i XVII wieku podaje Szymonowicz, Zimorowicz, oraz Klonowicz w Roxolanji. Charakterystycznym dla zwyczajów naszych jest przytoczony przez Kadłubka sposób obierania władcy po śmierci Leszka I.

Z życia obyczajowego Kadłubek wspomina o postrzyżynach, nazywając je „uroczystością zabobonną“,

zna wiarę w świętość liczb, zna ów przesąd o kukułce, która nie wysiaduje swych młodych, podaje też bardzo interesujące szczegóły o życiu i zwyczajach Podlasian, nazwanych przez kronikarza „ludem nader dzikim“.

2) Dr. Jan Stanisław Bystron przedłożył pracę ułożoną z notatek pozostałych po ś. p. Janie Karłowiczu. Są to wypisy do folkloru z dzieł czytanych przez Karłowicza, zestawione według pewnych haseł, uzupełnione i uporządkowane przez Dra Bystronia.

Prof. Dr. A. Wrzosek przez cały czas wojny, to jest od r. 1914, prowadzi badania antropometryczne nad jeńcami rosyjskimi przy pomocy kilku współpracowników. Przeprowadził dotąd badania na 2000 osobników, przebywających w szpitalach krakowskich lub w obozie pod Krakowem. Badania te zamierza uzupełnić badaniami nad jeńcami, znajdującymi się w innych obozach w Austrii, gdyż są tu reprezentowane bardzo liczne narody z Europy Wschodniej i z Azji. Komisja postanowiła użyzyć poparcia tym badaniom Profesora Wrzoska.

Do Muzeum archeologicznego przybyły prócz przedmiotów z poszukiwań p. Antoniewicza jeszcze następujące zabytki:

P. S. J. Czarnowski z Kielec ofiarował bogatą kolekcję wykopalisk przedhistorycznych z badań własnych, prowadzonych w okolicach Ojcowa i Miechowa (11 pak).

P. Inż. Dr. Majewski z Pińczowa złożył w darze szereg przedmiotów z brązu i żelaza, znalezionych w urnie w Bogucicach koło Pińczowa.

P. Dr. Andrzej Bystron ofiarował siekierki ka-

mienne z Leszniowa w pow. brodzkim i Redkowa w pow. dubieńskim na Wołyniu.

P. Marjan Ponikowski, inżynier w Chmielowie, darował siekierkę kamienną, znaną w Jadachach w pow. tarnobrzeskim.

Ks. Józef Kasprzycki, proboszcz w Grębowie, ofiarował koleczyk brązowy, znaleziony w urnie typu łużyckiego w Jeziorku (pow. Tarnobrzeg).

P. Aleksander Nowicki, Radca leśnictwa, złożył w Muzeum Akademii toporek kamienny z Batiatycz w pow. żółkiewskim.

Komisja historii nauk matematyczno-przyrodniczych odbyła jedno posiedzenie (d. 22 marca 1918 r.), na którym zostały ogłoszone następujące komunikaty:

1) Prof. Dr. Adam Wrzosek: „Szkoła lekarska w Grodnie w XVIII stuleciu“.

2) Prof. Dr. Ludwik Birkenmajer: „Luźne wiadomości do dziejów nauk matematycznych w Polsce“, a mianowicie:

a) Krakowskie obserwacje zaćmień słońca w latach 1440 i 1447.

b) Nieznany traktacik Marcina Króla z Przemyśla (*Ars metricandi*), znaleziony w jednym z rękopisów pozakrajowych.

c) Obserwacje gwiazd wykonane 1468 r. w Rzymie przez nieznanego skądinąd Grzegorza „Villanova“ (= Nowa Wieś) de Cracovia, prawdopodobnie Dominikanina.

d) Prognozyk astrologiczny Ludwika Petroni ze Sieny, sporządzony w r. 1464 dla króla Kazimierza

Jagiellończyka, odnaleziony w jednej z włoskich bibliotek.

e) Nieznany list biskupa warmińskiego Jana Stefana Wydźgi do Heweljusza w Gdańsku, ze stycznia 1661 r., przechowany w Bibliotece Ossolińskich we Lwowie.

Staraniem Komisji wyszedł z druku traktat astronomiczny p. t. „Nova Calendarii Romani reformatio“, ułożony w 1516 roku na V-te Konecyljum Laterańskie przez Marcina Biema z Olkusza, niegdyś profesora jakoteż wielokrotnie rektora, a wreszcie podkanclerzego Uniwersytetu Krakowskiego. Rzeczą tę wydał z rękopisu i przedmową zaopatrzył Prof. Dr. Ludwik Birkenmajer.

Biblioteka Akademji. Inwentarz dzieł drukowanych, prócz zbiorów Walewskiego i Lubomirskiego, liczy 45,506 pozycyj.

Zbiór map i atlasów liczy 782 numery.

Darów otrzymała Biblioteka 173 w 213 tomach.

Z czytelnicy korzystało, prócz członków Akademji i współpracowników Komisji akademickich, 240 osób 2800 razy. Czytano dzieł 1040 w 1600 tomach. Rękopisów czytano 306; z innych bibliotek sprowadzono 89 rękopisów.

Wypożyczono dzieł 461 w 655 tomach 87 osobom.

W roku bieżącym przystąpiono do porządkowania zbiorów bibliotecznych. W osobnej sali ustawiono rękopisy i dyplomy oraz cymelja biblioteki; do zbioru cymeljów przenosi się wszystkie rzadkie druki także z w. XVII i XVIII, przy czem przyjęto jako kryterja: 1) jeżeli wogóle mała ilość (2—3) egzemplarzy (wedle danych Bibliografji Estreichera) dochowała się do naszych czasów, oraz 2) jeżeli nasz egzemplarz dawniejszych i rzadszych druków jest jedynym lub jednym z dwóch

egzemplarzy, znajdujących się w Krakowie. Praca ta nie jest jeszcze ukończona. Natomiast doprowadzono do końca uporządkowanie i przesygnowanie wraz z sprawdzeniem kartek katalogowych zbioru broszur, wypełniającego 505 pudełek i tek. Skonstatowano też stan publikacji obcych Akademij, i przygotowano w ten sposób materiał do reklamacji brakujących tomów lub zeszytów. Wynik tego szkondrum może stanowić równocześnie podstawę do podjęcia starań, aby biblioteka mogła w drodze wymiany otrzymywać pewne publikacje, których dotychczas jeszcze nie posiada. Oczywiście, że tak o reklamacjach, jak i o tych staraniach będzie mogła być mowa dopiero po powrocie normalnych stosunków.

Sprawozdanie Stacji Naukowej i Biblioteki polskiej w Paryżu za rok 1917 z powodu wydarzeń wojennych, tak jak w r. zeszłym, nie nadeszło.

Sprawozdanie szczegółowe o pracach naukowych, dokonanych przez pojedyncze Wydziały i Komisje Akademji, znajduje się już w odbitec w rękach Dostojnych Gości i Szanownej Publiczności. Dołączona do tego Sprawozdania bibliografja obejmuje wydawnictwa, które się pojawiły od ostatniego posiedzenia publicznego, poza tem jest niemało bądź rozpoczętych, bądź nawet daleko w druku posuniętych publikacyj, które ukażą się w najbliższych miesiącach.

W roku zeszłym żywiliśmy nadzieję, że to już ostatni rok wojny. Nadzieja okazała się zwodniczą i obecnie, po czteroletniem blisko trwaniu stosunków anormal-

nych, żadne już przepowiednie, mające odsłonić tajemniczą przyszłość, nie znajdują wiary; żyjemy wyłącznie teraźniejszością i staramy się działalność, i osobistą i instytucji, dostosować do coraz cięższych warunków.

Oczywiście byłoby błędem, zwłaszcza jeżeli chodzi o zakłady publiczne jak Akademia, oddawać się bezwzględnemu pesymizmowi. Ale przetrwać epokę, której końca się nie widzi, i która przynosi wciąż nowe niespodzianki, łatwym nie jest.

Opierając się na doświadczeniu z lat ubiegłych, można wnosić, że i obecnie i długo jeszcze duchowa energja członków i współpracowników Akademii utrzyma się na dawnym poziomie. Inna rzecz, czy techniczne warunki pracy nie ulegną doniosłym i bardzo niekorzystnym modyfikacjom.

Stała dotacja Akademii, państwowa i krajowa, wpłynęły jak w roku przeszłym zupełnie prawidłowo. Z zapisów na korzyść naszej Instytucji uczynionych, na pierwszym miejscu wymienić należy legat Rady Jana Lipki, już zrealizowany i wynoszący około 80,000 koron. Odsetki od tego kapitału, po odtrąceniu 1000 koron na 2 dożywocie, przeznaczone zostały przez testatora na ogólne potrzeby Akademii. Zapis ś. p. Kniazia Leona Zenowicza jest w toku realizacji. Niepodobna oznaczyć jego wysokości, bo rozmaite kroki sądowe i administracyjne, przedsięwzięte w związku ze spadkiem, nie są jeszcze ukończone. Zastępstwo prawne w tej i w innych sprawach spoczywa w wypróbowanych rękach Mecenasa Dr. Józefa Skąpskiego, syndyka naszej Instytucji. Zapis ten jest obciążony dożywociem 1500 koron rocznie, a czysty dochód w myśl wska-

zówki testatora winien być obracany na Towarzystwo Naukowe w Wilnie.

Zapisy ś. p. Gabrysia i ś. p. Dr. Skobla nie wpłynęły jeszcze do kasy Akademji, a w myśl woli testatorów mają specjalne przeznaczenia.

Z dawniejszych przedwojennych legatów najbliższym zrealizowania jest zapis ś. p. Kaliszewskiego, od którego odsetki mają służyć na nagrody literackie. Kilkoma innymi legatami, jak ś. p. Sadkowskiej i ś. p. Ziembińskiego, opiekuje się syndyk Akademji w Warszawie p. Mecenas Jan Nowicki. Zmarły niedawno Mecenas Stanisław Kostrowicki złożył ciepłą ręką na imię Akademji, z zastrzeżeniem dla siebie dożywocia, rubli 241,000 w papierach wartościowych. Odsetki od tego funduszu przeznaczone są na rozmaite cele, które na razie niemożliwe są do wypełnienia. Tymczasem procenty będą kapitalizowane, a Akademja z tego zapisu pobierać będzie tylko 5% na swoje potrzeby.

Najwydatniejszym obecnie źródłem dochodów Akademji jest sprzedaż wydawnictw. W r. 1917 osiągnięto kwotę około 44,000 K, a więc tyle, co w roku 1916. W roku bieżącym wpłynęło z tego tytułu do dnia 12 maja blisko 29,000 K. Jest więc uzasadniona nadzieja, że z końcem roku administracyjnego osiągnięta zostanie kwota prawdopodobnie wyższa, jak w latach poprzednich. Należy jednak zaznaczyć, że dochód ten jest niepewny. Gdyby warunki techniczne produkcję Akademji znacznie ograniczyły, to naturalnie i sprzedaż wydawnictw zmniejszyłaby się odpowiednio.

Zarząd w przewidywaniu niekorzystnych komplikacji finansowych czuwa pilnie nad tem, żeby przed

kilku laty utworzony fundusz rezerwowy stale wzrastał. Mimo, że w roku zeszłym wydano z niego 100,600 K, wynosi on obecnie przeszło 633,000 K. I w roku bieżącym na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z 9 lutego 1918 r. pewne znaczniejsze kwoty z tego funduszu nżyte będą na pilne i doniosłe przedsięwzięcia naukowe.

Dodatnie te rysy obecnych finansów Akademji należy zestawić z okolicznościami, które w sposób wprost przeciwny oddziaływać muszą na funkcjonowanie naszej Instytucji.

W pierwszej linii chodzi o ciągły spadek waluty i obniżenie się oprocentowania przy kwotach, umieszczonych na rachunku bieżącym. Strat z powodu spadku waluty nie można ściśle obliczyć, bo tendencja w tym kierunku jest stała i gotuje nowe ustawiczne niespodzianki. Ubytek w odsetkach od kwot, umieszczonych na rachunku bieżącym, Zarząd stara się powetować przez zakupowanie wyżej oprocentowanych listów zastawnych.

Ogólna drożyzna, połączona z deprecjacją waluty, wywołuje konieczność przyznawania urzędnikom i personalowi Akademji dodatków drożyznianych. Zaznacza się przytem, że w tych dodatkach nie biorą udziału członkowie Akademji, którzy zajmują przewidziane przez statut stanowiska urzędowe.

Na żądanie stron interesowanych nastąpiło również uregulowanie honorarjów za prace, pomieszczone w publikacjach Wydz. I i II orsz złączonych z nimi Komisji i Komitetów. Pociągnie to za sobą znaczny, ale konieczny wydatek.

Najważniejszym jednak dla wydawnictw Akademji jest ciągle wzrastanie cen papieru i druku. O objawie tym wspominaliśmy już w zeszłorocznym sprawozdaniu. Obecnie stosunki nieproporcjonalnie się pogorszyły. Papier jest ogromnie drogi, i trudno go dostać w gatunkach, potrzebnych do kontynuowania bieżących publikacyj. Może nawet nabywanie papieru stanie się wogóle na pewien czas niemożliwe. Produkcja papieru podzielona jest bowiem na pięć kategorii, a materiał potrzebny na książki stanowi kategorię ostatnią. Działa tu także brak węgla.

Wynagradzanie personalu w drukarniach wzrasta co kilka miesięcy przez dodatki drożyzniane. Zapewne w najbliższych dniach dodatki te urosną do cyfry takiej, że sama Drukarnia Uniwersytecka będzie z tego tytułu płacić około 4,000 K miesięcznie. Z końcem roku 1918 upływa moc obowiązująca obecnego cennika drukarskiego. Nowa taryfa będzie niewątpliwie znacznie wyższa. Jeżeli się weźmie na uwagę wszystkie te okoliczności, to koszty druku w r. 1919 urosną niewątpliwie do takiej cyfry, że znaczna redukcja w wydawnictwach Akademji okaże się niezbędną. Dobrze — jeżeli się skończy na redukcji; zupełny brak papieru byłby jeszcze większą klęską, bo tylko te publikacje możnaby ogłaszać, na które drukarnia posiada pewne ilości papieru z dawniejszych czasów.

Wydawnictwa i prace naukowe Akademji, jak wynika ze szczegółowego sprawozdania, postępowały, o ile na to stosunki pozwalały, zupełnie normalnie.

Ilekróć dostarczony materiał okazał się obfitym i wartościowym ogłaszano go nie szcędząc kosztów. Dlatego Biblioteka Pisarzy Polskich mogła ukończyć

„Moralia“ Potockiego, dlatego ogłoszono w przekładzie Jana Kasprówicza „Tragedye Eurypidesa“ w 3 obszernych tomach.

Encyklopedji Polskiej ukazały się dwa tomy, obejmujące Historję literatury, w druku pozostają dwa dalsze, poświęcone politycznej historii polskiej po koniec XVIII w. Obydwa są znacznie posunięte i materiał do ich ukończenia zapewniony.

Prace nad Słownikiem Staropolskim są w pełnym toku. Obok Prof. Łosia czynnymi tu są Prof. Nitsch i Prof. Paulisz.

Postanowiono także zwrócić uwagę na żywy język Polski i z tego powodu powstaje przy Wydziale filologicznym osobna Komisja, której zadaniem będzie przygotowanie słowników polskich różnej objętości, mających uczynić zadość bieżącym potrzebom społeczeństwa. Ponadto ta sama Komisja obejmie prowadzone dotąd przez Dyr. R. Zawilińskiego wydawnictwo perjodyczne p. t. „Język Polski“ i wogóle będzie stać na straży czystości i poprawności mowy polskiej.

„Przewodnik Biblijograficzny“ założony przez Dra Wisłockiego a później wydawany przez firmę Gebethner i Wolff, jest obecnie jako „Biblijografia Polska“ miesięczną publikacją akademicką, prowadzoną przez Prof. Czubka.

Akademja sięga także do orientalistyki za pośrednictwem osobnej Komisji, która wydawać będzie fachową publikację z zakresu języków wschodnich.

Komisja antropologiczna, która z powodu nieobecności lub przewlekłej choroby głównych swych członków i sekretarzy z trudnością tylko mogła działać,

została na nowo zorganizowana. Nowe kierownictwo będzie z pewnością czuwać, żeby tak ważny zakres badań nie pozostawał odłogiem.

Komisja historii sztuki, niezwykle czynna i pełna iniejiatywy, podjęła myśl szerokiej inwentaryzacji zabytków sztuki. Akademia przyjęła ten plan z wielką sympatją i starać się będzie o dostarczenie odpowiednich środków do jego urzeczywistnienia.

Ta sama Komisja przygotowuje monografię poświęconą Zamkowi Lubelskiemu, w którym tak wiele pozostało cennych zabytków z czasów Jagielly.

Wydział matematyczno-przyrodniczy działa z podziwienia godną energją. Oprócz zwykłych wydawnictw Wydział ten postanowił przystąpić do dawno już omawianej i w zasadzie uchwalonej wielkiej publikacji o Florze Polskiej. Prace przygotowawcze są w toku. Akademia przyłoży wszelkich starań, ażeby ta doniosła myśl została urzeczywistniona.

Ten krótki przegląd, wcale nie wyczerpujący, niech będzie zarazem odpowiedzią na pytanie, co nastąpi, gdyby warunki techniczne przez rok lub lat kilka zmusiły Akademię do zredukowania wydawnictw. Praca naukowa wtedy nie ustanie. Autorowie, wydawcy, badacze przygotowywać będą materiały do syntetycznych opracowań lub źródłowych publikacyj. Poszukiwania pójdą zwykłym torem. Rękopisy, zawierające owoce tych badań, gromadzić się będą w Akademji, a skoro położenie się wyjaśni, jedno wydawnictwo za drugim w tempie pospiesznem ukazywać się będzie, i dadzą świadectwo działalności chwilowo niewidocznej.

O załatwieniu w początkach bieżącego roku sprawy

ustalenia ortografji wspominał już p. Prezes. Dobrze, że rzecz ta dokonana została. Pewne niezadowolenia są zrozumiałe, ale dotyczą niektórych tylko szczegółów.

W myśli, że przecież pokój już nie jest daleki, i że zwrot ku pracom naukowym już jest bliski, Zarząd Akademji pilną zwraca uwagę na uporządkowanie bogatej Biblioteki akademickiej. Związane to jest z możliwością objęcia nowego gmachu, ale już teraz ważne roboty mogą być dokonane. Wczorajsze administracyjne posiedzenie uprosiło Prof. J. Rozwadowskiego, ażeby objął stanowisko Inspektora Biblioteki i czuwał nad postępem dalszego porządkowania.

To samo Walne Zgromadzenie wprowadziło pewną ważną i z pewnością korzystną nowość — wybierając Prof. Kazimierza Kostaneckiego na swego delegata do Zarządu. Chodziło przytem o zyskanie znakomitej siły, któraby przy czynnościach, dotyczących całokształtu Akademji, wspierała i tak już przeładowanych pracą funkcyjnarjuszy przewidzianych przez Statut i zapoznała się w ten sposób gruntownie z rozmaitymi kierunkami działalności naszej Instytucji.

Stypendja Osławskiego są już rozdawane od października r. 1917, niema wątpliwości, że i w r. bieżącym zostaną nadane.

Z Biblioteką Polską w Paryżu Akademia ma tylko pośrednie zetknięcia. Wiadomo, że jest czynną i licznie odwiedzaną. Zarząd nie otrzymał jednak w tym roku szczegółowego sprawozdania i dlatego ogłosić go nie mógł.

Biblioteka Polska w Paryżu jest zakładem akademickim i Akademia mimo wszelkich trudności ciągle

się nią opiekuje, ale jest jeszcze inna stacja naukowa polska, która od Akademji nie zależy, żyje własnem życiem i własnymi środkami a obecnie cierpi z powodu przecięcia normalnych stosunków z Polską a przede-wszystkiem z Warszawą.

Instytucją tą jest szacowne i dobrze zasłużone Muzeum Narodowe w Rapperswilu. Każdy Polak wie o niem. Niemal każdy, zwiedzając Szwajcarję i Zurych, odwiedza malowniczy zamek, przechowujący cenne za-bytki Polski. Temu Muzeum trzeba obecnie dopomóc. Akademia w miarę swych środków już to uczyniła. Społeczeństwo polskie winno pamiętać, że obecnie, kiedy tyle rzeczy narodowych ginie bezpowrotnie, tembardziej chronić należy te odległe placówki tradycji polskiej, w których kilku skromnych urzędników z wysiłkiem i niemal w niedostatku pracuje, ażeby zagraniczne kolonje kultury polskiej nie zostały zaprzepaszczone.

Komitet naukowy funduszu im. ś. p. Dr. Władysława Kretkowskiego zajmował się w czasie od 1 kwietnia 1917 do 1 kwietnia 1918 urządzaniem dodatkowych wykładów i ćwiczeń z zakresu matematyki czyste j w Uniwersytecie Jagiellońskim.

W półroczu letniem 1917 dzięki środkom tego funduszu odbywały się wykłady następujące:

1) Dr. Jan Sleszyński, Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prowadził wykłady z zakresu wstępu do analizy — 5 godz. tyg.

2) Dr. Antoni Hoborski, Docent Uniwersytetu Jagiellońskiego i Prof. Gimnazjum V w Krakowie, prowa-

dził wykłady z zakresu wstępu do analizy — 6 godzin tygodniowo.

3) Dr. Alfred Rosenblatt, Docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, wykładał teorię powierzchni stopnia drugiego — 3 godz. tyg.

4) Docent Dr. Alfred Rosenblatt prowadził ćwiczenia z analizy matematycznej — 2 godz. tyg.

5) P. Włodzimierz Stożek, Prof. Gimn. II w Krakowie, prowadził lekcje matematyki dla przyrodników z odpowiednimi ćwiczeniami — 5 godz. tyg.

W półroczu zimowym roku szkolnego 1917/18 Komitet urządził wykłady następujące:

1) Prof. Dr. Jan Sleszyński wykładał teorię wyznaczników — 2 godz. tyg.

2) Docent Dr. Antoni Hoborski prowadził lekcje wstępu do analizy wraz z ćwiczeniami — 6 godz. tyg.

3) Docent Dr. Alfred Rosenblatt wykładał geometrię analityczną w płaszczyźnie — 3 godz. tyg.

4) Docent Dr. Alfred Rosenblatt prowadził ćwiczenia z analizy matematycznej — 2 godz. tyg.

5) Prof. Włodzimierz Stożek prowadził lekcje matematyki dla przyrodników z ćwiczeniami — 5 godz. tyg.

Na posiedzeniu administracyjnym, które się odbyło dnia 17 maja br., dokonane zostały następujące wybory:

Na **Wydziale filologicznym** wybrany został członkiem czynnym krajowym:

Prof. Jan Czubek, em. Prof. gimnazjalny w Krakowie.

Członkami korespondentami na tymże Wydziale wybrani zostali:

Ks. Dr. Władysław Szczepański T. J., Profesor teologii na Uniwersytecie w Warszawie.

Dr. Wacław Vondrák, Profesor filologii słowiańskiej na Uniwersytecie w Wiedniu.

Dr. Feliks Kopera, Profesor historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim i Dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie.

Na **Wydziale historyczno-filozoficznym** wybrani zostali członkami czynnymi krajowymi:

Dr. Stanisław Wróblewski, Profesor prawa rzymskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Dr. Stanisław Kutrzeba, Profesor historii prawa polskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Członkiem korespondentem na tymże Wydziale wybrany został:

Dr. Jan Ptaśnik, Profesor historii kultury na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Na **Wydziale matematyczno-przyrodniczym** członkami czynnymi krajowymi wybrani zostali:

Dr. Stanisław Bądryński, Profesor chemii lekarskiej na Uniwersytecie we Lwowie.

Dr. Józef Morozewicz, Profesor mineralogii na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Dr. Emil Godlewski młodszy, Profesor embriologii i biologii na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Członkami korespondentami na tymże Wydziale wybrani zostali:

Dr. Stefan Kreutz, Profesor mineralogii na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Dr. Jan Zawidzki, Profesor chemii na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Nadto na Wydziale filologicznym wybrano jeszcze dwóch Członków korespondentów, a na Wydziale historyczno-filozoficznym jednego Członka czynnego zagranicznego, których nazwiska podane będą po zatwierdzeniu ich wyboru przez Cesarza.

Na tem zamykamy niniejsze sprawozdanie, a prelegent na ten rok zaproszony, Prof. Dr. Józef Morozewicz, odczyta swoją pracę p. t.: *Przyroda Polski wobec zadań gospodarczych państwa polskiego.*

Przyroda Polski wobec zadań gospodarczych Państwa Polskiego.

Napisał

Józef Morozewicz.

Odczyt wygłoszony na publicznem posiedzeniu Akademji Umiejętności
dnia 18 maja 1918 r.

Wierzimy wszyscy, że wojna światowa, tak krwawo i głęboko szarpiąca łono ziemi polskiej, przyniesie w ostatecznym swym skutku narodowi polskiemu pewną formę państwowości. Niepodobna dziś jeszcze — w czwartym roku tego niesłychanego kataklizmu dziejowego — przewidzieć, jakim będzie to Państwo polskie i jakie będzie miało rozmiary, oraz czy i jakie warunki rozwoju? Czy będzie ono urzeczywistnieniem słusznych a nigdy nieprzedawnionych praw i dążeń narodu polskiego do całkowitego zjednoczenia, czy też tylko tworem mniej lub więcej sztucznym, wykrojonym rozmyślnie tak, by nie mogło dźwignąć się należycie do samodzielnego życia? Ale jakkolwiek ukształtują się granice geograficzne i podstawy polityczne tego państwa, jedna jest rzecz pewna, że stanie ono przed olbrzymiem zadaniem orga-

nizacji życia zbiorowego narodu od najelementarniejszych jego podstaw. Wszakże większa część krajów polskich była terenem walk i przemarszów wielomiljowych armij, z których każda na swój sposób burzyła i tratowała najistotniejsze podwaliny ich bytu. Tak legły w gruzach miasta, osady i wsie niezliczone, tak przemysł i handel został podcięty w korzeniu, gospodarstwa rolne i leśne zdewastowane, ludność w wielu polaciach kraju wyniszczona nędzą, głodem i chorobami lub zgoła z siedzib swych wypędzona i na długą poniżającą na obczyźnie skazana tułaczkę... Te rany zabiżnić, a w skołatany organizm narodu wlać zacyzn nowego życia — oto wielkie i najpierwsze zadanie sterników mającego powstać państwa. W program ich działalności, w program wewnętrznego odrodzenia kraju, wejść zatem muszą wszystkie dziedziny gospodarstwa społecznego: rozbudowanie sieci dróg lądowych i wodnych, podniesienie rolnictwa, stworzenie i uruchomienie stłumionego przez wojnę przemysłu, unormowanie handlu, odbudowa miast i wsi, tudzież wiele innych jeszcze spraw, które z temi kardynalnemi wiążą się lub z nich wypływają.

— Czy przyroda Polski odpowiada tym rozlicznym, równie pilnym i ważnym postulatom odrodzenia gospodarczego? Czy na jej zasobach i właściwościach można polegać i budować plany na przyszłość w tych tak ściśle z pomyślnością i niezawisłością narodu związanych zagadnieniach? Ażeby na pytanie to odpowiedzieć, uczynmy wpierw krótki przegląd bogactw przyrodzonych Polski.

Najcenniejszym skarbem ziemi polskiej są jej pokłady węgla kamiennego. Spoczywają one w jednolitem geologicznie i etnograficznie Zagłębiu polsko-śląskiem,

które głównie ze względów politycznych dzieli się na poszczególne zagłębia: 1) Dąbrowskie — przynależne do Królestwa Kongresowego; 2) Krakowskie — przynależne do Galicji; 3) Karwińsko-Ostrawskie — do Śląska austriackiego i 4) Górno-Śląskie — do Śląska pruskiego. Razem wzięte stanowią one krainę dość obszerną, bo zajmującą przestrzeń przeszło $5\frac{1}{2}$ tysięcy *km*². Na podstawie robót górniczych i specjalnych wierceń głębokich, oraz na podstawie pewnych spekulacji geologicznych można w przybliżeniu ocenić, że zasoby paliwa mineralnego, w Zagłębiu polsko-śląskiem nagromadzone, wynoszą okragło 115 miliardów tonn. Z tego prawie $\frac{1}{2}$ przypada na Śląsk pruski, $\frac{1}{4}$ — na Zagłębie Krakowskie, $\frac{1}{5}$ — na Karwińsko-Ostrawskie i tylko $\frac{1}{15}$ — na Dąbrowskie. Roczna produkcja przedwojenna zagłębia Dąbrowskiego wynosiła około 7 milionów tonn, Krakowskiego — tylko $1\frac{1}{2}$ mil. tonn, Karwińsko-ostrawskiego — 8, a Górno-Śląskiego — aż 36 mil. tonn. Z tych dat statystycznych wypada przedewszystkiem to, że zasoby węgla, nagromadzone w Zagłębiu polsko-śląskiem, nawet w razie kilkakrotnie zwiększonego zapotrzebowania, wystarczą na setki lat i że przedstawiają one wartość, w przedwojennej produkcji rocznej przekraczającą znacznie $\frac{1}{2}$ miliarda koron, z czego na Królestwo Polskie przypada około 90 mil. koron, a na Galicję tylko — 18 mil. koron.

Węgiel polski — to podstawa przemysłu polskiego. Jest on nie tylko cennym i coraz niezbędniejszym materiałem opałowym, ale nadewszystko jest on źródłem energii popędowej, bez której dziś obejść się nie może żadna wogóle gałąź wytwórczości. Kraj, posiadający wę-

giel, posiada tem samem najważniejszą podstawę uprzemysłowienia. Pomysłny rozwój ekonomiczny Królestwa Polskiego w głównej mierze od Zagłębia Dąbrowskiego był zależny. Potężny przemysł Śląska pruskiego i austriackiego również wyrósł na węglu tamecznym. Węgiel ściąga do siebie rozmaite rodzaje wytwórczości i jest niejako ośrodkiem, koło którego skupia się i kryształizuje ten skomplikowany zespół wiedzy, energii i kapitału, który nazywamy przemysłem wielkim. Dla Państwa polskiego, dla jego gospodarstwa społecznego, posiadanie terenów węglowych jest wprost koniecznością życiową. Bez nich wpadłoby ono w nieuniknioną zależność od obcych, pędziłoby żywot suchotniczy, a raczej w samym już zarodku byłoby skazane na niechybną zagładę. Można bez przesady twierdzić, że samodzielność gospodarza a z nią i polityczna Polski leży w jej węglu!

Jakkolwiek całe Zagłębie polsko-śląskie należy do obszaru etnograficznie polskiego, to jednak połać jego śląska, stanowiąca około $\frac{3}{4}$ całości, opanowana oddawna przez kapitały niemieckie, musi być uważana — przynajmniej na dziś — dla celów gospodarczych Polski za bezpośrednio straconą. Tem większe znaczenie posiadają dla nas Zagłębia Dąbrowskie i Krakowskie, które, jak się tego spodziewamy, w całości wejdą w posiadanie Państwa polskiego i na jego będą pracowały dobro. Bo chociaż i tu w przemyśle węglowym główną rolę odgrywa kapitał obcy, w Zagłębiu Dąbrowskiem w $\frac{3}{4}$ francuski, to w ramach państwowości polskiej nie będzie on politycznie szkodliwy. Znaczna natomiast większość Zagłębia Krakowskiego stanowi już dziś własność kraju. Jestto mianowicie wiekopomną zasługą Galicyjskiego

Wydziału Krajowego i galicyjskich sfer finansowych, że przynajmniej krakowską część Zagłębia ocalić zdołały na rzecz społeczeństwa polskiego, wykupiwszy ją w r. z. z rąk obcych. Zagłębie Krakowskie, dotychczas prawie nienaruszone, ma wielką przed sobą przyszłość: w niem drzemie jeszcze potężna energia potencjalna, która musi tu z czasem wywołać bujny rozkwit życia ekonomicznego. Może wreszcie i prywatne kapitały polskie, kryjące się nieraz wstydliwie pó bankach angielskich i nieangielskich — poczują potrzebę większej aktywności i zaczną lokować się w przedsiębiorstwach górniczo-węglowych, które przecież stanowią lokatę pewną i wypłacają, jak w Zagłębiu Dąbrowskiem, 10 do 20% dywidendy. Węgiel polski—ze względu na jego doniosłość gospodarczą — powinien naprawdę stać się własnością społeczeństwa, być jego dobrem narodowym!

Pod względem przyrodniczym węgiel Zagłębia Dąbrowskiego stanowi prawdziwą nadzwyczajność. Oto środki jego pokłady, poprzedzielane zwykle warstwami skał płonnych, ilasto-piaszczystych, skupiają się tu w jedną potężną, bodaj nigdzie indziej na świecie nienapotykaną, jednolitą ławicę, której miąższość sięga miejscami aż 19 m! Jestto t. zw. pokład redenowski. On to ściągnął głównie, dla swej łatwej odbudowy, ruchliwe i uświadomione kapitały zagraniczne. Inne pokłady, nad i podredenowskie, których jest kilkanaście i które bynajmniej nie są do pogardzenia, wobec tamtego olbrzyma bywają zwykle lekceważone. Zagłębie Dąbrowskie 86% swojej produkcji pokrywa z jednego tylko pokładu redenowskiego. Ta wyłączna niemal eksploatacja redenu grozi niebezpieczeństwem, że po jakich 100 latach, od-

budowa warstw nad- i podredenowskich będzie znacznie utrudniona. Rzecz naturalna, interwencja rządu, dbalego o przyszłość Zagłębia Dąbrowskiego i otaczającego je troskliwą, jak na to ze wszech miar zasługuje, opieką, której ono nigdy nie doznawało, mogłoby tym nadużyciom skutecznie zaradzić.

Z technicznego punktu widzenia, węgiel Zagłębia Dąbrowskiego jest doskonałym węglem opałowym, nadającym się wybornie do użytku domowego i fabrycznego. Ale posiada on, niestety, i bardzo dotkliwą wadę. Jest to węgiel chudy, krótko-płomienny i nienadający się do fabrykacji koksu. Tyczy się to przynajmniej podkładów redenowskich i nadredenowskich. Do celów metalurgiczno-żelaznych, które wymagają koksu i węgla długo-płomiennych, węgiel Dąbrowski nie jest przeto odpowiedni. Stąd Królestwo Polskie, które przed wojną posiadało znacznie rozwinięty przemysł hutniczo-żelazny, pomimo obfitości własnego węgla, musiało przecież sprowadzać ze Śląska koks i węgiel w ilości około 1½ miliona tonn rocznie. Możemy jednak pocieszać się tem, że kwestja koksujących się węgli w Zagłębiu Dąbrowskiem (i Krakowskiem) nie jest jeszcze należycie wyjaśniona i ostatecznie rozstrzygnięta. Gorączkowa eksploatacja redenu, prowadzona przez nietroszczące się o przyszłość kapitały obce, nie interesowała się dotychczas niżej leżącymi warstwami podredenowskimi, które nawet nie są jeszcze dokładniej poznane. O ile wiadomo, niektóre z nich mają własności węgla koksujących się. Od czasu Banku Polskiego w pierwszym dziesiątku lat jego działalności nikt się na serjo tą sprawą nie zajmował. Rzeczą państwowych geologów i górników polskich będzie kwestję tę

tak ważną, wszechstronnie zbadać i wyjaśnić. W razie pomyslnego jej rozwiązania przemysł hutniczo-żelazny w Polsce rozpocznie nową dobę swych dziejów: uniezależni się od konieczności posługiwania się obcym koksem.

Jedną z dźwigni ekonomicznego rozwoju i uprzemysłowienia kraju — poza węglem — są jego zasoby kruszcowe, żelaza przedewszystkiem. Polska posiada liczne i po całym kraju rozrzucone pokłady rud żelaznych. O mnogości ich świadczą choćby nazwy wsi, urobione od wyrazu „ruda“, których Słownik Geograficzny wymienia przeszło 200. Rzecz naturalna, są to po większej części złoża drobne i mało wartościowe. To, co ma znaczenie dla żelaznego przemysłu, skupia się w dwu okręgach górniczych Królestwa Polskiego: wschodnim i zachodnim. Okrąg wschodni leży na pograniczu ziemi Radomskiej i Kieleckiej i obejmuje powiaty: Rzęcki, Konecki i Opoczyński. Okrąg zachodni składa się z trzech południowych powiatów: Olkuskiego, Będzińskiego i Częstochowskiego. Mineralogicznie rzeczy biorąc, rudy żelazne Polski są to t. zw. syderyty ilaste i żelaziaki brunatne. Leżą one cienkimi warstwami-plaskurami wśród skał płonnych, a mianowicie wśród ilów i piaskowców. Zwłaszcza rudy ilaste okręgu wschodniego uderzają regularnością swojego uławicenia. Warstwy rudonośne dolnego triasu ciągną się tu bez przerwy na przestrzeni kilkudziesięciu kilometrów. Podobny pokładowy, ciągły charakter posiadają rudy żelazne jurajskie w Częstochowskiem. Natomiast żelaziaki brunatne powiatu Olkuskiego i Będzińskiego, towarzyszące pokładom galmanu, skupiają się w nieregularnych gniazdach.

Jakież są zasoby żelaza w tych głównych terenach

rudonośnych? Nie możemy na to dokładniejszej dać odpowiedzi ze względu na nadzwyczajną rozległość terenów i niedostateczną ich jeszcze znajomość. Górnicy rządowi rosyjscy oceniali zasobność Królestwa Polskiego w rudę żelazną na 300 do 600 milionów tonn. Zdaniem mojem, jestto szacunek stanowczo za niski. W jednym bowiem tylko okręgu wschodnim, rachując oględnie, otrzymujemy $\frac{1}{4}$ miljarda tonn rudy ilastej, z pominięciem brunatnej. W każdym jednak razie, zasoby przyrodzone żelaza są u nas tak znaczne, że o rychłym ich wyczerpaniu nie może być mowy.

Inna sprawa z jakością polskich surowców żelaznych. Rudy nasze są mało procentowe. Zawartość żelaza metalicznego w stanie surowym nie przekracza średnio 35%. Ponieważ jednak zawierają one ponad 25% części lotnych, przeto przez prażenie można w nich ilość metalu podnieść do 45%. W porównaniu z najlepszymi rudami świata o 70%-owej zawartości żelaza, nie jestto wprawdzie wiele. Ale tę małoprocentowość rud naszych wynagradza do pewnego stopnia ich obfitość, łatwość eksploatacji oraz pewne dodatnie właściwości metalurgiczne. Stanowiły one podstawę hutnictwa żelaznego za czasów Banku Polskiego, opierał się na nich w znacznej części wielki przemysł żelazny Królestwa od r. 1870 aż do wybuchu wojny światowej. Można więc trzeba przypuszczać, że i na przyszłość nie utracą one swojego znaczenia, jako naturalna podstawa najgłówniejszej gałęzi przemysłu hutniczego.

W latach przedwojennych wytwórczość żelazna Królestwa rozrosła się do rozmiarów bardzo poważnych. W kopalniach żelaza, których było 120, pracowało bez-

mała 7,000 robotników, a hutnictwo żelazne zatrudniało przeszło 19,000 osób. Przetapiano rocznie około $\frac{1}{2}$ mil. tonn rudy krajowej, a drugie tyle wysokoprocentowej rudy Krzyworskiej, sprowadzanej z Niżu Dnieprowego celem podniesienia wydajności pieców wielkich. Wartość wyrobionego w r. 1913 żelaza i stali sięgała 45 milionów rubli. Największe zakłady hutnicze posiadał Ostrowiec w okręgu wschodnim, zaś Częstochowa, Zawiercie i Dąbrowa w okręgu zachodnim. Niektóre z nich, jak Huta Bankowa w Dąbrowie, jak zakłady Ostrowieckie, zostały powołane do życia jeszcze przez Bank Polski.

W ostatnim roku przedwojennym przemysł żelazno-stalowy Królestwa posiadał ponad 13 wielkich pieców, 17 kupłowni, 32 piece martynowskie i 64 szwejsowni. Wrzało w tych zakładach tłumne i hałaśliwe życie hutnicze. Dziś wygasło ono niemal doszczętnie. Podróżnik, zwiedzający dziś taki Ostrowiec np. lub Hutę Bankową, nie może oprzeć się wrażeniu, że błądzi po jakimś cmentarzysku lub ulicach odgrzebanej Pompei. Wznoszą się jeszcze gromadnie kominy i piece, ale bezdymne i wygasłe, ciągną się szeregami budynki fabryczne, ale puste, obdrapane lub zgoła zburzone... Wszędzie martwota i ponura cisza... A gdzież podziało się owych 19,000 ludzi, którzy tu niedawno jeszcze pracowali, utrzymując siebie i liczne rodziny?

Pesymiści powątpiewają o tem, czy przemysł żelazny polski zdoła dźwignąć się z tego letargu, w który go pogrążyła wojna, i czy wogóle do dalszego będzie on zdolny życia. Twierdzą oni, że przemysł ten, zmuszony do przerabiania w połowie surowców obcych, „pra-

cowal“ za drogo, że trzymał się na stopie pomysłności tylko dzięki cłom ochronnym rosyjskim, że zbywał lwia część swej wytwórczości na nienasyconych rynkach rosyjskich, że skoro tych sprzyjających warunków nie stanie, czeka go pewny upadek. Uwagi słuszne, ale wniosek z nich wyprowadzony niekoniecznie prawdziwy. Bo czyż polski przemysł żelazny po wojnie ma kroczyć nieodzwonne dawnymi drogami, czyż nie potrafi on nagiąć się i zastosować przedewszystkiem do potrzeb rynku wewnętrznego, którego pojemność — wobec ogromnej dewastacji kraju — będzie na długi szereg lat bardzo znaczna. Przecież bezpośrednim zadaniem tego przemysłu będzie dostarczyć przedewszystkiem krajowi maszyn i narzędzi rolniczych, wagonów i szyn kolejowych, tudzież całego mnóstwa drobniejszych artykułów żelaznych, wyczerpanych do dna podczas długotrwałej wojny. Pole działalności dla przemysłu żelaznego otworzy się przeto szerokie. Zdaje się, że zwłaszcza skombinowana wytwórczość żelazno-drzewna ma przed sobą wszelkie warunki powodzenia. Niema przeto obawy, ażeby hutnictwo żelazne w Polsce nie znalazło pomyslnych widoków rozwoju. Wsparte na własnym węglu i własnej rudzie, choćby nawet pewną część surowca miało nadal sprowadzać z Rosji, czy ze Szwecji, jak to zresztą czyni i przemysł niemiecki, może ono stopniowo nie tylko odrodzić się w nowej — przystosowanej do nowych potrzeb i stosunków — formie, lecz i zakwitnąć, byle tylko, co się samo przez się rozumie, opieka Państwa była dlań dość skuteczna.

Ziemia polskie, prócz węgla i żelaza — tych dwóch kardynalnych podstaw przemysłu wogóle — posiadają

w swem łonie wiele innych jeszcze ciał użytecznych, których eksploatacja musi być także wciągnięta w program gospodarstwa społecznego. Niepodobna mi tutaj zajmować się niemi wszystkimi bardziej szczegółowo. Ale, mówiąc o zasobach przyrody polskiej, nie mogę nie wspomnieć, przynajmniej w słowach ogólnych, o tych rzeczach, które ją w sposób tak wybitny charakteryzują. Myślę o pokładach miedzi, ołowiu i cynku. Są to przecież kruszce, które u nas od najdawniejszych czasów były znane i dobywane. Górnictwem kruszcu ołowianego w Olkuszcu opiekowali się królowie polscy. Odpędzано tu zeń srebro, będące w małej domieszce, a produkt poboczny, glejte, wysyłano Wisłą do Gdańska na fabrykację mosiądzu. Miedzią kielecką kryto dachy królewskiego Wawelu. Za Stanisława Augusta bito z miedzi krajowej monetę zdawkową. Kopalnictwo i hutnictwo cynkowe, powołane do życia przez rząd Królestwa Kongresowego, zakwitło pod opieką Banku Polskiego.

Co się najpierw tyczy pokładów cynku i ołowiu, to biegną one przez tę południowo-zachodnią połać Polski, w której stykają się granice Królestwa Kongresowego, Galicji i Śląska pruskiego. Stąd wszystkie te dzielnice posiadają też same geologicznie złoża kruszczowe. Zaczynają się one tuż za Krzeszowicami, koło Miękini i Alwerni, a przez Chrzanów, Olkusz, Sławków, Będzin i Siewierz ciągną się do śląskiego Bytomia i Tarnowic. Pas ten, kilkadziesiąt *km* długi, a kilkanaście szeroki, całą swoją powierzchnią leży na terenie etnograficznie polskim, podobnie jak Zagłębie węglowe, które jest przezeń od północy przykrywane płaszczem piaskowców, wapieni i triasowych dolomitów kruszczonośnych. Hutnic-

two na tych pokładach oparte i, niestety, dziś także przez kapitał obcy owładnięte, skupia się w Trzebini, Dąbrowie i Będzinie, a na Śląsku pruskim — w Bytomiu i Tarnowicach. Królestwo produkowało przed wojną około 10,000 tonn cynku metalicznego rocznie o wartości, sięgającej 6 mil. koron, co jednak stanowiło zaledwie $\frac{1}{8}$ takiejże wytwórczości Śląska Górnego. Polska, sąsiadując z Rosją, której olbrzymie obszary są dziwnie w cynk ubogie, znajdzie w niej zawsze pewnego i chętnego odbiorcę nadmiaru swojej produkcji cynkowej.

Nasze złoża miedzi kryją się w górach Kieleckich, na zachód od Kielc. Za czasów staropolskich i za Królestwa Kongresowego istniały tu dwie kopalnie tego kruszcza: na Miedzianej Górze i na Miedziance. Jednak w drugim dziesiątku lat wieku zeszłego zostały one zamknięte, jako nierentujące się dostatecznie w warunkach ówczesnych. Dopiero wojna światowa, pochłaniająca miedź w niesłychanych ilościach i chełwie poszukująca jej źródeł, znów powołała obie nasze kopalnie do nowego, na razie przymusowego życia. Miedzianka, znacznym kapitałem inwestowana i odwodniona, dostarczyła już austriackiemu Zarządowi wojskowemu od początku r. 1917 kilkuset tonn miedzi. Jest uzasadniona nadzieja, że w przyszłości potrafi ona utrzymać się o własnych siłach i pokryć przynajmniej częściowo zapotrzebowania kraju.

Wymienione dotychczas zasoby kruszczowe ziemi naszej stanowią wraz z węglem niezawodne podstawy przemysłu metalurgicznego, którego rozwój nie budzi na przyszłość wątpliwości, o ile, powtarzamy, znajdzie się w ramach państwowości, która mu ten rozwój sku-

tecznie zagwarantować potrafi. Od warunków politycznych w znacznej mierze zależy także powstanie w Państwie polskiem innych gałęzi przemysłu. Jeżeli w skład jego wejdzie Galicja i jeżeli Państwo to władne będzie stanowić o swoich cłach i konjunkturach handlowych, wówczas, posiadając sól kamienną, naftę i godne odbudowy pokłady siarki, mogłoby ono przejąć już istniejące i stworzyć nowe działy wielkiego przemysłu chemicznego. O pokładach soli i nafty galicyjskich nie mam powodu rozwodzić się szeroko. Znane są one całemu światu i dość popularne w kraju. Wspomnę tu zatem tylko nawiasowo, że przedwojenna produkcja nafty galicyjskiej przedstawiała wartość 50 milionów koron, a produkcja soli wraz z kainitem — około 20 milionów kor.

W związku z przemysłem chemicznym nadmienić wypada także i o tem, że przyroda szczodłą dłonią uposażyła ziemię polską w rozliczne surowce, będące podstawą przemysłu budowlanego, a więc w wapienie i margle, służące do fabrykacji wapna i cementu, a więc w gliny i glinki ogniotrwałe, na których tak pięknie rozwijał się przemysł ceramiczny, zwłaszcza w ziemi Radomskiej, w Ćmielowie, Parszewie, Wierzbniku. A już wyjątkową, rzec można, obfitością odznacza się Polska w przemnogie rodzaje budulca kamiennego. Granity tatrzańskie, porfiry krzeszowickie, andezyty czorsztyńskie, marmury dębnickie i nieprzeliczone piaskowce ciosowe pierwszorzędnej niekiedy wartości technicznej posiada Galicja. Z marmurów kieleckich i checińskich, z przepysznych piaskowców szydlowieckich, kunowskich, wąchockich i suchedniowskich, z wapieni pińczowskich słynie Królestwo. Niektóre z tych kamieni cieszą się

ustaloną marką nie tylko w kraju, ale i daleko poza jego granicami. Pozwolę tu sobie nadmienić, że z marmurów polskich budowano ołtarze po kościołach dawnej Rzeczypospolitej, jak była długa i szeroka, że nie gardziły niemi katedry i tuny zagraniczne, choćby w Wiedniu, czy Wrocławiu, że piaskowce polskie wędrują aż do odległego Petersburga lub Moskwy, jako cios chętnie w budownictwie monumentalnem i luksusowem stosowany. Ale i to także podnieść należy, że wiele z tych cennych darów przyrody nie było dotychczas należycie wyzyskane. Warszawa i Kraków brukują się granitem szwedzkim lub śląskim, bo nie mogliśmy się jeszcze zdobyć na eksploatację granitów tatrzańskich, technicznie niegorszych, ale zato niewątpliwie tańszych. Cały zresztą przemysł kamieniarski, zarówno w Galicji jak i w Królestwie, nie jest racjonalnie zorganizowany i składa się z małych przedsiębiorstw i zakładzików, nawzajem się zwalczających. Tymczasem fachowcy twierdzą, że należyte ujęcie finansowe i kupieckie naszego kamieniarstwa mogłoby stworzyć wytwórczość jedyną w swoim rodzaju na całą Europę środkową. Jestto tem pewniejsze, że takie np. piaskowce szydlowieckie lub suchedniowskie mają szerokie zastosowanie nie tylko w budownictwie, ale i w przemyśle metalowym. Przed wojną wysyłano je dziesiątkami wagonów dziennie za granicę.

Nie może być dwóch zdań także i co do tego, że węgiel polski potrafi ściągnąć i ożywić takie odłamy wytwórczości, które polegają na przeróbce surowców roślinnych i zwierzęcych, jak przemysł włóknisty, tak potężnie w Królestwie rozwinięty i tak gruntownie przez

wojnę zniszczony, jak przemysł garbarski i w. i. Należy wszakże spodziewać się, że organizacja i zakres działalności tych rozmaitych przemysłów ukształtują się inaczej niż przed wojną i że będą one starały się przede wszystkim nasycić pojemność rynków wewnętrznych kraju.

Z kolei zapytajmy, czy i o ile przyroda Polski czyni zadość wymaganiom krajowego rolnictwa? Polskę nazywano ongi spichlerzem Europy. Zboże polskie spławiano Wisłą do Gdańska, skąd szło ono dalej, do Holandji i Anglii. W ciągu w. XIX skutkiem przewrotów politycznych i ekonomicznych kraju, skutkiem konkurencji amerykańskiej, a także skutkiem taryf różniczkowych rosyjskich i wielu innych przyczyn stosunki dawniejsze zmieniły się tak zasadniczo, że w kilku ostatnich dziesiątkach lat Królestwo o wiele więcej sprowadzało do siebie zboża obcego, niż wysyłało na zewnątrz własnego. W jednym tylko r. 1898 ta przewaga przywozu nad wywozem miała wynosić aż 280,000 tonn wartości 23 milionów rubli¹⁾. Tak smutny dla kraju przeważnie rolniczego bilans handlu zbożowego tłumaczy się—poza przyczynami zewnętrznymi—niskim naogół stanem rolnictwa polskiego, małą jego intensywnością. Stosuje się to jednak nie do wszystkich ziem polskich. Poznańskie i Prusy Zachodnie stanęły już na wysokim stopniu kultury rolniczej. Przyjmując za normę to, co produkują te dwie dzielnice, przekonamy się, że wytwórczość rolnicza Królestwa i Galicji jest o wiele niższą, niekiedy aż dwa razy niższą od tej normy. Tak np. w r. 1912 w Prusiech

¹⁾ St. Koszutski: Geografia gospod. Polski. Warszawa 1918.

Zachodnich i Poznańskim zbierano przeciętnie z jednego hektara pszenicy 24 *q*, w Królestwie i Galicji tylko 12 *q*, ziemniaków dzielnice pruskie produkowały na 1 *ha*—156 *q*, Królestwo tylko — 78 *q*. Wydajność buraków cukrowych wynosiła w Poznańskim 306 *q*, w Królestwie — 206 *q* i t. d. Jeżeli się zważy, że własności przyrodzone gleb Wielkopolski nie są na ogół lepsze od ziem rodzajnych Królestwa i zwłaszcza Galicji, to śmiało twierdzić można, że obie te dzielnice przez podniesienie rolnictwa do poziomu swych siostrzyc zachodnich, mogłyby produkować ziemiopłodów dwa razy więcej, niż to czynią obecnie.

Czynniki państwowe muszą jak najtroskliwiej zaopiekować się najważniejszą gałęzią wytwórczości narodowej, jaką jest dla Polski rolnictwo. Doniosłości sprawy nie potrzeba dowodzić. Dla zwiększenia intensywności rolnictwa — oprócz pewnych ubocznych momentów natury społecznej — potrzeba przede wszystkim dwóch rzeczy: dobrych i tanich maszyn rolniczych, tudzież dostatecznej ilości pomocniczych nawozów sztucznych. Zadaniem pierwszych jest ulepszenie i pogłębienie uprawy mechanicznej gleby, zadaniem drugich — zwiększenie jej przyrodzonej żyzności.

Trzeba żywić nadzieję, że maszyn dostarczy rolnictwu odrodzony przemysł żelazny i żelazno-drzewny. Co się zaś tyczy nawozów sztucznych, to sprawa ta jest bardziej skomplikowana. Łączy się ona, oczywiście w sposób ścisły z hodowlą inwentarza żywego i produkcją obornika. Ale pomijając tę dalszą kwestję, zastanówmy się pokrótce nad zagadnieniem, czy rolnictwo polskie może liczyć na zaspokojenie swego zapotrzebowania nawozów sztucznych w kraju, czy też ma być, jak dotych-

czas, skazane przeważnie na import zagraniczny. Chodziłoby tu głównie o nawozy azotowe, potasowe i fosforowe.

W Polsce saletry niema. Słynne pokłady saletry chilijskiej, podczas wojny prawdopodobnie mocno nadzarpnięte, mogą się wkrótce wyczerpać. Zresztą po wojnie zapotrzebowanie jej do celów rolniczych i chemicznych będzie tak wielkie, że podaż z pewnością nie pokryje popytu. Najpewniejszym, jeżeli nie jedynym, źródłem pokrycia potrzeb rolniczych będą fabryki saletry sztucznej, syntezujące ją z azotu powietrza. Fabryki takie istnieją już od kilkunastu lat w Skandynawji i w Niemczech. I u nas wkrótce ma powstać zakład, wyrabiający saletrę sztuczną, w Trzebini, i oprzeć się, co z zadowoleniem podnosimy, na polskich kapitałach i polskiej metodzie produkcji.

Nawozy potasowe czerpało dotychczas rolnictwo polskie przeważnie z Niemiec, ze znanych kopalni stassfurckich. W ostatnich latach przedwojennych zakrzętnięto się także koło uporządkowania i zwiększenia eksploatacji krajowych pokładów soli potasowych w Kałuszu. I znów tu, jak przy węglu, interwencja finansowa Wydziału Krajowego dodatnie sprawiła skutki. Pokłady kałuskie, złożone przeważnie z kainitu i sylwinu, odegrają po wojnie doniosłą jeszcze rolę, jako poważna i pewna dźwignia zwiększonej sprawności i wydajności naszego rolnictwa. Przedwojenna produkcja Kałusza nie przekraczała 1 $\frac{1}{2}$ tysiąca wagonów rocznie.

Najmniej może korzystnie i pewnie przedstawia się sprawa nawozów fosforowych. Surowcem, z którego one fabrykują się, są przeważnie fosforyty. W Polsce

środkowej większych pokładów fosforytowych nie znamy. Fabryki superfosfatów w Królestwie i Galicji musiały sprowadzać surowiec z Podola rosyjskiego, z okolic Kamieńca Podolskiego i Mohylowa nad Dniestrem. W granicach Galicji nad górnym biegiem Dniestru oraz nad jego dopływami: Złotą Lipą, Strypą i in. występują pokłady kredowe z pewną zawartością fosforu, które mogłyby, być może, zastąpić przynajmniej częściowo fosforyty rosyjskie. Ale pokłady te nie zostały jeszcze dokładniej poznane ani pod względem rozpowszechnienia, ani pod względem zasobności w pierwiastek użyteczny. Niektóre tereny Małopolski wapienno-krasowe, np. pasmo Krakowsko-Wieluńskie, zawierają w swych jaskiniach godne eksploatacji ilości fosforu, który tu nagromadził się wiekami, jako wynik czynności życiowych zwierząt jaskiniowych. Zwrócono już na nie podczas wojny uwagę, oby tylko nie ze szkodą rolnictwa krajowego. Pewien odsetek fosforu mają także niektóre rudy żelazne darniowe i bagienne, w wielu miejscach Polski napotykanne, ale w przedmiocie tym także nie posiadamy jeszcze pewnych wiadomości fachowych. Zasluguje on ze wszęch miar na to, by się nim w przyszłości jak najpilniej zająć. Bądźjakbądź kwestja fosforu w Polsce nie jest jeszcze przesądzona. Nie jest wykluczone, że surowce, które posiadamy, będą mogły stanowić przynajmniej częściowe oparcie dla fabrykacji superfosfatów lub żużli Thomasa.

Naogół rzeczy biorąc rolnictwo polskie, zabezpieczone niezbędną ochroną państwa, może śmiało spoglądać w przyszłość, mając niewątpliwą zdolność rozwoju i znacznego pomnożenia swej intensywności. Jaka zresztą

tkwi w niem żywotność, najlepiej tego dowodzą przeżywane przez nas ciężkie lata wojny.

Prawdziwą i poważną troskę budzi natomiast stan dzisiejszy naszych lasów. Polska, która słynęła dawniej z obfitości rozległych puszczy i borów, należy dziś do krajów Europy najsłabiej zalesionych. Tyczy się to przede wszystkim Królestwa Kongresowego. Jeszcze na początku w. XIX lasy zajmowały 30% jego powierzchni. W ostatnich latach przedwojennych odsetek ten spadł do 18%. Stawia to je w rzędzie takich małych krajów, jak Belgja, Hiszpanja i Włochy. Wyniszczone nieopatrzną gospodarką własną, lasy polskie doczekały się wszakże statecznego, rzec można, śmiertelnego na się wyroku podczas bieżącej wojny. Obie okupacje Królestwa przystąpiły z jaknajwiększą energją i pospiechem do eksploatacji pozostałych jeszcze resztek, zwłaszcza lasów skarbowych i donacyjnych. Według relacji J. Miklaszewskiego¹⁾, generał-gubernatorstwo Warszawskie zarekwirowało niemal 1/3 całego obszaru będących w niem lasów, to znaczy 334 tysiące morgów. Z tego jeszcze przed styczniem r. 1917 wyrąbano w pień 28 tysięcy morgów lasu, „tak iż o nim teraz zaledwie pamięć pozostała“. W miarę zagospodarowywania się zarząd wojсковy, rozporządzający „świetnym aparatem administracyjnym“, przedsięwziął w zajętej części Królestwa obróbkę drzewa na licznych tartakach „w łącznej ilości 400 gatrów wielorakich“, które, pracując dzień i noc, przerabiają w ciągu jednego roku nie mniej jak 6 milionów metrów sześciennych drzewa, co odpowiada 10

¹⁾ Sylwan, t. XXXV (1917).

miljonom m³ masy drzewa ściętego. Znaczy to, że władze niemieckie wyrębiają „przeszło czterokrotny etat roczny“, czyli przeszło cztery razy więcej, niż wynosi przyrost roczny drzewostanu w całym obszarze. Innemi słowy, nie jest to już eksploatacja racjonalna, lecz zwykła grabież kapitału leśnego. Prócz tego, w stanie nieobrobionym wywędrowały na zachód miliony sztuk z najlepszych wysokopiennych lasów polskich, zarówno drogami lądowymi jak wodnymi. Z polskiego drzewa odbudowano Prusy Wschodnie z pospiechem i sprawnością podziwu godną. Rynek drzewny niemiecki, jak opiewają urzędowe biuletyny, nie odczuwa już braku drzewa. „Keine Holznot in Deutschland“. Ale zato w Polsce znikły z powierzchni wielkie puszcze leśne, słynne z nieprzebranych skarbów wspaniałego budulca. Tak padły pod ciosami przemocy puszcze Kurpiowska i Myszyniecka, tak w połowie już zrabowane, legły najpiękniejsze i najcenniejsze drzewostany lasów Skierniewickich. Celem dostawy tych skarbów do stacyj kolejowych i przystani rzecznych zbudowano w 24 lasach specjalne kolejki wąskotorowe i drogi bite. Charakterystyczna przytem, że tę „eksploatację“ lasów Królestwa zarząd wojskowy niemiecki uważa niejako za łup wojenny: „kwity rekwizycyjne bowiem za wyrąbany materiał tylko w wyjątkowych przypadkach bywają wydawane“.

W okupacji austriacko-węgierskiej, w miarę sił i możliwości, prowadzi się także ożywiony wyrąb lasów ponad dozwolony etat roczny. Funkcjonuje tu 18 tartaków w Piotrkowskiem, Kieleckiem i Radomskiem. Dobrano się już zapomocą 40-kilometrowej kolejki wąskotorowej nawet do zapadłych lasów w Górach Święto-

krzyskich, gdzie, zdawało się, tak bezpiecznie drzemały kilkowiekowe olbrzymy jodłowe...

„Największe i najcieńsze jednak ciosy spadły na lasy Litwy i Białorusi“. W ciągu jednego tylko r. 1917, wedle urzędowej statystyki niemieckiej, splawiono Niemnem do Niemiec rozmaitych gatunków drzewa za 12 milionów marek, nie licząc tego budulca, który wywozi się kolejami i który przechowuje się na licznych składach w Grodnie, Kownie i Wilnie. W sposób szczególnie troskliwy zaopiekowano się królewskimi lasami Białowieży. Skrupulatnie wymierzono jej obszar na 128,000 *ha* i oszacowano wartość jej drzewostanu na 700 do 800 milionów marek niemieckich. Przedwojenna administracja dworsko-rosyjska pozostawiła ten unikat europejski, spuściznę Jagiellonów, w stanie prawie nietkniętym: nie niszczone niepotrzebnie lasów, opiekowano się zwierzętami, bawiono się i polowano. Burza wojenna przyniosła tu nowe porządki. Tysiące spędzonych robotników, pod komendą całego sztabu oficerów i żołnierzy pruskich, uwijają się koło trzebieży dziewiczej do niedawna puszczy. Podzielono ją na rewiry, ułożono „na razie“, jak mówi sprawozdanie z października 1916, 120 *km* kolejek konnych i 24 *km* kolejek parowych; pobudowano ładownie po 400 *m* długie, tak iżby transport nie ulegał przerwie i ażeby można było wysyłać 25 do 30 wagonów dziennie. Do obróbki wspaniałych sosen starodrzewnych, podziwianych przez znawców niemieckich, wybudowano nadzwyczajny tartak „dra Eschericha, opasany z trzech stron torami kolejowymi, z lokomobilą o sile 350 koni i 10 gatrami“. W Nowym Moście, w pobliżu Hajnówki, wzniesiono „piec do pę-

dzenia terpentyny i smoły, pojemności 100 m³, produkujący w ciągu 16-dniowej kampanji 1700 kg oleju terpentynowego, 1260 kg smoły i 4000 kg węgla drzewnego⁴.

Nie zapomniano i o zwierzynie. Słynne żubry, których narachowano około 150 sztuk i które za czasów rosyjskich, zdaniem łowców niemieckich, nadmiernie „przekarmiano“, zostały skazane na djetę i pozostawione własnemu przemysłowi przez całą zimę. Ma to na nie działać odmładzająco. Również i wśród społeczeństwa jeleni, których liczba wskutek „przesadnego pielęgnowania“ wzrosła w r. 1911 do 10,000 sztuk o nieodpowiednim stosunku płci, został zaprowadzony porządek „przez radykalny odstrzał danieli“, jak głosi referat urzędowy¹).

Przyszły rząd narodowy odpowiednio oceni fatalny stan lasów naszych i szczególniejszą opieką otoczy ich resztki. Tak, jak dzisiaj rzeczy stoją, Polska przez długie lata nie może wywieźć, czy też spławić za granicę ani jednego pnia drzewnego! Rozmiary kłęski, jaką kraj nasz poniósł w lasach, okażą się w całej grozie dopiero po wojnie.

Jedną z elementarnych podstaw gospodarstwa społecznego w każdym kraju stanowią jego drogi lądowe i wodne. Nie może bez nich zakwitnąć w całej pełni ani rolnictwo, ani przemysł i handel. Ba, nawet w szerzeniu oświaty i kultury niepoślednią one odgrywają rolę. Pod względem komunikacji ziemie polskie znajdują się na rozmaitych stopniach rozwoju. Gdy dzielnice zaboru pruskiego są dostatnio zaopatrzone zarówno

¹) Sylwan, t. XXXV (1917), str. 173.

w koleje żelazne, jak w drogi bite, to Królestwo Kongresowe, nie mówiąc już o Litwie i Białorusi, należą do krajów Europy najbardziej pod tym względem upośledzonych. Statystyka poucza mianowicie, że w Poznańskim na 1 milion mieszkańców przypada około 1300 *km* dróg żelaznych, w Galicji — 520 *km*, a w Królestwie — tylko 320 *km*. Tak małą długość linii kolejowych w stosunku do liczby mieszkańców wykazuje w Europie zaledwie Turcja i Serbja. Podobnie się rzeczy mają i z drogami bitymi. „W Poznańskim 1 *km* dróg bitych przypada na 4 *km* kwadratowe powierzchni, w Galicji — na 5,2 *km*², w Królestwie — na 14 *km*², na Litwie zaś i na Białorusi — aż na 74 *km*²“¹⁾.

Zaniedbanie ziem byłego zaboru rosyjskiego pod względem drogowym jest zatem niesłychane. Winę jego ponoszą w całości stuletnie rządy najazdu, które po części ze względów nibyto strategicznych, głównie zaś przez złośliwą chęć stłumienia pomyslnie — pomimo wszystko — rozwijającego się życia gospodarczego sprawę komunikacji traktowały gorzej niż po macoszemu, tłumiąc jednocześnie wszelką w tym względzie inicjatywę prywatną. Na barki przyszłej administracji narodowej spadnie zatem wielki ciężar inwestycyjno-drogowy, którego usunięcie należy do najpilniejszych potrzeb społecznych. Szczęściem, budowa dróg u nas nie nastrocza większych trudności technicznych, mamy bowiem w kraju wszystkie potrzebne ku temu materiały. Zwłaszcza, co się tyczy dróg bitych, to do ich budowy rozporządzamy pierwszorzędnej wartości technicznej kamie-

¹⁾ St. Kossutski, l. c.

niami zarówno w Królestwie, jak nadewszystko w Galicji, które tylko czekają na połączenie z arterjami kolejowemi i spławnemi.

Wspaniały dar przyrody posiada Polska w swej sieci wodnej. Długość jej, nadająca się do spławu i żeglugi, tylko w Królestwie i Galicji, wynosi przeszło 6,000 *km*, z czego z górą 2,000 *km* odpowiada warunkom ruchu statków parowych. Jedno tylko dorzecze Wisły jakże rozmaicie i korzystnie jest rozłożone. Szerokimi ramiony swojemi obejmuje królowa rzek polskich sporą połąć łuku karpackiego, przerzyna Podole, sięga nizin bagnistej Pińszczyzny, gubi się w odwiecznych puszczech Białowieży! Wszystkie tak rozliczne płody tych krain: węgiel, sól, nafta, zboże, budulec kamienny i drzewny mogłyby być temi arterjami spławiane i rozwożone po całym kraju. Ekonomiczne znaczenie Wisły, jako pierwszorzędnej drogi handlowej, zwiększa się znakomicie przez to jeszcze, że przecież została ona oddawna połączona kanałami spławnemi z sąsiednimi dorzeczami Dniepru, Niemna i Odry. A uchwalona przez parlament austriacki budowa kanałów Wisła—Odra i Wisła—Dniestr doniosłość żeglowną Wisły wielokrotnie jeszcze podniosła.

Ale tego niezmiernego bogactwa wód nie zdołaliśmy dotychczas w najmniejszej nawet mierze spożytkować. Rzek naszych używaliśmy dotychczas przeważnie do spławu lasów, których stan dzisiejszy, jak widzieliśmy, grozi katastrofą. Żegluga rzeczna w Polsce, jako znaczący czynnik ekonomiczny, to dopiero rzecz przyszłości. Większość rzek naszych, to dzikie, pozostawione samym sobie stoki wód. Nawet najgłówniejsza

z nich, przez serce kraju płynąca Wisła, nie została jeszcze uregulowana w całym swym biegu. Tylko na terytoryum Galicji uporządkowano jej koryto pomiędzy Przemszą a Zawichostem, t. j. na przestrzeni 287 *km*. Dolny jej bieg od granicy pruskiej do morza również ujęto w karby oddawna. Ale środkowa, w granicach Królestwa biegnąca i najdłuższa, bo aż 415 *km* wynosząca jej część płynie dotychczas korytem dzikiem, nieposkromionem i zmiennem. To jest przyczyna embrjonalnego zaledwie stanu żeglugi na Wiśle. Rząd rosyjski nie dla komunikacji wodnej Królestwa nie uczynił. Kanały, łączące Wisłę z sąsiednimi dorzeczami, jak Królewski, Augustowski i inne dalsze zostały wykonane jeszcze za czasów Rzeczypospolitej lub przez Bank Polski.

Te krótkie uwagi wskazują, jak rozległe i doniosłe zadania czekają w tej dziedzinie administrację Państwa Polskiego. Regulacja Wisły, to jedna z najpilniejszych potrzeb gospodarczo-społecznych, równie ważna pod względem ekonomicznym, jak i politycznym. Koszty tego przedsięwzięcia, obrachowane już przez inżynierów niemieckich i polskich, wypadają zgodnie na jakie 170 do 180 milionów koron. Kwota to stosunkowo wcale niewielka. Naród polski mógłby ją pokryć z oszczędności, któreby zebrał, powstrzymując się przez 2 lata od palenia tytoniu, bo akurat połowę tej sumy płacił rocznie skarbowi rosyjskiemu i austriackiemu za spożywanie tego narkotyku.

Sprawa regulacji Wisły nabiera tem większego znaczenia, że wiąże się rzeczowo z innym donioślejszym jeszcze problemem — dostępu do morza. Dla dorzecza Wisły kwestja wolnego dostępu do morza stanie się

bowiem wtedy dopiero naprawdę aktualną, kiedy znikną fizyczne ku temu przeszkody, a te zostaną usunięte wtedy, kiedy Wisła i jej znaczniejsze dopływy zostaną uregulowane i kiedy na całym dorzeczu Wiślanem można będzie zorganizować żeglugę stałą i cały zakres spraw gospodarczo-społecznych obejmującą. Zdaje się, że wówczas i przeszkody polityczne, stojące na drodze do urzeczywistnienia tego życiowego postulatu Państwa Polskiego, łatwiej dadzą się usunąć.

Wody polskie — poza handlowo-przewozowem — inne jeszcze posiadają znaczenie, ekonomiczne. Kryją one w sobie, w swym spadku naturalnym, osobliwie na Podkarpaciu, olbrzymie zasoby taniej energii dynamicznej, która — zamieniona na energję elektryczną — mogłaby w sposób wydatny przyczynić się do elektryfikacji kraju, tak nisko dzisiaj stojącej. W tej dziedzinie mamy dotychczas tylko projekty. Wspomnę tu tylko o pięknym, opracowanym już szczegółowo przez inżynierję polską projekcie spiętrzenia Dunajca pod Jazowskiem i pobudowania tu elektrowni, któraby swym prądem mogła zasilać całą zachodnią Galicję. Trzeba bardzo żałować, że ten tak na dobie będący i tyle nadzieji rokujący zamysł nie został dotychczas wcielony w życie.

Mówiąc o przyrodzie Polski, o jej zasobach i o znaczeniu ich dla gospodarczego rozwoju kraju, nie mogę wreszcie pominąć milezeniem najważniejszego czynnika tego rozwoju, jakim jest, bez wątpienia, ludność kraju, ta ludność, od której przedewszystkiem zależy przyszłość narodu, jako takiego, oraz krzepkość i rozrost organizmu państwowego.

Polska jest krajem ludnym. Indywidualne właściwości ludu polskiego są na ogół dodatnie. Jestto lud zdolny i pracowity, cierpliwy i umiejący w razie potrzeby poprzestawać na małym, miłujący ziemię i przywiązany do swych zwyczajów i wiary. Lud polski odznacza się przytem niezwykłą żywotnością, która jest nadzwyczajnej wagi czynnikiem politycznym i społecznym. Ludność Królestwa Kongresowego w ciągu ubiegłych 100 lat pomnożyła się czterokrotnie. Statystycy obliczają, że przyrost roczny ludności na wszystkich ziemiach polskich w latach przedwojennych wynosił około 800,000 głów. Ale ludność ta, od wieków zaniedbana, stoi jeszcze na dość niskim poziomie kulturalnym. Analfabetyzm niektórych okolic Królestwa i Litwy jest przerażający. Z nim w parze idzie mały stopień uświadomienia narodowego i słaby rozwój organizacji społeczno-zawodowych.

Ludność Polski jest przeważnie ludnością rolniczą. Wskutek jej naturalnego przyrostu w epoce powłaszczeniowej nastąpił niekorzystny, a nawet zatrważający proces karłowacenia gospodarstw rolnych, a w dalszym jego następstwie — proletaryzacja ludności wiejskiej. Ostatecznym skutkiem tego procesu było wytwarzanie się ludności bezrolnej, której ilość w Królestwie wzrosła aż do 17% ogółu ludności wiejskiej. Następstwem takiego stanu rzeczy był, jak wiadomo, szeroki prąd emigracyjny do Ameryki i t. zw. emigracja sezonowa do Prus i dalszych Niemiec. Liczba wychodźców tej ostatniej kategorii z Królestwa i Galicji wzrosła bez mała do $\frac{1}{3}$ miliona osób płci obojga!

Zbyteczna podnosić, że uporządkowanie stosunków

ludności wiejskiej bezrolnej będzie stanowić jedno z najważniejszych zadań zarządu państwowego. Na powstrzymanie lub choćby zmniejszenie się tak niekorzystnej ekonomicznie i społecznie a uwłaczającej wprost godności narodu emigracji sezonowej państwo oddziaływać może w dwojaki sposób: przez dokonanie wydatnej reformy agrarnej oraz przez stopniowe uprzemysłowianie kraju aż do miary całkowitego zatrudnienia podaży wolnych rąk roboczych.

Dobiegliśmy do końca zamierzonego przeglądu bogactw naturalnych naszego kraju. Są one wielorakie i doniosłe. Polska, będąc krajem przeważnie rolniczym, ma wszelkie warunki do podźwignięcia zniszczonego przez wojnę poważnego przemysłu i pobudzenia ożywionego handlu. Podnosząc swe rolnictwo na stopień kultury zachodnio-europejskiej, może wyżywić łatwo ludność choćby 2 razy większą od posiadanej obecnie. Państwo Polskie, opierając się przeważnie na własnych zasobach przyrodzonych, może w głównych podstawach życia gospodarczego wystarczać samo sobie i może wywalczyć sobie prawdziwą — ekonomiczną niezależność. Przyroda Polski jest dobrą i szczodłą naszą matką-żywicielką.

Inna sprawa, czy te dary przyrodzone potrafimy ująć krzepką dłońią i obrócić na swój i przyszłych pokoleń pożytek. Stan obecny i przedwojenny naszych stosunków ekonomiczno-społecznych nie usposabia do zbyt dużego optymizmu. Nadewszystko niepokoi brak ludzi, rozumiejących doniosłość tych tak „poziomych“ spraw gospodarczych, od których jednak zależy „być albo nie-być“ narodu. Co prawda, wiekowa niewola i deprawa-

cja charakterów we wszystkich trzech zaborach nie sprzyjała wyrabianiu się ludzi dzielnych i przedsiębiorczych. Dużych zmian na lepsze spodziewamy się przeto po uzyskaniu takiej państwowości polskiej, któraby była mocna powziąć i poprowadzić samodzielną politykę gospodarczo-społeczną. Co znaczy w tych sprawach opieka zapobiegliwego rządu narodowego, dowodzą dzieje konstytucyjnego Królestwa Kongresowego. Odwróćmy tę jego kartę i odczytajmy — „ku pokrzepieniu serc“ i dla zaczerpnięcia otuchy na przyszłość.

Przed stoma laty naród polski znalazł się w sytuacji podobnej do dzisiejszej. Z jego rozległych dziedzin wykrojono na Kongresie Wiedeńskim t. zw. Królestwo Polskie w formie unji personalnej z Rosją. Trudne zadania gospodarcze miał do spełnienia rząd tego niewielkiego państwa. Kraj wyczerpany kilkoletnimi wojnami napoleońskimi popadł w zupełną dezorganizację. Najważniejsza gałąź wytwórczości — rolnictwo — w zacofaniu, większa własność ziemska niesłychanie obdłużona, przemysłu niktęzaledwie zaczątki, w dodatku skarb państwa pusty i obciążony spłatą długów publicznych, pozostałych po Księstwie Warszawskim. Położenie zgoła, zdawało się, beznadziejne. Szczęściem, znaleźli się wówczas ludzie, którzy jasno zrozumieli drogi, po których kraj z fatalnego upadku wywieść się dało. Polegały one na wszechstronnem wyzyskaniu bogactw naturalnych, jako podstawy gospodarczego podźwignięcia kraju. I nie był to li tylko program ekonomiczny. Mieściła się w nim również i cała polityka ówczesnych sterników państwa, w których pojęciu niezależność go-

spodarcza kraju była *conditio sine qua non* jego wolności politycznej.

Mężem stanu opatrnościowym Królestwa w jego epoce przedrewolucyjnej, który tą zasadą przejął się i potrafił ją wcielić w życie był książę Drucki-Lubecki. „Polsce trzeba bogactwa dla utrzymania niepodległości“. „Polsce trzech rzeczy trzeba: 1) szkół, 2) przemysłu i handlu, 3) fabryk broni“. Oto są hasła, w których streszcza się cały „system polityczny Lubeckiego“¹⁾. Polska oświecona, wzbogacona przez przemysł i handel, wywalczy sobie prawdziwą niepodległość, a bronią, której sama sobie dostarczy, zdoła niepodległość tę skutecznie zabezpieczyć. Że nie były to tylko proste hasła, dowiodły tego wkrótce fakty. Oto przejęty nimi „książę-minister“ potrafił wnet uporządkować finanse państwa, stworzyć przemysł, zaopiekować się skutecznie rolnictwem i handlem. Wprawdzie drugiej połowy programu: „przez zubożenie do niepodległości“, nie zdołano wówczas wykonać, ale przyczyna tego leżała już na zewnątrz społeczeństwa. Była nią obca brutalna przemoc i zawiść niska, która nie mogła znieść widoku pomysłnie — wbrew oczekiwaniom — rozwijającego się kraju. Samo hasło nic na swej prawdziwości ani znaczeniu nie straciło. Sędziwy Staszic odczuwał je i wypowiadał wielokrotnie jeszcze przed Lubeckim, choć nie tak jasno i konkretnie.

Bystry i pojemny umysł Lubeckiego ocenił i ogarnął odrazu cały ogrom zadania, spoczywający na barkach „ministra prezydującego w Komisji Rządowej

¹⁾ St. Smolka: *Polityka Lubeckiego*. Kraków 1907.

przychodów i skarbu⁴. Postanowił on „zmobilizować bogactwa krajowe“ i pobudzić do życia wszystkie dziedziny gospodarstwa społecznego. Dla ułatwienia i podziału pracy założył dwie pomnikowe instytucje finansowe: Towarzystwo Kredytowe Ziemskie (1825), istniejące do dnia dzisiejszego, i Bank Polski (1828), skasowany przez Rosjan dopiero w r. 1886.

Właściwym wykonawcą planów i zamysłów Lubeckiego stał się Bank Polski. Historia tego zakładu, to historia ekonomicznego odrodzenia i rozwoju Królestwa w pierwszej połowie w. XIX. Bank pracował nie na swoją korzyść, lecz czysty dochód przelewał na rzecz skarbu Królestwa. Dzięki zapałowi, pracowitości i rzetelności takich jego prezesów i dyrektorów, jak Jelski, Łubieński zwłaszcza, a później Lubowidzki, Niepokoyczycki i in., zdołał Bank polski dokonać istotnie rzeczy niezwykłych. „Pierwsze kroki Banku, mówi jego historyk, nie tylko świadectwem są jakiejś dziwnej, niemal niepojętej sprawności, energii, przedsiębiorczości i rozumnego ujmowania spraw z pożytkiem kraju związanych, lecz są te działania równocześnie same przez się pomnikiem rzeczowym, który sobie Dyrekcja Banku postawiła“¹⁾.

Nie możemy tu wymieniać wszystkich dzieł rządu i Banku polskiego. Podniesiemy jednak w paru słowach choćby najważniejsze. Przedewszystkiem zabrano się do górnictwa. „Najulubieńszym, odświętnym strojem księcia-ministra był mundur górniczy. Był on niejako symbolem jego upodobań i jego zamiarów. Zapomocą rozwi-

¹⁾ H. Radziszewski: Bank Polski. Warszawa 1910.

nięcia przedewszystkiem górnictwa polskiego postanowił Lubecki kraj z upadku ekonomicznego wydzwignąć. Istotnie już w r. 1816 utworzono w Kielcach „Dyrekcję Główną Górnictwa“, której patronem był Staszic, jako szef Wydziału przemysłu i kunsztów w Komisji Spraw wewnętrznych. W Kielcach też założono Szkołę Górnictwa, w której uczyli tak znakomici uczeni jak Jerzy Bogumił Pusch. Energicznie zajęto się uporządkowaniem i podniesieniem górnictwa i hutnictwa żelaznego, stworzono nową gałąź przemysłu: hutnictwo cynkowe. Rząd posiadał trzy huty cynkowe w kraju, a jedną aż w Londynie, która jednak przetapiała galman polski. Dla spławiania produktów górniczych pobudowano w Niwce przystań u zbiegu Przemyszy Czarnej i Białej. Wielki zakład metalurgiczny, Hutę Bankową, ufundowano kosztem 5 miljonów złp. w Dąbrowie Górniczej. Zaopiekowano się także całym szeregiem innych hut i pieców wielkich, zarówno w okręgu zachodnim, jak wschodnim. Produkcję węgla zwiększono do miliona korey, „ile go potrzebowały zakłady górnicze“. W Ciechocinku urządono warzelnię soli. W ciągu lat kilku nie zawahał się rzucić Bank Polski na inwestycje górnicze 163 miljonów złp.

Tyle co do przemysłu górniczo-hutniczego. Nie mniej owocną była opieka Banku Polskiego i nad innymi działami wytwórczości. Niektóre znane i do ostatnich czasów czynne fabryki i zakłady przemysłowe Królestwa zostały stworzone lub subwencjonowane przez Bank Polski. Tak powstały fabryka maszyn i młyn na Solcu w Warszawie, taki, nie inny jest początek fabryki papieru w Jeziornej oraz słynnej, postępowo urządzonej

fabryki płócien w Żyrardowie, „jednej z najpierwszych i największych w Europie“, i t. d.

Pomimo istnienia osobnego Tow. Kredyt. Ziemskiego, Bank Polski nie uchylał się i od popierania rolnictwa: udzielał pożyczek na płody rolnicze, pośredniczył w sprzedaży zboża, budował śpięchrze i magazyny nad Wisłą, dalej roztoczył opiekę nad hodowlą owiec, bydła i koni, dostarczał kredytu na zakupno maszyn rolniczych i nawozów sztucznych, sprowadzanych, jak np. guano, bezpośrednio z Londynu i t. d., i t. d.

Ale nie na tem jeszcze koniec. Oto zaraz w pierwszych latach swej działalności przystąpił Bank do budowy dróg bitych. W ciągu ośmiu lat wykończono 6 magistralnych traktów szosowych ogólnej długości 138 mil kosztem 34½ mil. złp., robiąc przytem znaczne oszczędności na pierwotnym kosztorysie.

Nie kto inny, tylko Bank Polski, stworzył kanał Augustowski, łączący, wedle projektu generała Prądzyńskiego, Biebrzę z Czarną Hańczą, czyli dorzecze Wisły z dorzeczem Niemna. Kanał, 14 mil długi, przekopano w ciągu 4 lat, a roboty wykonano, jak zaświadczył odbierający je generał Toll, „najskrupulatniej“.

Nie kto inny także, tylko Bank Polski przedsięwziął w r. 1835 wykonanie robót przygotowawczych koło budowy dzisiejszej kolei Warszawsko-wiedeńskiej, „najdłuższej wówczas drogi żelaznej w Europie“, bo aż 40 mil mierzącej....

To są ważniejsze czyny natury gospodarczo-społecznej. A jakiż był wynik finansowy tej działalności Banku Polskiego? Odpowiemy na to słowami Radzińskiego. „W ciągu 58-letniego istnienia osiągnął

Bank 36 milionów rubli czystego zysku. Skarb Królestwa otrzymywał przeto od użytego kapitału przeciętnie 9%... Był zatem Bank Polski nawet dla skarbu przedsiębiorstwem zyskownem, a o tem, co dla kraju działał, świadczą jego dzieje“.

Rozezytywując się w tych dziejach, nie wiadomo, co więcej podziwiać, czy spryt i inteligencję, czy energję i pracowitość, czy wreszcie szczęście ówczesnych kierowników życia gospodarczego kraju, owych najczęściej utytułowanych, do swych zawodów specjalnie nieprzygotowanych „książąt-ministrów“ i „hrabiów-dyrektorów“. A jak szerokimi poglądami, jakim rozmachem i przytomnością ducha odznaczali się oni, kiedy szło o ratowanie zagrożonych placówek, o tem niech zaświadczą dwa wymowne epizody ich działalności.

Kiedy w r. 1823 Prusacy, chcąc zniszczyć handel polski, nałożyli niemożliwie wysokie cła na zboże, spławiane Wisłą do Gdańska, Lubecki nie poddał się biernie temu gwałtowi, lecz podjął z rządem pruskim „wojnę cłową“. Ponieważ jednak kilkakrotnie nawiązywane długie negocjacje w tym przedmiocie nie doprowadziły do pożądanego dla Polski skutku, Lubecki powziął śmiałą myśl ominięcia drogi handlowej przez Gdańsk, a stworzenia nowej — przez Libawę. To był właściwy powód i geneza budowy kanału Augustowskiego. Lubecki wiedział dobrze, że tylko wolny dostęp do morza mógł Polskę wyswobodzić, jak mawiał, z „pruskiego jarzma“. W ówczesnych warunkach politycznych droga, którą obrał, była jedynie wykonalna.

A kiedy znów w r. 1826 wskutek nadprodukcji cynku w Królestwie i na Śląsku, hutnictwo cynkowe

stanęło przed grozą krachu, Bank Polski, szybko zorjentowawszy się w sytuacji i zbadawszy zapomocą swych licznych agentów ceny cynku na rynkach światowych, urządził na własną rękę „ekspedycję“ cynku polskiego aż do Indyj Wschodnich. 90,000 ctn. cynku, nagromadzonego w magazynach rządowych, wysłano przez Gdańsk do Kalkuty pod eskortą Velthusena i hr. Małachowskiego, którzy go sprzedali za 1,700,000 złp. Tym sposobem ocalono od zastoju, a może i ruiny troskliwie wyhodowaną gałąź rodzimej wytwórczości górniczo-hutniczej.

Tak rozumieli i tak wykonali swoje szczytne zadanie pierwsi pionierzy rozwoju samodzielnego życia gospodarczo-społecznego w Królestwie przed stu laty. Że drogi, których się trzymali, były trafne, dowiódł tego następny życia tego rozkwit. Temi, nie innemi drogami pójść musi także owo powojenne Państwo Polskie, które ma powstać. I ono zacząć musi od „mobilizacji bogactw krajowych“, na nich lub przedewszystkiem na nich budując wielki gmach niezawisłej przyszłości, a to w myśl zasady Lubeckiego: „przez z bogacenie kraju — do jego niezależności“.

Kraków, dnia 15 kwietnia 1918 r.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Bibliografja wydawnictw Akademji Umiejętności

od 1 czerwca 1917 do 30 maja 1918 *).

I. Wydział filologiczny.

- Archiwum filologiczne Nr. 1. Kraków 1917, 8-o, str. 80. K 2·40
Treść. Szajdak Joannes. De Gregorio Nazianzeno poetarum christianorum fonte.
- Biblioteka pisarzy polskich. — Nr. 73. — Wacława Potockiego Moralia (1688). Tom III — wydali Tadeusz Grabowski i Jan Łoś. Kraków 1918, str. XXIX i 706. K 11.—
- Brückner Aleksander. Studya nad literaturą wieku XVII. Część pierwsza (*R. I. 57). Kraków 1917, 8-o, str. 94. K 3.—
- Eurypidesa Tragedye w przekładzie Jana Kasprowicza ze wstępem Tadeusza Sinki. Kraków 1918, tom I, 8-o, str. LXXVIII i 431; tom II, 8-o, str. 441; tom III, 8-o, str. 571. K 36.—
Treść. Tom I. Sinko Tadeusz. Wstęp, str. V. — *Tragedye niewieście*. — Alkestis, str. 1. — Medea, str. 63. — Hyppolitos uwieńczony, str. 127. — Hekabe, str. 201. — Ifigenia w Auli-

*) Skrócenia: B. III. 1917, A. lub B. = Bulletin international de l'Académie des Sciences. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques; Série B: Sciences naturelles. — MKj. = Materiały i prace Komisji językowej. — Rk. = Rocznik. — R. I. = Rozprawy Wydziału filologicznego. — R. II. = Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego. — Spr. = Sprawozdania z czynności i posiedzeń Ak. Um. — * Gwiazdka przed skróceniem oznacza odbitkę, którą nabyć można osobno w handlu księgarskim.

- dzie, str. 263. — Ifigenia w Tauryi, str. 351. — Tom II. — *Tragedye wojenne i ateńskie*. — Heraklidzi, str. 3. — Andromache, str. 55. — Błagalnice, str. 117. — Ion, str. 179. — Trojanki, str. 273. — Fenicyanki, str. 343. — Tom III. — *Tragedye ludzi zwyczajnych i tragedye szalu*. — Elektra, str. 3. — Helena, str. 75. — Cyklop, str. 167. — Herakles szalejący, str. 207. — Orestes, str. 281. — Bachantki, str. 381. — Rhesos, str. 461. — Wykaz abecadłowy i objaśnienia imion własnych, nazw miejscowości i t. p., str. 515.
- Folkierski Władysław. Cyd Kornela w Polsce (*R. I. 57). Kraków 1917, 8-o, str. 84. K 2-70
- Gawelek Franciszek. Marcin Gallus i Mistrz Wincenty jako pierwsi ludo- i krajoznawcy polscy (Spr. 1917, Nr. 8).
- Główne zasady pisowni polskiej. Kraków 1918, 8-o, str. 11. K —50
- Grabowski Tadeusz. Ze studyów nad źródłami Reja (Spr. 1917, Nr. 8).
- Gumowski Maryan. Operacje finansowe Raymu w czasie drugiej wojny punickiej (Spr. 1917, Nr. 7).
- Halecki Oskar. O zabytkach języka polskiego na Litwie w wiekach średnich (Spr. 1917, Nr. 7).
- Kallenbach Józef. Twórczość Sienkiewicza. Rozwój duchowy (Rk. 1916/17). Kraków 1917, 8-o, str. 35. K 1—
- Kasprowicz J. — *patrz* Eurypidesa *Tragedye*.
- Kleczkowski Adam. Dyalekt Wilamowie w zachodniej Galicyi. Część I. Fonetyka i fleksya (Spr. 1917, Nr. 6).
- Ks. Kowalski Gerard Ord. Cis. Zarys życia i prac Stanisława z Megiły, miniaturzysty z pierwszej połowy XVI wieku (Spr. 1917, Nr. 6).
- Lehr Tadeusz. Gramatyka języka połabskiego (Spr. 1917, Nr. 7).
- Materiały i prace Komisji językowej¹⁾ Akademii Umiejętności w Krakowie. Tom VIII. Kraków 1918, 8-o, str. VIII + 622. K 12—
- Treść. Agrell S. Przedrostki postaciowe czasowników polskich. Spis skrótów, str. V. — Przedmowa, str. 1. — I. Wstęp, str. 4. — II. Analiza odcieni postaciowych przedrostków zde-

¹⁾ Tom IX patrz pod: Prace Komisji językowej.

lokalizowanych, str. 12. — Streszczenie, str. 103. — Słownik głównych czasowników z przedrostkami postaciowymi, str. 113. — Sprostownie, str. 621.

Orłowski Bolesław. Kęps seneszał okrągłego stołu. Studium estetyczno-porównawcze z literatury staro-francuskiej (*R. I. 57). Kraków 1918, 8-o, str. 144. K 4.50

Prace Komisji historii sztuki. Tom I. Zeszyt I (Sprawozdań Komisji do badania historii sztuki w Polsce. T. X). Kraków 1917, 4-o, str. 150 + XX. Z trzema tablicami i 85 figurami w tekście. K 24.—

Treść. Bieńkowski Piotr. O lecytach greckich w krakowskich zbiorach (2 tablice i 16 rycin), str. 1. — Seruga Józef i Hendel Zygmunt. Kościół Narodzenia Najśw. Maryi Panny w Łapczycy (21 rycin), str. 31. — Pagaczewski Julian. Gobeliny z herbem Pogoń w Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie (1 tablica i 4 ryciny), str. 67. — Gumowski Maryan. Hans Schwarz i jego polskie medale (13 rycin), str. 88. — Turczyński W. Stanisław. Włoskie majoliki quattrocenta w krakowskich zbiorach (12 rycin), str. 109. — Stębowska Konstancja. Trzy zabytki malarstwa polskiego z XV i XVI wieku (5 rycin), str. 125. — Tomkowicz Stanisław. Dwie cenne polskie pamiątki w Wiedniu (5 rycin), str. 133. — Bieńkowski Piotr. Dopełnienia do pracy: O lecytach greckich (5 rycin), str. 143. — Sprawozdania z posiedzeń Komisji historii sztuki za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1910. — Skład Komisji w dniu 31 grudnia 1910, str. I. — Skład Komisji w dniu 31 grudnia 1911, str. XI. — Skład Komisji w dniu 31 grudnia 1912, str. XV. — **Treść:** Batowski Zygmunt. Norblin, str. IV. — Cercha Stanisław. Pałac niegdyś Teppera w Warszawie, str. XVIII. — Szkic Jana Suessa z Kulmbachu w Erlangen, przedstawiający nieznanego biskupa i pomnik brązowy kard. Fryderyka Katedry krak., str. XVIII. — Dobrowolski Marcei. Tańce Śmierci, str. XIX. — Goyski Maryan. Uposażenie ołtarza niegdyś św. Antoniego fundacyi Kmitów w Katedrze krak., str. XVIII. — Klein Franciszek. Kościół OO. Misyjonarzy w Krakowie, str. VII. — Komornicki Stefan. Wycieczka naukowa do Zamościa i jego okolic, str. XIV. — Dwory

murowane w Polsce w XVI w., str. XIX. — Kopera Feliks i Cercha Stanisław. Giovanni Cini z Sieny i jego dzieła w Polsce, str. XIII. — Lepszy Leonard. Patto Fontany w Muzeum narod. w Krakowie, str. VII. — Mueczkowski Józef. O obrazie Ofiarowania N. P. Maryi w klasztorze PP. Prezentek przy kościele św. Jana w Krakowie, str. IV (1 ryc.). — Mycielski Jerzy. O zamku w Rydzynie, str. III. — Portrety królów polskich, ich rodzin oraz obrazy bitew Jana III w Schleissheim i w Monachium, str. VI. — Kucharskiego portret Maryi Antoniny, str. VII. — Stosunek rodziny Krasieńskich do sztuki, str. VII. — Portrety ostatnich Jagiellonów i ich żon, str. VII. — Nowe szczegóły o malarzu Tomaszu Dolabelli, str. XIII. — Pełeński Józef. O przeszłości Halicza, str. IV. — Skrudlik Mieczysław. Klasztor OO. Kapucynów w Krakowie i znajdujące się w nim obrazy, str. XIV. — Badania krytyczne nad twórczością Dolabelli w Polsce, str. XVII. — Sokołowski Maryan. Dwa naczynia liturgiczne żydowskie w Muzeum ces. w Wiedniu, str. IV. — O kielichu królowej Jadwigi w skarbcu katedr. na Wawelu, str. IV (1 ryc.). — Zabytki romańskie w Sulejowie, str. IV. — Zamek w Podborcach, str. IV. — Miasto Zamość, str. IV. — Ceramika i szkła weneckie w Polsce, str. IV. — Zabytki w Tumie pod Łęczycą i w Miechowie, kałamarz Stanisława Augusta i widoki miast polskich w kodeksie Biblioteki król. w Dreźnie, str. VIII. — Portrety Zygmunta Starego i Ludwika węg., str. IV. — O Bartłomieju Ridolfin, str. IX. — Szyszko-Bohusz Adolf. Zamki w Krupem, Janowcu i Dąbrowicy, str. VII. — Kurhan i słup pomnikowy na miejscu zgonu Żółkiewskiego w Bessarabii, str. IX. — Tarczałowicz J. Cerkiew murowana w Nowosiółce i drewniana w Sieniawie, str. VI. — Turczyński W. Stanisław. O portrecie kobiety z gronostajem w Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, str. XVIII. — Wawrzeńcki Maryan. O krzyżu romańskim brązowym, wykopanym w polu koło m. Słomnik, a znajdującym się w Muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie, str. XVII (1 ryc.).

Prace Komisji językowej Akademji Umiejętności w Krakowie. Nr. 1.
Kraków 1917, 8-o, str. IV + 92. K 3.—

Treść. Lehr Tadeusz. Ze studjów nad akcentem słowiańskim.

Rozprawy Akademii Umiejętności w Krakowie. Wydział filologiczny.
Serya III, tom XI. — Ogólnego zbioru tom 56. — Kraków 1917,
8-o, str. 347. K 10:50

Treść. Witkowski Stanisław. Studya nad Homerem. Doloneja, str. 1. — Brückner Aleksander. Zasady etymologii słowiańskiej, str. 88. — Mann Maurycy. Nowa Heloiza Jana Jakóba Rousseau (Studyum literackie), str. 172. — Łempicki Stanisław. Jan Zamoyski jako reformator wyższego szkolnictwa w Polsce, str. 265. — Schneider Stanisław. Św. Hipolit o greckich misteryach. I. Misterya we Flus. — II. Misterya w Eleuzis. — III. Misterya Rei-Cybeli, str. 329.

Schneider Stanisław. Starożytne postaci mityczne, a współczesne wierzenia ludowe (Spr. 1917, Nr. 6).

— Św. Hipolit o greckich misteryach. 1. Misterya we Flus. — 2. Misterya w Eleuzis. — 3. Misterya w Eleuzis. — 3. Misterya Rei-Cybeli (*R. I. 56). Kraków 1917, 8-o, str. 21. K — 70

Sinko Tadeusz. Wzory Trenów Kochanowskiego (Spr. 1917, Nr. 10).

Szykowski Maryan. Tragedya polska w XVIII wieku (Spr. 1917, Nr. 9).

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Abraham Władysław. Studya krytyczne do dziejów średniowiecznych synodów prowincjonalnych Kościoła polskiego. Kraków 1917, 8-o, str. 57. K 1:50

Treść. I. Synody prowincjonalne i zjazdy biskupie przed kodyfikacją Mikołaja Trąby z r. 1420. — II. Synod legata Anselma biskupa warmińskiego we Wrocławiu 1264. — III. Statuty legata Jana kardynała biskupa z Tusculum wydane na synodzie w Würzburgu 16 marca 1287. — IV. Statuty legata Mikołaja późniejszego papieża Benedykta XI-go z r. 1302. — V. Statuty arcybiskupa Jakóba Świnki (1283—1314).

[Studya i mater. do hist. ustawodawstwa synodalnego w Polsce Nr. 5].

Archiwum Komisji do badania historii filozofii w Polsce. Tom I. Część II. Kraków 1917, 8-o, str. 189—332. K 4:50

Treść. Bystroń Jan Stanisław. Rozwój problemu socyologicznego w nauce polskiej, str. 189. — Birkenmajer Ludwik.

Filozoficzne podłoże odkrycia Kopernika, str. 261. — Rubczyński Witold. Łowiczanina rozmowy pretendentów do nieśmiertelności, jako zabytek platonizującego naturalizmu z początków XVI wieku, str. 272.

Chmiel Adam. Pieczęcie Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. (*R. II. 60). Kraków 1917, 8-o, str. 68, 6 tablic. K 3.—

Falski Marian. Z psychologii czytania (Spr. 1917, Nr. 6).

Fierich Franciszek Ksawery. Sąd trzeciej instancji i najwyższy sąd sejmowy na tle całokształtu organizacji sądownictwa Rzeczypospolitej Krakowskiej (1815—1833) (*R. II. 60). Kraków 1917, 8-o, str. 130. K 4.—

Grossman Henryk. Próba obliczenia bogactwa narodowego w Królestwie Polskiem ¹⁾ (Spr. 1917, Nr. 9).

Gumowski Marian. Wykopaliśko monet z XIII w. w Brzegach nad Nidą (*R. II. 61). Kraków 1917, 8-o, str. 65, 4 tablice w światłodraku. K 3.—

Konopczyński Władysław. Liberum veto w Polsce ¹⁾ (Spr. 1917, Nr. 5). — Rady Mercier de la Rivière'a dla Polski (Spr. 1917, Nr. 4).

Korzon Tadeusz. Przyczynki do działalności wojskowej Kazimierza Wielkiego (Spr. 1917, Nr. 7).

Kutrzeba Stanisław i Zachorowski Stanisław. Historia źródeł prawnych w Polsce (Spr. 1917, Nr. 6).

Pawłowski Stanisław. Ludność rzymsko-katolicka w polsko-ruskiej części Galicji. I. Stan w r. 1916. II. Zmiany w okresie 1900—1910 (Spr. 1917, Nr. 8).

Romer Eugeniusz. Ludność polska na kresach pomorskich i pojeziernych w Prusach (Spr. 1917, Nr. 8).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Serya II, tom XXXV. — Ogólnego zbioru tom 60. — Kraków 1917, 8-o, str. 332, 6 tablic. K 12.—

Treść. Bystroń Jan Stanisław. Studya nad zwyczajami ludowymi. 1. Zakładziny domów. 2. Pszczoły w pojęciach i zwy-

¹⁾ Autor nie dostarczył streszczenia.

czajach ludu. str. 1. — Kętrzyński Wojciech. O rękopisie Nr. 470 Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie, str. 40. — Elzenberg Henryk. Podstawy metafizyki Leibniza, str. 50. — Taubenschlag Rafał. Proces o Werginię. Studium historyczno-prawne, str. 118. — Fierich Franciszek Ksawery. Sąd trzeciej instancji i najwyższy sąd sejmowy na tle całości kształtu organizacji sądownictwa Rzeczypospolitej Krakowskiej (1815—1833), str. 137. — Chmiel Adam. Pieczęcie Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (z 6 tablicami), str. 267.

Scriptores rerum polonicarum. Tom XXII. Kraków 1917, 4-o, str. LII+743. K 20—

Treść: Suentoslai Orzelski Interregni Poloniae libri octo (1572—1576) (Świętosława Orzelskiego Bezkrólowia ksiąg ośmioro) — wydał Dr. Edward Kuntze.

Sokołowski August. Wyprawa Dwernickiego na Wołyń (*R. II. 61). Kraków 1917, 8-o, str. 23. K —90

Zachorowski St., patrz: Kutrzeba St.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Dobrowolski J. Wpływ liści na kierunek międzywęzła (B. III. 1917, B, str. 25).

Fabiani Stefan. O dyspersji i ekstynkcyi kilku metali (4 ryc.) (B. III. 1917, A, str. 194).

Hoborski Antoni. Przyczynek do teorii funkcyi rozwiązującej równania całkowe Fredholma (B. III. 1917, A, str. 279).

Janczewski Edward. Ruchy gałeczek skrobi statolitycznej (B. III. 1917, B, str. 182).

Kaufmanówna L. O przeobrażeniu aksolotla żywionego tyroidyą (B. III. 1917, B, str. 54).

Kinel J. Samica chrząszcza *Grammoptera ingrlica* Baeckmann (B. III. 1917, B, str. 131).

Kroo Jan. O pewnem twierdzeniu dynamiki (B. III. 1917, A, str. 265).

Lilpop J. Mikroskopowo-anatomiczne badania węgla kopalnych (B. III. 1917, B, str. 6).

- Loria Stanisław. Ulatnianie się osadu promieniotwórczego w układzie $\text{ThB} + \text{ThC}$ na złocie (1 ryc.) (B. III. 1917, A, str. 260).
- Małaczyńska Zofia. Badania nad budową i rozwojem gruczolów skórnych raka rzecznego (2 tabl.) (B. III. 1917, B, str. 147).
- Merozewicz Józef. Przyroda Polski wobec zadań gospodarczych Państwa polskiego (*Rocznik 1917/18). Kraków 1918, 8-o, str. 35.
K 1-50
- Nowak Jan. Głównogi z średniej kredy Podola (B. III. 1917, A, str. 49).
- Rozprzestrzenienie głównogów w polskim senonie (B. III. 1917, A, str. 129).
- Z badań nad polskimi Karpatami zachodnimi (B. III. 1917, A, str. 59).
- Rosenblatt Adolf. O odwzorowaniu obszarów ograniczonych na koło jednostkowe (B. III. 1917, A, str. 184).
- Rouppert Kazimierz. O pochwie zielnej w liść przekształconej u filodendrona (1 tabl.) (B. III. 1917, B, str. 192).
- Rezerawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya III. Tom 16. Dział. A. — Ogólnego zbioru tom 56. Dział A. — *Nauki matematyczno-fizyczne*. — Kraków 1917, 8-o, str. 416, 13 tablic i 27 rycin. K 15—
- Treść Pawlica Wł. Prenit w Tatrach (1 tabl.), str. 1. — Dziewulski Wł. O rachy grupy gwiazd α Lyrae, τ Coronae bor., ϵ Cephei, str. 13. — Kreutz St. O siarce i barycie złoża swoszowickiego (1 tabl.), str. 21. — Motylewski Z. Związki aromatycznych monoaminów pierwszorzędnych z cynkochlorowcami. Dwufenilo-p-fenileno-dwaamin i jego pochodne, str. 43. — Kreutz St. Przyczynki do morfologii kaleytów polskich (2 tabl.), str. 55. — Zawidzki J. i Zaykowski J. Studya nad dynamiką chemiczną procesów autokatalitycznych. III. O szybkości zmydlenia metylosiarczanu potasowego (19 ryc.), str. 77. — Dadlezówna M. i Gałęcki A. Studya nad koagulacją hydrosolu złota. Komunikat drugi, str. 159. — Steinhaus H. Niektóre własności szeregów trygonometrycznych i szeregów Fouriera, str. 175. — Sawicki L. Osuwisko ziemne w Szymbarku i inne zsuwy powstałe z r. 1913 w Galicyi zachodniej

(7 ryc. i 8 tabl.), str. 227. — Opolski St., Kowalski Z. i Pilewski J. O solach i estrach nitrofenylo-octonitryli, str. 315. — Opolski St., Czaporowski L. i Zacharski J. O desmotropowych odmianach estrów bromofenylo-cyano-pyrogronowych, str. 325. — Niementowski St. i Sucharda E. Synteza pewnej pochodnej benzo-2,5-naftyridyny i jej przeprowadzenia w kwas kynurenowy, str. 337. — Gałecki A. Lepkość hydrosolów złota, str. 377. — Goetel W. Odkrycie płatu górno-tatrzańskiego w seryi reglowej Tatr (1 ryc. i 1 tabl.), str. 397. — Birkenmajer L. Dogodna metoda wyznaczania czasu na przenośnych stacyach wahadłowych str. 405.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy Serya III. Tom 16. Dział B. — Ogólnego zbioru tom 56. Dział B. — *Nauki biologiczne.* — Kraków 1917, 8-o, str. 474, 9 tablic i 4 ryciny. K 18.—

Treść. Kowalewski M. Marionina tatreńska M. Kowalewski (1914) 1916, nowy przedstawiciel rodziny Enchytraeidae (1 ryc.), str. 1. — Kwietniewski K. O dzieleniu się podłużnym ukwiału *Actinia Cari D. Ch.* (1 tabl.), str. 9. — Kowalewski M. Przyczynę do lepszej znajomości skąposzczeta *Amphichaeta leydigi* (Tauber 1879) M. Kowalewski 1910 (2 ryc.), str. 39. — Popielski L. Jony wodorowe i czynność wydzielnicza trzustki, str. 49. — Warchoń L. O wpływie adrenaliny na czynność wydzielniczą gruczołu podszczękowego, str. 67. — Tomaszewski Z. O chemicznych bodźcach gruczołów żołądkowych. Część I. Wpływ wyciągów z narządów na wydzielanie soku żołądkowego, str. 81. — Żmuda A. J. Polskie gatunki goryczki (*Gentiana L.*) (1 tabl.), str. 121. — Tomaszewski Z. Chemiczne bodźce gruczołów żołądkowych. Część II. Wpływ produktów trawienia białka i ciał wyciągowych na czynność wydzielniczą żołądka, str. 153. — Bogucki M. Regeneracja męskiego gruczołu płciowego salamandry (2 tabl.), str. 201. — Żmuda A. J. Świerzbice (*Knautia Coult.*) polskie, str. 219. — Hoyer H. i Michalski Wł. Układ naczyń limfatycznych u pstrąga i rozmieszczenie naczyń krwionośnych u ryb, str. 241. — Jackówna Z. Badania nad przemianą materii u wirków (*Turbellaria*) (1 tabl.), str. 327. — Kowalewski M. Kilka uwag

o organach rozrodczych rodzaju *Chaetogaster* v. Baer 1827 (1 ryc.), str. 349. — Borowiecki St. O t. zw. arinencefalii i jej stanowisku wśród wad rozwojowych mózgu (3 tabl.), str. 355. — Minkiewicz St. Skorupiaki jezior tatrzańskich. Zarys fizyograficzno-faunistyczny (1 tabl.), str. 389. — Popielski L. o fizyologicznych własnościach β -imidazolyletylaminy, str. 449.

Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Serya III. Tom 17. Dział A. — Ogólnego Zbioru tom 57. Dział A. — *Nauki matematyczno-fizyczne.* — Kraków 1918, 8-o, str. 191. K 7:50

Treść. Hoborski Antoni. Uwagi o podstawach geometrii rzutowej, str. 1. — Lampe Wiktor. Synteza kurkuminy, str. 23. — Glixelli Stanisław. O związku między własnościami chemicznymi diafragmy i elektroosmozą, str. 39. — Lewicka Emilia. O pochodnych kwasu salicylo-salicylowego, str. 45. — Lampe Wiktor i Godlewska M. Synteza pp-dwuoksy- i p-oksy-dwucynamoilemetanu, str. 49. — Bratz T. Lucyan i Niementowski Stefan. Studya nad utlenieniem florochinyłu. I. Pyrchinakrydyna i jej kwasy, str. 61. — Korczyński A. i Piasecki St. O redukcji niektórych nitrowych pochodnych benzolu zapomocą siarczku amonowego, str. 83. — Negrusz Roman. O zależności przewodnictwa elektrycznego drutów metalowych od ich przekroju, od temperatury i ciśnienia, str. 97. — Smoleński Jerzy. O wysokich terasach dyluwalnych na zboczach kotliny sądeckiej, str. 127. — Birkenmajer Ludwik Antoni. O związku twierdzenia Wilsona z teorią reszt kwadratowych, str. 137. — Dziewoński Karol i Suknarowski Stefan. O nowej metodzie dehydrogenizacji. Synteza dekacyklenu, fluorocyklenu i chlorku, węglowodoru barwy zielonej, str. 151. — Gałęcki Adam. Wpływ światła na roztwory koloidowe. I. Wpływ światła na lepkość hydrosolów złota, str. 165. — Birkenmajer Ludwik Antoni. Wymierne trójkąty Herona i Hindów, str. 175.

Staszewski W. Pomiar napięcia elektroosmotycznego w słych przewodnikach (2 ryc.) (B. III. 1917, A, str. 269).

Wierdak Sz. O epifylii u *Siegesbeckia orientalis* L. (1 tabl.) (B. III. 1917, B, str. 203).

- Zaówillichowski J. Rozwój serc limfatycznych u traszki zwykłej (*Molge vulgaris* L.) (1 tabl.) (B. III. 1917, B, str. 134).
- Zakrzewski Konstanty. O ciepłe właściwem cieczy w objętości stałej. Część druga. (4 ryc.) (B. III. 1917, A, str. 86).
- Zawidzki Jan. O mechanizmie drobinowo-kinetycznym reakcyi katalitycznych (B. III, 1917, A, str. 73).
- Żorawski Kazimierz. O podziale ruchów ośrodków ciągłych na pewne kategorie (B. III. 1917, A, str. 1).

IV. Dzieła osobno wydane.

- Bochenek Adam. Anatomia człowieka. Podręcznik dla słuchaczy szkół wyższych i lekarzy. Tom I. Wydanie II, przejrzał Prof. Dr. Stanisław Ciechanowski. Kraków 1917, 8-o, str. X i 523, 312 rycin. K 24.—
- Brückner Aleksander. Mitologia słowiańska. Kraków 1918, 8-o, str. 152. K 5.—
- Chrzanowski Ignacy. O komedjach Aleksandra Fredry. Kraków 1917, 8-o, str. X i 334, z dwoma portretami. K 7-50
- Encyklopedia polska. — Dzieje literatury pięknej w Polsce. Wydawnictwa tom XXI. Dział XVIII. Część I. Kraków 1918, 8-o, str. VIII i 561. — Wydawnictwa tom XXII. Dział XVIII. Część II. Kraków 1918, 8-o, str. 559. Cena za oba tomy: K 36.—
- Treść Części I: Tarnowski Stanisław. Ogólny pogląd na rozwój literatury pięknej w Polsce, str. 1. — Bruchnalski Wilhelm. Poezya polska średniowieczna. — I. Średniowieczna poezya łacińska w Polsce, str. 54. — I. Średniowieczna poezya łacińska o tematach świeckich, str. 54. — A) Średniowieczna poezya łacińska świecka o żywiole opowiadania, str. 55. — 1) Wiersze o zdarzeniach współczesnych, str. 56. — 2) Wiersze o ludziach żyjących lub umarłych, str. 61. — 3) Eklogi, str. 67. — 4) Kroniki rymowane, str. 68. — 5) Opisy geograficzne, str. 68. — 6) Pieśni epiczne i powieści epiczne, str. 69. — B) Średniowieczna poezya łacińska świecka o żywiole nauczania, str. 73. — 1) Epigramaty, str. 73. — 2) Bajki, str. 78. — 3) Satyry, str. 79. — 4) Utwory ściśle dydaktyczne, str. 81. — Wiersze ka-

lendarzowe, prognostykowe i chronologiczne, str. 82. — Wiersze dydaktyczne z zakresu praktyki, moralistyki i nauki, str. 83. — C) Średniowieczna poezja łacińska świecka o żywiole uczuciowym, str. 84. — D) Średniowieczna poezja łacińska świecka o żywiole dramatycznym, str. 85. II. Średniowieczna poezja łacińska o tematach duchownych, str. 87. — II. Średniowieczna poezja w języku polskim, str. 91. — I. Średniowieczna poezja polska o tematach duchowno-kościelnych, str. 91. — A) Średniowieczna poezja polska duchowno-kościelna o żywiole uczuciowym, str. 92. — 1) Bogarodzica, str. 93. — 2) Pieśń Wielkanocna, str. 94. — 1) Poezja Maryjna, str. 95. — 2) Pieśni adwentowe, str. 99. — 3) Pieśni na Boże Narodzenie i kalendarzowe, str. 99. — 4) Pieśni wielkopostne, str. 100. — 5) Pieśni wielkanocne, str. 102. — 6) Pieśni o Duchu św. (na Zielone Świątki), str. 103. — 7) O Bożem Ciele, str. 104. — 8) Poezja Chrystusowa, str. 104. — 9) Pieśni i wiersze o świętych, str. 105. — 10) Inne pieśni i wiersze duchowne, str. 106. — B) Średniowieczna poezja polska duchowna o żywiole opowiadania, str. 106. — Legenda o św. Aleksym, str. 107. — C) Średniowieczna poezja polska duchowna o żywiole nauczania, str. 107. — 1) Dziesięcioro przykazań, str. 108. — 2) Wiersze o spowiedzi, str. 109. — 3) Wiersze o „opera corporalia” i „spiritualia”, str. 110. — 4) Inne wiersze duchowne nauczające, str. 110. — D) Średniowieczna poezja polska duchowna o żywiole dramatycznym, str. 111. — II. Średniowieczna poezja polska o tematach świeckich, str. 111. — A) Średniowieczna poezja polska świecka o żywiole nauczającym, str. 112. — 1) Wiersze religijno-umoralniające, str. 112. — 2) Wiersze kategorii nauczającej, poświęconej obyczajowości i zwyczajom, str. 114. — 3) Wiersze epigramatyczne i satyryczne, str. 115. — 4) Wiersze ściśle nauczające, str. 115. — Traktat nauczający, szkolny, str. 116. — B) Średniowieczna poezja polska świecka o żywiole epickim, str. 117. — C) Średniowieczna poezja polska o żywiole lirycznym, str. 118. — D) Średniowieczna poezja polska świecka o żywiole dramatycznym, str. 118. — Bibliografia historii poezji polskiej średniowiecznej, str. 119. — Sinko Tadeusz. *Historia poezji łacińskiej humanistycznej w Polsce*. I. Łamanie się

z formą (wiek XV), str. 122. — Dwa nagrobki królowej Jadwigi, str. 122. — Otrząsanie się z średniowieczyzny, str. 123. — Około Oleśnickich, str. 124. — Pierwszy humanista — w życiu, str. 125. — Humanizm niemiecki w Krakowie, str. 126. — Uwagi, str. 127. — II. Poezya okolicznościowa i religijna z czasów Zygmunta I, str. 128. — Kultura renesansowa w Polsce, str. 128. — Poeci w Krakowie, str. 128. — Nieudany epik, str. 130. — Europejski poeta-dyplomata, str. 130. — Kopernik i Tyczyński, str. 133. — Dworak Bony, str. 134. — Piewca litewskiego powietrza, str. 136. — Pierwszy talent poetycki, str. 138. — Drobniejsi panegiryci, str. 140. — Uwagi, str. 140. — III. Złoty okres poezji łacińskiej (druga połowa w. XVI), str. 141. — Spowszednienie wierszy łacińskich, str. 141. — Śląski humanista, str. 141. — Domorosły wierszopis, 142. — Jan Kochanowski, str. 144. — Przekłady wierszowane z greckiego, str. 146. — Około Kochanowskiego, str. 146. — Poeta mieszczański, str. 147. — Szymon Szymonowicz, str. 150. — Obok Szymonowicza, str. 153. — Uwagi, str. 154. — IV. Barok jezuicki (wiek XVII), str. 154. — Poezya szkolna, str. 154. — Dramat jezuicki, str. 155. — Największy poeta jezuicki, str. 156. — Panegiryci akademicki, str. 159. — Dwaj naśladowcy Sarbiewskiego, str. 160. — Obcy poeci Władysławowscy, str. 162. — Mniejsi poeci jezuicki z w. XVII, str. 163. — Pierwszy poeta pijarski, str. 163. — Dwie epopeje o Wiedniu oswoobodzonym, str. 164. — Uwagi, str. 165. — V. Czasy saskie, str. 166. — Religijni poeci czasów saskich str. 166. — Panegiryki świeckie, str. 167. — Nadworny poeta Augusta II, str. 168. — Chłop-humanista, str. 169. — Dramat szkolny, str. 169. — Nareszcie Lechiada!, str. 171. — Uwagi, str. 171. — VI. Czasy Stanisławowskie, str. 172. — Zajęcie się dawnymi humanistami, str. 172. — Zabawki wierszopiskie, str. 172. — Trzej poeci patriotyczni, str. 173. — Poeta filozoficzny, str. 175. — Poeta królewski, str. 175. — Rzut oka na całość, str. 176. — Uwagi, str. 177. — Dodatek: Osobliwości w. XIX, str. 177. — Uwagi, str. 178. — Chlebowski Bronisław. Poezya polska w wieku XVI. (Poezya dydaktyczna i satyra. — Próby epiki. — Liryka). Źródła i opracowania, str. 179. — Rozkwit poezji polskiej w w. XVI, str. 180. — a) Poezya dydaktyczno-

satyryczna, str. 182. — b) Usiłowania i próby w zakresie epiki, str. 199. — c) Rozkwit poezji lirycznej, str. 207. — **Brückner Aleksander. Poezja polska w wieku siedmnastym. Źródła i opracowania**, str. 225. — § 1. Uwagi ogólne, str. 227. — § 2. Poezja epiczna. Epika historyczna, str. 229. — § 3. Epika romantyczna, str. 237. — § 4. Epika religijna, str. 241. — § 5. Sielanki, str. 243. — § 6. Liryka, str. 246. — § 7. Lirycy, str. 250. — § 8. Satyra, str. 259. — § 9. Osobistości poetyckie, str. 269. — **Brückner Aleksander. Poezja polska czasów saskich. Źródła i opracowania**, str. 276. — § 1. Uwagi ogólne, str. 276. — § 2. Działy poezji i ich przedstawiciele, str. 278. — § 3. Pisarze celbniejsi, str. 281. — **Chrzanowski Ignacy. Poezja polska za czasów Stanisława Augusta. § 1. Charakterystyka ogólna**, str. 286. — § 2. Wpływy i wzory, str. 289. — § 3. Poglądy na poezję; jej tendencyjność i przedmiotowość, str. 291. — § 4. Pierwiastki nowych prądów; stare formy, str. 296. — § 5. Poezja religijna, str. 301. — § 6. Poezja dydaktyczna i opisowa, str. 303. — § 7. Poezja epiczna, str. 307. — § 8. Satyra, str. 310. — § 9. Listy poetyckie, str. 314. — § 10. Poezja panegiryczna, str. 316. — § 11. Sielanka, str. 318. — § 12. Liryka miłosna i anakreontyk, str. 321. — § 13. Liryka refleksyjna, str. 324. — § 14. Liryka sytuacyjna, str. 326. — § 15. Liryka patryotyczna, str. 327. — **Źródła i opracowania**, str. 332. — **Kallenbach Józef. Poezja polska w latach 1800–1863. § 1. Duch nowy w formie starej**, str. 334. — § 2. Przedświty. — **Księstwo Warszawskie**, str. 348. — § 3. Zwrot ku ludowości, str. 357. — § 4. Romantyzm, str. 363. — § 5. Pod urokiem Byrona, str. 375. — § 6. Poezja polska po r. 1831, str. 388. — § 7. Epigonowie romantyzmu, str. 464. — **Wskazówki bibliograficzne**, str. 504. — **Chlebowski Bronisław. Poezja polska po r. 1863. Uwagi wstępne**, str. 507. — I. Liryka refleksyjna i romantyczna, str. 509. — II. Usiłowania epiczne, str. 524. — III. Ponowny rozkwit liryki (1880–1905), str. 530.

Treść Części II: Hahn Wiktor. Rozwój poezji dramatycznej w Polsce. Część I: W epoce przedrozbiorowej. Bibliografia, str. 1. — **Uwagi wstępne**, str. 2. — I. **Dramat religijny**, str. 3. — § 1. **Misterya o Bożem Narodzeniu i Trzech Królach**, str. 5. —

§ 2. Dewocye, str. 6. — § 3. Misterya większe i cykle wielkanoce, str. 8. — § 4. Misterya na Boże Ciało, str. 10. — § 5. Misterya o Świętych, str. 10. — II. Dramat świecki, str. 12. — § 6. Najdawniejsze wiadomości o przedstawieniach świeckich. Wiek XV i XVI. Znajomość literatury dramatycznej klasycznej i zagranicznej w Polsce. Dramat szkolny. Dyalogi religijno-polemiczne. Dramat klasyczny, str. 12. — § 7. Związki komedyi, str. 20. — § 8. Moralitety, str. 22. — § 9. Dramat jezuicki, str. 23. — § 10. Próby dramatu artystycznego w w. XVII, str. 26. — § 11. Początek zwrotu na polu poezyi dramatycznej w pierwszej połowie XVIII w., str. 27. — § 12. Poezya dramatyczna w pierwszym dziesięcioleciu rządów Stanisława Augusta, str. 29. — 1) Czartoryski, str. 31. — 2) Krasiński, str. 32. — § 13. Rozwój poezyi dramatycznej pod koniec okresu Stanisławowskiego, str. 33. — 1) Franciszek Zabłocki, str. 33. — 2) Wojciech Bogusławski, str. 38. — 3) Jan Drozdowski, str. 41. — 4) Julian Ursyn Niemcewicz, str. 42. — 5) Józef Wybicki, str. 44. — 6) Inni pisarze, str. 44. — **Tarnowski Stanisław. Rozwój poezyi dramatycznej w Polsce. Część II. Poezya dramatyczna XIX wieku. Bibliografia, str. 47. — § 1. Dramat pseudoklasyczny, str. 47. — § 2. Od r. 1822—1849, str. 49. — § 3. Od r. 1849—1890, str. 59. — § 4. Na schyłku XIX wieku, str. 65. — Gubrynowicz Bronisław. Rozwój powieści w Polsce. Część I. Powieść do połowy XVIII stulecia. § 1. Wiek XVI, str. 68. — § 2. Wiek XVII, str. 81. — § 3. Epoka saska, str. 93. — Wskazówki bibliograficzne, str. 99. — Wojciechowski Konstanty. Rozwój powieści w Polsce. Część II: Od r. 1776—1830. Wskazówki bibliograficzne, str. 103. — I. Czasy Stanisława Augusta, str. 104. — II. Do roku 1830, str. 112. — Mann Maurycy. Rozwój powieści w Polsce. Część III: Od r. 1831 do naszych czasów. Wskazówki bibliograficzne, str. 135. — § 1. Okres pierwszy: od r. 1831 do 1863, str. 135. — § 2. Okres drugi: od r. 1863 do 1896, str. 159. — § 3. Okres trzeci: od r. 1896, str. 181. — Bruchnalski Wilhelm. Epistulografia, str. 188. — Bruchnalski Wilhelm. Panegiryk, str. 198. — Grabowski Tadeusz. Krytyka literacka, str. 209. — Bruchnalski Wilhelm. Rozwój wymowy w Polsce. Uwagi wstęp-**

ne, str. 241. — Część I. Okres pierwszy wymowy polskiej. Wiek średni, str. 249. — A. Wymowa świecka, str. 251. — B. Wymowa religijna, str. 260. — Część II. Okres drugi wymowy polskiej. Czasy nowożytne. 1. Zwrot renesansowy (1500—1650), str. 279. — A. Wymowa świecka, str. 286. — B. Wymowa duchowna, str. 297. — a. Wymowa duchowna katolicka, str. 299. — b. Wymowa duchowna akatolicka, str. 314. — 2. Zwrot barokowy (1650—1740), str. 323. — A. Wymowa świecka, str. 329. — B. Wymowa kaznodziejska, str. 334. — 3. Zwrot wtórnie-klasyczny (1740—1831), str. 343. — A. Wymowa świecka, str. 351. — a. Wymowa polityczna, str. 351. — b. Wymowa uczona, str. 357. — B. Wymowa duchowna, str. 368. — 4. Zwrot romantyczny, narodowy i najnowszy od trzeciej dziesiątki XIX w. do czasów obecnych, str. 379. — A. Wymowa świecka, str. 386. — B. Wymowa duchowna, str. 396. — Literatura, str. 410. — **Tretiak Józef.** Dawna poezja ruska. Wstęp, str. 419. — I. Poezja kunsztowna. 1. Słowo o pułku Igora, str. 422. — 2. Poezja kunsztowna wieku XVII i XVIII, str. 437. — II. Poezja ludowa, str. 454. — 1. Zbiory dum i pieśni, str. 454. — 2. Kolędy i szczerdówki, str. 457. — 3. Poezja kozacka, str. 467. — Zamknięcie, str. 526. — Bibliografia, str. 528. — **Rydel Józef.** Indeks osobowy, str. 529.

Historia liter. rzymskiej, patrz: Morawski K.

Konopczyński Władysław. Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej. Kraków 1917, 8-o, str. X+432. *K 12—

Łoś Jan. Pisownia polska w przeszłości i obecnie. Zagadnienia i wnioski. Kraków 1917, 8-o, str. VIII i 225. K 5—

Meletemata patristica II, patrz: Sinko T.

Michalski Konstanty i Sinko Tadeusz. Przyczynki z kodeksu mogilskiego do dziejów oświaty w Polsce w XV wieku. Kraków 1917, 8-o, str. 86. K 250.

Morawski Kazimierz. Owidyusz i Elegicy w epoce Augusta. Kraków 1917, 8-o, str. VI i 240. K 750
(Historia literatury rzymskiej — Część V).

Sinko Thaddaeus. De traditione orationum Gregorii Nazianzeni. Pars prima. Cracoviae 1917, 8-o, pp. VII + 241. K 750
(Meletemata patristica II).

Sinko T. — *patrz*: Michalski K. i Sinko T.

V. Rocznik.

Rocznik Akademii Umiejętności. Rok 1916/17. Kraków 1917, 8-o, str. LXIII i 145, z 16 tablicami zestawień rachunków za r. 1916. K 2.—

Treść. Skład Akademii Umiejętności (w lipcu 1917), str. I—LXIII. — Posiedzenie publiczne dnia 30 maja 1917: I. Przemówienie Prezesa J. E. Stanisława hr. Tarnowskiego, str. 3. — II. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego, str. 9. — Kallenbach Józef. Twórczość Henryka Sienkiewicza (odczyt), str. 55. — Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności, str. 88. — Nagrody i konkursy, str. 100. — Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego, str. 110. — Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami naukowymi, str. 115. — Indeks osobowy i rzeczowy, str. 141. — Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszy Akademii za rok 1916 (tablic 16), str. 145.

VI. Bibliografja, Sprawozdania i Bulletin.

Bibliografia polska. Rok 1917, Nr. 3—12, 8-o, str. 31 + 184.

— Rok 1918, Nr. 1—3, 8-o, str. 1—51.

Wydawnictwo Akademii Umiejętności. Wychodzi w Krakowie z początkiem każdego miesiąca. Przedpłatę roczną K 6 lub Rb 2 oraz ogłoszenia przyjmuje Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie.

Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności. Rok 1917, Nr. 5—10.

(Prenumerata roczna K 3.—; zeszyt osobny K —50).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire

et de philosophie. Rok 1916, Nr. 1—10, 8-o, str. 132.

(Prenumerata roczna K 6—; zeszyt osobny K —80).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques. Rok 1917, Nr. 1—10, 8-o, str. 314, liczne rysunki.

— Série B: Sciences naturelles. Rok 1917, Nr. 1—10, 8-o, str. 344, liczne rysunki i 17 tablic.

Od 1 stycznia 1910 „Bulletin“ Wydz. mat.-przyr. podzielono na dwa działy: Dział A — Nauki matematyczne, Dział B — Nauki biologiczne (Prenumerata roczna Działu A wynosi K 8—; Działu B — K 10—; ceny osobnych zeszytów uwidocznione są na ostatniej stronie okładki).

III.

Nagrody i konkursy.

Walne administracyjne posiedzenie Akademji Umiejętności, które się odbyło dnia 17 maja 1918, przyznało następujące nagrody:

1) Nagrodę z funduszu im. ś. p. Erazma i Anny małżonków Jerzmanowskich w kwocie 44294 K 60 h przyznano Prof. Napoleonowi Cybulskiemu w Krakowie za *całą naukową działalność na polu badań fizjologicznych.*

2) Z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego przyznano dwie nagrody, każda po 2160 K, za dzieła historyczne, a mianowicie: a) Prof. Ludwikowi Kubali we Lwowie za dzieło *„Wojna Brandenburska i najazd Rakoczego“* oraz b) Władysławowi Smoleńskiemu w Warszawie za książkę *„Mieszczanństwo warszawskie w końcu XVIII wieku“* i za *całą naukową działalność.*

3) Nagrodę za dzieło malarskie z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego w kwocie 2160 K przyznano p. Prof. Leonowi Wyczółkowskiemu za *cykl akwarelowych widoków z Wawelu.*

4) Nagrodę z fundacji ks. Adama Jakubowskiego w kwocie 1400 K przyznano Prof. Józefowi

Tretiakowi za dzieło „*Adam Mickiewicz w świetle nowych źródeł (1815—1821)*“.

5) Nagrodę z fundacji ś. p. Konstantego Simona za prace z dziedziny matematyki i fizyki, napisane w języku polskim, a wynoszącą 900 K, przyznano Dr. Antoniemu Gałęckiemu w Krakowie za *prace doświadczalne nad własnościami koloidów*.

6) Nagrodę im. Dra Jonatana Warschauera w kwocie 2000 K za polską oryginalną pracę z dziedziny nauk lekarskich przyznano Dr. Kazimierzowi Rzętkowskiemu w Warszawie za dzieło „*Badania nad zachowaniem się kwasów aminowych w ustroju ludzkim*“.

Co podając do publicznej wiadomości przypomina się zarazem konkursy, ogłoszone przez Akademię Umiejętności, a mianowicie:

I. Akademia Umiejętności ogłasza konkurs im. **Stanisława hr. Tarnowskiego** na napisanie *podręcznika historii literatury polskiej*.

Walne Zgromadzenie Członków Akademii na posiedzeniu dnia 9 lutego 1918 r. uchwaliło w celu uczczenia niespożytych zasług swego długoletniego Prezesa, Stanisława Tarnowskiego, na polu badań nad literaturą polską, ogłosić konkurs na napisanie podręcznika historii literatury polskiej i ustanowiło następujące warunki konkursowe.

1) Dzieło ma obejmować co najmniej 40 a najwyżej 42 arkusze druku formatu tego, co Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego Akad. Umiej.

2) Nowy podręcznik ma być ściśle naukowy z podaniem źródeł i głównych prac, na tem polu dokonanych, winien jednak być tak zredagowany, aby i szersze

warstwy wykształconej publiczności mogły z niego korzystać. Materiał ma być uwzględniony po rok 1914.

3) Termin konkursu upływa 1 kwietnia 1921 roku. Gdyby ten termin upłynął bezskutecznie, przedłuża się go automatycznie do 1 kwietnia 1923 r.

4) Rękopisy mają być dostarczone zupełnie gotowe do druku (z wyjątkiem indeksu) i przepisane na maszynie.

5) Nagroda konkursowa wynosi 5000 K.

6) Akademia zastrzega sobie ogłoszenie nagrodzonego rękopisu w 3000 egzemplarzy, przyczem autor obok nagrody otrzyma jako honorarjum po 200 K od arkusza.

7) Dalszemi wydaniem rozporządza autor, bądź że je będzie ogłaszać na własną rękę, bądź że zawrze z Akademią nową umowę co do każdego z następnych wydań.

8) Przyznanie nagrody nastąpi przez Zarząd Akademii w porozumieniu z jej Wydziałem filologicznym (Nr. Dz. p. 212/18).

II. Konkurs z zapisu ś. p. generała Oktawiusza Augustynowicza:

„Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej Polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej w dawnej Polsce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej, jak i w samym społeczeństwie, mających na celu polepszenie losu tej klasy“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1) Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce

Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2) Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3) Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do Cesarstwa rosyjskiego, z uwzględnieniem także Inflant i Kurlandji;

4) Dzieje zniesienia teźże zależności w krajach przyłączonych do Królestwa pruskiego, mianowicie w Prusach Królewskich i w W. Ks. Poznańskim; wreszcie

5) Dzieje zniesienia teźże zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austriackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historję ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakty, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu przezeń posiadanego, jaki istniał pierwsiastkowo. Literaturę, odnoszącą się do kwestji rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem zaś pierwszych dwóch razem, będą miały pierwszeństwo do nagrody przed równie dobrymi opracowaniami osobnemi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowania uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innymi pracami

nadesłanemi, ale nadto będą odpowiadały dzisiejszym wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się, jak następuje:

- a) za część 1 i 2-gą po 2.000 K;
- b) za część 3-cią 3.200 K;
- c) za część 4-tą 2.400 K;
- d) za część 5-tą 2.800 K.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznaczona jest suma 2.600 K; gdyby ten fundusz nie wystarczył na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego, w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademji Umiejętności najdalej do **31-go grudnia 1919**. (Nr. Dz. pod. 60/10, 35/12, 61/13, 474/14, 210/16, 126/18).

III. Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem **konkurs im. Juljana Ursyna Niemcewicza** na trzy następujące tematy:

1) „*Historja ustroju Królestwa Kongresowego (1815—1830)*“.

Nagroda 2.500 K;

Termin: **31 grudnia 1919 roku**.

2) „*Historja obyczajów społeczeństwa szlacheckiego w Polsce w końcu XVI i na początku XVII w. w obrębie obranego terytorjum (co najmniej województwa Rzeczypospolitej)*“.

Nagroda 2.500 K;

Termin: **31 grudnia 1919 roku**.

3) „*Monografja z dziejów Litwy albo Rusi w epoce aż do Unji Lubelskiej*“.

Nagroda wynosi 2.500 K.

Termin: **31 grudnia 1919 roku.**

Nagrody mogą być podzielone na dwie, niekoniecznie równe części. (Nr. Dz. podaw. 2944/03, 120/08, 391/09, 63/10, 36/12, 65/13, 475/14, 211/16, 127/18).

IV. Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs z fun. Ks. Adama Jakubowskiego** na następujące dwa tematy:

1) „*Historja ustroju Księstwa Warszawskiego*“.

2) „*Monografja jednej z wybitnych osobistości polskich z epoki porzobiorowej*“.

Nagroda wynosi 1.400 K i może być podzielona na dwie niekoniecznie równe części.

Termin konkursu **31 grudnia 1919.** (Nr. Dz. pod. 121/08, 392/09, 64/10, 38/12, 67/13, 477/14, 213/16, 129/18).

V. Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs im. Czerwińskiego** na napisanie „*Historji sztuki w Polsce*“. Warunki konkursu są następujące:

1) Historia sztuki w Polsce ma uwzględnić wszystkie Ziemie dawnej Polski łącznie z Litwą i Rusią.

2) Powinna objąć czas od przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę aż po koniec stylu empire.

3) Ma być syntezą dotychczasowych badań na tem polu; samodzielnych rezultatów się nie wymaga, są jednak pożądane.

4) Układ i rozmiary dzieła pozostawia się autorowi.

5) Fotografji ani rysunków autor nie jest obowiązany dołączyć do rękopisu.

6) Do konkursu dopuszczone mogą być prace zbiorowe, ewentualnie przez kilku autorów wykonane, jednakże jednolitej redakcji.

7) Termin konkursu upływa **dnia 31 grudnia 1919 r.**
Nagroda wynosi K 3.000.

(Nr. Dz. p. 2828/04, 119/08, 390/09, 558/10, 39/12,
68/13, 478/14, 214/16, 130/18).

VI. Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem
konkurs im. Mikołaja Kopernika na temat:

*„Opracować stosunki klimatyczne jednej z większych
dzielnic Ziemi Polskich, albo porównać pod względem kli-
matycznym którąkolwiek z kolonij zamorskich, do których
emigruje gromadnie ludność polska, z klimatem rodzimym“*,
Nagroda wynosi 1.200 K.

Termin konkursu **31 grudnia 1919.** (Nr. Dz. pod.
398/07, 98/08, 410/09, 64/13, 479/14, 215/16, 203/18).

Autor pracy uwieńczonej nagrodą zatrzymuje jej
własność. Gdyby jednak w przeciągu roku od wypła-
cenia mu nagrody pracy uwieńczonej drukiem nie ogło-
sił, natenczas uczynić to może sama Akademia, ale autor
traci prawo własności swej pracy na rzecz Akademii.

Zarówno autor, jak i Akademia, składają po cztery
egzemplarze wydrukowanej pracy Gminie m. Krakowa.

VII. Akademia Umiejętności ogłasza **konkurs im.
Lindego.**

Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu
języka polskiego a mianowicie: prace leksykograficzne
z zakresu gramatyki, historii języka i dialektologii
polskiej, oraz rozprawy, odnoszące się do związku języka
polskiego z innymi słowiańskimi, mogące w jakibądź
sposób służyć za dopełnienie Słownika Lindego. Prace
te mogą być według aktu fundacji drukowane lub też
w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać

się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość.

Nagroda 1687 K 50 h.

Termin konkursu **upływa 31 grudnia 1918.** (Nr. Dz. pod. 216/16.)

VIII. Zarząd Akademji Umiejętności ogłasza na mocy statutu fundacji ś. p. **Dr. Michała Zieleniewskiego**, zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie re-skryptem z dnia 25 stycznia 1913 Nr. XIII b 86/1, dwa konkursy.

Konkurs pierwszy z terminem po koniec roku 1920 na uzupełnienie „*Słownika bibliograficzno-balneologicznego polskich zakładów zdrojowo-kąpielowych*“, wydanego przez ś. p. Dra Michała Zieleniewskiego w r. 1891. Rękopisy należy nadsyłać do Kancelarji Akademji Umiejętności najpóźniej **do 31 grudnia 1920.**

Autor obowiązany jest dostarczyć zupełnie wykonanego rękopisu i nie ma prawa żądać zaliczek; po przyjęciu uzupełnienia „Słownika“ otrzyma autor honorarium wedle arkusza, w wysokości przez Akademię ustanowionej.

Konkurs drugi na pracę poświęconą ściśle naukowemu badaniu i opisowi rodzimych wód mineralnych polskich, a to na temat dowolnie przez autora obrany, byleby tylko autor, ubiegający się o nagrodę, przedłożył ją w właściwym czasie Akademji Umiejętności, a to bądź w druku, bądź w rękopisie.

Przedmiotem prac, mogących ubiegać się o nagrodę, będzie naukowe zbadanie i opis nie pojedynczych źródeł naszych wód mineralnych, ale całych działów wód lekarskich polskich i ich działania leczniczego, jakoto:

szczaw, wód siarczanych, żelazistych, uzdrowisk klimatycznych i t. d.

Zaliczki na zamierzone tego rodzaju badania, na podróże w tym celu przedsiębrać się mające i t. p. wydatki, nie mogą być udzielane z niniejszego funduszu. Jedynie dokonane i gotowe opracowania będą wynagradzane.

Gdyby którego roku żadnej pracy do nagrody nie przedłożono, lub żadna z przedłożonych na nagrodę nie zasługiwała, może Akademia Umiejętności albo przenieść tę nagrodę na lata dalsze w ten sposób, że nagrodę stanowić będzie dwu-, trzechletni i t. d. dochód fundacyjny albo zarządzić dodanie nieużytej kwoty premiowej do kapitału fundacji (§ 1, ustęp a).

Nagroda nie może nigdy wynosić więcej jak pięcioletnie odsetki.

Jednoroczny dochód fundacyjny przeznaczony na nagrodę wynosi około 780 K.

Prace na konkurs niniejszy należy nadsyłać do Kancelarji Akademji najpóźniej **do 31 grudnia 1919 r.** (Nr. Dz. pod. 205/13, 480/14, 217/16, 131/18).

IX. Akademia Umiejętności ogłasza niniejszem konkurs **im. Dra Władysława Kretkowskiego** na rozwiązanie następującego zadania:

„Znaleźć zastrzeżenia konieczne, dostateczne, różne między sobą i *w najmniejszej liczbie*, aby m równań różniczkowych pomiędzy n zmiennymi były całkowalnemi przez p całek. Równania są kształtu:

$$\sum_{i=1}^{i=n} Z_{k,i} dz_i = 0 \quad (k = 1, 2, \dots, m).$$

gdzie z_i ($i = 1, 2, \dots, n$) są zmiennymi zaś, Z_k .

($k = 1, 2, \dots, m$; $l = 1, 2, \dots, n$) są funkcjami zmiennych powyższych. Znalezienie liczby najmniejszej jest koniecznym warunkiem otrzymania nagrody⁴.

Nagroda wynosi 1500 K.

Termin konkursu **31 grudnia 1919.** (Nr. Dz. pod. 481/14, 218/16, 204/18).

Prace konkursowe należy nadsyłać do Akademii Umiejętności w Krakowie bezimiennie, pod godłem obrazem przez autora, z dołączeniem koperty opieczętowanej, zawierającej wewnątrz nazwisko autora i jego adres, a opatrzonej tem samym godłem.

Według § 18 Regulaminu Akademii wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu drukiem pracy uhonorowanej nagrodą.

Po dłuższej przerwie, spowodowanej wypadkami wojennymi, Zarząd Akademii Umiejętności na posiedzeniu dnia 5 stycznia 1918 nadał z fundacji ś. p. Wiktora Osławskiego pięć stypendjów, każde po 5,000 K, na dalsze studia naukowe.

Stypendjum otrzymali: 1) Dr. Jan Dąbrowski, 2) Dr. Henryk Elzenberg, 3) Dr. Marjan Falski, 4) Dr. Zygmunt Łempicki, 5) Stanisław Pawłowski.

Zarząd Akademii udzielił również w r. 1918 za rok 1917 z funduszu obrotowego wspólnego fund. ś. p. Wiktora Osławskiego zasiłki na badania naukowe następującym petentom:

- 1) Dr. Aleksander Birkenmajer — 300 K;
 - 2) Prof. Dr. Ludwik Birkenmajer — 600 K;
 - 3) Prof. Dr. Napoleon Cybulski — 500 K;
 - 4) Prof. Dr. Włodzimierz Demetrykiewicz — 500 K;
 - 5) Dr. Antoni Gałęcki — 500 K;
 - 6) Prof. Dr. Tadeusz Grabowski — 400 K;
 - 7) Dr. Marjan Gumowski — 400 K;
 - 8) Dr. Bronisław Hełczyński — 400 K;
 - 9) Dr. Władysław Horodyski — 400 K;
 - 10) Dr. Zdzisław Jachimecki — 300 K;
 - 11) Dr. Adam Kleczkowski — 200 K;
 - 12) Prof. Dr. Władysław Konopczyński — 450 K;
 - 13) Dr. Jerzy Kowalski — 400 K;
 - 14) Dr. Tadeusz Kowalski — 400 K;
 - 15) Dr. Stefan Kreutz — 300 K;
 - 16) Dr. Józef Patkowski — 500 K;
 - 17) Prof. Dr. Feliks Rogoziński — 500 K;
 - 18) Prof. Dr. Tadeusz Sinko — 400 K;
 - 19) Prof. Dr. Wacław Sobieski — 600 K;
 - 20) Prof. Dr. Józef Tretiak — 600 K;
 - 21) Dr. Tadeusz Wałek — 500 K;
 - 22) Dr. Stanisław Zachorowski — 1200 K.
-

SPRAWOZDANIA I WNIOSKI

co do nagród z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego.

1. Za pracę historyczną.

Komitet wybrany do poczynienia wniosków w sprawie udzielenia nagrody im. ś. p. Probusa Barczewskiego był w tym roku w możności rozporządzania aż dwiema nagrodami, z których jedna powstała z oszczędności z lat ubiegłych.

Z tego też powodu, po rozejrzeniu się w bogatej produkcji za r. 1917, Komitet postanowił wyróżnić dwa przedewszystkiem dzieła: Ludwika Kubali „Wojna Brandenburska i Najazd Rakoczego“, oraz Władysława Smoleńskiego „Mieszczanstwo Warszawskie w końcu wieku XVIII“.

Przed czterema laty Akademia nagrodziła ceną pracę Kubali p. t. „Wojna Szwedzka 1665—6“, uzasadniając wówczas sąd swój o talencie i zasłudze Kubali. (Ob. Rocznik Akad. Umiej. 1913/14, str. 149—50). Nie powtarzając więc tutaj wywodów o działalności tego historyka na polu naszego dziejopisarstwa, stwierdzamy krótko, że nowe dzieło jego dało mu sposobność rozwinięcia artyzmu opowiadania w łączności z zaletami ścisłego badacza faktów. Na tle „potopu“ dziejowego,

w jakim ówczesna Polska była pogrążona, autor po mistrzowsku ukazał żywotność Narodu, który nie dał się zgnębić zbiorowej inwazji Szwedów. Moskwy, Rakoczego i Chmielnickiego. Główne postacie krwawej epoki wstają tu z martwych, a siła kolorytu i plastyka w doborze szczegółów charakterystycznych sprawiają, że czytelnik dzięki autorowi nie może oderwać się od głównych momentów opisywanej tu grozy wojennej. Także do tego dzieła da się w całej osnowie zastosować to, co o poprzedniej, przez Akademię nagrodzonej pracy, orzekł najznakomitszy znawca tych samych czasów, Sienkiewicz, który po ukazaniu się „Wojny Szwedzkiej“ złożył hołd „głębokiej wiedzy i przedziwnemu talentowi“ Kubali:

„Nie wielu autorów bada tak sumiennie i dokładnie źródła, których ogrom wymaga długich lat pracy; mało opowiadań drga taką prawdą i takim życiem przeto i książkę czyta się nie tylko z pożytkiem naukowym, ale i z rozkoszą artystyczną“. (*Książka*, 1914 r., str. 17—20).

Życzeniu zaś Sienkiewicza: „by autorowi danem było obdarzyć nas wkrótce taką pracą, któraby była uzupełnieniem i koroną napisanej już „Wojny Szwedzkiej“—temu życzeniu stało się w pełnej mierze zadość. „Wojna Brandenburska“ przewyższa bowiem „Wojnę Szwedzką“ o tyle, że pozwoliła autorowi z obfitszych faktów dziejowych wysnuć dalej idące spostrzeżenia, sięgające w głąb natury polskiej, a przytem „uniknąć wszystkiego, co przeciąża i psuje czystość i dostojęstwo linji“.

Akademia wieńcząc tą ponowną nagrodą sędziwego

autora w 80-ym roku jego pełnego zasług żywota, daje wyraz szczeremu podziwowi dla niespożytej energii badacza, który w najtrudniejszych warunkach nieustannie pracując, stał się żywym wzorem i przykładem polskiej wytrwałości i żywotności twórczej.

Monografię Władysława Smoleńskiego p. t. „Mieszczanstwo warszawskie w końcu wieku XVIII“ (Warszawa 1917) poprzedziły nie tylko bardziej szczegółowe monografie z dziejów Warszawy za Stanisława Augusta: „Jan Dekert, prezydent Starej Warszawy“ (1912) i „Komisya boni ordinis warszawska“ (1913), — ale także dawniejsze jego wielkie monografie z politycznej historii upadającej Polski: „Ostatni rok Sejmu Wielkiego“ (1897) i „Konfederacya Targowicka“ (1903). Dwie pierwsze prace można uważać poniekąd za studia przygotowawcze, dwie zaś ostatnie stanowią dla „Mieszczanstwa warszawskiego“ ogólne tło polityczno-historyczne. W związku z tą pracą powstaje także kilka innych prac Smoleńskiego, jak np. „Kuźnica Kolałtajowska“ (1885) i „Publicyści anonimowi z końca wieku XVIII“ (1912), a to ze względu, że omawiają głosy publicystyczne także w sprawie mieszczańskiej. Słowem niemal cała dawniejsza działalność naukowa Smoleńskiego przygotowała mu i ułatwiła napisanie monografji o „Mieszczanstwie warszawkiem“, skupia też ona w sobie wszystkie dodatnie cechy twórczości naukowej zasłużonego autora „Przewrotu umysłowego w Polsce wieku XVIII“ (1891). Znajdujemy w niej dowody zarówno wielkiej, opartej na sumiennem przestudjowaniu źródeł, znajomości epoki, jak zdecydowany sąd historyczny. Pisał swe dzieło Smoleński z sentymentem i pietyzmem dla przeszłości War-

szawy, jak to stwierdza w dedykacji i w przedmowie, jednak bez uchybienia ścisłości historycznej.

Ujemną stroną monografji stanowi ta okoliczność, że autor wyraźnie nie chce poruszać tych spraw, ściśle należących do przedmiotu jego badań, które opracowali i wyjaśniali dawniejsi badacze (Korzon, Tokarz, Domaśzewski i inni), że ogranicza się do tego, co sam nowego może podać. Nie jest także szczęśliwym pomysł nie cytowania źródeł i poprzestawanie na ogólnych wskazówkach; utrudnia to korzystanie z pracy i kontrolę, której się poddać powinien nawet tak sumienny badacz, jakim jest Władysław Smoleński.

Przedmiotem dzieła jest działalność polityczna złączonego w organizacje samorządne mieszczaństwa warszawskiego w latach 1788—1796, a więc w czasie Sejmu Wielkiego, Konfederacji Targowickiej, powstania Kościuszki i okupacji moskiewskiej, a potem pruskiej, aż do ustanowienia król. pruskiego magistratu 9 sierpnia 1796. Między nastrojami i dążeniami politycznymi mieszczaństwa warszawskiego a społeczeństwa szlacheckiego istnieje wyraźna zależność i równoległość. Zaczyna ono działać z energją i z wiarą w swoją siłę i wartość, tudzież z wiarą w przyszłość narodu i państwa, a kończy objawami serwilizmu wobec generałów moskiewskich i biernem poddaniem się pod jarzmo przemocy pruskiej. Pod wodzą Dekerta postawiło mieszczaństwo żądanie równouprawnienia politycznego ze szlachtą i przeparało je, stworzywszy dla wywarcia nacisku na Sejm zjednoczenie miast wolnych Rzeczypospolitej i przeprowadziwszy wybór plenipotentów generalnych miast. Niemaló zaważył tu wpływ rewolucji

francuskiej oraz świeżej rewolucji szwedzkiej, w której król przy pomocy miast ukrocił prawa szlachty, oraz ogólna w Polsce dążność do ratowania państwa przez reformę; większe jeszcze znaczenie miało bezpośrednie poparcie stronnictwa patrijotycznego i króla. Ale to wszystko nie wystarczałoby, gdyby mieszczaństwo warszawskie nie było poważną siłą materialną i kulturalną, która w przeciwnikach musiała wzbudzać szacunek, a w życzliwym stronnictwie patrijotycznym zaufanie i przekonanie, że jest się na kim opierać i z kim sprzymierzać.

W pierwszej części dzieła (str. 3—75) Smoleński wykazuje treściwie, lecz szczegółowo, z jakich pierwiastków etnicznych i zawodowych składało się mieszczaństwo warszawskie, jaka była jego zamożność, jaka kultura, jakie ideały. Przeglął rodziny patrycjuszowskich, źródeł ich wielkich fortun, ich często wielkopańskiej stopy życiowej, oraz bankructw bardzo wielu z nich jeszcze przed ostatnim rozbiorem, dowodzi, że rody te majątkowo dorównywały zamożnej szlachcie, a kulturalnie możnowładztwu, i tłumaczy dostatecznie cały ten ważny epizod dziejów naszego mieszczaństwa od czarnej procesji na Zamek królewski 2 grudnia 1789 do obiadu na cześć Suworowa i medalu na cześć Buxhövdena pod koniec roku 1795. Jestto może najcenniejsza zdobycz dzieła Smoleńskiego.

Z wyżej przytoczonych powodów Komitet jednomyślnie uchwalił przedstawić do nagród im. ś. p. Probusa Barczewskiego wymienione dzieła Ludwika Kubali i Władysława Smoleńskiego.

2. Za dzieło malarskie.

Komitet wybrany przez Akademię Umiejętności do postawienia wniosku w sprawie przyznania nagrody z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło malarskie, wykonane i wystawione na widok publiczny w r. 1917, nabrał przekonania, że wśród znacznej liczby obrazów polskich malarzy, między którymi nie brakło obrazów niepośledniej wartości, wysunęły się naprzód utwory p. Leona Wyczółkowskiego, wystawione w listopadzie 1917 w jednej ze sal Tow. przyj. sztuk pięknych w Krakowie. Widoki, przedstawiające partje Zamku król. na Wawelu w różnych oświetleniach i z różnych punktów widzenia ujęte, wywierały głębokie wrażenie pełnem miłości odczuciem piękności przedmiotu i poetycznym nastrojem. Dwa zwłaszcza z tych obrazów odznaczały się pod względem oryginalności i siły: jeden przedstawiał część dziedzińca arkadowego widzianą z pod arkady krużganku; drugi — wewnątrz krużganku z rzuconym na posadzkę czerwonym chodnikiem — stanowił efektowny akord kolorystyczny. Uwzględniając przede wszystkim te dwa utwory, Komitet jednogłośnie postanowił przedstawić Walnemu Zgromadzeniu Akademii wniosek, by nagroda tegoroczna z fund. ś. p. Probusa Barczewskiego przyznana została p. Leonowi Wyczółkowskiemu za cykl akwarelowych widoków z Wawelu.

IV.

WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMJI
z innymi instytucjami naukowymi.

WYKAZ STANOWISK AKAD. I

z imieniem i nazwiskiem

WYKAZ

dotychczasowych stosunków Akademji z zakładami naukowemi.

(W.) oznacza, że Akademia przesyła wszystkie swoje wydawnictwa; (1.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (2.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisji literackiej; (Kj.) Komisji językowej; (Khs.) Komisji historii sztuki; (Kh.) Komisji historycznej; (Kp.) Komisji prawniczej; (Kan.) Komisji antropologicznej; (Kf.) Komisji fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international.

- Aix.** Bibliothèque de l'Université. Kp. Kh. B.
Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B.
Arcachon. Laboratoire zoologique maritime. B.
Ateny. Bibliothèque Nationale. B.
— Ecole française d'Athènes. B.
— Deutsches archäologisches Institut. B.
Baltimore. Johns Hopkins University. S. B.
— American Journal of Philology. B.
— Maryland Geological Survey. B. Ag.
Barcelona. Real Academia de buenas letras. B.
— Real Academia de ciencias y artes. B.
Batavia (Jawa). Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. S. Kj. B.
Bazylea. Universitätsbibliothek. B.
— Naturforschende Gesellschaft. Kf. B.
Belgrad. Académie Royale des Sciences. W.
— Srpsko Archeolosko Drustvo. Kan. B.
Bergamo. „La Geographia per tutti“. B.
Bergen. Bergens Museums Bibliothek. S. Kf. Kan. B.
Berlin. Akademie der Wissenschaften. W.
— Königliche Bibliothek. W.
— Centralbureau der internationalen Erdmessung. B

- Berlin.** Deutsche geologische Gesellschaft. B.
— Deutsche botanische Gesellschaft. B.
— Deutsche Literaturzeitung. B.
— Deutsche chemische Gesellschaft. B.
— Geologische Landesanstalt und Bergakademie. B.
— Gesellschaft für Anthropologie. Kan. B.
— Gesellschaft für Erdkunde. B.
— K. Deutsches archäologisches Institut. B.
— K. preuss. geologische Gesellschaft. B.
— Naturwissenschaftliche Wochenschrift. B.
— Physikalischer Verein. B.
— Universitätsbibliothek. B.
— Deutsche physikalische Gesellschaft. B.
— Chemisches Zentralblatt. B.
- Berno szwajcarskie.** Schweizerische Gesellschaft für Naturwissenschaft. 3. Kf. Ag.
— Naturhistorischer Verein. B.
— Universitätsbibliothek. B.
- Berno mor.** Maticе Moravská. W.
— Knihovna Bohoslovci brněnských. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
— Museum Franciscum. B.
— Moravská Knihovna zemská. 2. B.
— Naturforschender Verein. 3. Kf. Ag. B.
— Papežská knihtiskarna rajhradských Benediktinů. B.
— Landwirtschaftliche Landes-Versuchsstation für Pflanzenkultur. B.
- Biała.** Gimnazjum polskie. W.
- Bochnia.** Gimnazjum. W.
- Bolonia.** R. Deputazione di storia patria per le provincie die Romagna. B.
- Bombay.** Educational Department. B.
- Bonn.** Universitätsbibliothek. B.
— Naturhistorischer Verein des preuss. Rheinlandes. B.
- Bordeaux.** Académie des sciences, belles lettres et arts. B.
— Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B. Kf.
- Borszczów.** Gimnazjum realne. W.

- Boston.** American Academy of arts and sciences, B.
— Society of natural history, B.
- Boulder Colo.** University of Colorado, B.
- Braunsberg.** Historischer Verein für Ermeland, Kh. B.
- Braunschweig.** Verein für Naturwissenschaft, 3. Kf.
- Brody.** Gimnazjum, W.
- Brooklyn.** The Brooklyn Institute of Arts and Sciences, B.
- Bruksella.** Académie royale de Belgique, W.
— Musée royal d'histoire naturelle de Belgique, B.
— Société royale de botanique, B.
— Société belge de microscopie, B.
— Société belge de géologie, 3. Kf, Ag, B.
— Société des Bollandistes, B.
— Institut Solvey, B.
— Société belge d'astronomie, Kf, B.
— Société royale des Sciences médicales et naturelles, B.
— Section Polonais du Musée International, B.
- Brzeżany.** Gimnazjum, W.
- Brzozów.** Gimnazjum, W.
- Bukareszt.** Academia Romana, W.
— Laboratorul de Botanica, B.
— Institut géologique de Roumenie, Kf, Ag.
- Buczacz.** Gimnazjum, W.
- Budapeszt.** Magyar Tudományos Akadémia, W.
— Magyar nemzeti Múzeum, B.
— Ungar. geologische Anstalt, 3. Kf, Ag, B.
— M. Természettudományos Társulat, 3.
— Magyar történelmi Társulat, 3.
— Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn, Kan.
— Ungar. Landesbibliothek im National-Museum, Kan.
— Naturwiss. Abteilung des National-Museums, B.
— Société des sciences naturelles, B.
— Magyar Ornithologiai Központ, Kf.
- Budyszyn.** Maćica Serbska, 1. 2. Kp. Kh. Khs. Kl. Kj, B.
- Buenos Aires.** Universidad, B.
- Buffalo.** Society of natural sciences, B.
- Buitenzorg (Jawa).** Département de l'agriculture, B.

- Bytom.** Redakcja „Katolika“. W.
- Cambridge** (Anglja). University. B.
— (U. S. N. A. Massachusetts). Library of Harvard University. B.
— Museum of Comparative Zoology. B.
- Catania.** Società degli spettroscopisti italiani. 3. B.
— Accademia Gioenia di Scienze naturali. B.
- Charków.** Uniwersytet. B.
- Cherbourg.** Société des sciences naturelles. 3. Kf. B.
- Chicago.** Academy of Sciences. W.
— The Journal of geology. B.
— The Polish-American Literary Review. B.
— Field Museum of Natural History. Departement of Botany. B.
- Christiania.** Académie des Sciences. W.
— Uniwersytet. B.
— Videnskabselskabet. B.
— Norsk Folkenmuseum. B.
- Chyrów.** Gimnazjum OO. Jezuitów. W.
- Cieszyn.** Gimnazjum polskie. W.
- Cincinnati.** The Lloyd Museum and Library. B.
- Coimbra.** Universidade. B.
- Colima.** Mex. Observatorio meteorologico y vulcanologico del Seminario. B.
- Cordoba** (Argentyna). Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B. Kb.
- Cöthen.** Chemiker-Zeitung. B.
- Czasław** (Czechy). Musejni archeologický Spolek „Včela Časlavská“. Kan. B.
- Czernichów.** Szkoła rolnicza. 3. Kf. Ag. Kan. B.
- Czerniowce.** Uniwersytet. W.
— Czytelnia polska. 2. Kan. B.
— Bukowiner Landes-Museum. Khs. B.
— Tow. akademików polskich „Ognisko“.
— Gimnazjum. W.
- Czortków.** Seminarjum naucz. męskie. W.
- Dębica.** Gimnazjum. W.
- Dorpat.** Uniwersytet. 2. Kh. B.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. Kf. B.
- Dorpat.** Gelehrte estnische Gesellschaft. 1. 2. Kj. B.

- Dublany.** Akademia rolnicza. 3. Kf. Ag. B. Kan.
— Krajowa Stacja doświadczalna chem.-roln. B.
- Dublin.** Royal Irish Academy. B.
- Edynburg.** Royal Society. 1. 2. 3. Kf. Khs. Kl. Ag. Kj. B.
— Botanical Society. Kf. B.
- Erlangen.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
- Filadelfja.** Academy of Natural Sciences. B.
— The American philosophical Society. 2. B.
- Florencja.** Accademia della Crusca. 1. 2. 3. Kj. B.
— Biblioteca Nazionale (Uffizi). B.
— Società italiana d'antropologia. Kan. B.
— Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento. B.
— Archivio storico italiano. B.
- Frankfurt n./M.** Senckenbergische naturforschende Gesellschaft. B.
- Frankfurt n./O.** Naturwissenschaftlicher Verein. 3. B.
- Fryburg Bryzgowski.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
- Fryburg Sz wajcarski.** Uniwersytet. W.
- Gandawa.** Uniwersytet. B.
- Gdańsk.** Naturforschende Gesellschaft. 3. B.
— Westpreussischer Geschichtsverein. Kb. B.
- Genewa.** Uniwersytet. B.
— Institut national génévois. 3. B.
— Société de physique et d'histoire naturelle. B.
- Genua.** Uniwersytet. B.
— Società ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. Ag.
— Archivio di Stato. B.
— Società di lettere e conversazioni scientifiche. B.
— Società ligura di storia patria. B.
— „Pathologica“. B.
- Getynga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Giessen.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Oberhessischer Geschichtsverein. B.
- Giessen.** Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde B.
- Glasgów.** Uniwersytet. B.
- Gothenburg.** Kongl. Vetenskaps-och Vitterhetsambälet. B.

- Graz.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kb. Khs. Kp. Kl. Kj. B.
— Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark.
- Groningen.** Bibliotheek der Rijks Universiteit. B.
- Gr. Lichterfelde.** Red. des Zoologischen Zentralblattes. B.
- Gródek Jagielloński.** Gimnazjum. W.
- Gryfja.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
- Haarlem.** Musée Teyler. Kf. Kan. B.
— Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. 3. B.
- Halle.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Naturforschende Gesellschaft. B.
— Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher. 3. B.
- Hamburg.** Museum für Völkerkunde. Kan.
- Harrisburg** (N. America). Geological Survey of Pennsylvania. B.
- Heidelberg.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Naturhistorisch-medizinischer Verein. B.
- Helsingfors.** Sällskapet pro fauna et flora fennica. 3. Kf. B.
— Finska Vetenskaps Societeten. B.
— Geografiska Föreningen. B.
- Innsbruk.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Ferdinandeum. 1. 2. 3. Kj. B.
- Irkuck.** Wostoczno-sybirskij oddiel Imp. Russkawo Geogr. Obszczestwa. B.
- Ithaca** (N. Y. U. S. N. A.). Cornell University. B.
— Journal of physical chemistry. B.
- Jarosław.** Gimnazjum. W.
— Szkoła realna. W.
- Jasło.** Gimnazjum. W.
- Jena.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
- Jena.** Verein für thüringische Geschichte und Altertumskunde. Kh. B.
— Jenaische Gesellschaft für Medizin u. Naturwissenschaft. B.
- Kamionka Strumiłowa.** Gimnazjum. W.
- Kassel.** Verein für Naturkunde. 3. B.
- Kazań.** Uniwersytet. B.
— Société physico-mathématique à l'Université Impériale. 3. B.

Kijów. Biblioteka Uniwersytetu. W.

- Kijewskoje Obszczestwo jestestwoispytatelej. 3. B.
- Redakcja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kan.
- Redakcja „Ukraina“. 1. Kj.
- Musée d'Antiquites et Beaux-Arts. Kan.

Kilonia. Biblioteka Uniwersytetu. B.

- Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein. 3. Kf. Ag. B.
- Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte. 2. Kh. B.

Klausenburg. Siebenbürgischer Museum-Verein. 3.

Knin (Dalmacja). Staro-Hrvatska-Prosvjeta. Khs. Kan.

Kołomyja. Gimnazjum polskie. W.

- Gimnazjum ruskie. W.

Kopenhaga. K. Danske Videnskabernes Selskab. W.

- Société royale des antiquaires du Nord. Khs. B.
- Société d'histoire naturelle.

Kórnik. Biblioteka Kórnicka. W.

Kraków. Archiwum krajowe. Kh. Kp.

- Archiwum aktów dawnych m. Krakowa. Kh. Kp. Khs. Kl.
- Biblioteka XX. Czartoryskich. W.
- Biblioteka ks. Misjonarzy. 2. Kh. Khs. Kl. Kj.
- Czytelnia alumnów księżęco-biskupiego Seminarjum. 2.
- Urząd górniczy okręgowy. Kf.
- Gabinet geologiczny U. J. 3. Kf. Ag.
- Gabinet historii sztuki U. J. Khs.
- Redakcja „Przeglądu powszechnego“. 1. 2. Kh. Kl. Kj.
- Seminarjum filologiczne słowiańskie U. J. 1. Kl. Kj. B.
- Seminarjum historyczne U. J. 2. Kh. Khs. Kp.
- Stowarzyszenie nauczycielek. Kl.
- Towarzystwo lekarskie krakowskie. 3. Kf. Kan.
- Towarzystwo numizmatyczne. Khs. Kan.
- Towarzystwo rolnicze. B.
- Towarzystwo tatrzańskie. Kf.
- Towarzystwo techniczno-przemysłowe. 3. Kf. B.
- Zakład Kliniczny. 3.
- Biblioteka uczniów prawa U. J. 2. Kh. Kp.

Kraków. „Czas“. Kl. B.

- „Głos Narodu“. Kl. B.
- Biblioteka medyków. 3.
- „Nowa Reforma“. Kl. B.
- Zakład anatomji porównawczej. B.
- Kółko przyrodników U. J. 3. Ag. Kf.
- Kółko filologiczne U. J. 1.
- Gabinet mineralogiczny U. J. Ag.
- Gimnazjum św. Anny. W.
- Gimnazjum św. Jacka. W.
- Gimnazjum III. W.
- Gimnazjum IV. W.
- Gimnazjum V. W.
- I. Szkoła realna. W.
- Szkoła przemysłowa. W.
- Seminarjum nauczycielskie męskie. W.
- Seminarjum nauczycielskie żeńskie. W.

Krosno. Seminarjum nauczycielskie. W.

- Szkoła realna. W.

Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. B.

- Staatsarchiv. Kp. Khs.
- Altertumgesellschaft „Prussia“. B.
- Physikalisch-ökonomische Gesellschaft. 3. B.
- Altpreussische Monatschrift. B.

Lancaster. The physical Review. B.

Lausanne. Société Vaudoise des Sciences naturelles. Kf. B.

Lavrence (Kansas, U. S. A.). University of Kansas. B.

Leiden. Rédaction des Archives d'éthnographie. Kan.

- Universiteit. B.
- Rijks Herbarium. B.

Leoben. Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B.

- Towarzystwo akademickie „Czarnohora“. Ag.

Lewocza (Lőcse). Ungarischer Karpathen-Verein. Kf.

Liège. Uniwersytet. B.

- Société royale des sciences. B.

Lille. Société de Géographie. B.

Lima. Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B.

- Linz.** Verein der Techniker in Oberösterreich. B.
- Lipšk.** Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Museum für Völkerkunde. Kan. B.
 - Biblioteka Uniwersytetu. B.
 - Naturforschende Gesellschaft. 3. B.
 - Akadem. Verein „Unitas“. B.
 - Literarisches Zentralblatt. B.
 - Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
 - Zoologischer Anzeiger. B.
- Lizbona.** Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. Kj. B.
- Comissão do Serviço Geologico. Kf. Ag. B.
 - Real Observatorio astronomico. B.
- Londyn.** British Museum. W.
- British Museum of natural history. B.
 - British Association for the Advancement of Science. B.
 - Antropological Institute. Kan. B.
 - Chemical Society. B.
 - Geological Society of London. 3. B.
 - Physical Society. Kf. B.
 - Zoological Society. Kf. B.
 - Royal astronomical Society. B.
 - Royal botanic Society. B.
 - Royal geographical Society. Kf.
 - Royal Museum. B.
 - Royal Society. 3. B.
 - The Royal Institution of Great Britain. B.
 - „Nature“. B.
 - „The Atheneum“. B.
 - „Science abstracts“. B.
- Louvain.** Université Catholique. 1. 2. 3. Kh. Ag. Kj. B.
- „La Cellule“. 3. B.
- Lötzen.** Literarische Gesellschaft „Masovia“. B.
- Lublana.** Rudolphinum. Kf. B.
- Lublin.** Tow. Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego. W.
- Lucca.** R. Academia lucchese di scienze, lettere et arti. B.
- Lugdun.** Bulletin historique du Diocèse de Lyon. B.
- Lund.** Uniwersytet. W.

Lund. Société royale physiographique. B.

Lwów. Archiwum krajowe. W.

- Biblioteka Szkoły politechnicznej. W.
- Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Biblioteka Zakładu nar. im. Ossolińskich. W.
- Czytelnia Akademicka. B.
- Kółko historyków. 2.
- Krajowa szkoła gospodarstwa leśnego. 3. Ag. Kf. B.
- Redakcja „Kosmosu“. 3. Kl. B.
- Redakcja „Dziennika polskiego“. Kl. B.
- Redakcja „Gazety lwowskiej“. Kl. B.
- Redakcja „Gazety Narodowej“. B.
- Redakcja „Kwartalnika historycznego“. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj. B.
- Redakcja „Muzeum“. 1. 2. 3. Kl. B.
- „Pamiętnik literacki“. 1. Kl. B.
- Publiczna ksiąźnica T. S. L. W.
- Redakcja „Przeglądu“. Kl.
- Redakcja „Przeglądu sądowego i administracyjnego“. 2.
- Akademia weterynaryjna. 3. B.
- Biblioteka Poturzycka. 1. 2.
- Towarzystwo ludoznawcze. Kf. Kan.
- Towarzystwo Bratniej pomocy słuchaczy politechniki. 2. 3.
- Towarzystwo naukowe im. Szewczenki. W.
- Towarzystwo prawnicze. Kp.
- Zakład fizyczny c. k. Uniwersytetu. 3. Kf.
- Halicko-ruska Matica. B.
- Gimnazjum akademickie. W.
- Gimnazjum Franc. Józefa. W.
- Gimnazjum II. W.
- Gimnazjum IV. W.
- Gimnazjum V. W.
- Gimnazjum VII. W.
- Gimnazjum VIII. W.
- Szkoła realna I. W.
- Szkoła realna II. W.
- Seminarjum naucz. męskie. W.

- Lwów.** Seminarjum naucz. żeńskie. W.
— Kółko chemików Tow. Bratniej Pom. słuch. Politechniki. B.
- Łańcut.** Gimnazjum realne. W.
- Madison** (Wis. U. S. A.). Wisconsin Academy of Sciences, arts and letters. B.
- Madryd.** Real Academia de la historia. Kh. B.
— Commision del mapa geologico de Espana. B.
— Real Academia de ciencias morales y politicas. B.
— Sociedad Espanola de historia natural. B.
— Universidad. B.
- Magdeburg.** Museum für Natur- und Heimatkunde. B.
- Marburg.** Biblijoteka Uniwersytetu. B.
- Marsylia.** Bibliothèque de la Faculté des Sciences. B.
- Medyolan.** R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.
— Archivio storico lombardo. B.
— Archivio di Stato. B.
— Biblioteca Ambrosiana. B.
— Società storico lombarda. B.
- Melbourne.** The public library of Victoria. B.
- Mexico.** Academia Mexicana de ciencias exactas físicas y naturales. B.
— Museo National. B.
— Observatorio meteorologico-magnetico central. B.
— Sociedad científica „Antonio Alzate“. 3. B.
— Sociedad Mexicana de Historia natural. B.
- Mielec.** Gimnazjum. W.
- Milwauke** (Wis. U. S. A.). Public Museum. B.
- Minneapolis** (U. S. A.). Minnesota Academy of Natural Sciences. 3.
- Missoula** (Mont. U. S. A.). The University of Montana. B.
- Mitawa.** Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Khs. Kh. B.
- Modena.** R. Accademia delle scienze, lettere ed arti. B.
— R. Deputazione di storia patria per le provincie dell' Emilia. B.
— Società dei naturalisti. B.
- Monachjum.** Akademie der Wissenschaften. W.
— Biblijoteka Uniwersytetu. B.
— Historische Komission bei der Akademie der Wissenschaften. B.

- Monachjum.** Sybel's historische Zeitschrift. B.
— Chemische Gesellschaft. B.
- Montevideo.** Museo Nacional. B.
- Montreal** (Kanada). Royal Society of Canada. B.
— Société de numismatique et d'archéologie. B.
- Moskwa.** Moskiewskie Towarzystwo archeologiczne. 1. 2.
Kl. Kj.
— Redakcja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. B.
— Muzeum Rumiancowa. B.
— Société Imp. de naturalistes. 3. B.
— Société d'anthropologie. B.
— Observatoire magnétique et météorologique. Kf.
— Redakcja „Russkij Archiw“. B.
— Etnograficzeskij oddiel Imp. Obszcz. ljubitelej jestestwoznanja, antropologii i etnografii. Kan.
— Moskowskoje psichologiczeskoje Obszczestwo. B.
— Istoriczeskij Muzej. Kj.
— Ecole Impériale des Ingenieurs. B.
- Mulhouse.** Société industrielle de Mulhouse. B.
- Münster i. W.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst.
3. Khs. Kan. B.
- Myślenice.** Gimnazjum. W.
- Nancy.** Académie de Stanislas. 1. 2. 3. Kj. B.
— Société des sciences. B.
- Neapol.** Accademia di scienze morali e politiche. B.
— Accademia delle scienze fisiche e matematiche. 3. Kf. B.
— Biblioteca Nazionale. B.
— Deputazione neapolitana di storia patria. B.
— R. Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— Società di storia patria. B.
— Stazione zoologica. 3. B.
— Istituto zoologico R. Università. 3. B.
- Neuchâtel.** Société de Géographie. B.
- New Haven** (U. S. A.). Yale psychological Laboratory. B.
- New York.** Academy of Sciences. B.
— Academy of Medicine. B.

- New York.** The American Museum of Natural history. 3. B.
— American Geographical Society. B.
— American Mathematical Society. B.
— New-York Botanical Garden. B.
- Nieżyn.** Istoriko-filologiczeskij Institut Kniazia Bezborodko. 1. 2. B.
- Nowij Sad (Ujvidek).** Matica Srpska. Kl. Kj. Kan.
- Nowy Sącz.** Kollegjum OO. Jezuitów. W.
— Gimnazjum I. W.
— Gimnazjum II. W.
- Nowy Targ.** Gimnazjum. W.
- Norymberga.** Germanisches Nationalmuseum. 2. Kh. B.
- Odessa.** Uniwersytet. B.
— Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B.
- O-Gyalla.** Bibliothèque du l'Observatoire météorologique et magnétique de l'Institut royale météorologique. Kf. B.
- Oliwa.** Physikalische Zeitschrift. B.
- Ołomuniec.** Selský archiv. B.
- Omsk.** Société géographique. B.
- Opawa.** Czeskie gimnazjum. W.
— K. Franz Josefs-Museum für Kunst und Gewerbe. B.
— Zeitschrift f. Geschichte u. Kulturgeschichte oesterr. Schlesiens. Khs. B.
- Orłowa.** Polskie gimnazjum realne. W.
- Oxford.** Radcliffe Library, Museum. B.
— Bodleian Library. B.
- Padwa.** Accademia di scienze, lettere et arti. B.
— Accademia scientifica Veneto-Trentino-Istriana. 3. B.
- Palermo.** R. Accademia di Scienze, lettere e belle arti. 1. 2. 3. Kj. B.
— Circolo matematico. 3. B.
— Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
- Para (Brazylja).** Museu Paraense. B.
- Parma.** Deputazione di storia patria per le provincie di Parma e Piacenza. B.
- Paryż.** Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan. Ag. B.
— Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres. 1. Kl. Kj. B.

Paryż. Institut de France: Académie des sciences morales et politiques. 2. Kh. Khs. B.

- Association française pour l'avancement des sciences. B. Kb.
- Biblioteka polska. W.
- Bibliothèque Nationale. B.
- Bibliothèque d'Art et d'Archéologie. Khs. B.
- Bulletin Polonaise littéraire, scientifique et artistique. B.
- Ecole nationale des chartes. B.
- Gazette des beaux-arts. B.
- Institut Pasteur. B.
- „La Nature“. B.
- Ministère de l'instruction publique. W.
- Museum de l'histoire naturelle. 3. Kf. Kan. B.
- Société nationale des Antiquaires de France. Khs.
- Société d'anthropologie. Kan. B.
- Société astronomique. B.
- Société centrale d'horticulture. 3. Kf. B.
- Société entomologique de France. 3. Kf. B.
- Société géologique de France. 3. Kf. B.
- Société d'histoire diplomatique. B.
- Société mathématique de France. B.
- Société française de physique. 3. B.
- Société zoologique de France. Kf. B.
- La Revue. B.
- Revue de deux mondes. B.
- Revue de la Science Nouvelle. B.
- Revue critique d'histoire et de littérature. B.
- Revue française. B.
- Revue générale des sciences pures et appliquées. B.
- Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.
- „Le Radium“. B.
- La Revue d'électrochimie et d'électrometallurgie. B.

Peradeniya. Royal Botanic Gardens. B.

Plotrograd. Akademja nauk. W.

- Biblioteka publiczna. W.
- Rédaction du Journal du Ministère de l'Instruction publique 2. Kp. Kh. Khs. Kl.

- Piotrograd.** Uniwersytet. 1. 2. 3. Kf. Kh. Kj. Kl. B.
— Instytut medycyny doświadczalnej. 3. B.
— Archeograficzeskaja Kommissja. 2. Kp. Kl. Khs. B.
— Obszczestwo ljubitelej drownej pismiennosti. 1. Kl. Kj.
— Russk. geograficzeskije Obszczestwo. Kf. Kan. B.
— Fizyczeskije Obszczestwo. B.
— Antropologiczeskije Obszczestwo. B.
— Ogród botaniczny. 3. Kf. B.
— Comité géologique. 3. Kf. Ag. B.
— Archeologiczeskij Institut. Kan. B.
— Mineralogiczeskije Obszczestwo. 3. B.
— Société de l'ancienne littérature. B.
— Commision Archéologique. B.
— Observatoire physique central Nicolas. B. Kf.
— Société entomologique de Russie. 3. Kf.
— Institut polytechnique. 3. Kf. B.
- Pisa.** R. Università. B.
— Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B.
— Reg. Scuola normale superiore. B.
— Biblioteca della Scuola Normale. B.
— Il Nouvo Cimento. B.
- Płock.** Towarzystwo naukowe. W.
— Muzeum diecezjalne płockie. Khs.
- Podgórze.** Przewodnik ceramiczny.
— Gimnazjum. W.
- Portici (Napoli).** Laboratorio di zoologia agraria della R. Scuola superiore d'agricoltura. B.
- Poznań.** Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— „Dziennik Poznański“. Kl. B.
— Staatsarchiv. Kh. Kp. B.
— „Miesięcznik kościelny“. B.
— Biblioteka Raczyńskich. W.
- Praga.** Akademia Umiejętności. W.
— Česká společnost nauk. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. 3. B.
— Czeskie archiwum miejskie. Kh. Kp. B.
— Společnost přátel starožitnosti českých. Kan. Khs.

- Praga.** Jednota českých matematiků. 3. B. Kb.
— Redakce „Listu filologických“. 1. Kl. Kj. B.
— „Český Lid“. Kan.
— Český Časopis historický. Kh.
— Historický Seminář. Kh.
— Národopisné Museum česko-slovanské. Kan.
— „Slovanský Préhled“. B.
— Časopis Lekařů českých. B.
— Museum Království Českého. 1. 2. 3. Khs. Kh. Kan. B.
— Česká Společnost entomologická. 3. Kf.
- Preszburg.** Orvos természettudományi Egyesület. B.
- Princeton** (N. Jersey, U. S. A.). The American Journal of Archeology. B.
- Przemysł.** Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza. 1. 2. Kl.
— Gimnazjum polskie. W.
— Gimnazjum ruskie. W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.
— Rz.-katol. Seminarjum duchowne. B.
- Przybram.** Czytelnia polska akademików górniczych. Kf.
- Quaracchi-Brozzi** (près Florence). Archivum historicum. B.
- Raigern** (pod Bernem mor.). Redakce „Studien und Mitteilungen“. B.
- Rapperswil.** Muzeum Narodowe. W.
- Rawa Ruska.** Szkoła Realna. W.
- Rio Janeiro.** Observatoire. 3. B.
— Directeur d'Institut Oswaldo Cruz. B.
- Rjeka** (Fiume). Naturwissenschaftlicher Club. B.
- Rohatyn.** Miejskie Gimnazjum. W.
- Rostock.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Naturforschende Gesellschaft. B.
- Rovereto.** J. R. Accademia di scienze, lettere et arti degli agiati. B.
- Rudnik n. S.** Seminarjum naucz. męskie. W.
- Ryga.** Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostseeprovinzen. Kp. Kh. Khs. B.
— Arconia. 3. B. Kb.
- Rzeszów.** Gimnazjum I. W.
— Gimnazjum II. W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.

- Rzym.** Reale Accademia dei Lincei. W.
— Accademia di conferenze storico-giuridiche. Kp. Kh. B.
— Accademia pontificia dei nuovi Lincei. B. Kb.
— Archivio segreto della Santa Sede. Kh. B.
— Biblioteca Vaticana. 2. Kp. Kh. B.
— Biblioteca Casanatense. B. Kb.
— Biblioteca Vittorio Emanuele. B. Kb.
— Ecole de Rome. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— „La Cultura“, Rivista di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— R. Comitato geologico d'Italia. B.
— Specola Vaticana. 3.
— Società geologica italiana. B.
— Società geografica italiana. B.
- Sambor.** Gimnazjum, W.
— Gimnazjum. Filja. W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.
- San Francisco.** Academy of Sciences. B.
- Santiago.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
- San José.** Museo Nacional. B.
- Saint Louis (M. O. U. S.).** Academy of Sciences. 3. B.
- Sanok.** Gimnazjum, W.
- Saragosse.** Annales de la facultad des ciencias. B.
— Sociedad Aragonesa de ciencias naturales. B.
- Saratów.** Naturforschende Gesellschaft und Biologische Wolga-Station. B.
- Sassari.** Studi Sassaresi. B.
- Schwerin.** Verein für Meklenburgische Geschichte. Kh. B.
- Sarajewo.** Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegowinu. W.
- Sendai.** „The Science Reports“. B.
— Tohoku Imp. University. B.
- Siena.** R. Accademia dei fisiocratici. 3.
- Sofia.** Rédaction de l'Annuaire de l'Université. B.
- Sokal.** Gimnazjum, W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.
- Spalato.** Museo Archeologico. Khs.
- Sredec.** Bułgarsko knižovno družestvo, 1. Kj. Kl. Khs. B.

- Stanisławów.** Filja „Proświty”. Kan.
— Gimnazjum I. z jęz. polskim. W.
— Gimnazjum II. z jęz. polskim. W.
— Szkoła Realna. W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.
- Stockholm.** Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. W.
— Geologiska Föreningen. Kf. Ag. B.
— Kongl. Vitterhets-Historie-och-Antikvitets-Akademien. B.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kj. Kl. Kh. Khs. Kp. B.
— Société d'anthropologie. B.
— Sv. Sällskapet för Antropologi och Geografi. B.
— Svenska Turistföreningen. B.
- Strassburg.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Geologische Landesanstalt von Elsass-Lothringen. 3. Kf. Ag. B.
— Société des Sciences, agriculture et arts de la Basse Alsace. B.
- Stryj.** Gimnazjum. W.
- Sucha.** Biblioteka Hr. Branickich. 1. 2. Kan. Khs. Kh. Kp. Kl.
- Sydney.** Australian Museum. B.
— Geological Survey of New-South-Wales. Department of mines. 3. Ag. B.
— Royal Society of New-South-Wales. B.
— Australian Association for the advancement of sciences. B.
- Tarnobrzeg.** Szkoła realna. W.
- Tarnopol.** Gimnazjum. W.
— Gimnazjum II polskie. W.
— Szkoła realna. W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.
- Tarnów.** Gimnazjum I. W.
— Gimnazjum II. W.
— Seminarjum nauczycielskie. W.
— Szkoła realna. W.
- Tôkyô.** The Imperial University. B.
- Torino.** R. Accademia delle Scienze. 1. 2. 3. Kj. B.
— Deputazione sopra gli studi di storia patria. B.
— Società di archeologia e belle arti. B.
— Revue des mathématiques. B.
- Toronto** (Kanada). The Canadian Institute. 1. 2. 3. Kj. B.

- Toruń.** Towarzystwo naukowe. W.
— Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. Kh. Kl. B.
- Toulouse.** Académie des Sciences, belles-lettres et inscriptions. 1. 2. Kj. B.
— Société des sciences physiques et naturelles. B.
- Trembowla.** Gimnazjum. W.
- Troickosawsk** (Syberja). Société géographique. B.
- Tromsø** (Norwegja). Museum. 3. Kf. B.
- Trondjem.** Kgl. norske Videnskabernes Selskabs. B.
- Tufst** (U. S. A.). College Mass. B.
- Turciansky Sv. Martin.** Musealna Slovenska Spolecnost. 1. 2. 3. Kf. Kan. B.
— Redakcja „Slovenskych Pohľadov“. 1. Kj. Kan. B.
- Tybinga.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
— „Der Naturforscher“. B.
- Tyflis.** Commission archéologique. B.
— Société archéologique. B.
- Tylża.** Tevynes Sargas. B.
- Upsala.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Svenska Landsmaelen. 1. Kj. Kl. Khs. B.
— Société royale des Sciences. B.
- Utrecht.** Rijks-Universiteit. B.
— Institut royal météorologique. B.
- Wadowice.** Gimnazjum. W.
- Warszawa.** Biblioteka Krasieńskich. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ord. Zamojskich. W.
— Czytelnia naukowa. 1. 2. 3. Kj.
— Komitet Kasy imienia Mianowskiego. W.
— Pracownia fizyczna. 3. Kf.
— „Przegląd filozoficzny“. B.
— Redakcja „Biblioteki Warszawskiej“. W.
— Redakcja „Gazety polskiej“. Kl.
— Redakcja „Kurjera codziennego“. Kl.
— Redakcja „Kurjera warszawskiego“. Kl.
— Redakcja „Pamiętnika fizyograficznego“. 3. Kf.
— Redakcja „Prac matematyczno-fizycznych“. 3.

Warszawa. Redakcja „Słowa“. Kl.

- Redakcja „Wszechświata“. 3. Kf.
- Towarzystwo lekarskie. 3.
- Towarzystwo ogrodnicze. B.
- Towarzystwo Biblioteki publicznej. W.
- „Chemik polski“. B.
- „Książka“. W.
- „Gazeta lekarska“. B.
- Centralna Stacja meteorologiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. 3. B. Rocznik.
- Biblioteka Instytutu politechnicznego. 3. Kf. B.
- Towarzystwo naukowe warszawskie. W.
- Czasop. „Wychowanie w domu i w szkole“. B.
- Przegląd techniczny. Kb.
- Pracownia antropologiczna przy Muzeum roln. i Przem. Kan.
- Polskie Tow. krajoznawcze. Kan. Khs.
- Tow. opieki nad zabytkami przeszłości. Khs.
- „Farmaceuta polski“. B.

Washington. Anthropological Society. B.

- Smithsonian Institution. W.
- Surgeon general's Office. 3. B.
- National Academy of Sciences. B.
- United States Bureau of Education. B.
- United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B.
- Department of Commerce and Labor. B.

Wenecja. Archivio di stato. Kh. B.

- Biblioteca S. Marco. B.
- R. Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti. W.
- R. Deputazione di storia patria. B.

Wiedeń. Akademie der Wissenschaften. W.

- Kunsthistorisches Hofmuseum. Khs.
- Administrative Bibliothek des Ministeriums des Innern. W.
- Archiv der ehemaligen Hofkammer. W.
- Institut für österreichische Geschichtsforschung. Kh. B.
- Haus- Hof- und Staatsarchiv. 2. Kh. B.
- Seminarjum filolog. słowiańskiej. 1. 2. Kl. Kj. Kan. B.
- Naturhistorisches Hofmuseum. 3. Kf. Kan. B.

Wiedeń. Statistische Zentral-Kommission. W.

- Technische Hochschule. 3. Khs. Kf. Ag. B.
- Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Geographisches Institut an der Universität. Kf. Ag. B.
- Militär-Geographisches Institut. Kf. Ag. B.
- Österr. Gradmessung-Bureau. 3. Kf.
- Hofbibliothek. B.
- Ognisko. B.
- Oesterr. Museum. für Kunst und Industrie. B.
- Zoologisch-botanische Gesellschaft. B.
- Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse. B.
- Zentralkommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und histor. Denkmale. B.
- Gesellschaft für Sammlung und Konservierung von Kunst- und histor. Denkmälern zur Geschichte des Judenthums. B.
- Finanz-Ministerium. B.
- Zeitschrift für die landwirtschaftlichen Versuchswesen in Oesterreich. B.
- Hochschule für Bodenkultur. B.
- Abgeordnetenhaus. B.
- Ministerium für Kultus und Unterricht. B.
- Geologische Reichsanstalt. 3. Kf. Ag.
- Naturhistor. Hofmuseum (Antrop.-etnograph. Abteilung). Kan. B.
- Museum für osteurop. Geschichte an der Universität. 2. B.
- Hydrographisches Zentralbureau. Ag.

Wiesbaden. Nassauischer Verein für Naturkunde. 3. B.

- Verein für nassauische Altertums- und Geschichtsforschung. 2. Kh. Kp. B.

Wilno. Towarzystwo Przyjaciół nauk. W.

Wolfenbüttel. Herzogliche Bibliothek. B.

Wrocław. Schlesisches Museum für Kunstgewerbe u. Altertümer. W.

- Biblioteka Uniwersytetu. B.
- Seminarjum filologii słowiańskiej. 1. Kf. Kl. Kan. B.
- Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur. 3. Ag. B.
- Verein für die Geschichte und Altertum Schlesiens. 2. Kh. Khs. Kp. B.
- Verein für vaterländische Kultur Schlesiens. Kl. B.

- Würzburg.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
Zagrzeb. Jugoslavenska Akademia znanosti. W.
— Hrvatsko narovoslovno društvo. Kan. B.
— Hrvatsko archeološko društvo. Kan. B.
Zakopane. Muzeum Tatrzzańskie im. Chałubińskiego. Kf. Ag. Khs. B.
Zaleszczyki. Seminarjum nauczycielskie. 1. 2. 3. Kl. Kan. Kf.
Ag. B.
Zgorzelice. Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften. 1. 2.
Khs. Kl. Kj. B.
Złoczów. Gimnazjum. W.
Zurych. Naturforschende Gesellschaft. B.
— Biblioteka Uniwersytetu. B.
— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten
Naturwissenschaften. B.
— Schweizerisches Landesmuseum. B.
— Concilium Bibliographicum. B.
Żółkiew. Gimnazjum. W.
Żywiec. Szkoła realna. W.
-
-

Indeks osobowy i rzeczowy.

- Abraham Władysław XIV.
Adametz Leopold XXXVII.
Antoniewicz Bołoz Jan VIII.
Askenazy Szymon XV.
- Balzer Oswald XIII.
Bandrowski Ernest XXXVI.
Bauch Gustaw XXII.
Baudouin de Courtenay Jan X.
Bądryński Stanisław XIX.
Beck Adolf XXXVIII.
Berneker Eryk XXIV.
Biblioteka Akademji LXII.
Bieńkowski Piotr IX.
Bilczewski Józef VIII.
Biliński Leon XII.
Birkenmajer Ludwik XXXV.
Biuro Akademji LXII.
Bobrzyński Michał XII.
Brauner Bohusław XX.
Browicz Tadeusz XVIII.
Bruchnalski Wilhelm XXIII.
Brückner Aleksander XI.
Bujak Franciszek XXXIII.
- Celichowski Zygmunt XXX.
Chłędowski Kazimierz XXIII.
Chodyński Stanisław XXXI.
- Rocznik Akademji 1917/18.
- Chotkowski Władysław XXXI.
Chrzeanowski Ignacy VIII.
Creizenach Wilhelm XII.
Cybulski Napoleon XVII.
Czubek Jan IX.
Ćwikliński Ludwik VII.
- Dąbkowski Przemysław XXXIII.
Dembiński Bronisław XV.
Demetrykiewicz Włodzimierz
XXII.
Dickstein Samuel XXXVI.
Duhem Piotr XX.
Dybowski Benedykt XVII.
- Eismond Józef XXXIX.
Erzepki Bolesław XXII.
Estreicher Stanisław XXXII.
- Fierich Franciszek XXXI.
Fijałek Jan XXX.
Finkel Ludwik XIV.
Fournier Ludwik XXII.
Fráknoi Wilhelm XVI.
Fundusz Atlasu geolog. tab. III.
— Augustynowicza tab. VII.
— Barczewskiego tab. VII.
— Bełzy tab. III.

- Fundusz Bersona tab. III.
— Białosukni tab. XV.
— Biblioteki pol. w Paryżu tab. XII.
— Bieleckiego tab. VII.
— Brodczakowej tab. III.
— Bucewicza tab. III.
— Curzydły tab. III.
— Czabana tab. IV.
— Czartoryskich XX tab. XII.
— Czerwińskiego tab. VIII.
— Deskura tab. X.
— Drybuszewskiego tab. X.
— Ekspedycji Rzymskiej tab. IV.
— Encyklopedji polskiej tab. IV.
— Estreichera (Wereszczyński) tab. IV.
— Falańskiego tab. XIII.
— Gadona tab. XIII.
— Grobów królewskich tab. XIII.
— Hassewicza tab. XV.
— Iwańskich tab. XIII.
— Jabłońskiej tab. XV.
— Jakubowskiego na nagrody tab. VIII.
— Jakubowskiego na wydawn. tab. IV.
— Jankowskiej tab. X.
— Jerzmanowskich tab. VIII.
— Katarzyńskiego tab. X.
— Kisielewskiego tab. XV.
— Kmity tab. IV.
— Kolberga tab. IV.
— Konarskiego tab. XI.
- Fundusz Kopernika tab. VIII.
— Kostaneckiego St. tab. V.
— Krasieńskiego tab. VIII.
— Kretkowskiego na nagrody tab. VIII.
— Kretkowskiego na wykłady tab. V.
— Krzepeli tab. XIII.
— Lindego tab. VIII.
— Lipki tab. XVI.
— Liwskiego tab. XII.
— Lubomirskiego Eug. tab. XIII.
— Lubomirskich J. R. i A. tab. IX.
— Maleszewskiego tab. XV.
— Mickiewicza tab. XI.
— Mickiewicza w Szczawnicy tab. XIV.
— Mireckiego tab. XV.
— Monumenta Pol. pal. tab. V.
— na badanie Wawelu tab. V.
— na odnowienie Zamku król. tab. XIV.
— na wydaw. Greckich OO. Kość. tab. VI.
— na wydaw. podr. humanist. tab. VI.
— na wydaw. podr. przyrodn. tab. V.
— na wydaw. Vaticana tab. VI.
— na wydaw. źródeł porozb. tab. VI.
— Niemcewicza tab. IX.
— Niewiadomego tab. XIV.
— obrotowy (wspólny) tab. I.
— Olszewskiego tab. V.

- Fundusz Pilawskiego (Grabia) tab. XIII.
- Pileckiego tab. XI.
- Przędzieckiego tab. V.
- Radwańskiego tab. IX.
- Reya tab. IX.
- rezerwowy tab. XV.
- Rusieckich tab. XIV.
- Sawickiego tab. XI.
- Senatu U. J. tab. V.
- Sienkiewiczowej tab. XII.
- Simona tab. IX.
- Sobańskich tab. V.
- Spasowicza tab. VI.
- Stachowskiego tab. XI.
- Staniewicza tab. VI.
- Szajkiewicza tab. X.
- Szczawnicki tab. XV.
- Szpitala w Krynicy tab. XII.
- Szpitala w Szczawnicy tab. XIV.
- Śniadeckiego tab. XIV.
- Tomkiewiczówien tab. VI.
- Tow. popier. wydaw. A. U. tab. XIV.
- Waltera tab. VI.
- Warschauera tab. X.
- Wereszczyńskiego tab. IV.
- Wohla tab. XII.
- Wołodkowicza tab. VII.
- Wydziału I, II i III tab. II.
- Zieleniewskiego (A), wody min. tab. VII.
- Zieleniewskiego (B), Słownik tab. VII.
- Żelazny tab. XV.
- Godlewski Emil sen. IV, V, XVIII.
- Godlewski Emil iun. XIX.
- Goll Jarosław XVI.
- Grabowski Tadeusz XXIII.
- Hoyer Henryk XXXVII.
- Hruszewski Michał XXVIII.
- Jagić Wacław X.
- Kadlec Karol XXXII.
- Kallenbach Józef VII.
- Kariejew Mikołaj XXIX.
- Komisja antropologiczna LVIII.
- bibliografji nauk matem.-przyr. LIX.
- filologiczna L.
- filozoficzna LV.
- fizjograficzna LVI.
- historyczna LII.
- historii nauk mat.-przyr. LX.
- historii sztuki XLVI.
- językowa XLVII.
- języka polskiego LI.
- literatury i oświaty XLVIII.
- orjentalistyczna LII.
- prawnicza LIV.
- Komitet do wydawn. greck. OO. Kościoła LI.
- Kopera Feliks XXVI.
- Korzeniowski Józef XXIV.
- Kostanecki Kazimierz V, VI, XVIII.
- Kowalewski Mieczysław XI.
- Kowalski Józef XXXVIII.
- Kreutz Stefan XL.

- Kryński Adam Antoni XXI.
Krzymuski Edmund XXX.
Kulczyński Władysław VI,
XVIII.
Kutrzeba Stanisław XV.
Lanckoroński Karol XXI.
Lepszy Leonard VIII.
Linniczenko Iwan XXIX.
Loeb Jacques XXI.
Łoś Jan IX.
Łyskowski Ignacy XXXI.
Marchlewski Leon XVIII.
Meillet Antoni XXIV.
Mertens Franciszek XIX.
Morawski Kazimierz IV, VI.
Morozewicz Józef XIX.
Muka Karol Ernest XXII.
Mycielski Jerzy VIII.
Natanson Władysław XVIII.
Niementowski Stefan XXXVII.
Nitsch Kazimierz XXIV.
Ott Emil XVI.
Papée Fryderyk XXXI.
Pastor Ludwik XVI.
Perlbach Maksymilian XXVIII.
Pierling Paweł XXVIII.
Pilat Tadeusz XXVII.
Piniński Leon XIV.
Porębowicz Edward XXIII.
Prażmowski Adam XXXVI.
Prochaska Antoni XXVIII.
Ptaszycki Stanisław XXIII.
Ptaśnik Jan XXXIV.
Puzyna Józef XXXVII.
Radziwiński Zygmunt XXXIII.
Romer Eugenjusz XXXIX.
Rostafiński Józef XVII.
Rozwadowski Jan Michał V, VIII.
Semkowicz Aleksander XXVIII.
Siedlecki Michał XXXVII.
Sierpiński Wacław XXXIX.
Sinko Tadeusz XXIII.
Skłodowska-Curie Marja XXIX.
Smoleński Władysław XXX.
Smolka Stanisław XIII.
Sochocki Julian XXXVI.
Stacja naukowa w Paryżu LXI.
Sternbach Leon VII.
Szachmatow Aleksiej XII.
Szajnocha Władysław XXXVII.
Szczepański Władysław XXIV.
Talko-Hryncewicz Julian XXXVIII.
Thugutt Stanisław XXXIX.
Till Ernest XXIX.
Tomkowicz Stanisław V, VIII.
Tretiak Józef V, VI.
Twardowski Kazimierz XXXII.
Ulanowski Bolesław IV, VI, XIII.
Vejdovský Franciszek XX.
Vondrák Wacław XXVI.
Wierzbowski Teodor XVII.
Wilamowitz-Moellendorf Ulrich XII.

Windakiewicz Stanisław XXIV.	Zaremba Stanisław XXXVIII.
Witkowski Stanisław IX.	Zarząd Akademji IV.
Wojciechowski Tadeusz XIII.	Zawidzki Jan XLI.
Wróblewski Stanisław XV.	Zdziechowski Marjan XI.
Wydział filologiczny VI, XXIV.	Zoll Fryderyk XXXI.
— hist.-filozof. XIII, XXVIII.	Zuber Rudolf XXXIX.
— matem.-przyrod. XIX, XXXIX.	Żorawski Kazimierz XIX.

V.

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW

ZA ROK 1918.

(17 tablic).

SPRAWOZDANIE

XII STANU TERYTORIUM EDUKACJONISTÓW

WYDZIAŁ

1999

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1917.

FUNDUSZ OBROTOWY (WSPÓLNY).

PRZYCHÓD

TABLICA I.

ROZCHÓD

Prelimi- nowano		Przedmiot	Dochody				Prelimi- nowano		Przedmiot	Wydano						Przekro- czenie		Oszczę- ność		
			Szczę- gółowo		Razem					Szczę- gółowo		Razem		Kate- gorye						
K	h		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h		
		I. Dotacja.							I. Wydatki administracyjne.											
		Uposażenie ze skarbu państwa . . .	50000	—			30000	—	1. Płace i wynagrodzenia . . .			35664	58			5664	58			
		„ z funduszu krajowego . . .	70000	—					2. Dyety			1642	—					858	—	
		Zasiłek Gminy miasta Krakowa . . .	1000	—	121000	—			3. Kancelarya i ekspedycja:											
		II. Odsetki.							Potrzeby kancelaryjne	452	37									
		Od funduszu żelaznego	112921	99			4000	—	Druki administracyjne	1907	50									
		„ „ obrotowego	39370	99	152292	98			Porta i frachty	660	56	3020	43					979	57	
		III. Sprzedaż publikacji.							4. Opal i światło:											
					15381	88	6000	—	Oświetlenie	554	10									
									Opal	5731	34	6285	44			285	44			
		IV. Dochody różne.							5. Porządki domowe i wydatki											
		Dochód z admin. fund. Osławskiego .			3410	32	4000	—	nieprzewidziane:											
									Drobne wyd. na porządki domowe	1760	86									
									Ubezpieczenia	131	26									
									Wynagrodzenia dodatkowe i wy-	2717	66	4609	78			609	78			
									datki nieprzewidziane											
		V. Na cele Wydziału I i II.							6. Ciężary domowe:			50	—	51272	23			50	—	
1000	—	Dotacja z fund. Estreichera	1000	—			100	—												
1000	—	„ „ „ Tow. popier. wyda-	1000	—																
386	48	wnictw Akad.	386	48																
1633	—	Odsetki od funduszu Brodźczakowej .	1633	—																
1094	05	„ „ „ Waltera	1094	05	5113	53														
		„ „ „ Tomkiewiczówien																		
		VI. Na cele Wydziału III.							II. Wydatki naukowe.											
1000	—	Dotacja z funduszu Kostaneckiego .	1000	—			1500	—	7. Biblioteka:											
2500	—	„ „ „ Spasowicza	2500	—					Prace przygotowawcze do biblio-											
5000	—	„ „ „ Szczawnickiego	5000	—	8500	—	2000	—	teki podręcznej											
									8. Rocznik:			2272	50			272	50			
									Druk											
									9. Sprawozdania:											
									Biuletyn: honorarya	293	12									
									„ : druk	1876	25									
									Sprawozdania: druk	2682	56	4851	93			2851	93			
									10. Biblioteka pisarzy polskich.											
									Honorarya i druk			3114	—			114	—			
									11. Subwencja na Bibliografię polską											
									miesięczną			5023	—			1783	—			
									12. Subwencja na Bibliografię pol-											
									ską tomową											
									13. Subwencja na Słownik staropol.			1000	—							
									14. „ „ wydawnic. prze-			8931	50			7431	50			
									kładów pisarzy greckich i łacińskich											
									15. Komisya histor. nauk mat.-przyr.											
13613	53	Przewyżka dochodów ponad prelimi- narz wynosi K 292085-18			305698	71	66040	—							76465	16	19012	73	8587	57

¹ Z fund. Estreichera.

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1917.

FUNDUSZE WYDZIAŁÓW.

WYDZIAŁ I i II.

TABLICA II.

WYDZIAŁ III.

Prelimi- nowano		Wydano				Przekro- czenie		Oszczęd- ność	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
9531	50	1. Publikacje Wydziału I.							
		Honorarya	3825 63						
		Rewizya językowa	411 51						
		Druk i broszurowanie	6776 —	11013	14	1481	64		
21255	61	2. Publikacje Wydziału II.							
		Honorarya i subwencye	3080 —						
		Rewizya językowa	154 —						
		Druk i broszurowanie	6300 32	9484	32			11771	29
8597	03	3. Komisya historyi sztuki.							
62	13 ¹	Honorarya i subwencye	1400 —						
500	— ²	Wynagrodzenie Sekretarza	870 —						
		Reprodukcyje i odpisy	1143 07						
		Druk i broszurowanie	6119 17	9532	24	373	08		
9321	11	4. Komisya literacka.							
		Honorarya						9321	11
6764	81	5. Komisya historyczna.							
		Honorarya	2822 25						
		Druk i reprodukcyje	5987 —	8809	25	2044	44		
3530	54	6. Komisya prawnicza.							
5631	07 ³	Honorarya	1995 —						
		Druk	3300 —	5295	—			3866	61
5071	13	7. Komisya językowa.							
		Subwencya dla »Rocznika slawistycznego«	261 67						
		Sekretarz	400 —						
		Honorarya	250 —						
		Druk	4401 —	5312	67	241	54		
926	—	8. Komisya filologiczna.							
		Honorarya	350 —						
		Druk	770 —	1120	—	194	—		
2558	79	9. Komisya filozoficzna.							
		Honorarya	697 05						
		Druk	1458 —	2155	05			403	74
1200	—	10. Sekretarz Wydziału I.				1200	—		
1200	—	11. Sekretarz Wydziału II.				1200	—		
500	—	12. Korekta.						500	—
76649	72			55121	67	4334	70	25862	75

Prelimi- nowano		Wydano				Przekro- czenie		Oszczęd- ność	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
38672	77	1. Publikacje Wydziału.							
52	50 ¹	Honorarya i subwencye	4075 50						
		Druk i broszurowanie	30549 80						
		Tablice i ryciny	1811 50	36436	80			2288	47
17500	—	2. Komisya fizyograficzna.							
		Honorarya i subwencye	5629 —						
		Druk	1373 60						
		Sekcyja meteorologiczna	1350 —						
		Muzeum:							
		Zakupno przedmiotów mu- zealnych, utrzymanie i po- rządkowanie	2867 38						
		Kustosz	1800 —						
		Wynagrodzenie Sekretarza	600 —	13619	98			3880	02
3706	30	3. Komisya antropologiczna.							
		Badania archeologiczne	563 30						
		Sekretarz	400 —						
		Druk	288 —						
		Zwiezienie wykopalisk	262 —						
		Subwencya	1000 —	2513	30			1193	—
600	—	4. Korekta wydawnictw							600 —
1200	—	5. Sekretarz Wydziału III				1200	—		
61731	57			53770	08	—	—	7961	49

¹ Z funduszu Matiasa Bersona.
² Otrzymano od Dr. Stanisława Tomkowicza.
³ » z fund. Augustynowicza

¹ Dotacya z funduszu Kretkowskiego na nagrody.

Przekroczenia z końcem roku 1917		K	h
W wydatkach administracyjnych (wspólnych)		6559	80
» naukowych (wspólnych)		12452	93
» Wydziału I i II		4334	70
Razem		23347	43

Oszczędności z końcem roku 1917		K	h
Przewyżka dochodów w r. 1917		292085	18
W wydatkach naukowych (wspólnych)		6700	—
» administracyjnych (wspólnych)		1887	57
» Wydziału I i II		25862	75
» Wydziału III		7961	49
Razem		334496	99

ROK 1917. ZESTAWIENIE RACHUNKÓW.

FUNDUSZE OSOBNE.

TABLICA III.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
I. Fundusze na wydawnictwa i badania naukowe.									
1. Fundusz Atlasu geologicznego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	26993	98	Pozostałość 31 grudnia	—	—	27938	77
Narosłe odsetki	—	—	944	79		—	—	27938	77
	—	—	27938	77		—	—	27938	77
2. Fundusz Belzy.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	11900	—	157	42	Pozostałość 31 grudnia	—	—	157	42
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku kraj.	1900	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ oblig. galic. poz. kraj. z r. 1893	4400	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ listy gal. Banku hipot.	3800	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ % » » Tow. kred. ziemsk.	1800	—	—	—
	11900	—	157	42		11900	—	157	42
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	491	46	Przeniesiono na »Słownik staropolski«	—	—	496	95
Narosłe odsetki	—	—	5	49		—	—	496	95
	—	—	496	95		—	—	496	95
3. Fundusz Matiasa Bersona.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia Marek	1000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia Marek	—	—	—	—
					1 akcyja Banku ziemsk. pozn.	1000	—	—	—
	1000	—	—	—		1000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	62	13	Przeniesiono do Komisji hist. sztuki	—	—	62	13
	—	—	62	13		—	—	62	13
4. Fundusz Brodzakowej.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	8600	—	159	13	Pozostałość 31 grudnia	—	—	159	13
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy gal. Tow. kred. ziemsk.	7400	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ » » Banku hipot.	200	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ oblig. galic. poz. kraj. z r. 1893.	1000	—	—	—
	8600	—	159	13		8600	—	159	13
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	187	80	Wyplacono Komisji historycznej	—	—	386	48
Kupony	—	—	380	84	Pozostałość 31 grudnia	—	—	187	72
Narosłe odsetki	—	—	5	56		—	—	574	20
	—	—	574	20		—	—	574	20
5. Fundusz Nestora Bucewicza.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	337000	—	1213	16	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1213	16
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	337000	—	—	—
	337000	—	1213	16		337000	—	1213	16
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	67709	61	Wydano na druk i honorarya	—	—	7289	—
Kupony	—	—	15165	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	75628	06
Narosłe odsetki	—	—	42	45		—	—	82917	06
	—	—	82917	06		—	—	82917	06
6. Fundusz Curzydły.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	81700	—	—	—	Wydano wylos. 4 ¹ / ₂ % gal. list ziemski	20000	—	—	—
Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	20000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	49	40
Różnica przy wymianie wylos. listu zast.	—	—	49	40	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	76700	—	—	—
	—	—	49	40	» 4 ¹ / ₂ % » gal. Tow. kred. ziemsk.	5000	—	—	—
	101700	—	49	40		101700	—	49	40

ROK 1917.

TABLICA IV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	19811	71	Wydano na druk	—	—	2220	—
Kupony	—	—	3676	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	21977	05
Narosłe odsetki	—	—	708	84		—	—	24197	05
	—	—	24197	05		—	—		
7. Fundusz Edwarda Czabana.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	116800	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	116800	—	—	—	4½% listy galic. Tow. kred. ziemsk.	116800	—	—	—
	116800	—	—	—		116800	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	28960	34	Wydano na druk i honorarya	—	—	6195	25
Kupony	—	—	5256	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	29033	93
Narosłe odsetki	—	—	1012	84		—	—	35229	18
	—	—	35229	18		—	—		
8. Fundusz Ekspedycji Rzymskiej (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
9. Fundusz na Encyklopedję polską (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	18000	—	101236	08	Wydatki na prace przygotowawcze	—	—	6648	—
Kupony	—	—	810	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	103669	02
Narosłe odsetki	—	—	3499	75	oraz 4½% listy Banku krajowego	18000	—	—	—
Otrzymano za sprzedane tomy	—	—	4771	19		18000	—	110317	02
	18000	—	110317	02		18000	—	110317	02
10. Fundusz Karola Estreichera z legatu Piotra Wereszczyńskiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	30600	—	7	60	Pozostałość 31 grudnia	—	—	7	60
	30600	—	7	60	oraz 4½% listy Banku krajowego	30600	—	—	—
	30600	—	7	60		30600	—	7	60
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	1377	—	Przekazano dotacyi Wydz. I i II.	—	—	1000	—
Narosłe odsetki	—	—	—	24	» na Bibliografię polską	—	—	240	—
	—	—	1377	24	» Biblioteczce Polskiej w Paryżu	—	—	137	24
	—	—	1377	24		—	—	1377	24
11. Fundusz X. Jakubowskiego II-gi (na wydawnictwa).									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	20800	—	217	90	Pozostałość 31 grudnia	—	—	217	90
	20800	—	217	90	oraz 4½% listy gal. Tow. kred. ziemskiego	15200	—	—	—
	20800	—	217	90	» 4½% » Banku krajowego	5600	—	—	—
	20800	—	217	90		20800	—	217	90
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	4331	82	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5434	95
Kupony	—	—	936	—		—	—	5434	95
Narosłe odsetki	—	—	167	13		—	—		
	—	—	5434	95		—	—		
12. Fundusz Konstantego Kmity.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	30000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	30000	—	—	—	4% listy gal. Banku hipot.	30000	—	—	—
	30000	—	—	—		30000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1800	—	Wydano	—	—	1176	—
Kupony	—	—	1176	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1800	—
	—	—	2976	—		—	—	2976	—
13. Fundusz im. Kolberga (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1561	54	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1829	68
Za sprzedane dzieła	—	—	208	04		—	—	1829	68
Narosłe odsetki	—	—	60	10		—	—		
	—	—	1829	68		—	—		

ROK 1917.

TABLICA V.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
14. Fundusz ś. p. Stanisława Kostaneckiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	25000	—	461	43	Pozostałość 31 grudnia	—	—	545	50
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	84	07	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	25000	—	—	—
	25000	—	545	50		25000	—	545	50
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1125	—	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	84	07
Narosłe odsetki	—	—	16	13	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	57	06
	—	—	1141	13	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	1000	—
	—	—	—	—		—	—	1141	13
15. Fundusz ś. p. Dra Władysława Kretkowskiego (III-ci).									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	520808	71	Pozostałość 31 grudnia	—	—	533573	56
Otrzymano z fund. obrotowego	—	—	12764	85		—	—	533573	56
	—	—	533573	56		—	—	533573	56
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 31 grudnia	—	—	6387	36	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	1046	46
Narosłe odsetki	—	—	20929	30	» » » zakładowego	—	—	12764	85
	—	—	27316	66	Wydano na honoraria za wykłady matem.	—	—	7275	—
	—	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	6230	35
	—	—	—	—		—	—	27316	66
16. Fundusz na Monumenta Poloniae Palaeographica i na badania wzgórze Wawelskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	26569	78	Pozostałość 31 grudnia	—	—	27692	04
Narosłe odsetki	—	—	936	26		—	—	27692	04
Za sprzedane publikacje	—	—	186	—		—	—	27692	04
	—	—	27692	04		—	—	27692	04
17. Fundusz A. B. Karola Olszewskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1 stycznia	212300	—	—	—	Awans 1 stycznia	—	—	7087	26
Kupony	—	—	9160	10	Odsetki od awansu	—	—	218	14
Awans 31 grudnia	—	—	2615	51	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	458	01
	—	—	—	—	Wyplacono legaty	—	—	2000	—
	—	—	—	—	» » » za obsługę grobu	—	—	12	—
	—	—	—	—	Wyplacono rentę p. Maryi Retingerowej	—	—	2000	20
	—	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	—	—	—	—	oraz 4% listy Banku krajowego	92000	—	—	—
	—	—	—	—	» 4% » » hipot.	47000	—	—	—
	—	—	—	—	» 4 ¹ / ₂ % listy Banku hipotecznego	12000	—	—	—
	—	—	—	—	» 4 ¹ / ₂ % listy Banku kraj.	131300	—	—	—
	212300	—	11775	61		212300	—	11775	61
18. Fundusz hr. Konstantego Przeździeckiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	8056	55	Pozostałość 31 grudnia	—	—	8338	51
Narosłe odsetki	—	—	281	96		—	—	8338	51
	—	—	8338	51		—	—	8338	51
19. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3896	51	Pozostałość 31 grudnia	—	—	4032	87
Narosłe odsetki	—	—	136	36		—	—	4032	87
	—	—	4032	87		—	—	4032	87
20. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego na wydawnictwo podręczników przyrodniczych (Fundusz obrotowy).									
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	19568	96	Awans 1 stycznia	—	—	337	75
	—	—	—	—	Wydano na druk i honoraria	—	—	10304	60
	—	—	—	—	Narosłe odsetki od awansu	—	—	60	08
	—	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	8866	53
	—	—	19568	96		—	—	19568	96
21. Fundusz hr. Feliksa i Emilii Sobańskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	Marek	100000	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	Marek	100000	—	—	100 sztuk akcji Banku ziem. w Poznaniu, Marek	100000	—	—	—
					Marek	100000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	10746	27	Przekazano do fund. na wyd. źródeł porozb.	—	—	10000	—
Kupony	—	—	6212	22	Pozostałość 31 grudnia	—	—	6958	49
	—	—	16958	49		—	—	16958	49

ROK 1917.

TABLICA VI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
22. Fundusz Włodzinierza Spasowicza.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	250000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2024	60
Różnica przy wymianie wyl. 4½% listu Banku kraj.	—	—	—	24 60	oraz 4½% listy Banku krajowego	250000	—	—	—
Przekazano z fund. obrot.	—	—	2000	—					
	250000	—	2024	60		250000	—	2024	60
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	18733	04	Wyplacono nagrodę	—	—	1000	—
Kupony	—	—	11250	—	Przekazano Wydz. III.	—	—	2500	—
Narosłe odsetki	—	—	679	57	Przekazano do fund. zakładowego	—	—	2000	—
					Wydano na druk i honorarya	—	—	5568	75
					Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	596	48
					Pozostałość 31 grudnia	—	—	18997	38
	—	—	30662	61		—	—	30662	61
23. Fundusz im. ś. p. Cezarego Staniewicza (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3214	92	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	5	62
Narosłe odsetki	—	—	112	49	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3321	79
	—	—	3327	41		—	—	3327	41
24. Fundusz Jadwigi i Zofii Tomkiewiczównien.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	25000	—	761	17	Pozostałość 31 grudnia	—	—	761	17
					oraz 4½% listy Banku krajowego	25000	—	—	—
	25000	—	761	17		25000	—	761	17
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1125	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	57	58
Narosłe odsetki	—	—	26	63	Przekazano Komisji językowej	—	—	1094	05
	—	—	1151	63		—	—	1151	63
25. Fundusz na wydawnictwo „Vaticana“ (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	2929	44	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3031	95
Narosłe odsetki	—	—	102	51		—	—	3031	95
	—	—	3031	95		—	—	3031	95
26. Fundusz na wydawnictwo dzieł Ojców greckiego Kościoła. (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	38630	41	Wydano na druk i honorarya	—	—	1994	73
Narosłe odsetki	—	—	1309	54	Pozostałość 31 grudnia	—	—	37945	22
	—	—	39939	95		—	—	39939	95
27. Fundusz na wydawnictwo podręczników humanistycznych (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	5386	15	Pozostałość 31 grudnia	—	—	8140	57
Otrzymano za sprzedane dzieła	—	—	2530	64		—	—	8140	57
Narosłe odsetki	—	—	223	78		—	—	8140	57
	—	—	8140	57		—	—	8140	57
28. Fundusz na wydawnictwo źródeł porozbiorowych (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	42793	31	Wydano na druk i honorarya	—	—	1380	—
Otrzymano od fund. Tow. popierania wyd. Akad.	—	—	2517	47	Pozostałość 31 grudnia	—	—	57377	04
Narosłe odsetki	—	—	1485	52		—	—	57377	04
Otrzymano za sprzedane dzieła	—	—	784	74		—	—	57377	04
» z funduszu Kmity	—	—	1176	—		—	—	57377	04
» » » Sobąskich	—	—	10000	—		—	—	57377	04
	—	—	58757	04		—	—	58757	04
29. Fundusz Waltera.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	41000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	40000	—	—	—
					» 4½% list Banku krajowego	1000	—	—	—
	41000	—	—	—		41000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	161	90	Przekazano Komisji historii sztuki	—	—	1633	—
Kupony	—	—	1629	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	157	90
	—	—	1790	90		—	—	1790	90

ROK 1917.

TABLICA VIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozechód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
4. Fundusz konkursowy im. Ant. Czerwińskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3895	39	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	13	63
Narosłe odsetki	—	—	136	32	Pozostałość 31 grudnia	—	—	4018	08
	—	—	4031	71		—	—	4031	71
5. Fundusz X. Jakubowskiego I-szy (na nagrody).									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	17600	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					4½% listy Banku krajowego	15200	—	—	—
					4½% » gal. Tow. kred. ziemsk.	2400	—	—	—
	17600	—	—	—		17600	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	6153	06	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	39	60
Kupony	—	—	792	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	6905	46
	—	—	6945	06		—	—	6945	06
6. Fundusz na nagrody im. śp. Erazma i Anny małżonków Jerzmanowskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	1154043	73	7565	62	Wydano na 4½% listy Banku krajowego	—	—	7167	80
Zakupiono 4½% listy Banku krajowego	8000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	397	82
					oraz 4½% listy Banku krajowego	522000	—	—	—
					» 4½% » » hipotecznego	100000	—	—	—
					» 4% listy Banku hipotecznego	200000	—	—	—
					» 4% listy gal. Tow. kred. ziemskiego	340000	—	—	—
					» książeczka wkładowa	43	73	—	—
	1162043	73	7565	62		1162043	73	7565	62
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	1 74	38715	82	Wyplacono nagrodę	—	—	44230	06
Kupony	—	—	49204	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	4921	96
Narosłe odsetki	—	1 67	13	89	Pozostałość 31 grudnia	—	—	38781	69
	—	3 41	87933	71	oraz na książ. wkładk.	3	41	—	—
						3	41	87933	71
7. Fundusz X. Biskupa Krasińskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	20200	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					4½% listy gal. Tow. kred. ziemskiego	20000	—	—	—
					4% oblig. poż. kraj. galic. z r. 1893	200	—	—	—
	20200	—	—	—		20200	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	908	—	Awans 1 stycznia	—	—	2443	20
Awans z 31 grudnia	—	—	1624	07	Narosłe odsetki	—	—	88	87
	—	—	2532	07		—	—	2532	07
8. Fundusz Kretkowskiego (II-gi) (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1500	—	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	52	50
Narosłe odsetki	—	—	52	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1500	—
	—	—	1552	50		—	—	1552	50
9. Fundusz im. Kopernika (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1796	80	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1996	80
Wniesiono przez Gminę m. Krakowa	—	—	200	—		—	—	1996	80
	—	—	1996	80		—	—	1996	80
10. Fundusz im. Lindego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	18000	—	31	75	Pozostałość 31 grudnia	—	—	31	75
					oraz 4½% listy Banku krajowego	18000	—	—	—
	18000	—	31	75		18000	—	31	75
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1595	81	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2469	59
Kupony	—	—	810	—		—	—	2469	59
Narosłe odsetki	—	—	63	78		—	—	2469	59
	—	—	2469	59		—	—	2469	59

ROK 1917.

TABLICA IX.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
11. Fundusz im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	66000	—	5075	82	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5239	61
Otrzymano z fund. obrotowego	—	—	163	79	oraz 4½% listy Banku krajowego	66000	—	—	—
	66000	—	5239	61		66000	—	5239	61
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	2943	77	Przeniesiono do funduszu zakładowego	—	—	163	79
Kupony	—	—	2970	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	163	79
Narosłe odsetki	—	—	305	78	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5891	97
	—	—	6219	55		—	—	6219	55
12. Fundusz J. U. Niemcewicza.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	7782	49	Przekazano Bibliotece polskiej w Paryżu	—	—	317	69
Narosłe odsetki	—	—	272	37	Pozostałość 31 grudnia	—	—	7737	17
	—	—	8054	86		—	—	8054	86
13. Fundusz Radwańskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	1500	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	1500	—	—	—	4½% listy Banku krajowego	1500	—	—	—
	1500	—	—	—		1500	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	236	06	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	3	38
Kupony	—	—	67	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	300	18
	—	—	303	56		—	—	303	56
14. Fundusz im. Mikołaja Reya.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	37200	—	89	65	Pozostałość 31 grudnia	—	—	89	65
	37200	—	89	65	oraz 4½% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	19200	—	—	—
	37200	—	89	65	„ 4½% listy Banku krajowego	18000	—	—	—
	37200	—	89	65		37200	—	89	65
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	5377	59	Wyplacono nagrodę i za medal złoty	—	—	4230	10
Kupony	—	—	1674	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	180	75
Za sprzedany medal	—	—	10	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2784	28
Narosłe odsetki	—	—	133	54		—	—	7195	13
	—	—	7195	13		—	—	7195	13
15. Fundusz Konstantego Simona.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	25300	—	2610	48	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3803	12
Otrzymano z funduszu obrotowego	—	—	1192	64	oraz 4½% listy Banku krajowego	25300	—	—	—
	25300	—	3803	12		25300	—	3803	12
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1192	64	Przeniesiono do funduszu zakładowego	—	—	1192	64
Kupony	—	—	1138	50	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	64	07
Narosłe odsetki	—	—	142	88	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1217	31
	—	—	2474	02		—	—	2474	02
16. Fundusz Adama Szajkiewicza.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	28200	—	617	95	Pozostałość 31 grudnia	—	—	617	95
	28200	—	617	95	oraz 4½% listy Banku krajowego	28200	—	—	—
	28200	—	617	95		28200	—	617	95
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1290	59	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2581	18
Kupony	—	—	1269	—		—	—	2581	18
Narosłe odsetki	—	—	21	59		—	—	2581	18
	—	—	2581	18		—	—	2581	18

ROK 1917.

TABLICA X.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
17. Fundusz Warschauera									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	12000	—	90	36	Pozostałość 31 grudnia	—	—	90	36
					oraz 4 ⁰ / ₀ oblig. galic. poż. kraj. z r. 1893	400	—	—	—
					» » listy » Banku hipot.	1200	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ » » Tow. kred. ziemsk.	6400	—	—	—
					» » » Banku krajowego	4000	—	—	—
	12000	—	90	36		12000	—	90	36
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3355	46	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	32	83
Kupony	—	—	531	04	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3979	18
Narosłe odsetki	—	—	125	51					
	—	—	4012	01				4012	01

III. Fundusze stypendyjne.

1. Fundusz Andrzeja Deskura.

a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	24000	—	376	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	376	50
					oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy Banku krajowego	24000	—	—	—
	24000	—	376	50		24000	—	376	50
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	576	41	Przeniesiono do funduszu obrot. Akademii	—	—	54	87
Kupony	—	—	1080	—	Wyplacono stypendyum	—	—	1026	—
Narosłe odsetki	—	—	17	40	Pozostałość 31 grudnia	—	—	592	94
	—	—	1673	81		—	—	1673	81

2. Fundusz Drybuszewskiego (*Fundusz zakładowy*).

Pozostałość 1 stycznia	—	—	4589	92	Pozostałość 31 grudnia	—	—	4750	57
Narosłe odsetki	—	—	160	65					
	—	—	4750	57		—	—	4750	57

3. Fundusz Maryi Jankowskiej.

a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	50000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy Banku krajowego	50000	—	—	—
	50000	—	—	—		50000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	2355	82	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	112	50
Kupony	—	—	2250	—	Wyplacono stypendya	—	—	2700	—
	—	—	4605	82	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1793	32
	—	—	4605	82		—	—	4605	82

4. Fundusz Katarzyńskiego.

a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	40000	—	15	60	Pozostałość 31 grudnia	—	—	15	60
					oraz 4 ⁰ / ₀ listy Banku hipotecznego	200	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy Banku krajowego	29400	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy galic. Tow. kred. ziem.	10400	—	—	—
	40000	—	15	60		40000	—	15	60
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	2813	08	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	53	98
Kupony	—	—	1798	84	Wyplacono stypendya	—	—	1692	—
Narosłe odsetki	—	—	—	52	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2866	46
	—	—	4612	44		—	—	4612	44

5. Fundusz Konarskiego.

a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	15800	—	45	66	Pozostałość 31 grudnia	—	—	45	66
					oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy galic. Tow. kred. ziem.	9400	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₀ » » Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ » » » krajowego	3000	—	—	—
	15800	—	45	66		15800	—	45	66

ROK 1917.

TABLICA XI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1698	25	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	20	79
Kupony	—	—	691	28	Wyplacono stypendya	—	—	366	—
Narosłe odsetki	—	—	1	57	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2004	31
	—	—	2391	10		—	—	2391	10
6. Fundusz im. A. Mickiewicza.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	38200	—	25	83	Pozostałość 31 grudnia	—	—	25	83
	38200	—	25	83	oraz 4 1/2% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	38200	—	—	—
	38200	—	25	83		38200	—	25	83
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3090	05	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	91	42
Kupony	—	—	1719	—	Wyplacono stypendya	—	—	756	—
Narosłe odsetki	—	—	109	46	Pozostałość 31 grudnia	—	—	4071	09
	—	—	4918	51		—	—	4918	51
7. Fundusz Dra Z. Pileckiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	60000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	60000	—	—	—	oraz 4% oblig. galic. poż. kraj. z r. 1893	4000	—	—	—
	60000	—	—	—	» 4 1/2% listy Banku krajowego	20000	—	—	—
	60000	—	—	—	» 4% » gal. Banku hipotecznego	2000	—	—	—
	60000	—	—	—	» 4 1/2% » » Tow. kred. ziem.	34000	—	—	—
	60000	—	—	—		60000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	7266	63	Pozostałość 31 grudnia	—	—	9935	03
Kupony	—	—	2668	40		—	—	9935	03
	—	—	9935	03		—	—	9935	03
8. Fundusz Ferdynanda Sawickiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	14900	—	69	52	Pozostałość 31 grudnia	—	—	74	12
Różnica przy wymianie wylos. 4 1/2% listu kraj.	—	—	4	60	oraz 4 1/2% listy Banku krajowego	14900	—	—	—
	14900	—	74	12		14900	—	74	12
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	939	11	Wyplacono stypendya	—	—	672	—
Kupony	—	—	670	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	940	02
Narosłe odsetki	—	—	2	41		—	—	1612	02
	—	—	1612	02		—	—	1612	02
9. Fundusz Antoniego Stachowskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1 stycznia	31000	—	17744	73	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	94	87
Kupony	—	—	1265	40	Pozostałość 31 grudnia	—	—	19547	20
Narosłe odsetki	—	—	631	94	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	24000	—	—	—
	31000	—	19642	07	» 4 1/2% listy Banku krajowego	7000	—	—	—
	31000	—	19642	07		31000	—	19642	07
10. Fundusz Henryka Wohla.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1 stycznia	46000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	46000	—	—	—	oraz 4 1/2% listy Banku krajowego	46000	—	—	—
	46000	—	—	—		46000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	7642	67	Wyplacono stypendya	—	—	270	—
Kupony	—	—	2070	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	117	70
Narosłe odsetki	—	—	283	99	Pozostałość 31 grudnia	—	—	9608	96
	—	—	9996	66		—	—	9996	66

ROK 1917.

TABLICA XII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

IV. Fundusze na cele humanitarno-naukowe.

1. Fundusz obrotowy Biblioteki Polskiej w Paryżu.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	2118	21	Wydano na potrzeby Stacji	—	—	16433	—
Otrzymano z funduszu im. Estreichera	—	—	137	24	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2706	81
» » » Gadona	—	—	3218	69					
» » » Niemcewicza	—	—	317	69					
» » » Czartoryskich	—	—	2250	—					
» subwencję krajową za r. 1917	—	—	6000	—					
Zwrot niedoręczonej przesyłki	—	—	5000	—					
Narosłe odsetki	—	—	97	98					
	—	—	19139	81				19139	81

2. Fundusz Liwskiego (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1 stycznia	55800	—	38304	94	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	115	16
Kupony	—	—	2487	28	Wyplacono p. Dubieckiemu	—	—	380	—
Narosłe odsetki	—	—	1351	41	Pozostałość 31 grudnia	—	—	41648	47
					oraz 4 ⁰ / ₀ listy galic. Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ » » Tow. kred. ziem.	47600	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₀ oblig. poż. kraj. galic. z r. 1893.	800	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy Banku krajowego	4000	—	—	—
	55800	—	42143	63		55800	—	42143	63

3. Fundusz im. Maryi Sienkiewiczowej.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1 stycznia	38600	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy galic. Tow. kred. ziem.	38600	—	—	—
	38600	—	—	—		38600	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	2528	59	Wyplacono zasiłki	—	—	1600	—
Kupony	—	—	1737	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	86	85
					Pozostałość 31 grudnia	—	—	2578	74
	—	—	4265	59		—	—	4265	59

V. Kwoty depozytowe.

1. Fundusz budowy szpitala w Krynicy (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1 stycznia	31663	10	146	07	Pozostałość 31 grudnia	—	—	151	18
Narosłe odsetki	1279	14	5	11	oraz 3 książeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	32942	24	—	—
	32942	24	151	18		32942	24	151	18

2. Fundusz Książąt Adama i Witolda Czartoryskich.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1 stycznia	50000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy Banku krajowego	50000	—	—	—
	50000	—	—	—		50000	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	2250	—	Przekazano Bibliotece Polskiej w Paryżu	—	—	2250	—
------------------	---	---	------	---	---	---	---	------	---

3. Fundusz im. ś. p. Felicjana Faleńskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1 stycznia	40000	—	370	97	Pozostałość 31 grudnia	—	—	471	23
Otrzymano 5% dochodów z fund. obrotowego	—	—	100	26	oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy Banku krajowego	40000	—	—	—
	40000	—	471	23		40000	—	471	23

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	5057	45	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	100	26
Kupony	—	—	1800	—	» » » zakładowego	—	—	100	26
Narosłe odsetki	—	—	205	20	Pozostałość 31 grudnia	—	—	6862	13
	—	—	7062	65		—	—	7062	65

4. Fundusz L. Gadona (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1 stycznia	71500	—	33	92	Stacji Naukowej w Paryżu przekazano	—	—	3218	69
Kupony	—	—	3217	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	33	92
Narosłe odsetki	—	—	1	19	oraz 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ listy gal. Tow. kred. ziemsk.	44200	—	—	—
	71500	—	3252	61	» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ » Banku krajowego	27300	—	—	—
						71500	—	3252	61

ROK 1917.

TABLICA XIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
5. Fundusz Józefa Grabia Pilawskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1 stycznia	200500	—	351	16	Wyplacono	—	—	7852	67
Kupony	—	—	8265	98	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	413	91
Narosle odsetki	—	—	12	28	Pozostałość 31 grudnia	—	—	362	84
					oraz 4 ^o / _o listy Banku hipotecznego	65000	—	—	—
					» 8 akcyi Banku ziem. w Poznaniu, Marek	8000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	27000	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy Banku krajowego	65500	—	—	—
					» 4 ^o / _o » galic. Tow. kred. ziem.	35000	—	—	—
	200500	—	8629	42		200500	—	8629	42
6. Fundusz Grobów królewskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	14479	27	534	91	Pozostałość 31 grudnia	—	—	534	91
					oraz 1 książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	479	27	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	14000	—	—	—
	14479	27	534	91		14479	27	534	91
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	60	40	651	28	Wyplacono Kapitulie katedr.	—	—	598	50
Narosle odsetki	21	78	18	69	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii.	—	—	33	52
Kupony	—	—	630	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	667	95
					oraz na książ. oszczędności	82	18	—	—
	82	18	1299	97		82	18	1299	97
7. Fundusz Władysława i Augusta Iwańskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	120000	—	474	95	Pozostałość 31 grudnia	—	—	474	95
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	120000	—	—	—
	120000	—	474	95		120000	—	474	95
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	7386	93	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	281	76
Kupony	—	—	5400	—	Wyplacono honorarya za wykłady	—	—	4000	—
Narosle odsetki	—	—	235	28	Pozostałość 31 grudnia	—	—	8740	45
	—	—	13022	21		—	—	13022	21
8. Fundusz Józefa Krzepeli.									
Otrzymano 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	40000	—	—	—	Wydano książ. wkładk. Banku kraj.	5433	44	—	—
» książ. wkładk. » »	5433	44	—	—	Wyplacono Józefowi Krzepeli	—	—	900	—
Kupony	—	—	1800	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	900	—
	45433	44	1800	—	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	40000	—	—	—
						45433	44	1800	—
9. Fundusz im. Księcia Eugeniusza Lubomirskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	48000	—	3768	90	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3848	90
Otrzymano z fund. obrotowego	—	—	80	—	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	48000	—	—	—
	48000	—	3848	90		48000	—	3848	90
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1000	—	Wyplacono honorarya za wykłady	—	—	2000	—
Kupony	—	—	2160	—	Wydano do fund. zakładowego	—	—	80	—
Narosle odsetki	—	—	142	97	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	46	06
	—	—	3302	97	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1176	91
						—	—	3302	97
10. Fundusz Mickiewiczowski w Szczawnicy.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	451	31	Pozostałość 31 grudnia	—	—	467	09
Narosle odsetki	—	—	15	78		—	—	—	—
	—	—	467	09		—	—	467	09
11. Fundusz Niewiadomego.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	537	90	Wydano	—	—	116	80
Narosle odsetki	—	—	18	62	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2939	72
Otrzymano	—	—	2500	—		—	—	—	—
	—	—	3056	52		—	—	3056	52

ROK 1917.

TABLICA XIV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
12. Fundusz na odnowienie Zamku Królewskiego na Wawelu.									
Pozostałość 1 stycznia	191692	90	—	—	Wyplacono Wydziałowi krajowemu	6000	—	—	—
Otrzymano	—	—	216	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	220	02
Narosłe odsetki	7609	07	4	02	na książ. oszczędności	193301	97	—	—
	199301	97	220	02		199301	97	220	02
13. Fundusz Bolesława i Stefanii z Karpowiczów Rusieckich (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1 stycznia	45000	—	8207	66	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	116	48
Kupony	—	—	2025	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	10420	87
Narosłe odsetki	—	—	304	69	oraz 4 $\frac{1}{2}$ % listy Banku krajowego	45000	—	—	—
	45000	—	10537	35		45000	—	10537	35
14. Fundusz im. Jędrzeja Śniadeckiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	2500	—	14	90	Pozostałość 31 grudnia	—	—	14	90
	2000	—	14	90	oraz 4% listy Banku krajowego	2500	—	—	—
						2500	—	14	90
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	332	97	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	5	02
Kupony	—	—	100	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	428	44
Narosłe odsetki	—	—	—	49		—	—	433	46
	—	—	433	46		—	—	433	46
15. Fundusz Szpitala w Szczawnicy.									
Pozostałość 1 stycznia	9400	—	1750	34	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2238	30
Narosłe odsetki	—	—	64	96	oraz 4 $\frac{1}{2}$ % listy Banku krajowego	9400	—	—	—
Kupony	—	—	423	—		9400	—	2238	30
	9400	—	2238	30					
16. Fundusz Tow. popierania wydawnictw Akademii Umiejętności.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1 stycznia	78100	—	85	73	Pozostałość 31 grudnia	—	—	85	73
	78100	—	85	73	oraz 4 $\frac{1}{2}$ % listy Banku krajowego	78100	—	—	—
						78100	—	85	73
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	3514	50	Przekazano Komisji literackiej	—	—	1000	—
Narosłe odsetki	—	—	2	97	Wydano na wydawnictwa źródeł porozb.	—	—	2517	47
	—	—	3517	47		—	—	3517	47

ROK 1917.

TABLICA XV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

FUNDUSZ ŻELAZNY.

Pozostałość 1 stycznia	63300	—	55378	84	Pozostałość 31 grudnia	—	—	55378	89
oraz w pożyczce Szczawnickiej	—	—	138758	62	» w pożyczce Szczawnickiej	—	—	138758	62
Różnica przy wymianie wylos. 4 ¹ / ₂ % listu Banku krajowego	—	—	—	05	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	5500	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ % listy Banku hipot. galic.	10000	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ oblig. poż. kraj. galic. z r. 1893	3000	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ listy zast. galic. Banku hipot.	10600	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ % listy zast. galic. Tow. kred. ziem.	25200	—	—	—
					» 4 ⁰ / ₁₀ renta węgierska koronowa	5000	—	—	—
					» 4 akey Banku ziem. w Poznaniu. Marek	4000	—	—	—
	63300	—	194137	51		63300	—	194137	51

FUNDUSZ REZERWOWY.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	429062	84	Wyplacono Komitetowi Bisk. krak.	—	—	100000	—
Otrzymano z oszczędności 1916 roku	—	—	176368	31	» subwencję na cele kwartalnika hist.	—	—	600	—
Narosłe odsetki	—	—	19182	63	Pozostałość 31 grudnia	—	—	524013	78
	—	—	624613	78		—	—	624613	78

Fundusz Senatora Bolesława Maleszewskiego.

Pozostałość 1 stycznia	1980000	—	—	—	Awans 1 stycznia	—	—	19389	46
Kupony	—	—	89100	—	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	89100	—
Awans 31 grudnia	—	—	19389	46	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	1280000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ % » gal. Tow. kred. ziem.	600000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ % oblig. gal. poż. kraj. z r. 1913	100000	—	—	—
	1980000	—	108489	46		1980000	—	108489	46

Fundusz Mireckiego.

Pozostałość 1 stycznia	136000	—	12565	23	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	6559	77
Różnica przy wymianie wylos. 4 ¹ / ₂ % listu kraj.	—	—	24	60	Pozostałość 31 grudnia	—	—	12589	83
Kupony	—	—	6120	—	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	136000	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	439	77					
	136000	—	19149	60		136000	—	19149	60

Fundusz Szczawnicki.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	54638	34	Datek Tow. Bratniej Pomocy U. U. J.	—	—	200	—
Narosłe odsetki	—	—	1946	70	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	5000	—
Otrzymano zaległe odsetki od ceny sprzedaży Szczawnicy	—	—	13594	06	Odsetki od pożyczki Szczawnickiej	—	—	6244	14
	—	—	70179	10	Pozostałość 31 grudnia	—	—	58734	96
	—	—	70179	10		—	—	70179	10

Fundusz Białosukni.

Pozostałość 1 stycznia	20000	—	3800	45	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	1033	—
Kupony	—	—	900	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3800	45
Narosłe odsetki	—	—	133	—	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	20000	—	—	—
	20000	—	4833	45		20000	—	4833	45

Fundusz Wandy Jabłońskiej.

Pozostałość 1 stycznia	35000	—	1574	81	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	1630	09
Kupony	—	—	1575	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1574	81
Narosłe odsetki	—	—	55	09	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	35000	—	—	—
	35000	—	3204	90		35000	—	3204	90

Fundusz Dra Hassewicza

Pozostałość 1 stycznia	—	—	24054	62	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	841	89
Narosłe odsetki	—	—	841	89	Pozostałość 31 grudnia	—	—	24054	62
	—	—	24896	51		—	—	24896	51

Fundusz Seweryna Kisielewskiego

Pozostałość 1 stycznia	60000	—	1537	60	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	2753	79
Narosłe odsetki	—	—	53	79	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1537	60
Kupony	—	—	2700	—	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	60000	—	—	—
	60000	—	4291	39		60000	—	4291	39

ROK 1917.

TABLICA XVI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
Fundusz Jana Lipki.									
Otrzymano 4 ^o / _o galic. listy ziemskie 56-l.	40000	—	—	—	Należytość notaryalna i sądowa	—	—	—	3927 80
» » » » » stare	2000	—	—	—	Umorzenie zaliczki Kasy oszcz. m. Krakowa	—	—	—	2067 89
» » » » » hipoteczne	1000	—	—	—	Wyplacono legaty	—	—	—	3125 58
» » » » » austr. rentę lipcową	7000	—	—	—	» służącym przy chorym testatorze	—	—	—	580 —
» 5 ¹ / ₂ ^o / _o » poż. woj. II Em.	2000	—	—	—	» za pomnik	—	—	—	1520 —
» » » » » III Em.	1000	—	—	—	» raty dożywotnie	—	—	—	250 —
» » » » » IV Em.	1000	—	—	—	Należytości skarbowe	—	—	—	2701 62
» książ. wkładk. Kasy oszczęd. m. Krakowa	38000	82	1911	12	Podjęto z ks. wkładk. Kasy oszcz. m. Krakowa	12011	77	—	—
Kupony	—	—	2202	80	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	—	1952 80
Narosłe odsetki	655	22	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
Podjęto z książ. wkładk. Kasy oszcz. m. Krakowa	—	—	12011	77	Książ. wkładk. Kasy oszcz. m. Krakowa	26644	27	—	—
					oraz 4 ^o / _o listy Galic. Tow. kred. ziemsk. 56-l.	40000	—	—	—
					» » » » » stare	2000	—	—	—
					» » » » » Banku hipotecznego	1000	—	—	—
					» 4 ^o / _o austr. renta lipcowa	7000	—	—	—
					» 5 ¹ / ₂ ^o / _o » poż. woj. II Em.	2000	—	—	—
					» » » » » III Em.	1000	—	—	—
					» » » » » IV Em.	1000	—	—	—
	92656	04	16125	69		92656	04	16125	69

Nr. 92/18.

W Krakowie, dnia 3 lutego 1918.

Za zgodność z księgami i allegatami kasowymi.

E. Pompa w. r.
Rachmistrz

Ulanowski w. r.
Sekretarz Generalny

J. Rydel w. r.
za Podskarbiego.

Komisya kontrolująca:

Leon Sternbach w. r.

K. Kostanecki w. r.

Żorawski w. r.

Fundacja edukacyjna ś. p. Wiktora Osławskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW ZA ROK 1917.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
1. Fundusz na udzielanie stypendiów.									
Pozostałość 1 stycznia	826303	51	21198	61	Wydano książeczkę Banku krajowego	1703	51	—	—
Kupony	—	—	34103	16	Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	—	—	22376	20
Zrealizowano książeczkę wkład. Banku kraj.	—	—	1703	46	Wypłacono Akademii Umiej. 10% od dochodu	—	—	3410	32
Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	25000	—	—	—	Koszta przyjazdu na posiedzenie Komitetu styp.	—	—	480	—
					Przeniesiono do funduszu obrotowego wspól- nego połowę nieużytej reszty	—	—	3856	42
					Wydano na stypendya	—	—	10000	—
					Pozostałość 31 grudnia	—	—	16882	29
					oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	764600	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	85000	—	85000	—
	851303	51	57005	23		851303	51	57005	23
2. Fundusz zakładowy na wydawnictwa naukowych prac stypendystów.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
4% listy galic. Tow. kred. ziemskiego	88600	—	—	—	4% listy galic. Tow. kred. ziemskiego	88600	—	—	—
Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	20000	—	—	—	oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	20000	—	—	—
	108600	—	—	—		108600	—	—	—
3. Fundusz obrotowy na wydawnictwa naukowych prac stypendystów.									
Pozostałość 1 stycznia	32636	26	2737	85	Wydano na druk i honorarya	—	—	3830	80
Kupony od fund. na wydawnictwa	—	—	4408	56	Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	17900	80	—	—
Dopisany procent do książeczki Banku kraj.	551	76	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3315	61
					i książeczka Banku kraj.	15287	22	—	—
	33188	02	7146	41		33188	02	7146	41
4. Fundusz na udzielanie zapomóg									
Pozostałość 1 stycznia	276653	88	14103	51	Wydano książeczkę Banku krajowego	8253	88	—	—
Zrealizowano książeczkę wkładk. Banku kraj.	—	—	8255	19	Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	—	—	22376	20
Kupony	—	—	11753	64	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspól- nego połowę nieużytej reszty	—	—	5876	82
Zakupiono 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	25000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5859	32
					4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	268400	—	—	—
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	25000	—	—	—
	301653	88	34112	34		301653	88	34112	34
5. Fundusz na udzielanie pieniężnych zasiłków laboratoryom naukowym.									
Pozostałość 1 stycznia	561639	11	—	—	Złożono do Banku krajowego dla laboratoryów w Krakowie	—	—	5555	88
Kupony	—	—	22223	52	Złożono j. w. dla laboratoryów we Lwowie	—	—	5555	88
Narosłe procenta	17	72	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	11111	76
					4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	561200	—	—	—
					i książeczka Kasy Oszczędności	456	83	—	—
	561656	83	22223	52		561656	83	22223	52
6. Fundusz obrotowy wspólny.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	8722	03	Wypłacono zasiłki	—	—	8600	—
Połowa nieużytej reszty z funduszu na stypendya	—	—	3856	42	Pozostałość 31 grudnia	—	—	10348	02
Połowa nieużytej reszty z funduszu na zapomogi	—	—	5876	82					
Procenta interkalarne	—	—	492	75					
	—	—	18948	02				18948	02

93/18.

W Krakowie, dnia 3 lutego 1918.

Za zgodność z księgami i allegatami kasowymi

E. Pompa w. r.

Rachmistrz.

Ulanowski w. r.

Sekretarz Generalny.

Komisja kontrolująca

Leon Sternbach w. r.

K. Kostanecki w. r.

Żorawski w. r.

